BOGDAN RĂILEANU

TEORIA APROPIERII

book
HUMANITAS

BOGDAN RĂILEANU

TEORIA APROPIERII

ROMAN

© HUMANITAS, 2019 (ediţia digitală)

ISBN: 978-973-50-6638-3 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Un om singur

Despre prietenie a crezut mult timp că era ca ficatul, un organ important fără de care omul nu putea trăi. A avut și alte imagini în minte când s-a gândit la prietenie. Spre exemplu, o plantă, crinul păcii, foarte bună la oxigenat spații închise, nu avea nevoie de prea mult soare. Pe urmă, pe măsură ce a înaintat în vârstă, i s-a părut că prietenia semăna cu un animal sălbatic, timid și pe cale de dispariție, care putea fi văzut doar noaptea și mai ales pe Facebook. A fost iar plantă, iederă, pentru că extrăgea igrasia din pereții capului, zicea, dar cel mai des a crezut despre prietenie că era ca ficatul, așa le și spunea amicilor, prietenia e ca ficatu', bă, dacă bagi prostii în ea te doare. Avea imaginea asta a prieteniei, un ficat lucios și frumos pe o tejghea de bar. Un ficat care semăna cu cel pe care îl văzuse în ultimul an de facultate la o femeie care se aruncase de pe un bloc de zece etaje din Balta Albă. Fusese primul lui material ca reporter. Îl trimisese redactorul-șef cu un echipaj de pompieri. Când a trecut de zidul de oameni strânși în jurul femeii, primul lucru pe care l-a văzut a fost ficatul ăla roz care atârna din ea și atingea cu unul din lobi pământul de pe jos. Cu anii, dezvoltase chiar și o teorie pe care i-o explicase Emei de câteva ori. Cuvântul prietenie venea din slavă, *priateli*, care însemna *dragă*, iar această semnificație se potrivea în mod ironic foarte bine cu ideea de ficat, pentru că dacă băgai prea multe lucruri dragi într-un ficat îl făceai gras și până la urmă dădea în ciroză. Prietenia, rezulta, era deci o chestie care trebuia dozată ca să își păstreze integritatea, spunea.

— Dar de ce nu o inimă în loc de ficat? l-a întrebat Ema odată.

— Pentru că de la prietenie nu mori niciodată așa, din senin, ca la un infarct, i-a spus Robert. Prin ficat trece tot ce băgăm în noi. Ficatul e primul filtru al vieții, laboratorul, la fel cum și prietenia e laboratorul în care devenim ceea ce devenim.

Dar adevărul e că în anul în care a împlinit patruzeci de ani Robert putea trăi fără ficat. Ambii săi părinți muriseră după boli lungi și dureroase, toate femeile pe care le iubise erau căsătorite, majoritatea prietenilor din facultate erau la casele lor, cu copii sau plecați din țară. Nimeni altcineva în jur. Nu mai avea prieteni adevărați. Cunoștea oameni mulți, umbla prin cârciumile din oraș cu tot felul de oameni, Ema era un fel de *fuck buddy* care îl făcea să se simtă funcțional, dar realitatea era că nu mai avea prieteni. Nu mai avea ficat, sau avea, dar era de piatră.

— Sau poate o fi fierea, a spus altădată dând peste cap paharul de coniac, fierea e amară, prietenia e și ea amară. În plus, poți să trăiești fără fiere, nu?

Și-a dat seama mai bine de toate lucrurile astea după o întâmplare care a avut loc în casa de lângă Piața Domenii unde locuia singur de aproape doi ani. Îi plăcea mult casa aia, pentru că era foarte răcoroasă vara și nu avea nevoie de aer condiționat. Era opt dimineața. Ieșise din baie cu apa curgând pe el. Urmele tălpilor lui străluceau umede și lucioase pe

gresia închisă la culoare și continuau până pe parchetul din living. Stătea dezbrăcat în mijlocul camerei și își urmărea picăturile de apă de pe brațe. Unele se prelingeau cu mișcări întrerupte, altele erau prinse într-o stare de suspensie între uscare și cădere, între evaporare și gravitație. A închis ochii și și-a atins partea stângă a pieptului cu mâna, salutându-și inima, apoi și-a mângâiat abdomenul în partea dreaptă gândindu-se la ficatul său cu dragoste, așa cum îl învățase un medic bătrân care îi povestise că oamenii se îmbolnăvesc pentru că uită să-și iubească trupul, uită de ei. Gândul s-a făcut mic-mic și a intrat în ficat, inspectând canalele hepatice și colecistul, învăluindu-le în iubire, a trecut apoi prin splină și rinichi, pe șira spinării până sus, în plămâni, unde a rămas atârnat în alveolele pulmonare prin care circula aerul. S-a concentrat vreme de câteva minute asupra respirației. Ciripitul vrăbiilor care se certau la geam l-a făcut să deschidă ochii, meditația se încheiase, picăturile de apă se evaporaseră. A mai auzit în spatele său un zgomot slab, discret și a simțit o lovitură în ceafă. Când s-a trezit îl durea capul foarte tare și avea nasul spart, mai multe lucruri dispăruseră din casă. A sunat la Poliție, a dat declarații, apoi a ajuns la spital, unde a rămas două zile pentru investigații și o mică reconstrucție a nasului care fusese zdrobit probabil la contactul cu parchetul. În aceste două zile și în zilele următoare în care a stat acasă, nimeni nu l-a sunat, nimeni nu a fost curios să afle dacă pățise ceva. Nimeni nu s-a îngrijorat. Abia după vreo săptămână l-a căutat cineva de la o revistă pentru un job, dar asta nu era îngrijorare, nu, era un interes acolo. Iată că avantajul de a lucra ca freelancer avea și neajunsuri, nu era căutat zilnic pentru talentul lui de jurnalist, nu i se simțea lipsa. Între două joburi putea să moară lejer fără să afle nimeni în timp util. Ideea de freelancer era de fapt o definiție a singurătății profesionale, nu era agățat nicăieri, nu era prins în nici o schemă socială. Un polițist și doi doctori au trecut în revistă daunele. El a contabilizat însă pentru prima dată daunele care nu puteau fi pipăite, ci mai curând simțite în cutia craniană ca un bâzâit de transformator. Era mult mai grav decât își imaginase, organul acela teoretic, ficatul metaforic pe care îl prezentase în atâtea rânduri prietenilor, era dispărut, evaporat ca după o ciroză îndelungată și cinică. Dacă murea, nimeni nu ar fi simțit vreo diferență în lucruri, vreo scădere, vreo modificare. Nu, era în afara lumii. Singurătatea mușca din mintea lui ca o lepră invizibilă. Sigur că putea să se întoarcă la cârciumă și să atârne pe marginea barului căutând o conversație, schimbând o vorbă cu barmanițele, sigur că putea să o sune pe Ema să-i povestească, și probabil că ar fi trecut pe la el îngrijorată, dar cel mai sigur era că, dacă hoțul ar fi lovit mai tare, acum ar fi fost încă întins pe podea, împuțindu-se, așteptând ca mirosul să tragă de nas vreun vecin din casele de pe stradă, lucru dificil, de altfel, pentru că în jur locuiau mulți bătrâni care probabil aveau simțurile mai puțin alerte. Oare câți oameni mureau de singurătate? Oare câți oameni mureau în singurătate? Deși trăia pe o planetă cu populații în creștere, și-a dat seama că din ce în ce mai mulți oameni mor de singurătate, se sinucid sau mor singuri. În Japonia exista și un nume pentru moartea în singurătate, *kodokushi*, era vorba despre oameni care mureau singuri și rămâneau nedescoperiți o perioadă lungă de timp. Aproape 32.000 de persoane mureau astfel în fiecare an, doar în Japonia. Citise despre cazul unei bătrâne care fusese găsită moartă în casă după aproape trei ani, doar scheletul mai rămăsese din ea, restul fusese consumat de viermi și gândaci. Viermii, putea să îi înțeleagă și să îi accepte, dar gândacii, îi venea greu să își imagineze mersul

gândacilor prin carnea lui, prin intestinele lui, consumând puțin câte puțin din hoitul întins într-una din camere. O gâdilătură macabră pe oasele sale albe.

După spital a stat vreo două săptămâni în casă. A așteptat să i se dezumfle fața după operație. A citit cărți, articole și s-a uitat pe Facebook. A ieșit până la farmacie o dată și la piață de trei ori. Avea zile întregi de tăcere. Rar scotea câte un cuvânt și chiar și atunci când spunea ceva, pentru că se mira sau îi venea să exclame dintr-un motiv sau altul, se întrerupea din ce făcea și se trezea întrebându-se dacă vorbise cu voce tare sau nu. Avea senzația că ecoul cuvintelor sale încă mai plutea în cameră, dar putea foarte bine să fie o iluzie, nu avea pe cine să întrebe, nu avea cine să îi confirme și atunci spunea ceva și urmărea sunetul prin aer să vadă dacă seamănă cu starea lucrurilor de dinainte. Avea zile întregi în care umbla singur prin casă și se întreba dacă o să-și piardă mințile până la urmă și dacă o să-și dea seama că și-a pierdut rațiunea. Stătea ore în șir în pat după ce se trezea, lua o carte, o deschidea și rămânea cu ea în poală uitându-se pe pereți. Într-o zi a rămas așa, privind fix ușa dulapului din dormitor. Stătea lipit cu spatele de perete și urmărea jocul luminilor și al umbrelor pe lemnul maroniu al dulapului, din când în când părea că o față umană se compunea acolo. O vreme a numărat intervalurile dintre apariția formei și dispariția ei, avea senzația că e ceva repetitiv, ca și când cineva ar fi vrut să îi transmită un mesaj și pe măsură ce se gândea la asta se înspăimânta că ar putea fi adevărat. Gura care apărea pe ușa dulapului părea să fie deschisă într-un O mare, o mirare enormă îl privea dinspre dulap. Un miros ciudat i-a intrat în nas, era un miros de măsele stricate pe care îl simțise la unii oameni care aveau carii netratate. A suflat de câteva ori adânc în palma făcută căuș în jurul gurii și a inspirat adânc aerul lăsat acolo, dar nu a regăsit mirosul de putreziciune. Măselele lui erau în regulă, dar imediat cum uita de acest miros, imediat cum un alt gând voia să îi ia locul, mirosul de măsele stricate reapărea. Și-a dat seama că îl simțea când respira doar pe nas, ca și când mirosul ar fi venit de undeva din sinusurile sale. Și-a imaginat cum undeva în adâncul sinusurilor putrezea ceva, mucocelul pe care îl detectaseră doctorii la un RMN acum câțiva ani și despre care îi spuseseră că ar trebui să îl extragă la un moment dat, prin puncție, da, nu exista altă cale și poate mucocelul era cel care putrezise așteptând să fie drenat și odată cu el începea să se consume și osul. S-a pipăit minute în șir pe față și pe frunte. Nu îl durea nimic, dar mirosul de măsele stricate rămânea cu el, ca și când o gură invizibilă plină de carii i-ar fi respirat încet în nas. Poate moartea pe lângă care trecuse era acum cu el în dormitor și îl tachina pentru că scăpase nevătămat din ghearele ei și îi respira în față. După operația de reconstrucție a nasului, în momentul în care i-au scos tampoanele care îi astupau nările, după momentul acela de durere ascuțită ca de metal, a simțit că pentru prima oară în viață totul avea miros. Totul mirosea copleșitor. Totul avea un miros și până atunci el nu simțise mai nimic din cauza unei deviații de sept. Poate că devenise atât de sensibil, încât putea să simtă respirația morții care îi dădea târcoale, și-a spus și s-a uitat încă o dată la gura în formă de O a chipului de pe dulap.

O furnică a apărut la un moment lângă el pe așternutul alb. A urmărit-o o vreme și toate celelalte gânduri au fost înlocuite de prezența acestei furnici, această prezență a vieții de lângă el. Poate că simțea mirosul de carii din gura furnicii, s-a gândit. Furnica se lupta cu cutele cearșafului, mergea hotărâtă în ritmul ei grăbit, spre un loc anume. Robert s-a

pus în patru labe și a urmărit-o. De unde venea? Era o furnică singură care locuia în casa lui? Unde locuia? Unde era mușuroiul ei, unde erau celelalte furnici cu care convieţuia? A urmărit-o prin cameră, dând patul la o parte, lăsând-o să își continue drumul fără să o deranjeze, doar ca să vadă unde merge, spre ce mergea. Ieși din dormitor și o urmă pe hol în patru labe, apropiindu-și fața de trupul negricios al furnicii. Au ajuns în bucătărie și acolo furnica a dat niște ocoluri indecise, s-a oprit de câteva ori să privească fața uriașă care plana deasupra ei, apoi a luat-o înapoi spre hol și când a trecut prin fața oglinzii bărbatul s-a văzut, o maimuță în chiloți mergând în patru labe după ceva invizibil, ceva ce nu putea fi văzut în oglindă. Dacă l-ar fi observat cineva probabil că ar fi spus că era nebun, și poate chiar așa și era, poate chiar o luase razna. A zâmbit și s-a întors la furnica lui. A aprins lumina pe hol și a reușit să o urce pe unul din degete. Furnica explora epiderma rugoasă ca pe un teren cu suprafață elastică din care radia o căldură plăcută. Robert s-a uitat la ea de aproape. A simțit iar mirosul de măsele stricate. Poate au și furnicile mucocel în sinusurile lor, poate au carii. Oare cum o arăta o furnică la RMN prinsă în bombardamentul electromagnetic? A ridicat-o în aer, furnica stătea nemișcată și atunci, fără să știe de ce, Robert și-a băgat degetul în gură și l-a scos apoi fără insecta negricioasă. A simțit-o pe limbă pișcând, a mutat-o între dinți și a mușcat dorind să afle ce gust avea, dar nu a simțit nimic. Poate că, dacă ar fi murit cu câteva săptămâni în urmă, această furnică ar fi defilat pe cadavrul său acum, ea împreună cu tot neamul ei, mișunându-i prin nări, intrându-i în ureche, între unghii și carne, în spațiile unde corpul începe să se lichefieze. Acum singura formă de viață pe care o văzuse în ultimele 48 de ore dispăruse, stătea undeva între molarii săi strivită, cu o expresie îngrozită pe fața ei negricioasă de furnică. Din dormitor a auzit zbârnâitul telefonului pe noptieră. L-a lăsat să sune și a intrat în baie, dintr-un dulap a scos o lanternă de bicicletă pe care o folosea deseori ca să își inspecteze cavitatea bucală de afte sau alte bube. A căscat larg gura, a aprins lanterna și a început să verifice dinții cu care strivise furnica. Aha, a spus deodată văzând ceva negru pe o măsea de jos, un picior de furnică scăldat în salivă. A umplut un pahar cu apă și a băut, apoi a luat-o spre dormitor unde telefonul zbârnâia în continuare. Era Ema.

— Tu știi dacă mucocelul are miros? a întrebat-o direct.

Un hohot de râs se rostogoli din difuzor.

— Te-ai dilit de cât ai stat în casă. Hai, nu ieşi la o cafea? E frumos afară.

— Știi ce e ăla mucocel?

— De unde dracu’ să știu? E în mintea ta.

— Cred că mi s-a stricat mucocelul în sinusuri. Am mucocel în sinusuri, nu ți-am zis?

— Ești dus. Hai, zi, ce faci?

— Am mâncat o furnică.

Un nou hohot de râs.

— Ce-ai făcut?

— Am mâncat o furnică. Singura ființă vie pe care am văzut-o de două zile. Am mâncat-o.

— Nu ieşi?

— Nu am chef.

— Hai, că intri în depresie dacă mai stai mult în casă.

— Sună-mă mâine, i-a spus și a închis telefonul pe care l-a aruncat pe pat. Apoi s-a lăsat pe spate cu ochii în tavan.

Căuta resturi de furnică între măsele. În minte repeta cuvântul japonez *kodokushi* și își imagina gândăcei umblând prin locurile prin care gândurile sale treceau în acele momente. De undeva din neantul conexiunilor nervoase, fără să știe din ce motiv, o serie de nume au apărut deodată, prieteni pe care nu îi mai văzuse de luni de zile, pe unii de câțiva ani. De-a lungul timpului el a fost mereu cel care s-a dus spre cineva ca să devină apoi prieten sau iubit. El a fost cel care a inițiat apropierea. Nu își aducea aminte de nici un prieten din facultate care să fi venit spre el, să îi caute compania. El fusese mereu cel care oferea și decidea cui și cât dădea din timpul său, din intimitatea sa. Dacă nu ar fi făcut nici un pas spre oameni, nimeni nu ar fi venit spre el, iar acum, la patruzeci de ani, i se părea greu, aproape imposibil să mai facă acest joc. Fusese un tip exclusivist, chiar se lăudase cu asta în facultate, tot ce nu corespundea standardelor lui cădea la rebuturi, iar acum acest exclusivism îi venea înapoi ca o condamnare. Dacă voia să vorbească cu cineva, el trebuia să facă pasul în față, dacă îi era dor, el trebuia să spună că îi e dor, dar nu îi era dor, îi era puțin frică, și mai ales îi era ciudă pe ceilalți. Se gândea că așa trebuie să se fi simțit la patruzeci de ani și majoritatea moșilor urâcioși și ranchiunoși din autobuzele bucureștene. Din această încâlceală de gânduri a ieșit la suprafață imaginea lui Alexei. A clipit de câteva ori ca și când ar fi vrut să clarifice imaginea din minte a prietenului său din adolescență. Nu îl mai văzuse de peste douăzeci de ani. El fusese singurul care îl numise la un moment dat cel mai bun prieten al său. La vârsta adolescenței era important să arăți lumii cine îți este cel mai bun prieten. Încă nu apăruseră iubirile alea mari și devastatoare, dragostea avea o pondere scăzută în viața lor și acolo, pe pământul proaspăt al acestor conviețuiri, se năștea exagerările de tipul cel mai bun prieten al meu. El nu făcuse asta niciodată, nu spusese nimănui ești cel mai bun prieten al meu.

Gândindu-se la Alexei a simțit o nostalgie cum se mișcă lent în el, ca un corp secret pe care nu știa că îl conține. Atingerea acelui loc în care îl depozitase pe prietenul său din adolescență a născut în el dorință, o dorință de a căuta, de a afla. S-a ridicat într-o rână, s-a uitat la umbra de pe ușa dulapului și i-a întors mirarea înapoi maimuțărindu-se. Și-a luat telefonul și a căutat pe Facebook, dar dintre toți cei cu numele Alexei Toma nu era nici unul care să corespundă. S-a gândit că poate murise. Imaginea lui Alexei a rămas cu el pentru restul zilei. Era ceva aici ce trebuia să exploreze, era ceva care îl incita. Curiozitate amestecată cu nostalgie.

A doua zi s-a trezit la șapte dimineața, și-a făcut o cafea, a fumat o țigară și a spus cu voce tare numele lui Alexei Toma în liniștea din casă, uitându-se pe geam la oamenii care treceau pe stradă. S-a suit în mașină și a plecat la Buftea.

Buftea nu mai semăna cu orășelul din care plecase la 17 ani. Se construise mult, apăruseră multe case urâte și mari, o primărie nouă și galbenă în centrul orășelului, iar lucrurile pe care le mai recunoștea erau într-o stare de degradare avansată. Parcul Știrbey, care fusese epicentrul prieteniei și adolescenței lui, era acum proprietate privată. Accesul

se făcea doar cu bilet de intrare. Locul devenise cunoscut în ultimii ani pentru un festival de muzică care se organiza vara acolo. A vrut și el să meargă o dată, dar n-a mai ajuns. A lăsat mașina în parcarea unui Penny Market construit pe locul în care cu mulți ani în urmă fusese un parc, nu își mai aducea aminte cum se numea parcul ăla, dar avea o statuie cu Mihai Viteazu în mijlocul lui. A luat-o încet pe jos. Planul era să ajungă la mama lui Alexei și de acolo să obțină toate informațiile pe care le căuta, dar după ce a ieșit din parcarea supermarketului și a luat-o pe strada principală, spre Aleea Gării, a dat nas în nas cu o fostă colegă de clasă. El a recunoscut-o cu greu. Era mult mai grasă decât ținea minte și cu doi copii după ea, unul mic de tot în cărucior. Au vorbit vreo zece minute despre viețile lor, un rezumat fulger ca în fața unui pluton de execuție, ea era foarte curioasă să știe ce făcea el, cu ce se ocupa, dacă avea copii, dacă era însurat, iar el și-a adus aminte de ce fusese așa de exclusivist cu prietenii săi. A vorbit puțin despre el, apoi a trecut la subiectul care îl interesa, dacă știa ceva de Alexei.

— Aa, da, acum o oră m-am văzut cu el că vreau să îi fac botezu' lu' ăsta micu', a spus femeia arătând spre copilașul din cărucior.

Robert a ridicat o sprânceană.

— Nu știai? a râs femeia. E preot la biserica de pe malul gârlei.

Robert a râs, dar o oră mai târziu se afla în curtea micuței biserici. Cineva îi spusese că părintele era înăuntru. Vorbea cu niște enoriași. S-a așezat pe o bancă să îl aștepte și a scos telefonul, a sunat-o pe Ema privind pădurea de cruci care se înălța în cimitirul din spatele său.

— Ai înviat? s-a auzit vocea veselă a Emei din telefon.

— Am înviat și vreau să mă pocăiesc.

— Aoleo, făcu Ema.

— Sunt la Buftea. Tocmai am descoperit că cel mai bun prieten al meu din copilărie e preot, a spus Robert ridicându-se de pe bancă și luând-o pe aleea străjuită de morminte de o parte și de alta. Sunt în cimitirul bisericii acum.

— Ești pe ceva? Ieri mi-ai zis că ai mâncat o furnică, azi că ești într-un cimitir…

— Sunt OK.

— Vrei să te spovedești? Ai avut vreo revelație zilele astea?

— Am avut acu' cinci minute.

— Ia uimește-mă!

— Vreau să fac disecția unei prietenii și s-o arăt lumii, i-a spus Emei cu emfază.

— Vrei să-l omori pe prietenul tău? Ce vrei să faci?

Robert râse și se opri ascultând liniștea din cimitir.

— Vreau să scriu un reportaj.

S-a întors spre biserică și a închis telefonul. În cadrul ușii apăruse preotul. Alexei Toma, cel mai bun prieten din copilărie al lui Robert Negru. Acest gând strălucea în mintea lui Robert ca un obiect pe fundul unui lac adânc. Toată ideea asta cu articolul l-a animat brusc și i-a dat combustibil. Era sfârșitul primăverii, luna mai, cu nasul proaspăt operat simțea mirosul puternic de tămâie și mir venind spre el, iar cuvântul disecție s-a înmuiat brusc în mintea lui când l-a văzut pe bărbatul în sutană, cu zâmbet cald și primitor.

Plecarea

Au mai trecut câteva luni până când totul a fost gata, până când timpul a fost pregătit să contorizeze regăsirea lor. Robert l-a răpit practic pe Alexei din lumea lui, de lângă copiii lui și de lângă nevastă, de lângă biserică și de lângă enoriași. Dar după douăzeci și cinci de ani de când cei doi prieteni nu mai stătuseră față în față nu putea fi prea mult. Trei zile la Veneția, Tomiță, așa îl luase. Ei doi, ca băieții, așa cum își promiseseră în pragul adolescenței pe un pod venețian de pe care lansaseră niște flegme-meduze în gondolele care treceau pe dedesubt pline cu adolescente frumoase cu fuste scurte. Aveau 15 ani atunci. Și iată că acum, după douăzeci și cinci de ani, douăș'cinci de fucking ani cum își spunea Robert în gând, erau într-un taxi slinos plin de iconițe și se îndreptau spre Otopeni. Era cald, chiar dacă era dimineață devreme, și totul era sleit în jur ca și conversația pe care Alexei o avea la telefon. Frământa cu degetele husa scaunului din fața sa ca și când ar fi fost singurul său punct de sprijin din univers și acolo s-ar fi ascuns toate răspunsurile pe care ar fi trebuit să le dea soției lui.

— Nona, a izbucnit Alexei pe înfundate tăind cu vorbele aerul din mașină, mă întorc sâmbătă dimineață. O chemi pe mama și stă cu tine și cu copiii și asta e.

— Sâmbătă seara, a spus Robert dregându-și vocea.

Alexei s-a uitat la el și și-a dat ochii peste cap. L-a prins de mână și l-a strâns tare, apoi a zâmbit. Robert l-a mângâiat pe mâna albicioasă, cu vene proeminente, privind în gol pe geam. Nu mai era în forma de aseară, când băuse singur două sticle de vin roșu din cutia pe care i-o adusese lui Alexei. Nu mai avea verva aia cu care îi spusese, hai, că o să scot toată sfințenia din tine, părințele, și copiii se uitau la ei ca la doi cai breji cum stăteau pe fotolii și își turnau în pahare și îi puneau să spună poezii și cântecele. Aproape două luni a stat Robert pe capul lui Alexei ca să își ia liber să meargă la Veneția. A trebuit să treacă hramul bisericii Petru și Pavel și pe urmă încă o săptămână în care stabilise niște nunți și a fost gata. A luat bilete de joi până sâmbătă. În trei zile avea timp să se prindă care era treaba cu acest om pe care nu îl mai văzuse de atâta amar de vreme.

Mașina înainta greu pe centura Bucureștiului. Era o dimineață umedă și călduroasă de început de iulie. Tirurile se înșirau de-a lungul șoselei. Șoferii asudau deja în cabine. Sus, niște nori grei atârnau tăcuți și amenințători. Alexei își imagina cum se ridică deasupra taxiului în care se aflau și vede șirul de mașini, ca un șarpe uriaș înghițit lent de orizont.

— Uită-te la norii ăștia, a spus taximetristul, zici că stă să se întâmple ceva.

Alexei s-a uitat pe geam la cerul înnorat, apoi la Robert, apoi iar pe geam și și-a făcut fără grabă trei cruci. Robert citea ceva pe telefon și simțea înțepăturile mahmurelii în piept ca pe niște săgeți reci.

În depărtare un fulger a despicat cerul în două. Un tunet se rostogoli peste capetele tuturor.

— Hai c-o ia, a spus taximetristul.

Ploaia s-a lăsat peste mașinile de pe șosea ca un voal gri. Prin curțile depozitelor de pe marginea drumului oamenii abia sosiți la muncă alergau de colo-colo să se adăpostească. Motostivuitoarele intrau grăbite în hale. Un câine a trecut printre mașinile care stăteau în coloană. Nimeni nu era pregătit niciodată pentru ploaie și în general pentru nici un fenomen al naturii. Întotdeauna oamenii au fost luați prin surprindere de natură, pentru că viața lor a fost mereu mai bună în absența fenomenelor meteorologice. Viața, ca și oamenii, se manifesta în acest loc numit goldylocks, în acest spațiu meteo perfect cunoscut și sub numele de 72 and Sunny, care se referă la niște condiții atmosferice ideale, 72 de grade Farenheit sau 21 de grade Celsius și un cer însorit. Pentru că, dacă ar fi înnorat, la 21 de grade Celsius unora ar putea să li se pară totuși prea răcoare. Alexei a urmărit cu privirea câinele, o cățea jigărită și slăbănoagă, cu țâțele bălăngănindu-se în ritmul mersului, cum dispare printre mașini. A văzut-o câteva clipe mai târziu țâșnind pe sensul celălalt, unde mașinile mergeau cu viteză. A trecut ca prin minune dincolo, unde o așteptau trei cățeluși uzi leoarcă. S-a gândit la Nona și la cei trei copii pe care îi lăsase dormind în paturile de acasă. Ultima oară când Nona fusese într-o vacanță sânii ei arătau ca două piersici mari și frumoase. Viața ei devenise an după an, copil după copil, un efort continuu. Dar îi spusese mereu că era fericită, că avea tot ce-și dorea. I se făcu milă de ea și murmură repede printre buze fiind atent la fiecare cuvânt, ca și când ar fi fost atent la cuțitul cu care tăia o felie de pâine, Doamne Isuse Cristoase, miluiește-o pe Nona și ai grijă de ea și de copiii noștri și iartă-mă, Doamne! Și-a făcut o cruce în timp ce taxiul trecea încet pe lângă o mașină care stătea pe loc. La geam o femeie îl privea cu ochii pierduți în gol și începu și ea să își facă o cruce în mod mecanic. Un fulger a luminat totul încă o dată și cerul a trosnit deasupra șoselei.

Telefonul lui Alexei a sunat din nou. A răspuns în tăcere ca și când ar fi fost în mijlocul slujbei de la biserică și nu ar fi vrut să deranjeze. Răpăitul ploii îi acoperea vorbele. Robert se uita la el încercând să ghicească ce spune.

— Nona?

— Nu, mama, a spus Alexei.

Sute de imagini au dat năvală peste Robert de parcă ploaia intrase în interiorul mașinii și în capul său. Oare cum arăta mama lui Alexei acum? Ultima imagine pe care o avea în minte era cu ea într-un costum de baie roșu pe care îl simțise rece pe spate când stătuseră la rând la limonadă pe plaja de la Eforie Nord. Era frumoasă. O visase multe nopți în costumul de baie roșu. Când mergea în vizită la Alexei, uneori Ligia îl pupa pe obraz. Parfumul ei rămânea acolo fierbinte ca o julitură care pulsa. Nu se spăla ca să nu piardă nimic din voluptatea acelui miros. Se băga în pat acoperindu-se cu cearșaful până peste cap în așa fel încât aerul de sub cearșaf să se contamineze de rămășițele parfumului și inspira cu inima în gât pipăindu-se încet până când icnea scurt și sacadat eliberându-se. Adormea instantaneu.

— Ce mai face? a întrebat Robert

— Mama? Bine, cu diabetul, cu cărțile ei.

Cărțile ei de poezie. Chitara, serile în jurul focului, cântecele, toate se învălmășeau dulce în mintea lui Robert. Mahmureala trecea pe locul doi. Pe sub pielea lui, în inima lui,

în ficatul metaforic picurau ecourile unei adolescențe la care nu se mai gândise de ani de zile. Și-a pus o mână pe după gâtul lui Alexei și l-a strâns cu afecțiune.

— Ce mă bucur că mergem la Veneția, a spus Robert.

A pus mâna pe umărul preotului. Era tare ca piatra.

— Băi, dar ești în formă, nu glumă.

— Aveam niște probleme cu spatele acum câțiva ani și mi-a recomandat doctorul să merg la sală, a spus Alexei.

Ploaia cădea în fâșii peste mașini. La radio se auzea un blues cald și melancolic. În față a apărut un polițist ud leoarcă. Dirija circulația. Avusese loc un accident. O ambulanță SMURD era parcată pe marginea șoselei. Girofarurile ei roșii se învârteau silențioase ca niște cuțite luminoase care sfâșiau tăcute lumina gri a dimineții. Cineva era întins pe o targă în interiorul ambulanței. Alexei și-a mai făcut o cruce.

Când au ajuns la aeroport ploaia aproape că se oprise. Alexei și Robert și-au luat câte o cafea și au rămas unul lângă altul în fața unei scrumiere uriașe de la intrare. Era o larmă obositoare în jur. Femei care vorbeau cu accent moldovenesc amestecat cu inflexiuni italienești, copii care vorbeau doar în italiană cu bunicile lor, bărbați care miroseau puternic a apă de colonie și care din când în când trăgeau câte o flegmă pe asfaltul plin de mucuri de țigări strivite. Robert și-a aprins o țigară pe care a stins-o după primul fum. Nu mergea.

— Hai să bem o bere, a spus Alexei dintr-odată.

— Hai, i-a răspuns Robert aruncând țigara strivită în scrumieră.

Aeroportul Otopeni era ca o menajerie. Cei doi bărbați treceau printre oameni ca niște orbi printre alți orbi. Nimeni nu părea să vadă pe nimeni. Cu toții așteptau să plece din acel loc, nimic nu părea definitiv acolo. Alexei, îmbrăcat într-o cămașă albă fără guler și cu o pereche de pantaloni negri trăgea după el un troller negru pe care scria KAPPA. Hainele lui miroseau a tămâie și aftershave. Robert era îmbrăcat în negru complet. Avea un tricou cu un Levi's scris roșu pe piept, o vestă de piele și niște blugi strânși pe picior. Trollerul lui era Samsonite, roșu. Amândoi erau de aceeași înălțime și aproximativ aceeași greutate. Robert părea puțin mai uscat decât Alexei. Alexei avea părul creț și lung prins într-o coadă. Arătau bine și în putere. Mersul alături unul de celălalt le dădea o stare pe care nu o mai trăiseră din liceu. O stare de încredere și de sânge care alerga mai vioi prin vene. S-au oprit după controlul pașapoartelor la un bar din terminal și și-au luat câte o bere. Stăteau amândoi și priveau oamenii care treceau prin fața lor.

— Alexei, îmi pare rău, a spus Robert dintr-odată.

— De ce?

— Pentru că am dat buzna așa peste tine. Te-am scos din ale tale. Acum îmi dau seama câte ai pe cap.

— Hai, mă, Negrule. Mă bucur că m-ai căutat, a spus luându-l de o mână pe Robert. Mă bucur că mergem la Veneția. Nu așa ne-am jurat noi acolo pe podul ăla? Mai ții minte? Că te-am întrebat eu pe urmă cum se spune frumusețe în italiană? Ce, crezi că nu aveam și eu nevoie de o vacanță? Mai scap și eu de-acasă.

— Și cum ți-am spus că se zice frumusețe în italiană?

— *Bella*, nu mai știu, au trecut douăș'cinci de ani, a spus Alexei.

— Se spune *bellezza*, l-a corectat Robert. S-a făcut și un film, *La Grande Bellezza*. L-ai văzut?

— Nu, e mișto?

— Ți-ar plăcea. Apare și Maria Tereza în film, a spus Robert.

— Dar voiam să mai zic ceva, a continuat Robert după o pauză, după ce ne întoarcem de la Veneția o să scriu un articol despre noi doi, cum eram și cum suntem, despre prietenie. Despre cum ne-am schimbat și ce mai înseamnă prietenia noastră.

Alexei a luat o gură de bere, a plimbat lichidul prin gură câteva secunde, apoi a înghițit și a oftat.

— Păi și acum îmi spui, după ce am plecat de acasă? a spus Alexei fără nici o expresie pe față. S-a lăsat liniște. În difuzoare se auzea vocea unei femei care anunța că un avion urmează să decoleze.

— Hai, mă, că glumesc, a continuat Alexei și îi dădu un pumn încet în umăr. Băi, Robert, tu ai fost ca un frate pentru mine. Tu știi că te-am iubit și o să te iubesc mereu. Dacă asta crezi că trebuie să faci, fă. Fă ce simți că trebuie să faci.

— Mai luăm o bere?

— Mai luăm, dar voiam și eu să te întreb, a spus Alexei înveselit puțin de berea pe care o terminase, noi unde stăm acolo?

— Stăm la Hotel Excelsior, o să-ți placă.

— Excelsior, a spus Alexei, sună scump.

Au mai băut câteva beri și s-au urcat în avion. Stăteau unul lângă celălalt. Alexei își freca mâinile nervos așteptând decolarea. Ochii lui căutau ceva la fețele celorlalți pasageri. Urmărea oamenii cum își așezau bagajele și hainele, cum unii își scoteau telefoanele din buzunare și începeau să deruleze imagini de pe Facebook, iar alții priveau în gol și îi urmăreau pe cei care soseau, copii care erau treziți prea dimineață și mârâiau. Robert și-a scos căștile și le-a întins lui Alexei.

— Vrei să asculți? Pe mine mă relaxează.

Alexei a dat din cap și le-a luat. Nu ținea neapărat, era mai degrabă curios să audă ce muzică mai asculta prietenul său din copilărie. S-a așezat confortabil în scaun. Pe fereastră ploaia lipea picături mari de geam, care se scurgeau leneșe lăsând desene translucide și abstracte în urmă. Avionul a pornit încet, apoi a accelerat și s-a desprins acompaniat de fulgere. Părea că o ambulanță SMURD uriașă îi aștepta oprită dincolo de nori, girofarul ei albicios trimitea săgeți de lumină peste tot. Muzica se întindea ca o miere înăuntrul lui Alexei. Radiohead. Își aducea aminte. A închis ochii și s-a lăsat pe spate. După câteva minute un miros de kerosen a invadat cabina și o zgâlțâială puternică l-a făcut să tresară. Se uită în jurul său. Lumea era liniștită, doar zumzetul susținut al motoarelor. Și-a făcut o cruce și a spus rugăciunea inimii în gând de câteva ori. Robert stătea lângă el, îl urmărea cu coada ochiului și își imagina că are în fața lui un ficat roz pe care se pregătea să îl cresteze cu un bisturiu ca să vadă câtă viață mai exista în el.

Veneția

Când au ajuns în Veneția o răcoare plăcută îi luă în primire. Aglomerația în schimb era înăbușitoare. Au călătorit de la aeroport până în oraș înghesuiți de niște japonezi care miroseau puternic a transpirație. Alexei a stat lângă ei și încerca să își dea seama dacă și el miroase la fel de tare. Pe platforma din Piazzale Roma unde a oprit autobuzul nimic nu părea să se miște. O masă compactă de oameni încerca să înțeleagă care era problema, de ce toată lumea se blocase la această intrare în Veneția. Alexei și Robert s-au strecurat printre ceilalți turiști, printre bagajele mari pe care se odihneau copii sau pensionari toropiți de soarele care ardea deasupra, printre tineri zgomotoși, grupuri de fete sau de băieți, cupluri de îndrăgostiți, grupuri de liceeni în vacanță, corporatiști în team building beți și enervanți. În fața casei de bilete era o îmbulzeală și mai mare, mulți oameni nervoși care dădeau din mâini. Un tată cu un copil pe umeri striga ceva către un polițist într-o limbă scandinavă. Polițistul serios încerca să îl domolească făcând semne cu mâinile să o lase mai moale, semnul acela pe care polițiștii îl fac și către șoferi când vor ca aceștia să reducă viteza. Alexei s-a uitat un timp după Robert prin mulțime. Dispăruse. S-a ridicat pe vârfuri, dar era imposibil să găsești pe cineva în mulțimea pestriță. S-a uitat câteva secunde în jur. Își simțea mirosul de transpirație și un gând i-a încolțit în minte. A luat telefonul și a format numărul lui Robert, o voce în italiană i-a spus că numărul format nu era corect. Înțelegea limba în linii mari, dar nu putea vorbi. Cu cine să vorbească, oricum? În jur erau doar grupuri de nemți, englezi sau scandinavi. Românii cu care venise în avion păreau că se evaporaseră undeva pe drum. A schimbat locul căutând printre oameni vesta de piele a lui Robert. A ajuns într-o zonă în care niște români înjurau de mama focului câțiva polițiști care îi împingeau cu calm peste drum de oficiul de bilete unde se înghesuia toată lumea.

— Ce se întâmplă? a întrebat Alexei o femeie.

— Ce să se întâmple, grevă, a spus femeia transpirată toată.

Grevă! Era prima oară când vedea o grevă în desfășurare, dar nu înțelegea prea bine cine era în grevă. La Buftea nu fusese niciodată grevă. În orașul ăla mic în care slujea ca preot de aproape 15 ani nu avusese loc niciodată o grevă sau un protest. A dat peste o bucată de beton pe care se odihnea un domn cu pălărie elegantă de paie. S-a urcat pe o margine a blocului de beton și a aruncat o privire în jur. Îngrijorarea creștea ca o cocă moale în care simțea că se afundă și nu putea să se miște. Nici urmă de Robert. La 50 de metri de locul în care se afla, pe o margine a pieței era un magazin din care oamenii ieșeau cu sticle de apă. A coborât de pe blocul de beton și a început să înoate printre oameni și valuri de transpirație. Lumea se rărise în fața magazinului. A intrat și a cerut *aqua minerale*. A scos o bancnotă de o sută de euro și vânzătoarea s-a uitat la el cu o privire severă. *No, no, no*, s-a auzit de peste tejghea și gesturile femeii i-au dat de înțeles că nu

avea rest. A ieșit din magazin cu hârtia de o sută de euro în mână privind în jur după un alt loc în care ar fi putut să schimbe banii. A ajuns în fața unui chioșc și s-a uitat lung la revistele și ziarele puse la vânzare. Multe titluri în italiană, reviste, cărți, suveniruri. A luat un ziar pe care scria mare *SCIOPERO*, un *National Geographic*, o hartă a Veneției și un magnet de frigider cu o gondolă. A plătit și cu restul primit s-a înființat în fața vânzătoarei din magazinul de apă. A cumpărat o sticlă de apă mare pe care vânzătoarea a pus-o pe tejghea în silă, fără să se uite la el.

Afară oamenii așteptau în continuare să se întâmple ceva, să înceapă lucrurile să se miște. S-a sprijinit de un gard și și-a băut apa. Era rece și revigorantă. A scos telefonul și a sunat încă o dată la numărul lui Robert. Vocea în italiană a repetat poezia. Ce era de făcut în Veneția până sâmbătă seara, când avea avionul de întoarcere, dacă nu mai apărea Robert? Dacă totul era o farsă? A răsfoit revista *National Geographic* citind cuvintele în italiană cu vocalele lor melodioase și frumoase. A rămas privind în gol la o fotografie din revistă care înfățișa un delfin înotând printre multe pungi de plastic și gunoaie. În dreapta fotografiei a observat o pungă de plastic albicioasă, înceţoşată, pe care se vedea conturul vag al unor litere. Culoarea apei era de un albastru spălăcit la fel ca cea a apei din care scoseseră trupul tatălui său la Eforie acum treizeci și ceva de ani. În valuri erau multe pungi de plastic și șervețele și alge. Bărbatul care l-a pus pe malul mării i-a înlăturat o pungă de 1 leu lipită de piept și a lăsat-o lângă. Pe pungă scria KENT, cu un albastru decolorat. Pe margini literele aveau un contur auriu care părea și mai strălucitor în razele soarelui. S-a uitat la pieptul tatălui său, umed, cu firele de păr lipite de piele. Apa se scurgea în continuare de pe el. Părea viu. Apa care se mișca pe el îi dădea copilului senzația că din clipă în clipă pieptul tatălui va începe să se miște iar de jos în sus și înapoi, să se umple de aer, să se golească de aer, să respire, mișcarea aceea repetitivă de du-te-vino plină de iubire și confort care îl făcea să se simtă în siguranță. Dar atunci, la Eforie, respirația tatălui său nu a mai revenit în corpul întins pe malul mării. Un bărbat s-a așezat lângă trupul înecatului și a început să îi apese cu ambele mâini pe piept, din când în când, bărbatul îi deschidea gura cu mâinile și îi sufla aer înăuntru. Plămânii se umpleau, pieptul se umfla, dar nu se întâmpla nimic mai departe. O tuse salvatoare care nu mai venea, care ar fi trebuit să scoată apa din interior, plutea în aer, dar nu s-a întâmplat. Cineva a tușit încercând parcă să inducă trupului nevoia de a scăpa de gheara morții. Resuscitarea a durat minute bune, picăturile de apă aproape se uscaseră pe trupul tatălui său când salvamarul s-a oprit în genunchi respirând greu, privind în jos cu mâinile sprijinite de coapse, încercând să-și recapete suflarea. S-a ridicat dând din cap dezamăgit și s-a îndepărtat, a dispărut printre oamenii adunați în jur. El, băiețelul de opt ani, stătea în fund cu o mână pe piciorul tatălui. A privit de jur-împrejur. Mama lui dispăruse de câteva ore. Câțiva oameni l-au întrebat despre ea unde era. Nu știa ce să răspundă.

Când s-au reîntâlnit se lăsase seara, Alexei stătea pe un scaun și frământa în mâini punga de plastic. Degetele îi erau albăstrii ca buzele tatălui său. Din loc în loc bucățele de vopsea aurie străluceau în lumina de neon alb a spitalului. Mama lui era îmbrăcată cu o rochie elegantă și mirosea a parfum, stătea lângă el pe o banchetă de lemn și îl privea. I-a luat mâna albăstrie și rece, dar copilul a retras-o. O asistentă a trecut prin fața lor. Ducea o pungă albă, nou-nouță pe care scria KENT. Copilul s-a oprit din fosnetul nervos și a

izbucnit într-un plâns spasmodic strângând cu furie plasticul din mâini. Mama l-a strâns în brațe. Lacrimile copilului se scurgeau pe gâtul parfumat al femeii diluând moleculele de Nina Ricci.

De undeva din spate s-a auzit vocea lui Robert care îi șopti în urechea stângă:

— Moartea vine prin stânga, fraierică.

Alexei a sărit ca ars și a scăpat sticla de apă din mână.

— Te sun de zece minute, părințele și nimic. Nu ai roaming?

— Păi, cred că nu am. Că și eu am încercat să te sun, a spus Alexei uitându-se la telefonul său.

— Vezi că nimeni nu poate să te sune dacă nu ai roaming, a spus Robert. Sau poate ai tu un semnal mai special.

— Băi, ce se întâmplă aici? Zici că am nimerit în Turnul Babel.

— Hai, că îți povestesc mai încolo. Acu' tre' să mergem că ne așteaptă un *water taxi* și abia am găsit o cursă să ne ducă până la Piața San Marco.

Alexei își luă bagajul și îl urmă pe Robert. Ca de cele mai multe ori în prietenia pe care o trăiseră în adolescență, Robert avea inițiativa. Au ieșit din piața aglomerată și au trecut un pod plin de oameni nervoși care trăgeau după ei bagaje. Din când în când bagajele se ciocneau și trebuiau repuse pe traiectoria corectă de parcă ar fi fost niște animale care nu voiau să își urmeze stăpânii. *Water taxi*-ul aștepta într-o stație pe malul canalului. Căpitanul taxiului stătea cu un picior sprijinit de un pilon de metal de pe chei. Când l-a văzut pe Robert a tras un ultim fum nervos din țigară și a aruncat-o într-o cutie de gunoi, apoi a început să gesticuleze și să bodogănească în italiană. *Water taxi*-ul era plin. Cei doi au urcat cu bagajele după ei și s-au instalat cu greu printre ceilalți turiști care le aruncau priviri pline de dispreț pentru întârziere.

Șalupa a ieșit în Canal Grande care părea pustiu. Pe marginile canalului, la celelalte pontoane ciorchini de oameni așteptau istoviți privind șalupa care aluneca pe apele verzui într-o liniște aproape funebră. Părea că e ultima șalupă care va mai trece vreodată pe canalele Veneției, iar ei singurii supraviețuitori din infernul așteptării. O adiere plăcută a relaxat lumea în barcă și oamenii au început să converseze ca la un semn. Senzația de Turn Babel îi reveni din nou lui Alexei. Robert și-a pus ochelarii pe nas și s-a lăsat pe spate inspirând aerul Veneției. Fațadele cu multe coloane și arcade maure la ferestre, balcoanele mici și ieșirile înguste la canal dădeau o impresie de furnicar în care se ascundeau milioane de întâmplări, drame și fericiri, atâția oameni care puseseră piciorul în orașul acesta, atâtea restaurante, sute de bucătari care se pregăteau să-i hrănească pe turiști, muzee, biserici vechi, case memoriale, case cu istorie veche de câteva sute de ani. Fiecare colțișor era încărcat de semnificații adăugate în veacuri precum cărămizile unei construcții a timpului în care trăiau laolaltă tot felul de corpuri contorsionate, întâmplări și poveștile din jurul lor, o pădure de case bătrâne crescută în mijlocul unei lagune, martori tăcuți ai vieții care s-a desfășurat acolo.

— Cum o fi fost acum trei sute de ani pe canalul ăsta? a spus Alexei admirând clădirile.

— Practic la fel, dar fără turiști. Că asta e și problema cu greva, a răspuns Robert, venețienii sunt înnebuniți de numărul mare de turiști care năvălesc în fiecare an și au

început să saboteze serviciile. S-au săturat de turiști. De câțiva ani e și o modă care s-a răspândit printre tineri, vin la Veneția și nu numai în Veneția, vin și în alte orașe din Europa, în Amsterdam, Berlin, Paris, vin în grupuri de câte șapte-opt prieteni să sărbătorească petrecerea burlacilor. Și fete, și băieți. Sunt zgomotoși, se îmbată și fac scandal. Acum două zile niște fete din Dublin venite la o petrecere de felul ăsta în Veneția s-au îmbătat și s-au luat la ceartă cu două tinere localnice. Una din localnice a primit o sticlă în cap, a căzut în canal și s-a înecat. Și azi toate serviciile de transport în care lucrează mulți dintre localnici sunt în grevă în semn de protest față de situația cu turiștii, care a luat-o razna.

— Zici că suntem la grădina zoologică și oamenii de pe margine sunt animalele din cuști, a spus Alexei.

— Cred că mai degrabă venețienii sunt animalele din cuști, a spus Robert.

În fața lor, un alt ponton, o altă șalupă ticsită de oameni se pregătea să plece. Un grup de patru-cinci tineri și-a croit drum prin îmbulzeală. Au urcat grăbiți. Unul dintre ei a lovit cu bagajul peste față un băiețel care stătea în brațele mamei sale pe o banchetă. De unde erau, Alexei și Robert puteau vedea sclipind roșu un punct mic de sânge care apăruse pe buza băiețelului. Mama a strigat ceva, tatăl ridicat în picioare l-a luat de guler pe unul din tineri, dar din mișcarea nesigură și balansul șalupei tânărul l-a împins, iar bărbatul a căzut peste bord în țipetele mai multor femei. Copilul plângea cu sângele șiroindu-i pe tricou. Alexei s-a uitat o clipă la Robert care își sucise gâtul urmărind continuarea scenei și a oftat.

— Dar nu prea văd poliție, a spus Alexei, și situația pare cam tensionată.

— Situația e cam de căcat, e normal să fie tensionată. Anul trecut în Veneția au fost 30 de milioane de turiști. Îți imaginezi? Orașul are cam 400 de kilometri pătrați și vreo două sute cincizeci de mii de locuitori, adică destul de puțini venețieni. Gândește-te, cum spunea un amic de-al meu din facultate, dacă toți acești 30 de milioane de oameni se cacă în fiecare zi câte 200 de grame, cât căcat se strânge sub Veneția și unde se duce el?

Alexei își desfăcu părul și își prinse coada mai bine în elasticul negru pe care îl avea de la fiica lui cea mai mare.

— Recunosc că nu m-am gândit niciodată la chestia asta, dar nici nu prea am călătorit așa des. Am fost la Ierusalim acum câțiva ani și la Athos. Şi la Ierusalim era aglomerat…

— Alt oraș căcăcios și Ierusalimul, a spus Robert cu ochii în telefon, uite, ca să îți faci o idee, dacă cei 30 de milioane de turiști fac câte un city break de minimum trei zile se adună undeva la 18 mii de tone de căcat în Veneția, orașul îndrăgostiților.

— Dar nu era Verona orașul îndrăgostiților? a întrebat Alexei contrariat.

— Acum sunt mai multe, de când turismul a luat-o razna.

— Dar de unde știi toate lucrurile astea despre Veneția, a spus Alexei, suprafață, locuitori, astea?

— Am scris anul trecut un articol despre turism. A apărut într-un număr din *National Geographic*, a spus Robert arătând spre revista pe care o ținea în mână Alexei.

Au privit o vreme peisajul venețian, casele, coloanele, balcoanele, geamurile deschise prin care puteai ghici alte urme ale turismului, prosoape albe scoase la uscat sau așternuturi. Din când în când treceau pe lângă vreo casă mai arătoasă, iar Alexei deschidea

harta și încerca să identifice clădirea. Șalupa și-a încheiat călătoria trecând pe lângă Basilica di Santa Maria della Salute care strălucea în soarele amiezii. Au coborât. Dintr-odată perspectiva se lărgea, cei doi și-au luat bagajele în brațe, avertizați de un polițist că nu mai au voie să tragă trollerele după ei pe caldarâm și s-au oprit la prima terasă de la marginea cheiului. În Piața San Marco părea că tocmai se terminase un concert la care participaseră câteva mii de oameni. Priveliștea frumoasă de pe chei era întreruptă pe alocuri de tarabele vânzătorilor de artă ambulanți. La tarabe erau expuse diferite tablouri cu peisaje celebre din Veneția, care parazitau vederea maiestuoasă cu laguna din spatele lor. Zeci de gondole elegante ca niște lebede negre disproporționate stăteau legate la mal și așteptau turiștii. Au luat un prânz copios cu supă de scoici, paste cu fructe de mare în vin alb și unt, chiftele de vită cu tagliatele din care au gustat pe rând ca doi frați flămânzi care se grăbeau să se întoarcă la joacă. Au cerut ospătarului să le aducă un vin alb rece și ospătarul le-a zâmbit complice. Era român, din Moldova, îl chema Vasile. Au oftat sătui și mulțumiți privind oamenii care treceau prin fața tarabelor. Robert a întins o mână în față arătând spre lagună.

— Uite, acolo trebuie să ajungem noi, a spus, la Lido di Venezia. Dar nu știu cum o să facem asta. Greva se termină abia diseară la zece. Deci mai bem un vin, mai facem o plimbare, căutăm o farmacie.

— La ce hotel stăm? a întrebat Alexei precaut, cu gândul la situația din stația de autobuz.

— La Excelsior, a răspuns Robert, ți-am mai zis o dată.

Alexei a inspirat adânc și s-a lăsat pe spate. Chestia asta cu hotelul ales de Robert îl îngrijora, pentru că părea să arunce cu banii în stânga și-n dreapta fără să se uite, iar el nu stătea chiar așa de bine cu banii.

— Cât trebuie să îți dau pentru cazare? a întrebat Alexei.

— Nu trebuie să-mi dai nimic, a răspuns Robert ridicându-și ochii din telefon, e plătit deja. S-a ocupat fratele tău. Tu poți să mai iei o sticlă de vin, că oricum mai avem de așteptat pe-aici.

Alexei se bucura că prietenul său Robert era înstărit, deși nu știa exact cu ce se ocupă. Era jurnalist, probabil, foarte bine plătit. Se simțea ca și când s-ar fi reîntâlnit cu fratele său rătăcitor care după ani de pribegie se întorsese bogat acasă, mai experimentat, mai înțelept și cu multe lucruri de povestit.

— Vasile! a strigat Robert după ospătar. Fii drăguț și mai adu-ne o sticlă de vin și am vrea să lăsăm și noi bagajele la tine aici pentru câteva ore cât ne mai plimbăm prin oraș. Poți să ne ajuți? Ne întoarcem până la cină și mâncăm tot aici.

I-a întins o hârtie de douăzeci de euro. Vasile a refuzat banii.

— Vorbesc cu șefu', a spus șoptit. E problemă acum cu greva și sunt sensibili toți. Patronu' e venețian.

— Hai, Vasile, ajută-ne, că suntem obosiți, a spus Robert cu o grimasă de om inocent spre ospătar, care-i zâmbi înțelegător.

— Cum îți place, Tomiță, la Veneția? a întrebat Robert când au rămas singuri. Nu e chiar așa cum ți-o aminteai, nu? Tu mai știi podul pe care ne-am oprit noi acum

douăș’cinci de ani?

— Habar n-am, a spus Alexei dând paharul de vin peste cap.

— Nici eu. Am uneori senzația, când mă întorc în locuri în care nu am mai fost de mult, că locurile alea se micșorează pe măsură ce trece timpul. Casa de la Buftea în care am copilărit, am fost acum câteva zile pe acolo și am intrat în camera în care dormeam cu frate-meu și mi s-a părut o chichineață. Și Veneția asta, am impresia că s-a micșorat ca dracu’. Părea mai mare.

Vasile ospătarul s-a apropiat de cei doi prieteni. Alături de el era un tip scund și chel cu ochelari pătrați și privire severă.

— Ei sunt verii mei, a spus Vasile în italiană.

— Robert și Alexei, a continuat Robert vorbele chelnerului și a întins mâna spre patron cu un zâmbet larg pe față.

— Unde lucrează? a întrebat italianul sever uitându-se la Vasile.

Vasile se uită la șef, apoi la Robert.

— Lucrăm la Excelsior, a răspuns Robert. Eu la recepție și fratele meu ca ajutor de bucătar.

— Ah, Excelsior. Bine, a spus italianul și a plecat în treaba lui.

Ospătarul le-a făcut cu ochiul și a luat cele două valize cu el în restaurant, de unde s-a întors cu o sticlă de vin alb. Robert și-a turnat încă un pahar și l-a ridicat în aer privind prin lichidul incolor în care încă se mai amestecau apa minerală cu vinul. Bule de aer se ridicau, grăbite, la suprafață. Și-a apropiat paharul de ochi până când bulele au devenit mari ca niște lentile în care se reflectau diverse părți din oraș. Răsturnate în paharul de vin se vedeau turlele bazilicii Santa Maria della Salute.

— E plin de biserici orașul ăsta, Tomiță, a spus Robert urmărind bulele din pahar, zici că e făcut pentru preoți, nu pentru turiști. Uite, biserica asta de pe canal, o știi? E celebră, pentru că apare în multe vederi cu Veneția, dar cred că puțină lume știe că a fost construită în timpul în care ciuma făcea ravagii pe aici. Veneția a fost un oraș în care ciuma a revenit de mai multe ori și există un șir întreg de biserici dedicate molimei. Asta de aici se numește Santa Maria della Salute, Sfânta Maria Salvatoarea. Venețienii au ridicat-o ca să oprească un val de ciumă. Pe vremea aia, când apărea ciuma pe aici oamenii scoteau statuile cu sfinții din biserici și făceau procesiuni și se rugau la sfinți să se oprească molima și în cele din urmă se oprea cumva. Dar pe la 1600 a fost mai dificil, au încercat cu toți sfinții și nu s-a oprit boala, așa că au trecut la categoria grea, la Fecioara Maria, despre care se spune că e cea mai miloasă și că ar fi protectoarea orașului. Au făcut tot felul de promisiuni că, dacă se oprește ciuma, senatul vine să se roage o dată pe an în biserică. Cum-necum, ciuma s-a oprit după ce au construit oamenii biserica, iar acum turiștii care iau cu asalt orașul trimit acasă vederi, cumpără tablouri de la tarabe, magneți de frigidere, brelocuri, căni, toate prostiile pe care este desenată silueta acestei biserici, simbol al luptei împotriva ciumei, iar când ajung acasă și se uită melancolici la suvenirul cu biserica își aduc aminte de cât de bine au mâncat în Veneția, de plimbările romantice cu gondola sau de vreo beție plăcută pe malul unui canal. Culmea e că biserica au construit-o chiar în spatele vămii maritime pe unde probabil a intrat ciuma în Veneția. N-aveau de unde să știe la vremea aia.

Robert a dat cu sete paharul peste cap. Alexei rumega vorbele prietenului său cu ochii la biserică.

— Poate că n-ar fi rău să înceapă nişte procesiuni sau să construiască o biserică şi pentru împuţinarea turiştilor din oraş, a spus Robert.

— Da' mai există ciumă în zilele noastre? a întrebat Alexei ridicându-se în picioare ca să vadă mai bine biserica printre tarabele din faţa lor.

— Mai există izolat, prin Africa, dar se tratează.

Vinul cu apă minerală le amorţise plăcut minţile celor doi prieteni. Zumzetul oamenilor care treceau încolo şi-ncoace prin faţa restaurantului acoperea conversaţiile. Alexei urmărea cu privirea un domn care mătura puntea unei ambarcaţiuni ancorate la mal şi se gândea dacă înaintaşii acelui bărbat, stră-stră-stră-străbunicii lui, trăiseră vremurile ciumei, dacă merseseră pe străzile pline de cadavre, dacă ajutaseră la construcţia bisericilor şi prin rugăciunile lor înduplecaseră ciuma să plece din oraş.

— Mai ştii când ne-am îmbătat prima dată? a spus Robert privind cum Alexei scurge ultimul strop de vin în paharul lui.

Alexei a zâmbit cherchelit, acelaşi zâmbet din adolescenţă plin de subînţelesuri care îl încuraja pe Robert să întreacă limita de fiecare dată.

— Când te-ai îmbătat tu prima dată, vrei să zici, pentru că eu mai băusem şi înainte, îl corectă Alexei.

— Aşa e, că tu erai mai bagabont ca mine.

— Stăteai întins pe iarbă şi te umpluseşi de flegme singur încercând să-mi explici că, dacă scuipi suficient de sus, scuipatul o să aterizeze lângă tine din cauza vitezei de rotaţie a pământului, mai ştii?

— Ce proşti eram, a râs Robert. Hai, Tomiţă, să facem o plimbare, că ne coclim aici. Ne mai oprim la o cârciumă prin oraş, mai bem ceva. Oricum n-avem cum să ajungem acum la hotel decât dacă o luăm înot.

Au plătit şi au luat-o din loc uşor împleticiţi. Era spre ora trei după-amiază, piaţa San Marco era inundată pe mijloc ca şi când în sufrageria Veneţiei ar fi fost spartă o conductă. Printre sutele de turişti, doi copilaşi se jucau la marginea apei, tropăind şi hlizindu-se ca nişte cai în miniatură. Mama lor striga la ei ceva în spaniolă. Piaţa a răsunat de vocea femeii care şi-a scos copiii din apă cu brutalitate. Tatăl a apărut şi el vociferând ceva, cu un aparat foto la gât. Familia a ieşit din piaţă printr-o străduţă îngustă. Robert şi Alexei au luat-o pe o străduţă alăturată şi au simţit cum intră într-un labirint de piatră în pereţii căruia erau ascunşi oameni care dormeau, făceau sex, mâncau, se uitau la televizor sau pur şi simplu urmăreau de la ferestre oamenii de pe străzi. Au trecut câteva poduri peste canalele înguste, discutând mai departe despre ciumă. Alexei vedea cu ochii minţii morţii împrăştiaţi pe străzi, pe podurile pe care treceau şi dintr-odată oraşul i s-a părut lugubru, plin de o istorie a morţii pe care nu o intuise niciodată. Robert vorbea încontinuu, aşa cum făcuse toată viaţa, era ca o carte care se deschisese la pagina cu Veneţia. S-au oprit la un moment dat pe treptele unei case. Robert a scos pachetul de tutun şi şi-a făcut o ţigară. Mahmureala dispăruse între timp. Se simţea iarăşi bine, avea poftă să fumeze şi să bea. Lui Alexei îi era sete, dar nu se vedea nici un loc din care ar fi putut cumpăra apă sau ceva

de băut. Străduța pe care se aflau era umbroasă, un miros vag de urină se amesteca cu mirosul de apă de mare. Nu treceau prea mulți oameni pe acolo. În ciuda aglomerației de la cheiuri, pe străduțe, prin oraș lumea se rărise. Adevărata aglomerație, iadul turistic începea de vineri. Pe zidul din fața lor era o ușă falsă sculptată în piatră, de o parte și de alta erau două firide în care stăteau doi călugări catolici căzuți în genunchi, cu mâinile strânse la piept în semn de rugăciune. Sub genunchii lor era un strat de cranii mici. Robert își aprinse țigara și trase din ea privind la cele două sculpturi.

— Se zice că cei mai expuși la ciumă au fost preoții și călugării care aveau grijă de oameni sau le stăteau la căpătâi înainte să moară, a spus Robert, au murit o grămadă, mai ales că multă vreme boala a fost un mister total și lumea credea că e o pedeapsă de la Dumnezeu, că vine sfârșitul lumii.

— E mare puterea lui Dumnezeu, a spus Alexei privind cele două statui.

— O fi, dar câți preoți mai cred în asta?

— Dacă un preot nu crede în puterea lui Dumnezeu, el nu există, a răspuns Alexei. Nu există preot fără har de la Dumnezeu.

— Băi, eu nu prea cred asta, a spus Robert. Mă uit la toți preafericiții ăștia ortodocși și văd numai înșelătorie și lăcomie. Tu ești fericit la tine la biserică?

— Sunt fericit că lumea vine la mine, a răspuns Alexei.

— Și le iei bani pentru nunți, botezuri și înmormântări? a întrebat Robert expirând un nor de fum.

Alexei se uită la el câteva secunde.

— Le iau pentru că mă obligă și pe mine ăia de mai sus să iau, că trebuie să dau cotă pentru la București, a răspuns Alexei. E greu, Roberte.

— Tomiță, nu m-am gândit niciodată când eram mici că o să te faci preot, a spus Robert. Orice altceva puteai să fii, dar preot? Cine ar fi zis? Dar cred că ți se potrivește, că ai bunătatea și naivitatea asta în tine.

— Adică sunt mai fraier, așa, nu? a spus Alexei zâmbind.

— Da, crezi mai ușor lucruri, a spus Robert întorcându-i zâmbetul.

Dintr-un gang alăturat se auziră voci. Familia de spanioli reapăru de pe o străduță, femeia era foarte nervoasă. Unul din copii plângea cu țipete isterice și se tăvălea pe jos. Tatăl s-a oprit la câțiva metri de Robert și Alexei, a fandat ușor cu aparatul în mână și a făcut o serie de fotografii cu cei doi prieteni și strada din spatele lor. Aparatul s-a auzit preț de câteva secunde ca aripile unui fluture cu încheieturi de plastic care fâlfâie spasmodic. Poziția în care stăteau cei doi prieteni pe scările casei de piatră părea să fie foarte promițătoare, pentru că spaniolul s-a lăsat pe vine ca să surprindă și mai bine cadrul. O nouă avalanșă de declanșări a fost întreruptă de un urlet venit din spate. Bărbatul nu s-a oprit decât când Robert și Alexei s-au ridicat în picioare și au pornit spre el alarmați. Fotograful s-a întors spre soția lui, care continua să urle în spate ca din gură de șarpe, și a văzut-o sprijinită de un zid cu pumnii strânși, privind spre acoperișul de deasupra. Era turbată de furie. Părul îi era ud, bluza albă era fleașcă și i se lipise de corp, iar pe față i se scurgeau zoaie. Cei doi copii plângeau speriați. Mirosul de urină și rahat a inundat imediat strada. O nouă pungă a aterizat lângă ea și s-a împrăștiat cu stropi peste picioarele copiilor. Spaniolul a început să zbiere și el ca apucatul. Alexei a pus mâna pe femeie și a luat-o de

acolo. Robert i-a împins pe cei doi copii sub streașina casei. Tatăl copiilor continua să urle. Turiștii se opreau și priveau la femeia care plângea furioasă și încerca să se șteargă de mizeria care se scurgea pe ea. Și-a dat bluza jos și a rămas în sutien. Copiii plângeau și mai tare. Robert a rugat pe cineva să sune la poliție, dar nimeni nu știa numărul Poliției din Veneția. A bătut la ușa unei case din apropiere, o bătrânică a deschis confuză și a început să strige la el că e prea mult zgomot pe stradă și să înceteze că cheamă poliția. Până la urmă bătrâna a chemat poliția. Turiștii treceau, se opreau, făceau câte o poză cu femeia în sutien și mergeau mai departe. Alexei își ținea mâna cu care o trăsese pe femeie departe de corp, ca și când ar fi fost ciumată. Urina se uscase lipicioasă între degete.

— Hai să mergem. Trebuie să mă spăl, că simt cum fac hepatită, i-a spus lui Robert.

— Haide, că oricum tre' să vină poliția și n-am chef să pierdem timpul cu declarații, a fost de acord Robert.

I-au lăsat pe spanioli în urmă. Tânguielile femeii și ale copiilor s-au topit pe străduțele din spate.

S-au oprit la o cârciumă pe malul unui canal. Un ospătar burtos i-a invitat să ia loc la o masă în soare, Robert i-a arătat niște mese la umbră. Ospătarul le-a spus că erau rezervate pentru un grup, dar i-a lăsat până la urmă să se așeze. Alexei a stat minute bune la baie spălându-și mâna murdară de rahat cu săpun, a limpezit-o de multe ori sub jetul de apă și iar a spălat-o cu săpun, mirosind-o îndelung. De fiecare dată simțea că particulele de rahat și urină încă mai erau prinse în pielea lui.

Restaurantul servea doar băuturi, bucătăria se deschidea abia seara. Robert a comandat o sticlă de vin alb și apă minerală și și-a rulat o nouă țigară din tutunul pe care îl ținea în buzunarul vestei de piele. Cu o mână și-a șters fruntea de transpirație. Mirosul de urină stătută încă îi mai revenea în nas din când în când. A izbucnit în râs aducându-și aminte imaginea femeii care urla copleșită de mizerie și de neputință. Ospătarul s-a apropiat cu sticla în mână, zâmbind gânditor. Dădea din cap ca și când ceva i s-ar fi pregătit lui Robert chiar atunci, în timp ce el râdea în hohote. Când a apărut Alexei, Robert se înecase cu vin și râsul i se amesteca cu tusea. S-a liniștit după o vreme, s-a uitat la Alexei cu o privire congestionată, încercând să își păstreze firea, și a întrebat cu respirația tăiată:

— Zici că era Canibalu după ce a fost la curve, mai ții minte? a spus Robert și au izbucnit amândoi în râs.

Canibalu

În 1993 s-au întâmplat multe lucruri interesante în viețile celor doi prieteni Robert și Alexei, dar de departe cel mai important a fost apariția lui Canibalu. Canibalu era un tip creț, de statură medie, cu un râs ascuțit de psihopat, care în urma divorțului părinților săi a ajuns în grija bunicii de la Buftea și, astfel, în clasa a X-a a singurului liceu cu profil de informatică din oraș. Prietenia dintre ei s-a legat imediat, toți trei iubeau baschetul și jocurile pe calculator. Canibalul a fost printre primii oameni din Buftea care au avut un PC acasă. Stăteau după-amiezile unii peste alții, se jucau ore întregi Supaplex și discutau despre fetele din liceu. Porecla lui a apărut după o oră de biologie la care profesoara a adus o inimă de porc pe care a secționat-o și a arătat-o elevilor pentru că inima de porc semăna foarte mult cu inima de om, iar elevii trebuiau să fie cât mai aproape de o inimă asemănătoare omului ca să conștientizeze și să înțeleagă mai bine. După terminarea orei inima de porc a rămas despicată în două pe o farfurie albă cu floricele pe margini, așezată pe catedră. Canibalu i-a luat după el pe Alexei și pe Robert fără să le spună nimic. Când toată lumea a plecat din cabinetul de biologie, cei trei s-au întors și Canibalu i-a întrebat pe noii săi prieteni dacă au curaj să mănânce din inima porcului. El a scos un briceag și a tăiat trei bucățele cât o unghie, pe care le-a pus pe marginea farfuriei. A luat una din bucățele, a băgat-o în gură și a început s-o mestece.

— Dă-te-n pula mea, a spus Robert cu gura căscată, dar nu au mai avut timp să se minuneze pentru că în clasă a intrat profesoara care cu vocea ei pițigăiată i-a ușuit din cabinet.

Au ieșit alergând din clădirea liceului și s-au oprit în curtea din spate ca să-și tragă sufletul, apoi au sărit gardul de beton și au ajuns în parcul Știrbey, unde și-au aprins țigările. Mergeau unul lângă celălalt în același ritm apăsat, lăsând un nor de fum în spate și se simțeau invincibili. Parcul Știrbey era locul lor preferat atunci când chiuleau, o grădină mare și sălbatică în jurul unui lac și al unui palat în care în urmă cu zeci de ani locuiseră prinți și prințese. După Revoluție parcul a intrat într-o stare de conservare sau mai degrabă de indiferență pentru că natura își vedea mai departe de ciclurile ei. În unele perioade erau jandarmi care asigurau paza chiar dacă nu era nimic de furat în parc. Uneori primăvara intrau țiganii să adune urzici sau untișor, dar în rest nu vedeai decât liceeni care chiuleau sau locuitori ai orașului care aveau chef să facă o plimbare în natură, dar aceștia erau foarte rari, pentru că majoritatea locuitorilor din Buftea preferau să se uite la televizor în timpul liber sau să bea ceva la cârciumă. Erau sătui de stat în natură. Băieții mergeau de obicei la foișorul-ponton de lângă lac. Pontonul era o platformă de beton împrejmuită cu un gard. Deasupra avea un acoperiș pe care uneori se urcau sărind din copacii de alături. Le plăcea priveliștea. Peste lac se vedea Baza Turistică, în stânga parcului erau biserica din Flămânzeni și cimitirul care se inunda mereu când creșteau apele. În spatele

pontonului, printre stejarii uriași, bătrâni de câteva sute de ani, copaci care făcuseră parte dintr-un codru maiestuos la un moment dat, se afla capela familiei Știrbey. În interiorul capelei podeaua avea o gaură imensă făcută de clopotul care căzuse din înaltul tavanului la un cutremur. Prin gaura din podea se puteau vedea mormintele familiei regale, iar Alexei a trebuit o dată să coboare singur în criptă și să fumeze două țigări una după alta, ca urmare a unui pariu pe care l-a pierdut cu Canibalu. Pedeapsa i s-a părut prostească, dar pariul a fost pariu.

Canibalu, care făcuse un an de liceu în București, spunea deseori pe pontonul din parc povești despre fetele de la Școala Centrală, despre cum unele făceau sex oral doar dacă le spuneai câteva citate din Cioran sau Eliade. Robert și Alexei nu citiseră încă nimic de Cioran sau Eliade, preferau poezia, cărțile din programa școlară și literatura SF.

— Păi, și ce crezi, coaie, că o să-ți sugă vreuna pula dacă îi spui un citat din Frank Herbert sau din *Moromeții?* spunea Canibalu râzând ascuțit, ca un psihopat.

Până să apară Canibalu, Robert și Alexei discutaseră mult timp despre ce vor fetele, despre ce așteaptă ele și cum poți să îți dai seama care era virgină și care nu. La balul bobocilor din clasa a IX-a, Robert ieșise Mister Boboc pentru că la proba declarației de dragoste din cantina liceului el fusese singurul boboc care îngenunchease cu microfonul în mână în fața unei fete din clasa a XII-a care era în juriu și îi recitase o poezie scrisă de Minulescu, cu o siguranță care o făcu pe fată să zâmbească nervos. Zile întregi apoi Robert i-a povestit lui Alexei planul lui de a o cuceri pe fata din clasa a XII-a pentru că era sigur că acea fată era genul care făcea sex. În fiecare săptămână trebuia să scrie câte o poezie de dragoste pentru ea. Alexei trebuia să se strecoare în clasa celor de-a XII-a unde învăța o verișoară de-a lui și să planteze poezia. După câteva poezii livrate, Robert a încetat brusc să mai scrie și să mai vorbească despre aleasa inimii lui, pentru că a văzut-o într-o seară într-unul din parcurile orașului sărutându-se pasional și ținându-și o mână pe prohabul unui băiat care era elev într-un liceu din București. Pe deasupra, tipul avea și un Volkswagen Golf cu care mergea zilnic la școală. Discuțiile pe care le-a avut pe urmă cu Alexei au fost numai și numai despre cum femeile, în general, sunt curve și materialiste și cum nici o fată nu mai pune preț pe iubire cu adevărat. Se duceau deseori cu bicicletele prin pădurea de la marginea orașului și colindau vreme de câteva ore în adâncul ei. Lăsau bicicletele lângă un copac mai gros, își alegeau câte o bâtă și porneau. Mergeau tăcuți o vreme, urmărind șopârle strecurându-se prin iarbă, gândaci și cărăbuși, apoi dintr-odată începeau să alerge și să chiuie și să lovească lucruri. Uneori se puneau cu bâtele pe câte un tufiș cu lăstari de soc și până nu îl puneau la pământ nu se opreau, alteori loveau cu furie scoarța unui copac uscat, care sărea plină de rumeguș de pe tulpină ca și când ar fi fost lovită de niște proiectile. Oboseau și se lepădau de bâtele dezmembrate și jupuite ca de niște haine pline de sânge pe care le aruncau peste victimele lor, apoi se linișteau, iar Robert căuta prin rucsac după cele două țigări Viceroy pe care le cumpărase de la magazinul din scara blocului și le aprindeau. Fumau și tușeau și cântau melodii folk cu versuri ale unor poeți ruși, preferații răposatului tată al lui Alexei. Discutau despre iubirea adevărată și fetele materialiste, despre poeții neînțeleși care au suferit mereu din dragoste pentru că femeile lor nu au știut să îi prețuiască.

— Păi, tu crezi că Eminescu a făcut din senin sifilis, băi Tomiță? spunea Robert. Tot

din cauza lu' Veronica, îți dai seama. Ea îl perpelea și îl amăgea, iar ăsta suferea și scria poezii de dragoste, scrisori, normal că la un moment dat nu a mai răbdat și s-a dus la curve.

Alexei rotea țigara între degete și urmărea jarul cum consumă hârtia încet.

— Auzi, da' cum o fi apărut sifilisu'? a întrebat gânditor Alexei.

— Dracu' știe, a spus Robert cu țigara în colțul gurii. Da' cum or fi apărut curvele? a continuat după o pauză.

— Dracu' știe, a spus Alexei și au râs amândoi.

După ce terminau discuțiile și țigările, se ridicau din iarbă și porneau spre locul în care lăsaseră bicicletele, cu gândurile plutind undeva între poeți și propriile lor dezamăgiri legate de fete. Uneori se mai opreau lângă lacul din Baza Turistică de la Buftea și făceau o baie, deși părinții le spuseseră de atâtea ori să nu intre în apă că era murdară. Mama lui Robert le povestise odată că țiganii din satele care se aflau pe cursul râului își aruncau caii morți în apa aia, dar asta nu îi oprea. Uneori apa era cristalină și pe fundul lacului se puteau vedea fiare contorsionate și tot felul de bușteni. Ei căutau cu ochii oasele de cai albite, carnea în descompunere, dar nu le găseau și săreau doar în chiloți de pe pontonul ruginit. La plecare își dădeau chiloții jos, îi storceau și îi băgau în buzunarul pantalonilor scurți. Porneau spre casă mulțumiți.

Dar odată cu apariția lui Canibalu, atât Robert, cât și Alexei au înțeles că în București situația cu fetele de liceu era și mai gravă și se întrebau deseori dacă în Buftea ar fi posibil să dai o muie cu câteva citate din Cioran. Își cumpăraseră *Pe culmile disperării* și își citeau unii altora pasaje deprimante.

— Omul este un animal nefericit, abandonat în lume, silit să-și găsească o modalitate proprie de viață, așa cum natura n-a mai cunoscut înaintea lui, citea Robert cu voce afectată. Ia zi, băi, Canibale, îți vine să-mi sugi pula puțin așa?

Canibalu era sigur că în orășelul în care stăteau ei puteai să dai o muie dacă aveai un walkman și o casetă cu Sex Pistols. Robert și Alexei nu mai auziseră de Sex Pistols până atunci și erau siguri că probabil nici o fată din Buftea nu auzise de Sex Pistols. Teoria lui Canibalu spunea că punkeriițele sunt fetele care o sug cel mai ușor, pentru că punkeriițele beau votcă, dar Alexei și Robert nu credeau că vreuna dintre fetele din oraș, punkerițe sau nu, auzise vreodată de Sex Pistols. Tocmai aici era șpilul, le explicase Canibalu, că vii cu ceva despre care n-au auzit, le atragi în capcană, și a pus pe masă walkmanul SONY pe care îl primise de la tatăl său care era pilot de cursă lungă la Tarom. Peste aparat a pus și o casetă care părea destul de rablagită, cu albumul *Nevermind the Bollocks*.

— E caseta lu' vară-mea, a spus Canibalu în liniștea care se lăsase, dacă pățește ceva ne sparge. E cu sex, mă, adăugă Canibalu după o pauză în care prietenii săi se uitau circumspecți la casetă. Sex Pistols.

Câteva săptămâni au umblat cu walkmanul după ei, când Robert, când Alexei, ascultau muzică, dar li se părea o prostie teoria lui Canibalu, chiar și Canibalu era reticent când stăteau prin parc seara și mai venea câte o fată să îi povestească despre Sex Pistols. Într-o după-amiază și-au dat întâlnire la Canibalu acasă. Robert a întârziat vreo oră și când a intrat s-a așezat tăcut pe un scaun și a pus walkmanul pe masa din sufragerie.

— Am dat, a spus el serios.

— Ce ai dat, mă Negrule? a întrebat Alexei.

— Muie.

— Ai dat o pulă, a pufnit Canibalu și au început cu toții să râdă și să sară prin casă ținându-și mâinile în dreptul gurii ca pe niște pâlnii, mișcându-le ca și când ar fi luat niște mui imaginare.

— Hai, bă, să mergem să bem o bere la Bărbos, a spus Alexei după o vreme și au plecat cu toții.

Era o seară de mai răcoroasă. Au stat la o masă de plastic de pe terasa Bărbosului și au discutat despre Sid Vicious și niște concerte Metallica pe care le văzuseră la video la Alexei acasă. Din când în când se uitau la fetele care stăteau la o masă alăturată. Au stabilit încă de la început că erau clar genul de fete materialiste. Canibalu fuma deja câte un pachet pe zi. Au luat cu toții țigări de la el și au fumat frământând chiștoacele între dinți ca niște rockeri adevărați. La un moment dat, Robert a venit cu trei votci de la bar și le-a pus pe masă. Le-au băut și limbile li s-au împleticit, creierii au devenit mai elastici, iar fetele materialiste păreau că râd deja la glumele lor. Din boxe se auzea Guns'n Roses, Alexei cânta *Take me down to the paradise city/ Where the grass is green and the girls are pretty* și apoi schelălăiau cu toții *Oh, won't you please take me home*. Fetele materialiste se hlizeau și atunci Canibalu a zis că astea erau niște proaste de la o clasă de mecanică din liceu și nu aveai ce vorbi cu ele, iar Robert s-a ridicat și a zis că oricum pula nu știe carte și s-a dus la masa fetelor. Alexei și Canibalu și-au aprins câte o țigară și au făcut mișto de Robert, dar Robert nu mai venea, vorbea cu fetele și le făcea să râdă și mai tare. O mașină a oprit apoi în parcarea din fața terasei și au apărut patru tipi de-a doișpea tot de la o clasă de mecanică, s-au așezat la masa fetelor și l-au gonit pe Robert cu o palmă părintească după ceafă. Robert s-a întors și a zis hai, bă, să plecăm, că m-am îmbătat, și au plecat. La colțul străzii Alexei s-a oprit, i-a cerut briceagul lui Canibalu, a făcut stânga-mprejur și a zis că se întoarce repede, că și-a uitat ceva la terasă. L-au urmărit cu privirile cum s-a topit în întuneric. Robert a rupt o crenguță dintr-un brad și a strivit-o între degetele cu care fumase, a luat câteva ace de brad în gură și le-a mestecat ca să acopere mirosul de tutun. Părinții lui dormeau la ora aia de obicei, dar era bine să fie prevăzător.

După o vreme, Alexei i-a ajuns din urmă în fugă, gâfâind. Canibalu i-a cerut briceagul și l-a primit înapoi cald și năclăit de sânge. Alexei a dat cu limba peste tăietura pe de deget și a simțit mirosul metalic combinat cu cel de cauciuc. A înjurat scurt printre dinți. Au mers mai departe spre casele lor din centrul orașului, spre blocurile învăluite în întuneric și liniște în care câteva mii de locuitori ai orașului dormeau sau urmăreau programele străine prin cablu la noua generație de televizoare color Goldstar care se vindeau la magazinul de electronice din centru. Din când în când pe șosea trecea câte o mașină singuratică. Cei trei mergeau unul lângă altul și câte un gând răbufnea printre aburii de alcool, apoi se stingea în tăcere.

— Tre' să mergem la curve, mă, în oraș, a spus Canibalu și prietenii săi au dat din cap.

— Știi tu unde trebuie să mergem? a întrebat Alexei.

— Da, a spus Canibalu și s-a lăsat iar tăcerea.

Și au mers. Într-o zi s-au suit în microbuzul care făcea naveta Buftea-București. Nu au

vorbit mare lucru pe drum. Alexei era puțin îngrijorat că lipseau de la o oră de mate și avea cam multe absențe, plus că matematica nu era punctul lui forte. Toți trei preferau să se uite pe geam și să își imagineze lucrurile care aveau să se întâmple, dar nici unul nu era pregătit cu adevărat pentru ce urma să se întâmple. Canibalu s-a întâlnit cu un prieten, Furnică, din liceul la care învățase cu un an în urmă și au mers pe niște străzi pe lângă gara Basarab, de nu mai știau cum să iasă de-acolo. Când au ajuns în fața casei în care aveau treabă, Canibalu i-a întrebat serios:

— Băi, voi știți câte feluri de pule există?

— Da, pule mari și pule mici, a zis Alexei rânjind.

— O pulă! Cică există doo feluri: pule de carne și pule de sânge, a continuat Canibalu.

— Păi și cum e o pulă de carne și cum e una de sânge? a întrebat Robert.

— Aia de carne e mare și când nu e sculată. Aia de sânge e mică când nu e sculată, da' se face mare.

— De unde și expresia mai dă-te-n sânge, a intervenit hăhăindu-se Furnică, prietenul lui Canibalu.

Casa era o dărăpănătură. Un miros dulceag de detergent ieftin și unul de mâncare stricată se amestecau înăuntru. O femeie grasă cu voce de bărbat, îmbrăcată cu un maiou îngălbenit prin care i se vedeau sfârcurile mari i-a pus să aștepte pe o canapea soioasă. În camera în care așteptau mai erau doi inși. Păreau a fi niște muncitori în pauza de prânz. Alexei s-a uitat la covorul de pe jos care era plin de pete albicioase, la pereții scorojiți, la canapeaua pe care jegul lucios se întărise de la câte mâini se odihniseră pe ea și în momentul în care femeia grasă a revenit să le ia banii, el a zis că s-a răzgândit. Robert și Furnică au intrat unul după altul. Zveta era o rusoaică frumoasă și înaltă, poate cam prea înaltă pentru unul ca Furnică, cu sfârcuri roz și gura perfectă pentru tot ce visaseră băieții să se întâmple. La final a intrat și Canibalu, ca un cal nărăvaș care dădea din copite, greu de ținut în frâu, dădea din mâini ca și când urma să intre într-un ring de box, și-a trecut mâinile prin părul creț și s-a aplecat spre Alexei care îl urmărea relaxat de pe canapeaua soioasă.

— În cur, Tomiță, în cur, a spus în șoaptă către Alexei și a dispărut pe ușa care ducea spre Zveta.

Fetele vesele

Paharele se ciocneau din când în când aruncând clinchete vesele în aer. Tacâmurile zgâriau grăbite farfuriile și bucățele de pizza porneau spre gurile rujate acompaniate de râsete și cuvinte aruncate la întâmplare într-o italiană stricată. Soarele se îmblânzise și umbra se lăsase pe toată terasa. Una dintre fete și-a mângâiat încet paharul de vin roșu și s-a uitat peste masă la Robert, care fuma cu capul dat pe spate. Tânăra încerca să ghicească ce își spuneau cei doi bărbați care le priveau din când în când cum ciocneau paharele printre râsete și chicoteli. Ea nu mânca. Doar bea. Uneori vorbele ajungeau până la ea, dar nu reușea să își dea seama dacă bărbații din fața ei erau italieni sau nu.

Alexei privea cerul prin decupajul streșinilor de deasupra lor. Undeva sus, nori pufoși stăteau unii peste alții și compuneau un peisaj impunător în lumina galbenă a după-amiezii. Părea că un tărâm secret se alcătuia în înaltul cerului, un loc din care ar fi putut ieși oricând un înger strălucitor și alb, dar el știa că nu va apărea nici un înger de acolo, oricât simțea uneori că ar fi putut să cheme cu toată făptura sa o astfel de ființă. Îngerul nu se arătase niciodată. Vinul se încălzise în pahar și își simțea corpul greu și îmbâcsit după atâtea ore petrecute pe drum și pe străzile orașului. Își trecu o mână prin păr simțind transpirația și prinse pentru o secundă privirea femeii de la masa alăturată, care îi urmărea tăcută bând din paharul ei de vin roșu. S-a uitat încă o dată la norii frumoși de deasupra. Nu putea decât să ghicească cum se continua peisajul noros de pe bucata de cer la care avea acces din locul unde stătea.

— Nu există perspectivă aici, a spus deodată.

— Poftim?

— Perspectivă, zic, oamenii nu au perspectivă. Adică văd doar bucăți de cer și ziduri de clădiri vechi, a explicat Alexei, nu apucă să vadă un apus de soare.

— Lasă că noi o să avem parte de perspectivă la Lido, acolo suntem doar noi și plaja, a spus Robert.

— Perspectiva ajută credința, a spus Alexei după o vreme.

— Cum adică?

— Adică oamenii sunt mai credincioși când lucrurile sunt descoperite, când ai mai mult cer care să se uite la tine, ca să zic așa.

— Păi și dacă te rogi într-o cămăruță nu e bine pentru credință, nu te vede Dumnezeu? a întrebat Robert, intrigat de gândurile lui Alexei.

— Nu oamenii care se roagă sunt problema, a explicat Alexei, oamenii care nu se roagă și nu au perspectivă greșesc mai ușor. Nu mai știi filmul ăla, *Agonie și extaz*, cu Michelangelo care e lovit de inspirația divină atunci când vede un peisaj biblic făcut din nori? Despre genul ăsta de perspectivă vorbesc. Păi, un Michelangelo în zilele noastre ar picta doar ce vedem aici între zidurile orașului, nu? Ar picta pizzerii, sticle de vin, greve.

Spațiile mici ajung la un moment dat să strivească bunătatea din oameni și inclusiv măreția credinței. E ceva măreț în credință, să știi.

— Adică ce vrei tu să spui e că pentru religie spațiile largi sunt benefice fiindcă impun respect și îi fac pe oameni să admire măreția, nu? a spus Robert strângând dintr-un ochi ca și când ar fi vrut să prindă ideea care îi trecuse lui Alexei prin minte.

— Cred că mai degrabă vreau să spun că spațiile mici, aglomerațiile urbane îi fac pe oameni să cedeze mai repede în fața tentațiilor, a continuat Alexei.

— E mai ușor să păcătuiești la oraș decât la sat, aici cred că ai dreptate, a spus Robert uitându-se și el pentru o fracțiune de secundă la femeia de la masa de vizavi, care îi zâmbi scurt și apoi își întoarse privirea spre prietenele ei.

Erau șase fete, după toate semnalmentele genul ăla de grup gălăgios venit la petrecerea miresei dinainte de nuntă. Petrecere care dura câteva zile și în care fetele umblau din bar în bar, se îmbătau, agățau băieți și jucau jocuri stupide pe porunci, puneau pariuri și se provocau una pe alta ca în anii adolescenței, când totul era făcut să fie experimentat și trăit în exces. Aceste fete nu făceau excepție. Cele cinci care mâncau pizza erau mai tinere și mai zgomotoase, vorbeau cu un puternic accent britanic și se hârjoneau. Cea de-a șasea, care doar bea și îi urmărea pe cei doi prieteni, era puțin mai trecută prin viață. Rochia ei era neagră, cu un trandafir roșu uriaș care se încolăcea în jurul bustului. Bobocul roșu aprins al trandafirului îi exploda pe pieptul bine conturat și decoltat. Părul ei negru era legat într-un coc simplu la spate, câțiva zulufi ieșeau rebeli la tâmple dându-i un aer de școlăriță fugită de acasă care își trăgea sufletul la masa prietenelor ei. Nasul mic și puțin cârn se mișca ușor atunci când vorbea. Pielea era albă ca laptele și astfel nu avea nevoie de un machiaj special ca să își pună în evidență buzele rozalii și ochii mari și negri.

O adiere bruscă de vânt a ridicat fața de masă și a vărsat paharul de vin al lui Robert, care s-a spart de pardoseală cu un sunet sec. Zumzetul fetelor s-a oprit pentru câteva secunde. S-au uitat spre masa la care se spărsese paharul, apoi și-au întors repede privirile în farfuriile lor. Muzica din fundal s-a auzit pentru o clipă mai tare. O muzicuță a umplut aerul și vocea unui tenor a izbucnit disperată cântând o arie a lui Nino Rota.

— *Accidento! Accidento!* s-a auzit o voce într-o italiană cu accent englezesc de la masa fetelor și a urmat o hăhăială generală.

— Se distrează fetele, a spus Alexei cu zâmbetul pe buze.

— Da, ele sunt unul dintre motivele pentru care au devenit isterici localnicii, a spus Robert trăgând tacticos din țigară cu ochii la bruneta cu trandafir pe ea. Fetele fac *bachelor party* la Veneția, un fel de petrecere a burlăciţelor, și sunt foarte zgomotoase. Într-un fel ele sunt de vină că noi nu suntem acum la hotel pe plajă cu o sticlă de vin în față și mirosim și a căcat pe deasupra.

— Poate or fi chiar alea care au creat scandalu', a spus Alexei.

— Bă, eu cred că fetele astea nici nu știu despre scandal, a spus Robert ușor îngrijorat și se așează mai bine în scaun. Vezi cum se uită barmanu' și ospătarii la ele? Cred că nu realizează situația, pur și simplu, or fi ajuns azi și nu au stat să întrebe care e treaba cu greva. S-au pus pe distracție. Deci fii atent, sunt englezoaice gălăgioase și tot orașul ăsta e împotriva lor. Ăștia dacă ar putea le-ar îneca în canal pe toate șase.

— Băi, da' eu nu-nțeleg care e treaba asta cu petrecerea burlăciţelor, a spus Alexei

contrariat, la noi nu există așa ceva.

— Ba există și la noi, merg fetele în vamă, beau, se fut, băieții la fel. E un fel de ultima ocazie când poți să faci toate greșelile pe care nu le-ai făcut până la însurătoare.

Alexei a făcut ochii mari și a dat din cap debusolat.

— Ai îmbătrânit, părințele, a spus Robert rânjind, tineretu' din ziua de azi nu mai vine să se spovedească, poate așa mai aflai și tu ce mai face lumea, una-alta.

— Băi, eu cred că la români nu există tradiția asta, cel puțin la fete, poate la băieți o fi, dar la fete n-am auzit, a spus Alexei.

— Da, e posibil, cred că e împrumutată de la niște doamne mai emancipate, a comentat Robert, la noi doar bărbatul are voie să se distreze înainte de nuntă.

Alexei se uita în paharul de vin. Era gol, dar nu mai avea chef de băut. A scos telefonul din buzunarul pantalonilor și l-a pus pe masă. Ecranul era mort. Robert a cerut încă un pahar pentru vin și a întrebat ospătarul cât mai durează până sosește mâncarea. De când apăruseră fetele la terasă se deschisese și bucătăria, așa că au comandat și ei câte un pește. Robert se simțea bine, ar fi fumat țigară de la țigară. Îi plăcea să stea așa fără să aibă gânduri care să îl preocupe și să plutească pur și simplu printre propriile anxietăți, să le depășească, uitând că ar fi existat vreodată, să își ocupe mintea cu lucruri care apăreau întâmplător, cu amintiri, cu imagini din trecut care îl mângâiau pe creștet, cu ecourile râsetelor din casa de la Buftea. Stătea și privea și el partea lui de cer intersectându-și raza vizuală pentru o scurtă vreme cu cea a lui Alexei și simțea foamea cum îl rodea în stomac, dar îi plăcea să o amâne cu încă o țigară, cu încă o gură de vin, cu încă o privire spre femeia cu trandafir, în tăcere. Îi plăcuse mereu starea asta de vacanță și mai ales îi plăcuse mereu să tacă lângă prietenul său. Niciodată nu simțise că tăcerea dintre ei ar fi putut fi inconfortabilă. În multe nopți la Buftea stătuseră în tăcere în parcul de lângă benzinăria PECO, un parc mic cu niște boscheți care creșteau uriași spre toamnă. Stăteau, fumau și pierdeau timpul. Asta era ocupația lor. Acolo, pe băncile de lemn, tăceau timp îndelungat și niciodată nici unul din ei nu spunea că se plictisea sau poate că tocmai plictiseală era, dar le plăcea de mureau să stea așa fără nici o grijă, fără nici un cuvânt în plus, în derivă. Din deriva asta ieșeau idei sau provocări imposibile la care se împingeau ca niște sălbăticiuni. Uneori puneau pariuri absurde, alteori jucau un joc care începea cu întrebarea *La ce te gândeai?* și care trebuia să dezvăluie un șir de gânduri ca niște piese de domino. Robert venise cu ideea că gândurile din prezent nu apar niciodată de nicăieri și că în urma gândului de acum era un șir de gânduri de acum cinci minute, de ieri, de alaltăieri, din anii trecuți, pe care aveau tendința să le ignore, trecând pe lângă ele. Era un joc al adevărului. Nu trebuiau să mintă. Începeau să enumere lucrurile care le trecuseră prin cap până la ultimul pe care și-l puteau aduce aminte și cine aduna mai multe gânduri câștiga. Așa a aflat Alexei că Robert avea vise erotice cu maică-sa, dar nu s-a supărat, toți băieții din clasă îl salutau cu *Ce mai face mă-ta? Mai întreabă de mine?* Când se gândea la Ligia, Robert o vedea mereu în costumul roșu de baie, de câte ori auzea numele ei, de fapt, vedea costumul ăla roșu mulat pe sânii pistruiați și ușor depărtați, legați de osul pieptului prin niște mușchi mici care făceau pielea să se ridice delicat, ca și când locul ăla ar fi fost o apă în care cineva arunca niște pietricele mici și o învolbura. În vara aia de la Eforie stătuse multe după-amiezi privind acest spațiu de neatins dintre sânii ei. Stătea tolănit pe burtă,

prefăcându-se că doarme cu un braț deasupra ochilor și privirea lui urca pe coastele femeii ca pe niște scărițe până ajungea la sânii țuguiați cu sfârcurile evidente, apoi cobora pe abdomen și trecea spre chilotul roșu care uneori stătea suspendat în aer, întins între cele două oase iliac proeminente, lăsând o fantă mică și întunecată deasupra abdomenului, prin care se puteau ghici firișoarele de păr pubian. Uneori mâinile grăbite ale femeii rearanjau chilotul ca și când materialul s-ar fi încălzit de la atâta privit insistent și îl ridicau brusc lăsând pentru o fracțiune de secundă să se vadă pielea albă și pădurea de firișoare negre care îl făceau pe tânărul Robert să zvâcnească în nisip. Problema cu doamna Ligia fusese mereu că era prea tânără și prea frumoasă ca să te poți concentra la faptul că era mama lui Alexei. Îl făcuse pe Alexei la 17 ani. Părea o soră mai mare a lor, părea că terminase liceul ieri.

Robert scoase un cub de gheață din paharul său și se frecă pe frunte, pe la tâmple. Se înserase. Alexei își încrucișă brațele la ceafă. Un pescăruș țipă sfâșietor deasupra, undeva. Cei doi bărbați se priviră și își zâmbiră.

— La ce te gândeai? a spus Robert primul, cu un deget arătător întins spre Alexei.

Alexei și-a lăsat capul pe spate și a râs scurt, ca pe vremuri. Rar mai râdea așa, surprins și relaxat. Și-a luat puțin timp și s-a gândit în timp ce învârtea paharul de vin între degete.

— Bun, mă gândeam la Al Pacino în *Nașul* și la scena în care a bătut-o pe nevastă-sa, pe urmă m-am gândit la nevastă-mea și la ăia mici, m-am gândit să nu facă vreunul vreo prostie, că am o priză acasă care a ieșit din perete, pe urmă m-am gândit la telefon și la roaming…

— Cum te-ai gândit la roaming, l-a întrerupt Robert, l-ai văzut în fața ochilor?

— M-am gândit la roaming ca la un telefon stricat, fără baterie.

— Așa, a spus Robert și îi făcu semn să continue ținând socoteala gândurilor lui Alexei.

— Pe urmă m-am gândit că am băut cam mult, m-am gândit că e cam scump, a spus și și-a dat capul într-o parte vinovat, m-am gândit la fetele astea de la masa de lângă noi și la ce o să scrii tu despre excursia asta, m-am gândit la cum o fi murit fata aia lovită cu sticla, m-am gândit unde au cimitirul aici în Veneția și dacă se inundă mormintele și cred că mi-e foame, cam la asta m-am gândit.

— Unșpe, a spus Robert numărând pe degete, da’ astea cu morții cred că sunt deformare profesională. Te gândești mult la morți și cimitire, nu?

— Acu’ zi tu, a spus Alexei ignorând întrebarea lui Robert.

— Deci să văd, a început Robert scărpinându-se, la un moment dat m-am gândit la ce fac bucătarii în pauza de după-amiază și la cum se întorc ei în bucătărie și aprind focurile la aragazuri și încep iar să prăjească, să fiarbă și să coacă, pe urmă mi-au trecut fetele vesele prin cap, a spus arătând spre masa fetelor. M-am mai gândit la peștele pe care l-au pus pe plită, cum stă pe suprafața aia de metal încinsă și cum totuși particulele de metal și cele de pește, deși se pare că e o graniță fină unde se întrepătrund, rămân totuși separate, nu se amestecă și mă gândeam cum ar fi dacă s-ar amesteca. Se spune că în noi există particule din tot universul, din explozii solare de acum miliarde de ani, suntem o amestecătură de elemente, și cu toate astea când punem mâna pe un pahar de sticlă nu

trecem prin substanța lui și nici el prin a noastră, rămânem noi înșine, nu rămânem noi și ceva dintr-un pahar de sticlă, înțelegi? Nu știu dacă reușesc să explic cum trebuie.

— Înțeleg, a spus Alexei cu zâmbetul pe buze, că ai rămas la fel, te gândești la aceleași bazaconii ca în liceu, doar că mai evoluate.

— Să știi că același lucru pot să-l spun și eu despre tine. În fine, continuă Robert, și cumva de la chestia asta am revenit la fetele vesele și mă gândeam că nu știm nimic despre ele, că sunt niște străine gălăgioase și atât, dar dacă ne-am apropia de ele, dacă am sta cu ele la masă o după-amiază și am discuta, lumile noastre s-ar intersecta cum se intersectează marginile paharelor cu mâinile noastre, la un nivel superficial, fără consecințe, fără întrepătrunderi, dar dacă una dintre fete s-ar îndrăgosti de tine sau de mine, spre deosebire de un pahar, apropierea ar fi mult mai profundă și probabil moleculele ei s-ar amesteca cu ale unuia din noi, marginile s-ar destrăma datorită emoțiilor.

— Și, evident, a continuat Robert după o scurtă pauză, m-am gândit și la mă-ta puțin. Mă-ta aia din copilărie.

— Ce muist ești, a spus Alexei râzând. Sper că n-o să scrii în articol că am zis că ești muist.

— Păi ce, popa nu are voie să zică muist? a spus Robert.

— Nu prea, nu e bun de dat exemplu.

— Băi, io prefer oricând un preot care îmi spune că sunt muist cu sinceritate, în locul unuia care mă pune să mă rog la Dumnezeu fără să dea doi bani pe mine și pe problemele mele, a spus Robert aplaudându-l pe ospătarul care venea cu farfuriile cu mâncare spre ei.

Au mai cerut o sticlă de vin. La masa alăturată fetele chicoteau în continuare sub privirile pline de dispreț ale angajaților restaurantului. La un moment dat una dintre ele, mai plinuță, a început să se foiască pe scaun și după o serie de mișcări a reușit să își dea jos chiloții. I-a scos de sub masă și i-a strecurat în mâna unei prietene. Aceasta s-a ridicat brusc de la masă și și-a tras chiloții peste pantalonii negri. Alexei a văzut primul și a ridicat o sprânceană, apoi i-a făcut semn lui Robert. Fata s-a învârtit o dată în jurul mesei cu mișcări unduitoare, apoi a ieșit de pe terasă în soare și a făcut câțiva pași pe trotuar printre turiștii care treceau. S-a oprit pentru o fracțiune de secundă și a căzut într-un șpagat perfect pe caldarâm cu o mână ridicată ca la probele de gimnastică. Prietenele ei au izbucnit în urale în urma execuției. Fata s-a întors în aplauze la masă. Robert zâmbea îngrijorat uitându-se la angajații care se strânseseră înăuntru. Vorbeau cu o femeie care părea să fie șefa lor. Robert s-a ridicat de la masa lor și s-a așezat la masa fetelor vesele. Alexei simțea iarăși mirosul de rahat care venea dinspre mâna în care ținea cuțitul și a pufnit sătul de problemele din Veneția. După cinci minute Robert a revenit la masă și a continuat să mănânce peștele care se răcea în farfurie. A trecut o vreme în care s-a lăsat liniștea pe terasă. Fetele păreau îngrijorate și vorbeau în șoaptă. Alexei și Robert mâncau în tăcere.

— Și care e opusul apropierii? a întrebat Alexei dintr-odată.

— Depărtarea?

— Cred că îndepărtarea, a spus Alexei după o pauză, depărtarea e o chestiune de distanță, dar poți să de îndepărtezi de cineva stând și la câțiva metri de el. Îndepărtarea e

mai mult decât depărtarea, înseamnă să uiți de cineva de care ai fost apropiat.

— Ai dreptate, a încuviințat Robert privind în farfuria sa.

— De asta se zice că oamenii se îndepărtează de Dumnezeu, pentru că uită de el, chiar dacă Dumnezeu e peste tot, nu ai cum să te depărtezi de el, a continuat Alexei, decât dacă îl uiți.

— Auzi, tu ce crezi că este Dumnezeu? a întrebat Robert uitându-se spre masa vecină.

— Dumnezeu este ceva foarte complex, a spus Alexei. Nimeni nu e în stare să spună ce e. Singura mea certitudine e că Dumnezeu există.

— Și cu toate astea circulă atâtea povești despre Dumnezeu, miracole, sfinți, învieri.

— Există, da, pentru că lumea are nevoie să creadă în mărturiile celor care au crezut înaintea noastră. Credința se bazează pe aceste relatări și mărturii.

— Și de unde știi că toate poveștile astea sunt adevărate?

— Asta e credința, crede și nu cerceta, a spus Alexei.

— Uite, să-ți povestesc o chestie care mi s-a întâmplat în facultate, a început Robert punându-și niște vin în pahar. M-am dus la mare, la Eforie. Nu aveam prea mulți bani pe vremea aia și m-am dus să mă întâlnesc cu un coleg de facultate care era acolo cu prietena lui. Trebuia să stau o seară la el și pe urmă să merg în Vamă. Și seara am mers la o cârciumă unde am băut mult și au apărut tot felul de amici de-ai colegului din facultate și o verișoară a cuiva care avea vreo 16 ani. Venise cu maică-sa și pe la doișpe noaptea mă-sa a venit la mine și mi-a zis că m-a văzut cel mai serios de la masă și că mă roagă să am grijă de fii-sa și să o aduc acasă când se termină petrecerea. Și a plecat. Asta mică voia să se distreze. La un moment dat a plecat și colegu' ăsta de facultate acasă și mi-a zis că mă așteaptă la ei în cameră când termin cu aia mică și mi-a făcut cu ochiul complice. La final am dus-o acasă și pe drum m-am tot gândit cum ar fi să îi dau o muie și am mers cu ea printre blocurile din Eforie noaptea, erau puține lumini aprinse și multe colțuri întunecate în care ar fi mers s-o înghesui, dar nu am reușit la final nici măcar să o strâng de mână, a plecat, s-a topit în întuneric, n-am mai văzut-o niciodată. Era frumoasă, avea niște sâni ascuțiți, obraznici care abia încăpeau în bluza aia, parcă o văd și acum, totul la ea spunea sex, iar eu mi-am luat la revedere sfios de la ea la colțul blocului și pe urmă m-am trezit că nu mai știu unde stătea prietenul meu și am luat-o așa pe străzi și la un moment dat am găsit o curte plină de bălării înalte cu un gard căzut și o casă cu etaj în construcție. Era părăsită de ceva timp. Am intrat în casă, am urcat la etajul 1, m-am întins pe jos și am adormit, la un moment dat m-am băgat sub o ușă de lemn, că bătea vântul. Dimineață când m-am întâlnit cu prietenul meu i-am spus că am dat o muie fetei de 16 ani și că am dormit pe plajă, și așa a rămas de atunci până acum, că eu am dat o muie în Eforie Nord unei fete de 16 ani. Și acum când ne mai întâlnim și ne-mbătăm ne aducem aminte și toată lumea știe că eu am dat atunci o muie în Eforie unei fete de 16 ani. Doar tu știi adevărul, acum. Ești singurul căruia i-am spus adevărul. Nimeni nu știe că am dormit ca un aurolac într-o casă părăsită sau că nu am știut să ajung la pensiunea la care era cazat amicul meu. Toată lumea știe altceva. Am omis niște părți din adevăr, am păstrat doar ce mi s-a părut că mă avantajează. Te-ai gândit că la fel ar putea să fie și cu Dumnezeu și cu toți sfinții ăștia? Că poate povestitorii au omis părți importante din poveste și lumea crede varianta asta care circulă?

Alexei a tras aer în piept și a oftat.

— Ți-am spus ce cred eu, și credința creștină e piatra de temelie a religiei, a spus, nici un credincios, și cu atât mai puțin vreun preot nu o să se apuce să contrazică Biblia sau alte documente.

— Păi, asta e, că Biblia e scrisă de oameni, nu de Dumnezeu, a spus Robert.

Femeia cu trandafirul a apărut din senin și s-a așezat la masa lor. S-a prezentat. Marie. Cei doi și-au ridicat privirile spre ea. Era frumoasă, iar fața ei arăta ca o mare peste care trecuse o furtună. Gândurile celor doi s-au frânt în frunzele de trandafir de pe pieptul ei. Femeia a luat o gură de vin. Era vizibil emoționată. S-a uitat spre Robert căruia i-a mulțumit și a spus că verificase pe telefon informația și înțelesese problema din oraș. Credea că situația era cu adevărat gravă și se scuza dacă prietenele ei depășiseră limita. Apoi îi invită pe cei doi la masa lor ca să mai domolească spiritele și panica. Robert s-a uitat spre masa fetelor, toate stăteau cu nasul în telefoane și discutau îngrozite despre lucrurile pe care le citeau pe ecrane.

— Taci că s-au speriat fetele, i-a spus Robert lui Alexei zâmbind.

Tocmai când Alexei și Robert își uneau masa cu cea a fetelor au apărut doi carabinieri. Din restaurant a ieșit patroana care a arătat spre fata care făcuse șpagatul. Din nefericire fata avea în continuare chiloții trecuți pe deasupra pantalonilor. Polițiștii, foarte calmi și respectuoși, le-au explicat fetelor încă o dată situația din oraș și au aplicat o amendă pentru tulburarea liniștii publice, apoi au plecat. S-a lăsat o liniște fragilă care se cerea spartă cu delicatețe. Lumea era acum mai mică, de parcă se cunoșteau cu toții, de parcă stătuseră o veșnicie împreună în același bloc și un cutremur de pământ îi scosese în pijamale în miezul nopții din propriile vise afară în ploaie și frig și acum, că trecuse totul, puteau în sfârșit să se vadă unii pe alții, să se salute, să vorbească și să se ia în brațe. Răul trecuse. Scăpaseră. Bărbații și-au luat câte un scaun și paharele și s-au așezat alături de fete. Erau ce spusese Robert că erau, niște tinere pornite la distracție într-o lume liberă. Alexei privea suprafața apei de la marginea trotuarului, cerul se reflecta în ea cu unduiri mici și atunci când trecea vreo barcă cerul dispărea. Discuția a început fără el. El stătea picior peste picior cu o mână la bărbie, Robert își pusese un cot pe masă și vorbea cu fetele într-o engleză clară și frumoasă. Fetele ascultau. Soarele apunea. Fata care făcuse șpagatul a chicotit când a auzit că Alexei era preot. S-a aplecat spre el și i-a cerut un foc. Ea părea cea mai ametită dintre toate.

— Părinte, a început fata într-o engleză bâlbâită, am o întrebare pentru tine. Isus Cristos cel de pe crucile sculptate la care se închină lumea este sculptat viu, sau mort?

Alexei se uită cu atenție la fata care îi pusese întrebarea.

— Cred că e mort sau în agonie, a răspuns el, nu știu, sincer, n-am întrebat artiștii.

Fetele celelalte au râs, dar cea care pusese întrebarea a continuat serioasă, urmărind un gând care i se deșira în minte.

— Aha, a spus fata trăgând din țigară cu buzele țuguiate, gestul mai multor generații de englezoaice fumătoare, și ți se pare normal ca oamenii, copiii, mama mea să se închine la statuia unui mort? De ce nu se închină la ceva mai vesel?

— Sunt și icoane mai vesele, a răspuns iritat Alexei și a continuat în română către Robert, mai stăm, moșule? Hai, că ne-a stat ceasul la cârciuma asta.

Robert a zâmbit și le-a întrebat pe fete ce fac mai departe, unde stau, dacă au vreun plan să-și arate chiloții și prin alte părți ale orașului, că ei ar cam fi vrut să o ia din loc. Fetele au râs iar, atmosfera s-a destins, încrederea revenea la masă ca un câine bătut, cu coada între picioare. Au pornit cu toții pe străduțe. Se clătinau ușurel. După ce Robert le-a zis că e jurnalist, fata cu chiloții l-a întrebat dacă nu vrea să o investigheze. Se râdea iarăși în gura mare. Fata cu trandafirul studia fațadele caselor și rămânea deseori în urmă alături de Alexei, care mergea tăcut cu o mână în buzunar pipăindu-și telefonul mort. Norii se adunaseră deasupra orașului într-o masă gri aducând cu ei răcoarea.

— Cred că o să plouă, a spus Alexei privind cerul.

— Cum se face că un preot și un jurnalist sunt la Veneția? a întrebat femeia cu trandafirul.

— Am mai fost împreună aici acum douăzeci și cinci de ani.

— O, uau, vă știți de atâta timp, s-a mirat femeia.

— Da, nu ne-am mai văzut de vreo douăzeci de ani.

— Dar ați mai ținut legătura?

— Nu, a răspuns Alexei și nu a știut ce să mai adauge. Celelalte fete râdeau în față distrate de Robert.

O ploaie timidă s-a pornit peste oraș și s-au ascuns cu toții sub o arcadă, răcoarea se insinua cu fiecare picătură de ploaie. După o vreme fetele au hotărât că erau foarte aproape de hotelul lor și s-au gândit să o ia la pas printre picături. Era trecut de opt seara. Restaurantele din jur erau pline. Nu se vedea nici un loc liber la mesele dinăuntru.

— Noi mâine mergem să vedem expoziția lui Damien Hirst de la Bienală, a spus Robert spre fete. Poate ne întâlnim acolo. Punta della Dogana. Arta e mai interesantă când ești mahmur, încercă o glumă.

— Da, sigur, de ce nu, au spus fetele în grabă și au luat-o la fugă spre următoarea arcadă. Una dintre ele întrebă râzând cine e Damien Hirst, dar nu primi nici un răspuns.

Cei doi prieteni priveau ploaia care se întețise, ca o urgență, de parcă cineva își dorea să scape repede de ea chiar acolo, peste locul acela. Aerul era încărcat de umezeală rece. Alexei stătea sprijinit de un perete cu mâinile la spate. Robert fuma așezat pe caldarâm. Din pietre ieșea căldura acumulată peste zi, fugărită de valurile de aer rece aduse de ploaie. Locul în care se despărțiseră de fete era o piațetă mică, pavată cu pietre, din care se ridica un abur alb. Sunetul ploii acoperea tot. Restaurantele de vizavi păreau niște locuri calde și îndepărtate. În fața unuia dintre ele, sub o copertină, o femeie fuma o țigară și vorbea la telefon cu gesturi nervoase. Conversația s-a încheiat brusc. Femeia a rămas privind lung prin ploaie către cei doi prieteni, care o priveau la rândul lor. A aruncat țigara în apă și a intrat nervoasă în restaurant. După câteva secunde a ieșit și a traversat piațeta cu pași repezi. Umbrela nu o proteja prea mult de ploaia torențială. Fusta ei crem până sub genunchi prinsese un model ciudat de la stropii de ploaie și în curând și-a schimbat culoarea într-un maroniu deschis. A trecut pe lângă cei doi și a dispărut după colț fără nici un sunet.

— Hai, mă Negrule, o dăm? a întrebat Alexei.

Robert s-a ridicat în picioare și s-a uitat la Alexei cu o sclipire în ochi. A tras un fum din țigară, apoi a aruncat-o jos și a luat-o la fugă prin ploaie. Râsul lui Alexei îl urmărea

ca un ecou. Au alergat vreme de câteva minute. S-au oprit gâfâind sub o altă arcadă. Robert a arătat cu degetul o direcție și au pornit din nou în fugă. Erau două năluci care se topeau printre pânzele de ploaie care se lăsau peste oraș. Apa le intra în ochi și în gură. Orașul mirosea uniform a ploaie. Îngerul din împărăția norilor coborâse pe străzile Veneției și îi îmbrățișa pe cei doi prieteni cu mâinile sale atotcuprinzătoare, care luau forma lucrurilor. Erau uzi până la piele când au intrat în restaurantul în care își lăsaseră valizele. Ploaia se oprise chiar când au ajuns în Piața San Marco și o vreme au mers umăr lângă umăr, cu hainele lipite de piele și reci. Robert și-a verificat telefonul. Funcționa. La restaurant lumea se uita la ei amuzată. Vasile ieșise din tură, așa că a durat ceva până l-au convins pe șeful de sală să le aducă valizele în care aveau haine curate și uscate. Robert a scos din valiză un alt tricou negru cu Levi's și o pereche de blugi, Alexei și-a pus un tricou polo roșu și o pereche de blugi albaștri. S-au așezat la bar și au cerut două grappa ca să se încălzească.

— Auzi, și care era mireasa? a întrebat Alexei simțind arsura dulce a alcoolului cum îl învăluie.

— Hmm, chiar, a spus Robert gândindu-se la trandafirul roșu de pe rochia englezoaicei, apoi s-a uitat la ceas.

Mai aveau vreo două ore de așteptat. Afară se întunecase și Robert s-a gândit că după ora zece s-ar putea să nu mai meargă, de fapt, nici un vaporetto spre Lido, așa că a sunat la hotel să se asigure că nu vor rămâne pe străzi prin Veneția. Nu că n-ar fi fost o idee bună pentru articolul lui, dar parcă fusese cam lungă ziua și ar fi meritat un duș și un pat cald. Nu se simțea în stare să îmbrățișeze necunoscutul și întunericul de afară, chiar dacă știa că din imprevizibil ieșeau mereu cele mai bune povești și lucruri care transformau realitatea pe care o construia în mintea lui. Întotdeauna își proiecta în minte posibile scenarii despre cum ar putea decurge un reportaj sau o investigație și știa că între voalurile acestor posibilități se ascundeau lucrurile pe care nu le putea vedea și intui, acolo stătea puterea jurnalismului care îl ducea mai departe și îi deschidea ochii asupra realității obiective. Își repeta mereu, când se vedea prizonierul propriilor scenarii, că cel mai bine era să abandoneze drumul pe care mergea cu ochii deschiși și să se lase în voia lucrurilor. În mod normal, la ora asta ar fi fost în pat cu una dintre fetele vesele, sau poate cu două sau cu toate, dacă voia lucrurilor ar fi fost atât de generoasă, dar îl simțise pe Alexei, era stânjenit de ireverența lor sau de ceva ce nu dorea să spună. Cei de la hotel i-au zis că puteau trimite o șalupă chiar atunci să îi ia de la pontonul din Piața San Marco și asta îl bucură, dar îl și întristă, pentru că din câte își aducea aminte viața de noapte de pe Lido di Venezia era practic inexistentă. Ieși să fumeze o țigară. Vânzătorii ambulanți își strânseseră probabil în grabă tablourile la venirea ploii și în locul lor rămăseseră tarabele ca niște catafalcuri ude pe care se odihnise frumusețea orașului. Dincolo de ele se vedeau, în cele din urmă, marea și gondolele. O lună tăiată în două ieșise printre nori. Pantofii lui erau uzi în continuare și scârțâiau de câte ori călca pe caldarâm. Își simțea pielea cum îi dogorește prin pantaloni și tricou. Deschise camera telefonului și făcu o poză unui tablou care zăcea într-o baltă. În el se vedea un peisaj de noapte din Veneția. O lumină puternică veni dinspre mare. Șalupa.

Drumul până la hotel a durat mai puțin decât ar fi crezut. Barca tăia valurile și

întunericul rece ca o nălucă, fără urme, de parcă nu ar fi avut corp. Din când în când simțeau stropi pe față și barca se înclina într-o parte sau alta. Alexei îl urmărea pe pilot, care stătea ridicat din scaun și privea peste parbriz. În depărtare se vedeau luminițele insulei Lido, dar aici unde era barca spațiul părea o gaură neagră în care ei ar fi putut foarte bine să stea pe loc și doar apa să fie cea care se scurgea pe sub barcă, aducând uscatul mai aproape. Au ajuns zgribuliți la hotel. Alexei pășea uimit și circumspect ca un astronaut care aterizase pe o planetă și încă nu știa dacă aerul e respirabil sau nu. Era un hotel scump, de cinci stele, niciodată nu stătuse la un astfel de hotel. Îi plăceau arhitectura maură, coloanele și spațiile mari și elegante ale hotelului, personalul care trecea discret pe lângă ei, dar grăbit și cu zâmbete pline de compasiune ca niște surori medicale în fața singurilor supraviețuitori ai unui asalt, ei, cei doi eroi scăpați din bătălia Veneției, bătălia cu pungi de căcat și priviri pline de ură. Alexei și Robert se mișcau în reluare, erau obosiți. Își vedeau pentru prima oară după atâta timp fețele una lângă cealaltă în oglinzile mari din lift. Nu le mai simțeau ale lor, păreau doi străini, fețele adolescenților erau ascunse printre riduri și pliuri ale timpului, ochii rămăseseră neatinși, acolo se recunoșteau complet, pe acolo puteau coborî spre lumea unde fuseseră frați și trăiseră câțiva ani legați de aceleași idei, dorințe și întâmplări. Prietenia din copilărie păstra ceva curat, toată nevinovăția lor lovită de cerul lumii în care au crescut apoi despărțiți. Știau că nu mai pot fi la fel, dar stratul acela de viață pe care o trăiseră împreună era indestructibil. Au stat cuminți în lift alături de băiatul care îi conducea spre camera lor și s-au privit în liniște, nemișcați secunde întregi în care trecutul părea să emane prin pielea lor. Erau împreună din nou. Au intrat în camera impecabilă, aceleași coloane și arcade maure se regăseau și aici. Balconul se deschidea spre mare cu o mică terasă pe care se aflau două șezlonguri. Băiatul de la recepție a dispărut și în urma lui cei doi bărbați au rămas tăcuți. Robert a deschis frigiderul și a scos două sticluțe de alcool.

— Votcă sau whisky? a întrebat fluturând sticluțele.

— Cred că o să am o ditamai mahmureala mâine, a spus Alexei apucând sticluța de whisky.

Au ieșit pe balcon. Era răcoare. Se auzeau valurile de pe plajă. Nici o lumină în larg, doar cerul plin de stele. Au băut în liniște tăria.

— Există oare vreun fier de călcat în hotelul ăsta? a întrebat Alexei.

— Sigur există, e hotel de cinci stele, dă-l în pula mea, a spus Robert, dar ce vrei să calci?

— Toate hainele din bagajul meu sunt ude. Cred că mi-a turnat cineva apă sau ceva în el.

— Băi, ai înnebunit? Unde? La restaurant acolo?

— Da, continuă Alexei liniștit, inițial am crezut că îmi intrase frigul în oase, dar era umed tricoul și acum am văzut că restul hainelor sunt la fel.

— Incredibil! Poate ar fi mai bine să le speli totuși, să nu fi turnat altceva.

— Cred că e doar apă, a spus Alexei.

Luna ieșise din nori. O adiere a trecut peste hotelul Excelsior, printre coloanele lui maure, ridicând perdelele albe și fine în aer ca pe niște pânze ale unei corăbii pe care

navigau oameni. Imaginea femeii lovite cu o sticlă de o tânără irlandeză beată se recompunea în diverse feluri în minţile oamenilor, lumea discuta şoptit, pe la colţuri, angajaţii împărţeau zâmbete care nu mai erau credibile, singura certitudine era adierea care ridica perdelele camerelor şi îi făcea pe oameni să se întrebe dacă nu era un semn că lucrurile aveau să o ia razna. Alexei stătea în picioare şi urmărea un bărbat care se plimba pe plaja din faţa hotelului cu mâinile la spate. Pulpanele hainei cu care era îmbrăcat erau date în lături de vânt din când în când şi bărbatul se strângea atunci în braţe pentru câteva clipe, cât să treacă adierea rece, apoi se elibera şi trăgea din ţigară. Părea o nălucă pe care a urmărit-o o bucată de timp cum străluceşte în lumina albastră a lunii, o bucată de timp sau o bucată de plajă, cum spunea tatăl său când mergeau la Vama Veche şi se plimbau pe ţărmul mării căutând pietre să arunce în apă şi discutau despre crabii morţi şi despre pescăruşii care pluteau deasupra malului lăsând scoicile să cadă pe pietre ca să le poată smulge carnea dulceag-sărată, iar Ligia îi întreba ce aţi făcut şi el îi spunea am discutat o bucată de plajă. Imaginea tatălui său se recompuse undeva în lumina rece a lunii, albăstrie şi calmă, îndepărtată şi tânără, mai tânăr decât fiul său din acest moment care trecu rapid.

Ligia

Fata care mână căruța are cincisprezece ani, plânge și își ține dinții încleștați. Privește în gol și nu vrea să vorbească cu nimeni. Pe brațul stâng are o zgârietură lungă care sângerează, rezultată în urma luptei cu paznicul de la gara Buftea, tovarășul Ghelasie, paznic de peste zece ani, care când a văzut-o a știut că ceva nu e în regulă și a urmărit-o atent cum se deplasează cu atelajul pe lângă terasament. Paznicul spune că, după ce a reușit să elibereze calul din atelaj, l-a chemat pe impiegatul de mișcare ca să îl ajute și cu căruța, dar a fost prea târziu. Fata, Ligia Toma, stă locului acum, plânge liniștită și din când în când aruncă printre dinți câte un cuvânt. Spune că urăște Buftea și îi numește pe oamenii din jur, agenții de miliție și alți tovarăși, țărani. Căruța e distrusă în totalitate. Trenul marfar care a dat peste ea nu a putut opri la timp. Așa scrisese miliția nul în raport, dintr-un motiv neclar chiar și pentru el, folosise timpul prezent, un timp care face ca totul să pară etern.

Erau anii ’70, majoritatea adolescenților din Buftea credeau despre orășelul lor că era centrul universului. Asta și pentru că mulți dintre elevi veneau din zonele mărginașe, unde se aflau doar case, și sentimentul rural al tinerilor era dat peste cap în momentul în care păseau în clădirile de beton pe mai multe niveluri ale școlilor și liceelor. Orașul era așezat pe șoseaua care lega Bucureștiul de Târgoviște și era împărțit în două cartiere principale, Centru și Studio, și câteva mai mici, unde erau exclusiv case și câmpuri agricole. În Centru erau mai toate magazinele, Primăria, Casa de Cultură, o piață, un cinematograf și o școală. În Studio erau o serie de blocuri construite de comuniști după tipicul blocurilor sovietice pentru oamenii care lucrau la Fabrica de Conserve și la Studiourile Cinematografice Buftea.

Pentru Ligia Toma, Buftea anilor ’70 era un sat obscur și nimeni nu putea să îi schimbe părerea asta. Pe majoritatea locuitorilor îi considera niște țărani cu care nu avea ce discuta, mai ales pe tatăl său, care o ținea mereu din scurt și care o obligase să dea la un liceu din Buftea. Nu i-a iertat-o niciodată și a avut grijă ca acest bărbat să simtă în fiecare dimineață că ea, tânăra de perspectivă, cu aripile frânte, olimpica la limba română, nu era de acord cu ceea ce i se întâmpla. Ieșea din curtea de pe Aleea Gării trăgând cu putere poarta de fier a casei după ea, știind că taică-su o urmărea cu privirea de la geam și că iubea poarta aia de fier pe care o făcuse cu mâna lui. Cu fiecare zi care trecea, poarta se șubrezea ca o legătură pe care știa că într-o zi o va destrăma. Mergea fără grabă pe lângă plopii înalți de pe Aleea Gării până la podul de fier care trecea peste calea ferată. Podul fusese construit special pentru elevi, fără acel pod liceul Barbu Știrbey nu ar fi putut exista, elevii nu ar fi putut trece calea ferată ca să ajungă la ore, nu ar fi fost în siguranță, și lucrul ăsta o enerva la culme, grija asta excesivă a adulților pentru copii, ura constructorii de poduri și își imagina o armată de părinți cum asamblează și sudează

bucățile de fier, lucrând cu spor pentru fericirea copiilor. Copiii nu fuseseră niciodată întrebați dacă vor să meargă pe acel pod, dacă vor să treacă linia de cale ferată. Exista o ironie a sorții totuși, uneori părinții pătimeau și ei din cauza podului când vreun copilaș prostuț făcea pipi pe liniile de înaltă tensiune și se prăjea instantaneu.

Ligia era o fire singuratică și dificilă. Uneori făcea lucruri pe care nu putea să le explice prea bine, cum fusese atunci când se urcase în căruță și o luase la goană spre linia ferată. Singura persoană cu care a reușit să lege o prietenie trainică a fost Ami, vecina și colega ei de clasă. Ami avea o soră mai mare la un liceu din București și din când în când îi povestea Ligiei lucruri noi din viața de licean de București. Era o tipă OK Ami, și ea își dorea să ajungă la București, și ea disprețuia apucăturile de țărănoaia ale unora. Mergeau împreună spre școală în fiecare dimineață, vorbeau, bârfeau, râdeau, apoi ajungeau la pod. Toți copiii ajungeau la pod, dar cei mai mulți nu aveau nici un gând legat de acest obiect metalic uriaș, îl traversau indiferenți. Era doar o pasarelă, fără nici o semnificație, fără istorie, aproape ca o formă de relief care se ivise în drumul lor. Ligia în schimb se oprea deseori aici și se uita o vreme la trenurile din stație fără să spună nimic, Ami o striga să vină, dar ea nu mai auzea. Podul era un organism viu pe care îl simțea îmbătrânind în fiecare zi câte puțin. Privea trenurile și se gândea la mama ei. Uneori aștepta să treacă vreun tren rapid sau accelerat care zguduia podul din toate încheieturile și ridica în urma lui un curent de aer care îi amesteca buclele și îi răvășea părul, făcând-o și mai frumoasă, și nici atunci nu spunea nimic, tăcea și se uita în urma trenului cum se micșorează vagoanele la fel ca viața ei pe care era obligată să o trăiască în orașul-sat. Îi plăcea să privească trenurile care nu se opreau în Buftea. Era ceva romantic la garniturile astea de tren care treceau pe lângă liceu. Sunetul lor sacadat, sexual, semnalele sonore prelungi pe care le lăsau garniturile în urma lor o făceau să viseze. În timpul orelor câte un tren grăbit zguduia zidurile vechi ale liceului. Părea un avertisment venit de pe calea ferată, într-o zi clădirea aia va cădea în galopul locomotivelor uriașe și generațiile viitoare vor fi libere.

În clasa a XI-a, când a rămas însărcinată, ura pentru tatăl său se mai atenuase, dar încă nu îl iertase, din când în când își aducea aminte, și focul din privirea ei se aprindea și pârjolea din nou. Se concentra pe învățătură, așa cum o rugase mama ei, și nu îi era greu să fie cea mai bună din liceu, pentru că știa că învățătura avea să o scoată din nefericitul oraș în care era prizonieră. Învățătura și un bărbat care să îi schimbe lumea, iar acest bărbat nu putea fi din Buftea, nu avea cum.

Cât timp trăise mama ei, Ligia crescuse prin sălile de proiecție ale studiourilor de la Buftea, unde era lăsată cu orele să urmărească filme patriotice sau indiene sau ce mai developau comuniștii, filme care urmau să apară în cinematografele din țară și trebuiau verificate. În studiouri se cunoșteau cu toții, zeci de femei și bărbați, laboranți, electricieni, sunetiști, economiști, ingineri, subingineri, paznici, securiști sau turnători. Veneau la grămadă, în fiecare zi, dimineața devreme și plecau seara cu niște autocare speciale. Unii angajați erau aduși din București și odată cu ei ajungeau la urechile Ligiei și poveștile despre București. Știa de la ei numele cartierelor din capitală prin care trecea autobuzul, știa că Balta Albă era pe lângă un spital mare, că Berceni era la capătul lumii, că Piața Victoriei era lângă bulevardul Ștefan cel Mare, că Piața 1 Mai era lângă un liceu foarte bun de mate-fizică, că la Piața Romană era o facultate și la Piața Universității altă

facultate.

Mama ei, Polina, lucrase tot la laboratoare. O lua deseori în camera obscură să stea lângă ea în timp ce verifica rolele de film, tăia secvențe căzute la montaj din cauza cenzurii și lipea bucățile de peliculă cu o soluție care topea plasticul și continua povestea așa cum credea partidul că trebuia să continue. Fetița iubea mirosul acrișor al rolelor de film și era fascinată de munca pe care o făcea mama sa. Uneori o lua în brațe pe întuneric, fericită, o strângea tare și îi spunea:

— Te iubesc, Mica! și Mica zâmbea în întuneric derulând rola de peliculă mai încet, de parcă ar fi putut încetini timpul acela care se depăna dintr-un fuior negru de plastic cu miros acrișor, păstrând mâna fetiței în mâna sa cu degete lungi și niciodată date cu ojă, pentru că nu mai suporta mirosul de chimicale și acasă.

De la chimicalele din peliculă, Mica s-a îmbolnăvit la un moment dat rău, și după câteva luni a și murit fără să poată opri timpul, cu degetele scheletice scurgându-se printre degetele Ligiei ca niște paie luate de vânt. La doar treisprezece ani Ligia a rămas cu tatăl ei și cu toată furia din lume, la care s-a adăugat și problema cu liceul de mai târziu. Mica era prescurtarea de la mămica, o prescurtare dulce care o făcea să îi dea lacrimile de câte ori își aducea aminte de mama ei blândă și nemișcată din fața bolii care trecea cu brutalitate peste ea.

Fără să își dea seama, tatăl Ligiei, subinginer în cadrul Laboratoarelor de Prelucrare a Peliculei, a fost cel care a înlesnit întâlnirea dintre Ligia și bărbatul care a lăsat-o însărcinată. Vorbise cu cineva de la figurație să le bage pe ea și pe prietena ei, Ami, pe listele de figuranți. Fetele erau prin clasa a X-a la vremea aceea. Ligia și Ami au început să apară în tot felul de producții românești. Era o distracție la care nu mulți din Buftea aveau acces, majoritatea figuranților erau aduși de la București. Se simțeau speciale și erau entuziasmate, vorbeau numai despre filme și actori, despre camere de filmat și peliculă, știau replici, uneori aduceau la școală vreo pagină dintr-un scenariu să îl arate colegilor sau recitau din Shakespeare vreun început de monolog pe care unii actori îl declamau în pauzele dintre scenele de film, erau invidiate. Peste tot pe platouri erau văzute împreună. Actorii le strigau surorile Sisters și le plăceau pentru că erau frumoase și curioase și aveau mereu replici la ele. Deveniseră cele mai bune prietene. Erau inseparabile. Două veri pline de întâlniri și hăhăieli au trăit în 1975 și 1976. Unul dintre oamenii cu care se simțeau mereu în largul lor era un asistent de regie, Cornel. Era mereu prezent prin studiouri. Cornel era din Buftea, însă. Terminase facultatea de regie la București, avea potențial, dar revenise în Buftea pentru că acolo erau studiourile și acolo credea el că se făceau filmele, așa că nu era ceea ce fetele numeau o partidă câștigătoare, cel puțin Ligia nu era deloc impresionată. În plus, Cornel se arăta a fi și un tip prea slab de înger uneori, prea amabil și politicos în comparație cu ceilalți prădători din echipele de filmare. Cornel le aducea sendvișuri când le era foame, le povestea detalii despre filmele care se turnau, despre actori sau regizori, era ca o subtitrare la tot ceea ce vedeau fetele întâmplându-se pe platouri sau în decoruri. De asta îi și spuneau Cornel Subtitrare. Pe el nu-l deranja, continua să fie amabil. Le spunea mereu că, dacă le place actoria, ar trebui să înceapă să învețe poezii și monologuri și să dea la Academia de Teatru și Film de la București. El însuși recita cu intonație versuri din poeți ruși ca să le impresioneze pe fete în pauzele

dintre scene. Cornel era îngerul lor păzitor. Odată, un regizor celebru și preferat al partidului la vremea aia a început să țipe isteric și să le înjure pe cele două fete pentru că de câte ori intrau în cadru chicoteau și abia se abțineau să nu râdă. În cadrul respectiv se prezenta o scenă de război în care surorile medicale căutau răniți sau supraviețuitori ai unui atac. Atmosfera era apăsătoare, camera panorama câmpul de luptă la lăsatul serii, iar aceste femei îmbrăcate în alb ca niște stafii pluteau printre gropile făcute de obuze și căutau soldați încă în viață. Ligia și Ami erau două dintre aceste surori medicale. Le veneau de minune costumele albe de Crucea Roșie. Cornel le băgase la un prim-plan pe cele două și le explicase ce trebuia făcut, aveau de mers câțiva pași printre răniți și la un moment dat se apropiau de un soldat pe care începeau să îl ajute, iar una din ele izbucnea în lacrimi şi striga sfâșiată de durere Gheorghiță, Gheorghiță, pentru că își recunoscuse fratele printre răniți. La repetiție toți figuranții care jucau rolul soldaților răniți gemeau porcos și spuneau glume care le făceau pe fete să mustăcească. Contrastul dintre situația gravă și cuvintele care ieșeau din gurile soldaților care ar fi trebuit să fie morți sau răniți de moarte era greu de ignorat.

— Cine sunt caprele astea două de râd ca proastele în cadrul meu? l-a întrebat regizorul, calm, pe operator la prima dublă pe care au tras-o.

— Ce pizda mamii voastre râdeți ca idioatele? a răcnit la a doua dublă către cele două fete care au înlemnit. E de râs războiul, e ceva de râs la moarte? Să râzi acasă la mă-ta și la tac-tu, nu la mine în cadru, a spus regizorul către Ligia, care se înroșise toată. Cine le-a adus pe proastele astea aici să se scălămbăie în filmul meu?

Cornel, care ținea o clachetă în mână, a ridicat o mână spre regizor.

— Tovarășu', eu le-am ales, am și repetat scena de câteva ori, a spus Cornel, nu e vina lor.

— Ați repetat, Corneluș? Ia uite unde era marele regizor. Și ce le-ai făcut, le-ai gâdilat în pizdă de râd așa ca proastele? s-a răstit regizorul.

Cornel s-a înroșit și s-a întors cu spatele la regizor. A lăsat clacheta la un asistent de imagine și a părăsit locul filmării înjurând printre dinți. Până la urmă scena s-a filmat cu cele două fete, care după înjurăturile primite erau mai îngrijorate ca niciodată de soarta soldaților răniți din jurul lor. Când s-au întâlnit cu Cornel, nu păreau atât de afectate ca el. Și-a cerut scuze, dar fetele au râs că nu avea de ce, că erau obișnuite ca regizorii să țipe la figuranți, și atunci Ligia l-a luat de un braț și s-a lipit puțin de el fără să-și dea seama și a zis:

— Hai, mă Corneluș! Tovarășu' regizor a vrut să ne bage în starea filmului.

— Da, dar nu așa se procedează, nu aș vrea să se înțeleagă greșit anumite lucruri, a spus Cornel.

— Ce anumite lucruri, că ne-ai gâdilat în pizdă? a spus Ligia cu o seriozitate prefăcută și a izbucnit într-un râs strident.

Cuvintele Ligiei și râsul acela violent de candelabru prefăcut în cioburi s-au agățat de gândurile lui Cornel ca niște mâini murdare. Era și el om, avea o sensibilitate și, iată, această fată, delicată și fragilă în aparență, fusese atât de frivolă într-un moment în care lui i s-ar fi cuvenit mai degrabă o îmbrățișare decât un râs strident. Era un contrast care îl uimea și incita în același timp, un contrast cu care avea să se mai întâlnească și care avea

să îl rănească mortal până la urmă.

Pe la sfârșitul clasei a XI-a cele două prietene se descurcau deja singure prin studiouri. Paznicii le știau și le lăsau să intre în curtea studioului fără să-l mai cheme pe tatăl Ligiei la poartă. Fetele umblau ca niște prințese pe un domeniu plin de posibilități. Se simțeau frumoase și nimic nu le putea răpune, dragostea plutea în aer ca o aripă de care aveau nevoie ca să zboare și mai sus decât o făcuseră până atunci.

Era în luna mai, teii înfloriseră și împrăștiau în aer un parfum amețitor pe care aproape că îl puteau simți lipindu-li-se de fețe. Fetele mergeau uneori să se plimbe seara, după ore, pe străduțele studiourilor, printre platourile de filmare și clădirile cu arhitectură sovietică, solide și impunătoare. Se simțeau în alt oraș. Umblau pe marginea lacului Buftea, unde fuseseră construite studiourile, și stăteau până la apus când începeau să ciupească țânțarii. Într-o zi, pe una dintre aleile parcului, Ligia l-a întâlnit pe Alexei. Era întins în iarba înaltă și nu l-au văzut la început. Au văzut doar un cal care păștea liniștit.

— Doamne, Ligia, mă termină mirosul ăsta de tei, simt că aș putea să mă îndrăgostesc chiar și de calul ăsta, a spus Ami arătând spre calul din fața lor.

— Pot să vă prezint eu, s-a auzit o voce de bărbat venind dinspre cal. Fetele au scos un țipăt scurt, apoi au izbucnit într-un râs prostesc când l-au văzut pe posesorul vocii ridicându-se din iarbă.

Alexei era un tip de statură medie, cu ten măsliniu, ochi melancolici și un păr ușor cârlionțat. Trecea drept un bărbat atrăgător. Se pregătea pentru rolul unui tânăr căpitan într-un film istoric și trebuia să se obișnuiască cu calul, pentru că avea de filmat multe scene de bătălie alături de el. Trebuie să duci calul la păscut, băiatu' meu, îi spusese îngrijitorul hergheliei de la Buftea și, astfel, petrecea în fiecare seară câte o oră cu calul prin parcurile studiourilor. Acestea se întindeau pe câteva zeci de hectare pe malul lacului Buftea, clădirile erau practic construite pe fostul domeniu al prințului Știrbey, printre copacii pădurii seculare, așa că iarbă era din belșug. Scena cea mai grea pe care o avea de jucat Alexei era o scenă de luptă în care se bătea singur cu un pluton de turci și pentru asta trebuia să se antreneze zilnic cu cascadorii, dimineața. Modelul eroului comunist care scăpa poporul român de sub jugul otoman era la modă. La doar 23 de ani, Alexei era văzut ca o mare speranță a teatrului și filmului românesc. Părinții lui, niște comuniști bine conectați în nomenclatura vremii, aveau așteptări mari de la el, chiar dacă tatăl îi reproșase la un moment dat că ar fi trebuit să se facă regizor, pentru că adevăratul stăpân pe platourile de filmare era regizorul, nu actorul.

Cu ajutorul lui Cornel, Ligia și Ami s-au lipit imediat de echipa de filmare din care făcea parte Alexei. Școala era pe terminate, orașul mic avea să se scufunde iarăși într-o plictiseală deprimantă, tatăl îi promisese o vacanță la mare prin luna august când își lua el concediu, așa că distracția pe platourile de filmare era exact ce îi trebuia Ligiei. Lui Alexei i s-a pus imediat pata pe ea când a recunoscut-o în echipa de figurație. Știa că pentru el venise, și asta îl excita. I-a zâmbit tot timpul. A simțit o sălbăticie și o foamete în ochii fetei, o fugă către el dinspre ceva ce nu reușea încă să înțeleagă. În zilele care au urmat, a invitat-o să se plimbe în parc când ieșea el cu calul. Iubirea s-a aprins ca o vâlvătaie. Tânărul o amețea cu povești despre școala de teatru și film, despre București și cartierele vechi, despre regizori și actori pe care îi întâlnise în vara în care fusese în practică la

Cinecittà în Roma, despre Roma, orașul în care toată lumea arăta pregătită mereu să joace într-o scenă dintr-un film al lui Fellini. Ligia nu știa cine era Fellini, nici ce însemna Cinecittà, dar absorbea totul cu o sete nepotolită și tânărul actor intra zgomotos prin ochii și urechile ei cu o hoardă de întâmplări și posibilități și îi zumzăia în sânge dulce și amețitor. El nu era ca ceilalți, nu spunea glume deocheate ca să o impresioneze, el o lua în serios pe Ligia, o lăsa să vorbească, o asculta povestind despre școală, despre plecarea din Buftea. Îi spunea mereu că e o fată mult mai matură decât vârsta pe care o avea. Un lac adânc acoperit de nuferi. Îi făcea cadouri cărți din librăriile din București sau de la el de acasă, din biblioteca părinților, prăjituri de la Casata, chiar și o rochie frumoasă, dintr-o pânză albă, delicată, brodată cu negru în jurul gâtului și mânecilor cu niște modele tradiționale din Transilvania, cumpărată de la Muzeul Satului, unde mama lui era director. În rochia asta albă, pe la sfârșitul lunii iunie, 1977, cu puțin înainte de filmarea ultimei scene din filmul istoric, Ligia l-a așteptat pe Alexei în depozitul de costume, printre rândurile interminabile de haine așezate pe umerașe și, așa cum își imagina că ar fi trebuit să se întâmple într-o scenă de film, înainte de orice bătălie, cu mintea fierbând de emoții și proiecții pe care lumea cinematografică le alimenta, adolescenta de 17 ani a lăsat bucata delicată de material să cadă pe podea fără nici un zgomot, la fel cum fără nici un zgomot inima lui Alexei s-a umplut până la refuz de imaginea sânilor albi, a genunchilor mici, a pântecului plat care cobora între coapse amețitor.

Fata a rămas însărcinată. Cu ochii mari și o frică în voce pe care nu o bănuise posibilă i-a dat tatălui vestea într-o dimineață. Tatăl s-a prăbușit pe scaunul din bucătărie și a șuierat printre dinți: proasta pământului! Cuvintele alea au fost ca o palmă grea peste fața ei de copil, ca un pumn dureros în pântecul în care un bărbat străin depusese sămânța din care credea că se va naște eliberarea ei. Tatăl său nu a lovit-o niciodată, dar cuvintele alea au fost mai rele ca o lovitură. A simțit pentru prima dată că ceva din ce făcuse, ceva din planul ei de a pleca din Buftea era greșit, că să aduci un copil pe lume nu era o joacă și că, avea să afle mai târziu, era chiar o piatră de gât. S-a simțit rușinată pentru prima dată în fața părintelui său și furia a revenit puternică la suprafață. A ieșit din casă plângând, căutând pe cineva să o ia în brațe, s-o înțeleagă, dorindu-și ca Alexei să apară de undeva și să o strângă la piept, dar Alexei avea filmări pentru câteva săptămâni pe un câmp la Sibiu, se bătea cu turcii. Era luna iulie, era cald, asfaltul dogorea ca un cuptor. Se simțea abandonată. Trecu pe la mormântul mamei sale și plânse și acolo o vreme, strivind cu furie între degete florile de gălbenele pe care le plantase în anii trecuți. Când a plecat din cimitir, mormântul a rămas în aceeași liniște în care îl găsise fata. Din fotografie mama privea cu un zâmbet îndepărtat, stins pe deasupra florilor de gălbenele rupte și lăsate grămăjoară într-o parte. Viața mamei sale părea închisă în plăcuța aceea de ceramică pusă pe crucea de piatră, imposibil de atins, învăluită într-o ceață de marmură.

Planurile Ligiei erau departe de a se împlini. După ce a fost anunțat că va fi tată, Alexei a devenit dintr-odată agitat și a întrebat-o de mai multe ori dacă e sigură că e gravidă, zâmbind la fel cum îi zâmbea mama de pe cruce, distant și încețoșat. Filmul la care lucra se termina în câteva săptămâni și urma să se întoarcă la București, așa că s-au mai văzut o vreme, s-au mai plimbat prin studiouri, dar subiectele de conversație dispăruseră. Ligia aducea mereu vorba de copil, Alexei tăcea și nu părea deloc vesel, era

mai degrabă îngrijorat. Ultima oară când s-au văzut în studiouri, Alexei a luat-o în braţe şi a strâns-o tare şi i-a spus că totul va fi bine, să nu îşi facă griji. Nu s-au mai plimbat niciodată apoi ţinându-se de mână.

Când a intrat în casa de pe Strada Cosmonauţilor din Bucureşti, Ligia a simţit că a intrat într-un mormânt rece din care visurile sale nu aveau cum să mai iasă vii. Tatăl ei stătea în dreapta, tăcut, mirosea a apă de colonie rusească. Viitorii ei socri i-au primit într-un birou întunecos în care mirosea a cafea şi a fum de ţigară. Alexei nu era acasă. Tatăl lui Alexei, tovarăşul Ciubotaru, secretar de partid, i-a zâmbit distrat.

— Ligia, deci, a spus tovarăşul Ciubotaru.

Tovarăşa Ilinca Ciubotaru, directoare la Muzeul Satului, se uita cu o privire de oţel spre făptura cârlionţată din faţa ei, tatăl Ligiei parcă nici nu exista în încăpere.

— Ştii că nu eşti prima iubită a lui Alexei, nu? a început tovarăşa Ilinca. Le-a părăsit pe altele mai băţoase ca tine.

Pe peretele din spatele biroului se afla o pictură la care Ligia se uita încercând să înţeleagă vorbele pe care mama iubitului său Alexei le spunea cu atâta venin. Un bărbat cu forme prelungi, albastre încerca să protejeze o femeie. Amândoi păreau dezbrăcaţi, dar nu li se vedeau organele genitale.

— Îţi place? a întrebat tovarăşul Ciubotaru. E un Sabin Bălaşa, *Nunta cosmică*, după *Mioriţa*. E un studiu pentru un proiect mai mare. Aţi auzit de Sabin Bălaşa? a întrebat privind spre cei doi bufteni din faţa lui.

Ligia avea o senzaţie de greaţă persistentă de când se aşezase pe fotoliul din biroul acela. Se simţea ca într-o scenă dintr-o carte a lui Rebreanu, ea şi tatăl său erau doi ţărani intraţi în casa boierilor să-şi ceară drepturile. Imaginea asta o obosea teribil, i se făcuse lehamite de ea şi de toate prostiile pe care le avusese în cap, îi era ruşine de tatăl său care stătea acum lângă ea şi asculta neclintit, cu pălăria de fetru în poală, cum boierii îşi arătau puterea. Îi era silă de ea şi de oamenii din faţa ei.

— Nu, a spus Ligia gâtuită.

— Suprarealist, a continuat tovarăşul Ciubotaru visător, întorcându-se spre tablou.

— Mda, la fel ca situaţia în care ne găsim, a adăugat rece tovarăşa Ciubotaru. Trebuie să ieşim de aici cu fruntea sus, drăguţă. Am o prietenă la Spitalul Municipal, a mai rezolvat cazuri ca ale dumitale.

— La ce vă referiţi? a întrebat Ligia nevrând să înţeleagă ce-i auzeau urechile.

— Ştii la ce mă refer.

Ligia l-a aşteptat pe tatăl ei pe scara din faţa vilei. Starea de greaţă o dăduse afară din casă. Stătea cu gândurile perforate de vorbele tăioase şi directe ale celei care nu avea să-i fie niciodată mamă soacră. Căsătoria ieşea din discuţie, dacă avea nevoie de bani puteau să îi dea nişte mii de lei ca să ascundă toată treaba, dar să nu îşi imagineze că erau milionari. În curtea casei erau câteva pietre cioplite care păreau să întruchipeze nişte oiţe. Când tatăl ei a ieşit din casa boierilor cu pălăria în mână, a găsit-o pe Ligia încercând să răstoarne una din oi. Era transpirată şi plânsă. Emana o căldură înăbuşitoare când a luat-o în braţe. Vara se termina, începea o toamnă plină de îngrijorări care aveau să devoreze sufletul tinerei mame. În Bucureşti, urmele marelui cutremur din primăvară încă se mai simţeau. Lumea încă îşi mai plângea morţii. La Buftea, Ligia îşi plângea pântecul

privindu-l în oglindă, simțind toată greutatea vorbelor tatălui ei, proasta pământului, cum o trăgeau în jos într-o negură a minții. Era rușinată și se simțea vinovată.

Dintre toate persoanele de la care Ligia aștepta un ajutor, tatăl său era ultimul om la care se gândise. Vasile, acest om tăcut și îndărătnic, un refugiat întârziat din Bucovina de Nord în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ajunsese prin 1950 la Buftea și se căsătorise cu Polina, o fată de 17 ani, tot din valul de refugiați de peste Prut. El avea 20 de ani. Au cumpărat de la stat o bucată de pământ pe care și-au ridicat o casă din chirpici cu câteva camere și au întemeiat o gospodărie. Au avut doi copii. Un băiat care a murit în pruncie și pe Ligia. Vasile s-a angajat printre primii la studiouri. O văzuse acolo și pe fata lui Gheorghiu Dej cum tăia și spânzura. Nu îi erau dragi comuniștii, dar măcar aveai o siguranță, spunea. El făcuse o școală de electricieni la Cernăuți și ulterior a mers la o școală de subingineri la Politehnică, în București, așa că știa cum e să crești un copil și să faci și școală în același timp. Pe Polina tot el a angajat-o la laborator, dar îi făcuse mai mult rău decât bine. Pentru Ligia tot el se considera responsabil de situație. Așa că, înainte de a-i veni sorocul fetei, Vasile a luat-o deoparte pe Ligia și a întrebat-o dacă chiar își dorește să păstreze copilul și dacă e conștientă ce înseamnă să ai un copil la o vârstă așa de fragedă.

— Poate dacă mă lăsai să merg la liceu în București nu se mai întâmpla nimic din toate astea, i-a spus Ligia, și atunci bărbatul a simțit cum mai îmbătrânește puțin și inima i se poticnește în fața unui adevăr la care se tot gândise.

Ligia era hotărâtă să facă copilul. Ea nu era Dumnezeu să decidă cine are dreptul să trăiască și cine nu, spunea. A dus cu bine sarcina pe timpul liceului. Începuse clasa a XII-a, oricum nu trebuia să mai suporte mult, în curând drumurile adolescenților aveau să se despartă. Privirile profesorilor și ale elevilor le suporta cu ușurință, nu dăduse niciodată doi bani pe părerile lor, dar ce o durea mai tare era că Ami, singura ei prietenă adevărată, o părăsise. Părinții îi interziseră să se mai vadă. Nu mai avea voie să umble cu Ligia, nu mai avea voie să calce pe la filmări prin studiouri, s-a mutat chiar din banca în care stăteau împreună pentru că Ligia era un exemplu prost și mai erau doar câteva luni până la bacalaureat, trebuia să învețe. Și Ligia trebuia să învețe, stătea uneori nopțile cu genunchii la gură și învăța. Planul ei putea fi îndeplinit dacă făcea un efort. Peste un an putea să dea la facultate, la Litere. Spunea că vrea să fie profesoară, pentru că profesorii aveau vacanțe multe.

Când fătul a mișcat prima oară în burta ei, Ligia se chinuia cu niște probleme de matematică și se gândea la Ami, cu care găsise o cale să comunice fără să o vadă părinții. Își trimiteau scrisori, chiar dacă stăteau la câteva case distanță, și asta părea să transforme relația lor, se simțeau mai apropiate ca oricând. Ami își dorea să afle totul despre cum era să fii însărcinată, inclusiv detalii despre sex, și aici faptul că nu erau față în față îi permitea Ligiei să fie cât de descriptivă voia. De cealaltă parte, Ami îi povestea planurile ei pentru facultate și îi trimitea unele probleme pe care le rezolva la meditații cu un profesor din București. O dată pe săptămână Ami primea o scrisoare de la o revistă fictivă de matematică din București la care le spusese părinților că trimitea rezolvări la diferite probleme, astea erau scrisorile Ligiei. Mai vorbeau și la școală, în pauze, dar foarte puțin, pentru că programul lui Ami era foarte strict. Tatăl ei își dorea ca tânăra să dea la

Facultatea de Arhitectură și trebuia să se pregătească în fiecare zi în plus pe lângă ce făcea la liceu.

Ligia simțea că se tâmpise de când rămăsese însărcinată și nu o mai ducea capul la fel ca înainte. Stătea mai mult timp ca să memoreze lucruri sau să înțeleagă enunțul vreunei probleme și simțea mereu că ceva îi scăpa printre degete. Nu mai avea claritate. Uneori gândurile i se înnegurau și simțea că își pierde controlul, o frică uriașă se instala în venele ei și se simțea abandonată în fața acestei forme de viață care se mișca în interiorul său ca un spectru care o ținea prizonieră, o țintuia la pământ, și atunci o apuca plânsul. Tatăl ei o găsea speriată și întunecată deseori. Vorbea puțin, mânca puțin. Spre finalul sarcinii slăbise și niște cearcăne îi apăreau seara sub ochii ei frumoși.

— Știu cum vreau să botezăm copilul, a spus într-o seară la masă.

— Cum? a întrebat tatăl.

— Alexei.

— Și dacă e fată?

— Polina.

— Polina înțeleg, dar de ce Alexei? a întrebat tatăl.

— Ca să nu uit că am fost proastă, a răspuns Ligia.

Tatăl continuă să mănânce în tăcere.

— Copilul ăsta va avea viața lui, nu trebuie să-i pui în cârcă păcatele tale, a spus tatăl.

— Nu îi pun în cârcă nimic, îmi pun mie, a răspuns fata simțind fătul cum mișca.

De Moș Nicolae, Ligia a primit de la Ami un colet cu tot felul de cadouri, portocale, haine pentru copil, cărți și o scrisoare nouă în care îi povestea că se întâlnise cu Cornel Subtitrare și că întrebase de ea, că aflase de întâmplările cu marele actor Alexei Ciubotaru și că îi părea rău. Cornel îi transmitea salutări călduroase și un kilogram de portocale. Tot în această scrisoare Ami îi mărturisea că avusese mereu senzația că domnul Subtitrare era îndrăgostit lulea de Ligia. Exact de asta avea ea nevoie, de salutări călduroase, ar fi dat orice să se întoarcă în timp ca să mai râdă cu Ami și cu domnul Subtitrare, fără nici o grijă, fără nici o complicație.

Ligia a mâncat toate portocalele într-o singură seară. Afară ningea frumos, fulgii se alergau în dreptul becurilor de pe stradă ca niște gâze isterice. În casă era cald și mirosea a portocale. Fata desfăcea fructele rotunde simțind cum uleiul din coajă i se întinde pe mâini. Mirosea toată a portocale și copilul se mișca mai tare ca de obicei. Fața lui Cornel, cu ochii lui mici, mongoloizi, cu pomeții ăia proeminenți și bărbia puternică i se păru pentru prima oară interesantă. Compasiunea lui, grija lui, salutările lui călduroase căzute din cer erau ca un portocal care înflorise în casa tatălui său. Îi era rușine de Cornel, așa pângărită și abandonată cum era, cu burta la gură și mâinile pline de suc de portocale. S-a ridicat și a adus coșul de gunoi în care, dintr-o singură mișcare, a aruncat toate cojile de portocale de pe masă și odată cu ele și gândurile despre Cornel. Avea alte probleme la care să se gândească, venea bacalaureatul, dar înaintea lui venea copilul pe lume și nu știa cum să se pregătească pentru asta.

Alexei s-a născut pe la mijlocul lui martie, în maternitatea de la Buftea. În sala de așteptare a maternității așteptau în frig tatăl Ligiei, Ami și Cornel Toma, unul mai

nepregătit ca celălalt, fiecare cu câte un stol de gânduri zburătăcind pe holurile maternității, amplificând ceea ce nu exista încă, dezvoltând în mințile lor viața care nu era viață încă.

Giovinezza

Când s-a trezit, Robert avea gâtul uscat și o îngrijorare s-a deschis deasupra lui ca un cer coborât prea jos. A deschis ochii, o fâșie de lumină tăia camera în două. Și-a simțit inima în gât revenind la viață din somnul agitat. Era deshidratat și inima lui galopa căutând resurse ca să întrețină viața din corpul expus la exces. Nu a făcut nici o mișcare în plus, doar ochii i-a deschis și a încercat un inventar al stării în care se afla. Dincolo de fâșia de lumină în care se jucau miliarde de fire de praf într-un dans calm, plutitor, pe care îl invidia, stătea Alexei, în genunchi. Era ca o fotografie veche în care imaginea personajelor se decolora de la atâta lumină, de la expunerea hârtiei prea mult timp la soare, de la așteptare. Cu părul strâns în coadă și capul aplecat în fața măsuței pe care avea o icoană mică și o bucățică de tămâie care fumega, Alexei semăna cu un călugăr. Robert a urmărit o vreme silueta prietenului și s-a gândit la el ca la un spațiu pe care îl abandonase și nu îl mai văzuse de mult timp. Între timp cineva construise o nouă casă pe acest loc, o lume întreagă apăruse acolo cu numele ei noi, cu imaginile ei noi. A urmărit firele de praf cum pluteau liniștite, neafectate de curenții de aer sau de mișcările vreunui corp din cameră. Așa erau și ei, și-a zis, niște fire de praf care au aterizat pe mobile diferite. Ideea asta a firelor de praf l-a entuziasmat brusc, era o deschidere bună pentru articol. Nu își dădea seama dacă putea să îl folosească în deschidere sau, mai bine, în încheiere, dar era un gând care îl anima, dincolo de starea proastă pe care o avea. Și-a întins mâna spre geanta de voiaj și a scos dintr-un buzunar exterior un aparat foto micuț. A scos și cealaltă mână de sub plapumă ca să desfacă husa aparatului și a simțit mirosul curat al așternuturilor. Îi aducea aminte de un parfum, Aqua di Parma, pe care și-l cumpărase cu ani în urmă într-o călătorie prin Toscana, când încă mai avea prieteni.

Particulele de praf și-au accelerat dansul. Robert s-a tras puțin mai sus ca să aibă o poziție mai bună pentru fotografie și a apăsat butonul. Timpul de expunere era prea mare, fotografia era arsă de lumină, nu se distingeau decât spectre ale unor umbre cum sunt uneori amintirile vechi. A ajustat și și-a fotografiat de câteva ori prietenul îngenuncheat, din spatele firelor de praf, cu gândul la articol. Acest efort i-a făcut inima să galopeze în căutarea rămășițelor de apă din interiorul său. A lăsat aparatul pe piept și s-a afundat în așternut epuizat, privind în tavan, căutând un punct de sprijin în care corpul să i se liniștească. Simțea căldura care se instala deja afară. Trebuia să bea neapărat apă, urma o zi grea, dar peste toate astea simțea și o nerăbdare. Și-a adus aminte de fetele de la restaurant, de fuga prin ploaie, de hainele ude din bagajul lui Alexei. Nerăbdare și tensiune. A închis ochii lăsând liniștea și mirosul de tămâie să îl acopere. A adormit. În vis s-au perindat pe rând imagini cu el mai tânăr și Marta. Când s-a trezit, o nostalgie dulceagă pe care o asemăna cu mirosul tămâiei i se amesteca printre gânduri. Alexei nu mai era în cameră, poate el măcar se simțea mai bine. Cât dormise? S-a uitat în telefon, era

aproape 11. A deschis Facebookul și s-a uitat absent la câteva imagini. A căutat informații despre greva din Veneția, dar oamenii din lista lui de prieteni erau în altă lume, preocupați de alte probleme. Era vineri, lumea se pregătea de weekend. Primise multe like-uri la o fotografie pe care și-o făcuse cu o zi înainte cu Alexei în Veneția. Descrierea i se părea penibilă acum: „În căutarea timpului pierdut“. O femeie pe care nu o cunoștea comentase: Domnul Proust să vă aibă în pază!, o altă persoană făcea o glumă legată de familia tradițională, un fost coleg de liceu spunea să ia și câte o bere la madlenele alea. Multe inimi, multe like-uri, multe emoții. A apăsat cu degetul pe numărul comentatorilor căutând printre numele apărute în listă. Se gândea la Marta, dar nu apărea nicăieri. A dat un like la comentariul cu domnul Proust, apoi s-a uitat la un filmuleț pe care îl share-uise cineva în care o domnișoară își pusese niște unghii false ca niște mini-răzătoare și arăta cum puteau fi folosite pentru a face o salată de cruditați. Da, salată de cruditați. A zâmbit și a închis aplicația. S-a ridicat din pat și a căutat un pahar. Trebuia să bea neapărat niște apă. Trebuia să fie apă și în cameră, și probabil că apa de la robinet era potabilă. S-a gândit pentru o clipă la apa potabilă din Veneția, de unde venea ea, și-a imaginat o conductă care trecea pe fundul lagunei. Pe măsuța la care se rugase Alexei a găsit lângă pahare niște aspirine efervescente. A luat una și a aruncat-o într-unul din ele, a turnat apă și a auzit sfârâitul salvator care avea să-i pompeze liniștea în sânge. A ieșit pe balcon. Un soare arzător l-a doborât pe unul dintre șezlonguri. Briza răcoroasă a adus un miros puternic de mare. Piatra albicioasă a terasei îi explodase în față orbitoare. A închis ochii în fața luminii ținând paharul de apă pe abdomen, lăsând soarele să îl încălzească ca un radiator gigantic. Se uită cu ochii mijiți la aspirina de pe fundul paharului. Bulele care ieșeau din ea se vedeau atât de clar în lumina puternică, păreau purtate de un curent care pleca de pe fundul paharului în sus, un curent care încerca să ridice pastila la suprafață, dar gravitația se opunea. Aspirina era prinsă între două stări, între două forțe. S-a gândit iar la Alexei și la el, și oamenii erau prinși între două stări, una mai aproape de pământ, și alta mai aproape de cer. Alexei era mai degrabă aproape de cer, era varianta dizolvată a aspirinei în paharul cu apă. Iată o imagine interesantă de exploatat în articol, și-a spus, și a încercat să își aducă aminte gândul pe care îl avusese când se trezise prima oară, dar îi scăpa printre degete acum. A lăsat paharul pe jos și s-a dus după telefon să își noteze ideea, să nu o uite și pe asta. S-a așezat pe marginea patului și a început să scrie, apoi s-a uitat spre balcon și a zărit iar firele de praf în lumina soarelui. Ideea pierdută cu firele de praf s-a recompus instantaneu în mintea lui ca o bucurie. Se simțea bine. A notat și a ieșit iar pe terasă. Și-a băut aspirina și a rămas cu paharul gol în mână, în chiloți, urmărind lumea de pe plajă. Erau mulți copii la malul mării, sezonul estival era în toi. Râsete îndepărtate se amestecau cu sunetul valurilor mici care se spărgeau molcom de țărm. Îi plăcea să privească orizontul. Îi dădea un sentiment de pace, toate problemele lui se dizolvau în fața întinderii uriașe de apă, ca și când marea în sine ar fi fost o ființă cu mult mai multe tristeți ascunse în ea, cu mult mai multă viață și moarte în adâncurile ei. Viața unui om pe suprafața acestui colos era doar un val care se contorsiona spre țărm într-un efort de a rămâne în istoria apei, a oxigenului purtat în celulele sale, dispărând până la urmă în forma uriașă ca și când nu ar fi existat niciodată.

Pe terasa din fața hotelului erau niște paturi puse la umbră, șezlonguri uriașe în care se

vedeau ieșind de sub umbrele picioare de bărbați și femei expuse în poziții relaxate. Pe măsuțe stăteau frapiere cu sticle de spumant desfăcute, cocktailuri colorate portocaliu de Aperol, gustări și cărți răsfoite de briza plăcută. Luxul creator de confort și recompense se desfășura în fața lui splendid, cu excese deghizate în bun gust. În urmă cu câțiva ani, fusese cu Marta într-o expediție în Africa, trecuseră prin mai multe țări și au făcut o oprire în Etiopia la un hotel dintr-o stațiune. Pe o suprafață de vreo cincizeci de hectare erau construite mai multe bungalouri, un hotel cu SPA și niște piscine uriașe în aer liber înconjurate de vegetație luxuriantă. La marginea acestei stațiuni începea un parc natural în care etiopienii spuneau că încă mai există copaci naturali bătrâni, pe lângă cei plantați de om, și o serie de animale sălbatice mari care puteau fi urmărite cu ușurință în timpul zilei. Lângă una dintre piscine patronii hotelurilor construiseră un observator înalt cât un bloc de patru etaje. De sus de acolo se vedea pădurea tropicală ca o rămășiță a naturii care odată se întinsese pe toată suprafața Africii. Robert a fumat multe țigări într-o noapte, sus, pe structura de metal, discutând cu Marta soarta relației lor și ascultând sunetele animalelor împrăștiate în pădurea de dincolo de gard. Acolo i-a spus pentru prima oară Marta că vrea să se despartă de el, ce loc alesese și ea... Acum, gândindu-se, i se părea cel mai extravagant loc cu putință pentru așa ceva, un observator construit într-un complex de lux în mijlocul savanei etiopiene de unde puteai urmări extincția LIVE. Evident că nu mureau animalele sub ochii lor și nici copacii, așa cum nici mariajul lui nu a pierit imediat după acea discuție, dar totul a fost și era o chestiune de timp, iar acel observator reprezenta un privilegiu, un lux suprem pentru turistul venit să simtă Africa, avea ceva din priveliștea pe care probabil o au îngerii păzitori asupra muribunzilor.

În minte rostogolea cuvântul EXTRAVAGANT ca pe o aglomerare de litere făcute din aur intercalate și încălecate una peste alta, T-ul ieșea în afară și se lega pe urmă de cuvântul Marta pe care îl repetă de câteva ori în gol, privind albastrul spălăcit al cerului. Gustul dulceag și ușor dureros al nostalgiei care se născuse în visul de dimineață cu Marta reveni. O visase ca de atâtea ori plecând, fără să poată să o oprească, se mișca mereu în reluare, nu reușea să întindă mâinile spre ea, de parcă era prins în lichidul vâscos al unei tristeți fără margini. S-a scuturat de imaginea care își strecurase tentaculele în inima sa și a intrat din nou pe Facebook tastând în bara de search, Marta Muller. A găsit-o repede. Imaginea ei de profil era o fotografie pe care i-o făcuse el cu ani în urmă pe o plajă în Sardinia. Era o poză făcută greșit, supraexpusă, cu niște tonuri albăstrii care o făceau pe Marta să pară pe o planetă îndepărtată, așa cum și era în acel moment. S-a uitat pe pagina ei de Facebook. A revăzut ultima ei postare cu o fotografie în care apărea înconjurată de copii de culoare pe o plajă din Africa. Era însărcinată, zâmbea plină de fericire, o fericire pe care nu o mai văzuse niciodată în privirea ei. Fotografia apăruse cu vreo șase luni în urmă pe Facebook, se gândea că între timp probabil născuse. Nu mai vorbiseră de mult timp, când s-au despărțit, Robert a rugat-o să nu îl mai caute și ea s-a ținut cât a putut de bine de cuvânt, nu a mai dat niciodată vreun semn. Nici măcar atunci când Robert, distrus de singurătate și depresie, a încercat să ia legătura cu ea. Ce penibil a fost! Era prin martie, o gripă agresivă dăduse peste el și îl ținuse în casă vreo cinci zile, cinci zile în care nu vorbise practic cu nimeni, mâncase doar clătite cu dulceață de căpșuni și luase antibiotice între puseele de febră. Anxietatea ajunsese la cote uriașe. Vremea de afară era mereu

indecisă, frig și zloată și un vânt căldicel uneori la prânz. Iarna încă se zvârcolea prin București. Când a ieșit din casă părea că iarna plecase definitiv, se simțea slăbit și amețit, un soare puternic ieșise și vedea în jurul lui oamenii fericiți, bucuroși că scăpaseră de iarnă, iar asta l-a durut cel mai tare. El nu simțea nimic. Simțea doar o singurătate imensă, un gol fără măsură și atunci a sunat-o pe ea și, când i-a răspuns, a întrebat-o cu o voce tremurată ce mai face, deși știa că o să îl apuce plânsul, Marta l-a întrebat de ce a sunat-o, iar el a încercat să îi explice că a fost bolnav și că simțise nevoia să vorbească cu cineva și nu a putut să se abțină și a plâns în hohote încercând să îi spună ceva indescifrabil. De fiecare dată când își aducea aminte acest episod îl rememora privind în gol și la sfârșit își întorcea capul din locul acela ca și când ar fi vrut să își ia ochii de la scena plină de ridicol săpată într-un zid sau în vreun pahar. Poate ar fi trebuit să o sune și să o felicite pentru sarcină, fericirea ei era totuși o veste bună, chiar dacă el rămăsese în afara ei, chiar dacă el nu își refăcuse viața, putea să se bucure pentru ea așa cum s-ar bucura o verișoară îndepărtată care nu putea avea copii. A căutat numărul și a sunat. I-a răspuns o voce în germană. Numărul alocat nu era disponibil. A lăsat telefonul și și-a împreunat mâinile pe piept. Soarele ardea, îi era foame. Senzația de foame a ieșit la suprafață din trupul său, printre toate emoțiile și gândurile, și i-a adus aminte că era viu, în Veneția.

În hotelul Excelsior erau mai multe restaurante și o terasă mare aerisită, cu umbrele mari. A ales terasa, unde a cerut micul dejun și apă plată de la un ospătar foarte amabil. Ochelarii de soare îi dădeau o intimitate sporită. Putea să privească insistent în orice direcție fără să bată la ochi. Pe terasă erau câteva persoane cu chef de vorbă, undeva în față pe o canapea pusă sub frunzele unui palmier stătea un domn în vârstă care citea un ziar. Imaginea cu bătrânul care citea ziarul îi inspira liniște și confort. În mod obiectiv, privit de departe acel om era imaginea bunăstării și a civilizației, speranța de viață ridicată a omenirii, resursele planetei puse în slujba locuitorilor ei, cumpătarea și beneficiile educației fizice. Toate aceste lucruri se întâlneau ca niște paralele în polul bunăstării și confortului care era acest om. În mod subiectiv, Robert presupunea că acțiunile și stilul de viață ale moșneagului afectau cu siguranță bunăstarea și confortul câtorva mii de oameni din altă parte a planetei. Nu se putea opri de la această judecată. Ideea de obiectivitate trăia în afara oamenilor și se identifica cu un destin nealterat intenționat, o derivă fără posibilitatea de a influența destinația finală. Oamenii influențau prin propria lor existență. Reveni la Alexei. Astăzi trebuiau să ajungă neapărat la expoziția lui Damien Hirst. Era vineri, încă mai puteau respira în Veneția. Inima îi pâlpâi de câteva ori anunțând în continuare deshidratarea care nu trecuse. Ospătarul a adus apa și a turnat în pahar. Robert l-a golit cu sete, apoi și-a mâncat micul dejun încet, privind din când în când lumea care se plimba pe terasă. Era ca un spital de lux pe marginea mării. Toată lumea era bine îngrijită, era liniște, pace, pământul se învârtea în jurul soarelui.

Printre cei doi sfincși care încadrau scara ce cobora spre plajă a apărut Alexei în pantaloni scurți și o cămașă albă descheiată. Robert s-a ridicat și și-a desfăcut brațele spre Alexei cu o bucurie și o volubilitate care îi apăreau mereu la mahmureală. De multe ori se gândise că mahmureala îl făcea mai curajos și mai nesăbuit chiar decât beția însăși.

— *Ecce homo!* a spus cu gura până la urechi și l-a îmbrățișat. Alexei i-a zâmbit peste umăr. Puținii oameni de pe terasă și-au întors privirile tăcute spre ei pentru câteva clipe.

— Ce faci, *padre*? Te simți bine? *Tutto bene?* a continuat Robert cu gura mare. Bătrânul care citea ziarul se uita și el pe deasupra ochelarilor la scena reîntâlnirii celor doi prieteni. Zâmbea discret, dar nimeni nu a văzut zâmbetul lui.

Alexei și-a scos ochelarii de soare și și-a trecut mâna prin părul care îi curgea frumos pe umeri. S-a așezat la masă și a luat o gură din paharul de apă al lui Robert.

— *Tutto bene*? a întrebat din nou Robert. Te-ai trezit ca găinile cu noaptea-n cap. Ești mahmur? Ai mâncat? Ce faci, hai zi, cum ți se pare? Îți place?

— M-am plimbat pe plajă, a spus Alexei frecându-și tâmplele, e multă lume. E frumos.

— E vară, lumea merge la mare.

— E bine în concediu, a spus Alexei răsuflând greu, ca și când ar fi vrut să alunge toate grijile, în pantaloni scurți n-am mai umblat de nu mai știu când.

— Se vede, a spus Robert, robul lui Dumnezeu e alb ca laptele.

— Robu' lui Dumnezeu ar trebui s-o sune pe nevastă-sa că sigur e îngrijorată, a spus Alexei zâmbind. Îmi dai și mie telefonul?

— Îți dau, *padre*, dar înainte facem o baie și pe urmă, a spus Robert și s-a ridicat întinzându-și oasele.

Cei doi prieteni au părăsit terasa agale. Robert ducea cu el o sticlă de apă pe jumătate goală. Apa se legăna în ritmul pașilor lui. Bătrânul cu ziarul s-a întors după ei și i-a urmărit printre ramurile palmierului cum se apropiau de țărm. Și-au lăsat hainele pe nisip și au luat-o la fugă spre apa cu valuri mici. Unul din ei a chiuit. Robert s-a aruncat în valuri zgomotos și a înotat câțiva metri. Alexei l-a urmat liniștit. Mingea unor copii a ajuns în dreptul lor și Robert a intrat în jocul lor. Alexei a privit o vreme la jocul lui Robert cu copiii, apoi s-a dus în larg. Înota fără grabă. Bătrânul s-a întors cu fața spre terasă și a mai dat o pagină din ziarul său zâmbind fără ca nimeni să îi vadă mulțumirea de pe față, apoi a chemat un ospătar și i-a spus ceva în engleză.

Alexei s-a întors ultimul la mal. Robert stătea întins pe spate în nisipul fin. Pentru o secundă preotul s-a oprit și a privit la pieptul prietenului său la fel cum privise cu ani în urmă la corpul tatălui său care încetase să mai respire, dar picăturile de apă de pe pieptul lui Robert se scurgeau în nisip într-un ritm lent, viața era acolo la locul ei. Și-a scuturat părul de apă și s-a așezat în fund lângă prietenul său, trăgând cu poftă aer în piept după efortul din apă. Lângă Robert, în nisip pe o tavă stăteau o frapieră cu o sticlă de prosecco și două pahare. S-a lipit și el cu spatele de nisipul fierbinte și a închis ochii, respirând greu. Pe sub pleoapele închise soarele se vedea roșiatic ca o mare caldă de sânge în care își scufundase ochii.

— Ah, ce bine e, s-a auzit vocea joasă a lui Robert.

Alexei își simțea gura uscată, a deschis ochii, dar soarele l-a orbit nemilos. S-a ridicat în șezut cu mâna streașină deasupra ochilor, încercând să își recapete vederea. În fața lui stătea nemișcată o siluetă negricioasă. Un copil. Auzi glasul unei femei într-o italiană melodioasă și plină de dulceață, *Vieni qui!* Copilul a zbughit-o și s-a prăbușit în brațele mamei sale lipindu-și fața de pieptul femeii. Alexei își simțea gândurile amestecându-se. Iubirea și moartea, viața și dezastrele ei.

— Auzi, cum își duc venețienii morții la cimitir? a spus Alexei. Au cimitir aici în

Veneția?

Robert și-a pus și el mâna streașină la ochi și a privit către prietenul său.

— Ai mai întrebat asta, *padre*, vrei să facem o vizită de lucru? a spus Robert râzând.

— Mă gândeam la fata aia care a murit, a spus Alexei, într-un fel e și vina noastră.

— Cum așa? a spus Robert și se ridică într-o rână. A pus mâna pe sticla de prosecco și și-a turnat un pahar.

— Păi nu facem și noi același lucru ca restul turiștilor? Nu ne îmbulzim pe aceleași străzi? Nu ne bucurăm de aceeași priveliște? Nu contribuim la nebunia asta?

— E, așa poți să spui că e și vina venețienilor, că prea au construit frumos orașul ăsta, a răspuns Robert, dacă era mai urât nu se înghesuia lumea. Nu vrei să îți pun un pahar de spumant? Hai, că taie mahmureala și gândurile negre.

Alexei s-a uitat la Robert peste umăr.

— Nu sunt mahmur, a spus.

— Atunci pentru gândurile negre, a spus Robert zâmbind.

— De unde a apărut sticla? a întrebat Alexei luând o gură din spumantul răcoritor.

— De la un înger păzitor care stă cu ochii pe noi, a spus Robert.

— Despre ce înger păzitor vorbești tu acolo, Negrule?

— Uite, ia și citește, a răspuns Robert aruncând spre el un cartonaș.

Alexei a luat cartonașul din nisip și s-a uitat la el. Cineva scrisese cu litere prelungi *Salud a la giovinezza!* G-ul sărea în ochi cu codița lui prelungă și elegantă. Pe spate erau emblema hotelului Excelsior și niște fire de nisip.

— Nu înțeleg, a spus Alexei, ne-au oferit cei de la hotel?

— Pentru tinerețea noastră, nu? a spus ironic Robert. Nu, Tomiță, nu e din partea hotelului. E din partea unui personaj pe care nu îl cunoaștem. Deocamdată.

— Cum adică?

— Poate că am fost confundați cu un cuplu de homosexuali fericiți, a spus Robert ridicându-se în șezut lângă Alexei. Întinse paharul și îl ciocni de marginea paharului lui Alexei cu un clinchet plăcut. Fericiți și puțin mahmuri, adăugă.

— Faci mișto de mine, nu? a spus Alexei cu ochii la bilețel.

— Poate că mă înșel, și domnul care a trimis sticla este un miliardar excentric care oferă cadouri cuplurilor de bărbați care locuiesc la hotelul ăsta, a spus Robert rânjind.

Alexei a lăsat cartonașul în nisip și s-a uitat la lichidul din pahar ca și când ar fi vrut să îl descânte. A privit pentru o vreme în spate, spre hotel. Erau atâția oameni acolo, copii care alergau, femei, bărbați. Cine? era întrebarea care plana peste toți acei oameni.

— Ai întâlnit vreodată un homosexual? a întrebat Robert. Bănuiesc că în Buftea nu a venit nimeni la tine la biserică să îți zică că e gay, nu?

— Nu, nu prea vine lumea la biserică cu problemele astea.

— Mare păcat, a spus Robert, totuși cred că ai cunoscut pe cineva care este gay.

— Ești gay? a tresărit Alexei după o scurtă pauză.

Robert s-a uitat cu un zâmbet șiret la prietenul său.

— Ți-e frică? a spus și a luat o mână de nisip pe care a aruncat-o în joacă pe coapsa lui Alexei.

— Eşti?

— Hai, părinte, că nu te spun că ai dormit cu mine în cameră, a continuat cu acelaşi zâmbet Robert.

— De când?

— Nu sunt, băi Negrule, homo, relax. Şi oricum, homosexual te naşti, nu devii. E o chestie biologică, un cromozom greşit. Dar uite, Canibalu, prietenu' nostru din liceu, e gay. Nu te-ai fi aşteptat. Nici eu. M-am întâlnit cu el acum vreo zece ani într-un club din Bucureşti, lucra la Ministerul de Externe. Gay, tati. Am fost la el acasă, era într-o relaţie cu un olandez, spunea că vrea să se mute în Olanda. E tare Canibalu. Mi-a povestit că ta-su a făcut diabet după ce a aflat că e gay.

— Canibalu, homosexual?

— Da, tati, a spus Robert şi s-a întins înapoi pe nisip.

În largul mării apăruse o uriaşă navă de croazieră. Cei doi prieteni o priveau cum trecea lent prin faţa lor. Pentru Alexei vestea că tovarăşul său din liceu era gay semăna cu această navă uriaşă care apăruse din senin în faţa sa şi care, în ciuda greutăţii imense, nu se scufunda, plutea pe apă, ducând cu ea în siguranţă sute, poate chiar mii de oameni. Era o contradicţie, un paradox, la fel ca informaţia pe care i-o aruncase Robert cu câteva clipe în urmă şi care plutea pe marea amintirilor şi imaginilor cu Canibalu din liceu. Nu îi venea să creadă pe de-a-ntregul, dar Robert vorbise sincer, Canibalu era homosexual. Trăia cu un olandez. A încercat să îşi imagineze faţa olandezului şi i-a venit să îl întrebe pe Robert, dar s-a abţinut. Era o prostie. Sticla de prosecco, cuvântul *giovinezza*, Canibalu homosexual şi Robert atât de relaxat pe plajă, ei doi părând un cuplu de homosexuali pentru cineva care îi observa poate chiar în acel moment, toate astea îl bulversau. Ce se întâmpla aici? Toate păreau o farsă, din nou. Se simţea dezamăgit şi părăsit, ca şi când oamenii pe care îi ştia de atâta timp şi în care avusese încredere îl părăsiseră brusc. Ce se întâmpla aici? Repeta cuvântul aici şi se uita în jurul său la oamenii de pe plajă, la copiii care alergau fericiţi prin apa mică de la mal. I se făcuse dor de cei mici.

La un metru mai încolo de Alexei, prietenul său Robert stătea picior peste picior la orizontală, cu mâinile sub cap, privind în larg spre vaporul de croazieră, cu un ochi închis şi unul deschis. Călcâiul său se lipea perfect de partea din faţă a vaporului, care era înceţoşată, dar nu ştia dacă în punctul de contact vizual călcâiul era chiar pe marginea vaporului sau pe faţa căpitanului sau a unui pasager care, stând ca şi el picior peste picior, privind spre ţărm şi lipindu-şi călcâiul de hotelul Excelsior, se întreba aceleaşi lucruri. I se părea că viaţa lui, a lui Alexei şi a lui Canibalu se intersectaseră cândva pe o suprafaţă mică de timp şi acum, după atâţia ani, îşi dădea seama că locul ăla de contact era un loc în care ar fi încăput doar un călcâi din trupul acestei vieţi pe care o trăiseră, fiecare separat.

— Mi se pare tare totuşi că a zis *giovinezza*, a spus Robert.

Alexei s-a uitat la el cu o grimasă de greaţă.

— Cât durează tinereţea, băi Tomiţă?

— Depinde când începe bătrâneţea, a spus Alexei aruncând cu nişte nisip peste Robert.

În larg, căpitanul vasului de croazieră a declanşat sirena şi de undeva din adâncul navei a ieşit un zgomot uriaş de bestie metalică uşor răcită şi indispusă. Privirile oamenilor

de pe plajă s-au întors spre ea pentru o fracțiune de secundă. Monstrul de metal plutitor ar fi putut să se scufunde în orice clipă, dar n-o făcea. Niște oameni gândiseră cu precizie această plutire pe suprafața lumii. Alexei și-a trecut mâna prin nisipul cald și și-a umplut pumnul. Undeva pe lumea asta, poate mai aproape decât familia lui de la Buftea, era Canibalu, homosexual. Lăsă firele de nisip să îi curgă printre degete.

Scurtă poveste de dragoste

Clasa a XI-a a fost perioada de aur pentru Robert Negru, Alexei Toma și Canibalu, al cărui nume real nici nu contează prea mult, pentru că toată lumea l-a strigat Canibalu, inclusiv profesorii și chiar și primul său iubit despre care nimeni nu a știut nimic niciodată. Clasa a XI-a a început cu o toamnă blândă, cu profesori noi și cu povești aduse de Canibalu din America, unde își petrecuse vacanța de vară muncind la o mătușă. Muncind și fumând. Adusese de acolo casete originale cu Nirvana, Pearl Jam și Greenday, două walkmanuri SONY pentru prietenii săi, două skateboarduri și niște reviste comic-books între paginile cărora presase cu teamă niște frunzulițe și câteva semințe de marijuana. Canibalu fumase iarbă în America, a spus gânditor Alexei în după-amiaza aia de început de an, Canibalu era cu ani lumină înaintea lor, a celor rămași în Buftea.

S-au luat în brațe și au fugit în parcul Știrbey pentru tot restul zilei, unde au fumat și s-au hăhăit și au simțit cum se deschide înaintea lor viața. Prietenia lor își întinsese aripi uriașe peste restul lumii. Din punctul lui Robert de vedere, după clasa a XI-a ar fi trebuit să urmeze clasa a XI-a prim, ca un fel de continuare a vieții pe care o trăiseră între anii 1994 și 1995. Nu ar fi trebuit să treacă așa brusc în clasa a XII-a, ca să aterizeze forțat lovindu-se de zidul pregătirii pentru bac și admiterea la facultate și, bineînțeles, să se despartă.

Toamna aia au umblat tot timpul împreună prin parcul Știrbey și prin centrul orașului, au ieșit serile la terasa Bărbosului, unde beau votcă cu bere, sau au stat pe scările Casei de Cultură din Centru și au așteptat ca semințele de iarbă pe care le plantaseră într-un ghiveci cu flori de pe veranda bunicii lui Canibalu să încolțească. Ascultau casetele cu muzică și câte o nouă poveste pe care Canibalu și-o amintea din vacanța petrecută în America. Mereu mai era ceva de zis despre cum mergeau lucrurile pe acolo. Toți adolescenții din America, de pe Coasta de Est, spre exemplu, se dădeau pe skateboard sau făceau surf și ascultau Nirvana, Pearl Jam și Soundgarden. Au încercat și ei să se dea pe skate în parcul din fața Casei de Cultură. Acolo era o fântână cu niște capete de lei din gura cărora uneori țâșnea apă. În jurul ei era construit un parc împrejmuit de blocuri și de clădirea pătrățoasă a Casei de Cultură pe treptele căreia se strângeau de obicei rockerii și stăteau la taclale. Pe lângă fântâna rotundă pavajul era făcut dintr-un mozaic dur, foarte potrivit pentru skateboarding. S-au dat de câteva ori, printre copiii care jucau tot timpul fotbal acolo. Femeile care stăteau la bârfă după-amiaza pe băncile din jurul fântânii le aruncau priviri nemulțumite, știind că apariția acestor platforme cu rotile pe care trebuia să îți ții echilibrul și al căror nume nu îl puteau pronunța avea să perturbe liniștea din casele lor, copiii aveau să scâncească și să ceară negreșit să li se cumpere și lor skateboard. Nu au insistat prea mult nici ei cu sportul ăsta. După câteva căzături care s-au lăsat cu jelituri și o entorsă la Alexei au abandonat jucăriile americane. S-au întors pe treptele Casei de

Cultură, unde se discuta muzică și se povesteau incidente cu bătăi între punkeri și rockeri de pe la concertele din București. Formația Altar era pe val. Mulți se întorseseră de la concertele lor cu ochii umflați sau cu botul spart. Robert făcuse rost de niște blugi evazați din tinerețea tatălui său, pe care îi rupsese în genunchi și îi făcuse cumva să pară la modă. Rockerii mai bătrâni râdeau de ei pentru că skateboardingul nu prea se potrivea cu metalele pe care le ascultau și nici cu pantalonii lui Robert.

— Băi Negrule, tu ți-ai lua omoru' primu' dacă ai merge cu noi în oraș, i-a spus unu' mare și gras care bea mai tot timpul votcă dintr-o sticlă la jumate.

Dar pe ei nu îi interesa. Știau mai multe decât restul. Așteptau să încolțească semințele de canabis. Canibalu le spunea că Eddie Vedder, vocalul de la Pearl Jam, era mare surfer și că mulți rockeri din America făceau surf sau se dădeau cu skate-ul. Nimeni în Buftea nu auzise prea multe la vremea aia de Pearl Jam. Lumea știa de Nirvana și băieții își băteau joc de fetele care încă îl mai jeleau pe Cobain. Pe MTV se dădea încontinuu concertul *Unplugged* pe care îl avusese Nirvana la New York. Toată lumea știa acordurile de la *About a girl*. Alexei cânta la perfecție *The Man Who Sold the World* pe chitara mamei sale.

— Sinuciderea lu' tata Kurt a făcut o breșă în lumile multor fete, a spus Robert într-o seară când stăteau și fumau în fața terasei de la Bărbos, pe această ușiță se poate intra dacă suntem deștepți și sensibili.

— O muiță la ușiță, a spus Canibalu gânditor.

Casetele din America au fost marfă de manevră pentru cei trei prieteni. Făcuseră copii după ele și mixaseră melodiile în așa fel încât atunci când mergeau la vreo petrecere să poată alterna piesele fără să mai schimbe casetele. Casetele Americane, cum le mai numeau, ajunseseră în multe dormitoare ale adolescentelor din Buftea. Faptul că aceste casete veneau tocmai din America, cumpărate dintr-un oraș aflat la câteva sute de kilometri de locul în care murise Kurt Cobain le făcea magice. Erau ca niște moaște sfinte aduse din țara sfântă a libertății și făceau minuni, mai ales pentru cei trei băieți din Buftea. Robert își făcuse o iubită, Alexei își făcuse o iubită, Canibalu spunea mereu că dădea la muie în stânga și-n dreapta, dar în realitate nimeni nu îl văzuse ieșind cu vreo fată. În orice caz, băieții considerau că fetele din Buftea erau cam prostuțe și pierdeau prea mult timp în discuții inutile. Ei știau lucruri despre cum era în America, despre ce făceau americanii, ce mâncau, ce mașini conduceau, unde se distrau, erau ca niște apostoli care propovăduiau povestea unui astronaut care ajunsese pe Lună. Chiar și magazinul din Portland din care Canibalu cumpărase casetele ajunsese în multe conversații de-a lungul acelui an. Toată muzica lumii, spunea, era depozitată acolo după genuri, în rafturi pline de casete, CD-uri și viniluri. Paradisul, așa a spus Canibalu. Și mai spusese el multe despre America. Spre exemplu, într-o după-amiază de noiembrie, erau la Canibalu acasă și jucau cărți pe dezbrăcate. Alexei pierduse de câteva ori consecutiv și stătea în chiloți pe fotoliul în care de obicei bunica lui Canibalu citea. Beau vin de buturugă furat de Robert din rezerva tatălui său și fumau așteptând ca Alexei să piardă mai departe. Cel care ajungea în pielea goală trebuia să dea o tură prin grădina bunicii și să ude cei trei copaci din fața casei cu ceainicul preferat al bătrânei, care era plecată din oraș pentru vreo două săptămâni. Dar cel care s-a dezbrăcat primul nu a fost Alexei, ci Robert. După ce și-a dat toate hainele jos, s-a

așezat crăcănat pe un scaun cu o tapiserie strălucitoare, sprijinit cu cotul de pervazul ferestrei, și și-a aprins o țigară. Afară se lăsase întunericul. Erau amețiți de la băutură, iar Canibalu povestea despre Oceanul Pacific.

— Nu se compară cu nimic, a spus uitându-se la poziția în care stătea Robert, plaja e uriașă, se întinde cât vezi cu ochii, când vine furtuna valurile ating zece metri înălțime, se face o pâclă în care se simte mirosul ăla de ocean, apropo de miros, Negrule, pune și tu chiloții sub găoază că nu vreau să se excite aia bătrână când s-o așeza pe scaunul ăla.

— Lasă, mă, să se bucure și ea, i-a răspuns Robert luându-și scula în căușul palmei și scuturând-o.

— Fraierică, n-ai tu pulă pentru asta bătrână, a spus Canibalu.

— Zi, mă, cu oceanu', a intervenit Alexei care trăgea dintr-un chiștoc de Viceroy.

— Se face surfing acolo, moșule, reveni Canibalul la oceanul lui, și băieți, și fete. Toată lumea merge la sfârșitu' săptămânii cu placa pe capota mașinii. La surf. M-am dus și io o dată cu un negrotei cu care mă împrietenisem, ăsta făcea rost și de iarbă, îl chema Lucas, dar în America ăștia se strigă după inițiale și tovarășii lui îi spuneau tot timpul eljei, adică LJ, nu știu de la ce venea J-ul. În fine, toată lumea îi spunea LJ și m-a luat ăsta într-o zi cu mașina lu' tac-su să mergem să îmi arate cum se face surf. Ajungem la plajă, luăm plăcile cu noi, costumele de izopren și începem să ne echipăm. LJ e așa cam cum e Calu de la XII B, înalt, slăbănog, puțin cocoșat și vorbește tărăgănat așa, de la câtă iarbă a fumat. Și se dezbracă LJ, moșilor, pe plajă, la Oceanul Pacific și mare pulă ce scoate ăsta din chiloți. Cre' că era cât antebrațu' meu. Și îi zic, mare pulă ce ai acolo, și ăsta se uită la pulă, pe urmă se uită la mine și nu zice nimic. Pare cam trist, așa, dar așa e el mereu. În fine, ne dăm noi, ăsta știa să se ridice pe placă, eu abia mă țineam la suprafață și după vreo oră, așa, ieșim. Eram terminat. Ne dăm costumele alea jos și stăm dezbrăcați pe nisip și ăsta scoate un joint și fumăm. După două fumuri eram pilaf. Și LJ începe să îmi povestească cum are el *a dick problem*, man, că nu vrea să se fută nimeni cu el, că are pula prea mare și că fusese la curve cu vreo două zile înainte și i se rupsese prezervativu' și acu avea niște mâncărimi și îi era frică să nu fi luat SIDA sau ceva și nici nu putea să-i zică lu' tac-su că îl rupea ăsta cu bătaia și m-am căcat pe mine puțin când am auzit de SIDA. Ăsta stătea cu jointu' între dește așa, cu genunchii strânși la piept și pula îi atârna pe nisip ca un șarpe. M-am uitat la el, era trist, m-am uitat la costumu' în care mă băgasem și eu și ăsta s-a prins și a zis că era costumu' lu frati-su și că să nu-mi fac griji. Pe urmă s-a lăsat pe spate în nisip și a fumat tot jointu' și mi-a zis că dacă are SIDA o să se sinucidă, că n-are rost, oricum. N-am zis nimic. Ce puteam să zic? SIDA, îți dai seama, coaie. Și după un timp ăsta se ridică în fund și pune o mână pe umărul meu și zice că el s-a gândit cum o să se sinucidă, că n-o să-și zboare creierii cum a făcut Kurt, că o să fumeze un mare joint înainte și pe urmă o să vină cu mașina aici pe plajă și o să își tragă un furtun de la țeava de eșapament în mașină.

— Și s-a sinucis? a întrebat Robert.

— Nu, că n-avea SIDA. Ne-am întâlnit după câteva zile. Era vesel. Îl dusese tac-su la doctor.

— Da, cică SIDA nu se detectează așa imediat, a spus Alexei, tre' să treacă o perioadă de incubație.

— Morții ei, coaie, nu știu, a spus Canibalu și a ridicat din umeri, era OK omu' când am plecat io din America.

— Băi, da' voi v-ați gândit vreodată la sinucidere? a spus Alexei din senin.

— M-am gândit, da, a spus Canibalu, da' nu mă coafează. Adică tre să ai probleme mari ca să ajungi să te sinucizi.

— Toate pizdele depresive se gândesc la sinucidere, a spus Robert. De când a murit Cobain toate fetele cu care am stat de vorbă mi-au zis că s-au gândit la sinucidere. Sinuciderea e noul *Dallas*, în pula mea.

— După ce a murit tata, m-am gândit de multe ori cum e treaba asta cu sinuciderea, a continuat Alexei serios. M-am gândit la ce s-a întâmplat în corpul lui când s-a înecat. Cum l-a părăsit viața. Știți? Mi se pare un lucru ușor de pierdut. Câte secunde durează ca să mori înecat sau împușcat? Cred că ar trebui discutat la școală despre asta cu sinuciderea și cu depresia. Tata era tare nefericit înainte să moară. Nimeni nu vorbește despre chestiile astea. Și nici despre moarte în sine, ce să faci când pierzi pe cineva, cum să înțelegi moartea. Moartea e ultimul subiect de discuție, dar stă mereu pitită undeva în colțu' minții. Din când în când ne mai gândim la ea. Nu cred că doar gagicile s-au gândit la sinucidere după moartea lui Cobain.

S-a lăsat liniștea. Afară era aproape noapte. Jarul țigării lui Alexei se aprinse roșu în întuneric.

Au lăsat cărțile deoparte și au jucat piatră, hârtie, foarfecă până au rămas toți goi și au ieșit pe verandă să vadă dacă încolțiseră semințele de canabis. Le-au mai udat puțin, apoi au ieșit cu toții în curte să ude pomii cu ceainicul. S-au alergat până la poartă și înapoi, chiuind în întuneric ca niște coioți americani mișcând din bazin ca și cum ar fi făcut sex cu aerul. În majoritatea caselor din Buftea începea serialul *Dallas*, lumea se grăbea pe străzi. Câțiva câini au răspuns în întuneric la chiuitul băieților. Urma vacanța de iarnă. Părinții lui Robert vor trece prin cea mai gravă criză a relației lor, certuri groaznice și tensiuni vor sfâșia liniștea familiei și chiar a prieteniei celor trei adolescenți. O soluție dezastruoasă va apărea la toate acestea, dar despre asta vom vorbi mai încolo. Acum să ne întoarcem privirea spre o altă scenă a adolescenței pline de potențial de la Buftea. E vorba de unul din momentele în care Canibalu a venit cu ideea genială să rămână repetenți toți trei pentru ca în acest fel să reia aventura vieții de clasa a XI-a, clasa în care recunoșteau cu toții că se simțiseră cel mai bine de până atunci. Spectrul bacalaureatului părea un lucru la care nu doreau să se gândească, chiar dacă Alexei și Robert știau în mare spre ce facultăți urmau să se îndrepte. Stăteau într-o sală de la subsolul Casei de Cultură. Erau ei și alți câțiva tineri din liceul Energetic și din liceul Știrbey. Cu toții așteptau ca regizorul de teatru Pauletti să ajungă de la București ca să înceapă repetiția și lectura unei piese pe roluri. La Buftea urma să sosească un festival de teatru pentru licee și cineva din Primărie s-a gândit că și orașul ar trebui să prezinte un spectacol cu această ocazie, așa că au găsit repede un regizor de mâna a doua de la București pe care l-au trimis în liceele din Buftea ca să-și găsească actorii pentru piesă. Piesa de teatru era o reinterpretare după un poem în proză al lui Macedonski, *Thalassa*. Melancolia și tristețea erau cele două note puternice care răzbăteau din această piesă de teatru despre iubire și moarte pe o insulă pustie. Moartea celor două personaje principale, Thalassa și Caliope, îi atrăgea pe tinerii liceeni

ca un magnet. Regizorul pusese degetul pe rana sângerândă a adolescenței. Alexei juca rolul personajului principal, tânărul Thalassa, care purta lungi discuții cu alți liceeni deghizați în spirite ale insulei, ale mării sau ale farului de pe insulă. Caliope era o tipă cu care Alexei ascultase de câteva ori Casetele Americane la ea acasă. Tânărul Alexei era sigur că actoria e calea pe care trebuia să meargă mai departe. Regizorul îl lăuda mereu și îl încuraja să ia lecții de actorie și să se pregătească temeinic pentru admitere. Îi amețise de cap pe tinerii actori cu poveștile lui din facultate în care apăreau nume mari de actori și faptele lor grozave de la cursuri. Pentru a-i face și pe prietenii săi să înțeleagă entuziasmul care pusese stăpânire pe el, îi chemase la o repetiție, pentru că Pauletti nu se supăra dacă apăreau și invitați, era chiar bine să facă repetiții cu oameni în public ca să se obișnuiască. Așa că cei trei prieteni așteptau înfrigurați apariția regizorului. Canibalu simțea totuși o tristețe, stând în acea sală, pentru că vedea cum Alexei se desprinde spre un viitor palpabil în care dădea la facultatea de teatru de la București. Robert anunțase și el de câteva ori că i-ar plăcea să meargă la jurnalism.

— Nici nu trebuie să ne forțăm prea tare, a spus Canibalu, facem toate absențele din lume și pe urmă repetăm clasa. E ca și când ne-am prelungi viața cu un an.

— Nu știu ce ar zice doamna Ligia despre asta, a spus Robert uitându-se la Alexei.

— Băi, gândiți-vă că am fi la facultate și am repeta anu', nu fiți fraieri, a spus Canibalu entuziasmat de propria idee. Vă dați seama?

Alexei și Robert au zâmbit lung spre Canibalu.

— Nu cred că vor lăsa niciodată trei repetenți din aceeași clasă, a spus Alexei. Mi-a zis maică-mea că la școală au normă de promovare, dacă au repetenți înseamnă că nu și-au făcut treaba și vin controale de la inspectorat. Dacă rămânem toți trei repetenți o să iasă balamuc, vine ministeru', în pula mea. N-o să lase trei d-odată. Poate unu, maxim doi. Poate rămâi doar tu, Canibale, repetent, și atunci ce căcat faci?

— Mă uit la voi cum vă pregătiți pentru bac în timp ce io frec pula la Bărbos, a spus Canibalu.

— Nu e fun, coaie, a spus Robert.

— O viață avem, mă, a spus Canibalu tocmai când în sală a intrat furtunos regizorul Pauletti cu un fular alb înfășurat dramatic în jurul gâtului.

Piesa de teatru i-a impresionat pe Canibalu și pe Robert. Replicile banale spuse la repetiție de Alexei și ceilalți au căpătat o forță nebănuită rostite pe scena întunecoasă a Casei de Cultură. Decorurile albe și costumele, sunetul mării care s-a auzit tot timpul piesei pe fundal au creat o stare în sufletele spectatorilor. Prietenul lor nu mai avea cum să fie întors de pe acest drum. Avea talent. Se desprinsese dintre ei deja. Ideea cu repetatul anului s-a evaporat în aer. Mergeau înainte. Nu aveau de ales. Trăiau viața care venea peste ei. Le rămăsese jumătate de an din acea clasă a XI-a și o vară în care să creadă că încă mai erau de nedespărțit.

Odată cu rolul din spectacolul de teatru, Alexei a devenit un tip popular în liceu. După o relație de câteva săptămâni cu fata care jucase rolul lui Caliope, a apărut o altă fată și pe urmă o alta și tot așa. Robert fructifica pe frontul Casetelor Americane. Canibalu în schimb era mereu singur. Nimeni nu îl văzuse ținându-se de mână cu vreo fată. În afară de

cele câteva dăți în care fuseseră în grup la curve, nimeni nu îl văzuse lângă vreo fată. Spunea mereu că în Buftea nu erau fete care să îi placă lui, că el fusese în America niște bucăți care nu se comparau cu fetele din liceu.

Înainte de încheierea anului școlar, după luni întregi de discuții și tensiuni, părinții lui Robert au decis că se vor muta cu tot calabalâcul la București, într-un bloc din cartierul Balta Albă, la aproximativ treizeci de kilometri depărtare de Buftea. Era luna iunie, orașul mirosea a tei, Robert le povestea fără prea multă tragere de inimă prietenilor săi cum arăta liceul din București în care urma să învețe. Viitoarea lui clasă avea profil umanist, ca să se poată pregăti pentru admiterea la facultatea de jurnalism. Lucrul care îi făcea fericiți totuși era că în iulie aveau să meargă cu toții într-o tabără la Albac. Stăteau pe pontonul din parcul Știrbey. Se uitau la apa întunecată de sub ei ca și când acolo s-ar fi scufundat rămășițele prieteniei lor și într-un fel așa și era, parcul Știrbey era locul în care au fost cei mai fericiți și au avut cele mai lungi discuții despre viața pe care o trăiau sau urmau să o trăiască. Robert s-a întins pe spate pe ponton. Și-a aprins o țigară și a tras din ea adânc.

— Io v-am zis să repetăm anu', a spus Canibalu, întinzându-se într-o rână lângă Robert și aruncând cu pietricele mici spre el, încercând să-i nimerească gura întredeschisă.

— Stai, mă, dă-te-n pula mea de retard, a spus Robert scuipând o pietricică spre Canibalu.

Un vânt răcoros se porni printre copaci și îi liniști. Stăteau toți trei întinși pe ponton și urmăreau norii cum alergau pe cer și se destrămau ca o vată de zahăr ars de care trăgeau mâini invizibile. Fumau.

— Canibale, de ce crezi, mă, că nu au încolțit semințele alea de marijuana? a întrebat Alexei.

Canibalu nu a răspuns nimic o vreme. Urmărea norii tăcut.

— Or fi fost bolnave, a spus într-un târziu.

— Poate aveau SIDA, a continuat Robert și au pufnit în râs toți trei.

La Albac, au trăit ca niște sălbatici. Tot timpul au vrut doar să scape de ceilalți și de profesori. Era tabăra lor, nu a liceului. Satul era ascuns între niște dealuri frumoase de pe valea Arieșului. Au ajuns sâmbătă. Stăteau câte șase în cameră. Ei trei și alți trei colegi de clasă cu care se înțelegeau bine. În clădire mai era cazat un grup de copii de clasa a VIII-a de undeva din Moldova. Erau multe fete foarte gălăgioase care vorbeau cu accent moldovenesc și care i-au enervat din prima clipă. De aceea s-au închis în cameră și au început să bea, apoi cineva a venit cu ideea să se vopsească blonzi. Și s-au vopsit. Au jucat cărți pe băute votcă și pe dezbrăcatelea și la un moment dat au deschis ușa camerei și s-au tolănit pe un pat din dreptul ușii, în așa fel încât copiii sau profesorii care ar fi trecut pe acolo să îi vadă cum stăteau într-o amestecătură de piele, carne, oase și păr blond.

A doua zi s-au plimbat pe marginea Arieșului și au făcut un plan despre cum să meargă noaptea în pădure la un grătar. Râul curgea de-a lungul unui drum național. Din când în când apărea câte un pod pe care îl traversau căutând locul pentru grătar. De cealaltă parte a râului nu erau case, erau doar munte și pădure și un drum făcut de căruțe printre copaci căzuți. Totul era sălbatic, o ploaie mare se abătuse cu săptămâni în urmă asupra muntelui și șuvoaiele de apă aduseseră pe marginea râului trunchiuri de copaci

contorsionate, cu crengile ca niște brațe rupte în rostogolirea infernală. S-au urcat pe trunchiurile de copaci și au rămas o vreme evaluând în tăcere măcelul copacilor aduși de viitură. Canibalu avea un topor cu care tăia absent diverse crengi uscate. La un moment dat, pe șoseaua națională a trecut o coloană de motociclete chopper. Valea s-a umplut de sunetul motoarelor. Fiecare motocicletă ducea câte două persoane. Cineva din coloană a făcut cu mâna spre băieți, iar cei trei au început să urle ca niște maimuțe spre motocicliști. Canibalu s-a ridicat în picioare cu toporul în mână, agitându-l deasupra capului. Chiuiturile celor trei au acoperit la un moment dat zgomotul motoarelor și toți motocicliștii s-au uitat pentru o fracțiune de secundă spre ei. Păreau reprezentanții unui trib coborât la poalele muntelui ca să întâmpine o nouă civilizație. Nimeni nu știa dacă sunt pașnici sau războinici, nici chiar ei, membrii tribului. În orice caz, toporul lui Canibalu nu părea chiar un semn de bun venit. Sunetele coloanei de motocicliști s-au îndepărtat, ei au coborât printre trunchiurile de copaci pe malul râului. Canibalu văzuse niște păstrăvi și a aruncat cu toporul după ei, apoi o motocicletă cu ataș s-a oprit pe șosea în dreptul lor. Din ataș au coborât o femeie cu un băiețel, femeia i-a dat copilului casca jos și i-a desfăcut repede pantalonii ca să facă pipi. Băiețelul blond se uita spre albia râului unde trei perechi de ochi îl urmăreau în tăcere. Copilul a început să râdă și i-a arătat mamei cu degetul spre vale. Femeia a ridicat privirea și s-a strâmbat spre Canibalu, Alexei și Robert. Toți trei se uşurau în râu. Canibalu se pișa pe lama toporului ca și când ar fi spălat-o. Bărbatul care conducea motocicleta cu ataș și-a dat casca jos și a spus nervos ceva într-o limbă străină spre băieți. Au îmbrăcat copilul, s-au echipat și au plecat mai departe. Femeia le-a arătat muie în timp ce se depărtau. Râsul ascuțit al lui Canibalu s-a scurs în urma lor printre munți. S-au întors în sat și au luat provizii, bere, votcă, mici și pâine. Le-au ascuns sub paturile din cameră. După-amiază au mers cu toată tabăra la Peștera Scărișoara. Au coborât în grota rece fără prea mare chef.

— Aici s-au ascuns dacii, a spus Alexei.

— S-au ascuns o pulă, a zis Robert strângându-se în brațe de frig. Cred că s-au căcat pe ei de frig.

— Da, mă, s-au ascuns, a spus Canibalu. S-au și futut, uite că au scris și cu briceagu' pă perete. Dacul Giani plus daca Mari egal inimă. Au făcut un foc, au pus niște mici dacici pe grătar și au făcut iubițică pe urmă.

— Iubițica va salva lumea, a strigat Canibalu în peșteră și imediat și-a luat o palmă peste ceafă de la profesorul de informatică Anton, care îi însoțea în tabără.

— Guriţa mai mică, că nu ți-a luat mă-ta peșteră, a spus profesorul.

Toni Montana, cum îl porecliseră elevii, era un profesor marfă. Dur, dar marfă. Înainte să ajungă la Buftea pregătise olimpici la un liceu din București. Nimeni nu știa cum și de ce ajunsese să predea în liceul energetic de la Buftea. Dar chiar dacă teroriza lumea cu problemele lui de matematică pe care le dădea la ore dintr-o culegere rusească, Toni Montana era marfă. Juca baschet, fuma cu elevii, în tabere bea cu ei și ținea mereu la glume, iar când nu mai ținea îi scotea la tablă.

— E din Cioran, domn' profesor, s-a auzit vocea unui băiat de lângă ei. *Pe culmile disperării*. Singurul lucru care-l va salva pe om este iubirea. Cioran.

Toni Montana s-a întors spre el.

Băiatul se numea Geo, era elev într-a XI-a la o clasă de mecanică. Și el era marfă, a decis Canibalu în peștera Scărișoara.

Seara, după stingere, s-au echipat, și-au luat pături în rucsaci, două navete de bere, micii și au ieșit din complex sărind pe geam în noapte. Erau șapte băieți. Unul din ei era Geo. Avea lanternă și conducea grupul alături de Canibalu. Mergeau încolonați și tăcuți. Era întuneric beznă. Au ieșit din sat și casele s-au împuținat. Din când în când în fața unei curți dădeau peste stive de lemne tăiate frumos la metru. Canibalu a zis să ia fiecare câte o șipcă ca să aibă cu ce să facă grătarul. Au luat și au mers mai departe în șir indian, legați între ei cu câte o bucată de lemn. S-au oprit undeva pe marginea drumului național. Nici o lumină nu se mai vedea în jur. Se auzea doar Arieșul care trecea învolburat. Canibalu, Geo și Alexei și-au dat pantalonii jos și au rămas în chiloți. Trebuiau să găsească un loc prin care să traverseze râul. Nu mai aveau răbdare să ajungă la pod. Apa era rece. Le venea până la fund. Au mers după lanterna lui Geo până pe celălalt mal, apoi s-au întors la prietenii lor și și-au dat chiloții jos, și-au băgat hainele uscate în rucsacuri și s-au răsfirat de-a latul râului, dând șipcile din mână în mână. Locul de grătar l-au stabilit lângă o piatră mare, plată de la poalele muntelui. În jurul lor erau trunchiuri uscate de copaci care păreau niște vietăți albicioase ascunse în întuneric. Alexei s-a speriat de un zgomot la un moment dat și a scos un șuierat puternic. Pentru o secundă s-au oprit cu toții și s-au uitat în jur în tăcere. O adiere de vânt a trecut prin crengile copacilor despicându-se în mii de curenți de aer minusculi printre țepii de brad. S-au uitat unii la alții cum stăteau dezbrăcați în întuneric. Geo a scos o bere din rucsac și a desfăcut-o.

— Duc eu berea jos la râu, a spus Geo în liniștea aia. Fiecare și-a luat câte o bere din rucsac.

— Aici facem grătaru’ a spus Alexei, arătând spre piatra mare. Și hai să ne îmbrăcăm, că n-am venit la futut.

Au pus toate șipcile peste piatră și le-au dat foc. Canibalu a plecat după lemne cu toporul la brâu, fluierând în întuneric. Restul s-au tolănit pe pături în jurul focului. Robert a scos micii congelați dintr-un alt rucsac și o sticlă de palincă pe care o cumpărase de la un moș din sat. Era răcoare. Au trecut sticla de palincă pe la fiecare de câteva ori. Canibalu apărea din când în când trăgând după el câte o creangă mare de pom ca pe un cadavru pe care îl arunca în focul tot mai mare. S-au încălzit. Alexei a dat drumul unui casetofon mic pe care îl adusese de acasă. Au ascultat Pearl Jam și Ducu Bertzi, pe urmă Geo a scos o casetă cu niște muzică hip-hop de la București și au început să cânte și să danseze în jurul focului, beți. Cineva a călcat în mici.

— Băăă, să-l fută câinii p-ăla care a călcat în mici! a zis Alexei văzând caserola cu o urmă de bocanc în ea.

— Să se pișe pă picioru’ lui și să-i dăm foc, a zis unul din colegii de cameră dansând.

— Să îi spargă rozeta Ducu Bertzi și tot festivalu’ Om Bun, a spus alt coleg de cameră.

— Să îi umfle șnițelu’ Adrian Păunescu și Cenaclu’ Flacăra, a strigat Alexei.

Se auzi un fornăit, urmat de un nechezat scurt și toată lumea a amuțit. În întuneric, la câțiva metri de ei strălucea capul transpirat al unui cal. Din casetofon se auzea un cor de voci care pe ritm de hip-hop repeta următorul refren: *Pe rând încolonarea ca să ne sugeți*

pula, pe rând încolonarea ca să ne sugeți pula. Calul a trecut agale pe lângă foc și cei șapte adolescenți îl priveau cu gurile deschise. Cineva a închis muzica. A rămas doar sunetul lemnului care trosnea în foc și pașii calului înfundați în pământul umed. Un lanț lung îi atârna de gât.

— A scăpat de undeva, a spus unul dintre băieți.

— Sau poate l-o fi furat cineva, a spus Geo.

— Hai să-l prindem, a spus Alexei entuziasmat și a sărit după cal în întuneric, dar animalul a luat-o la fugă cu lanțul târându-se pe jos, lucios ca un șarpe.

— Vezi, băi, prostea, să nu mai calci încă o dată în micii ăia, a spus Robert.

— Cine, mă, io?

— Ia uită-te pe talpa bocancului.

— Ah, băga-mi-aș pula-n gura mea, a spus Alexei văzând pasta de mici care ieșea rozalie printre zimții tălpii.

— Cheamă-l și pă Ducu Bertzi să te ajute și ia du-te după niște beri.

Frigul cobora din munte pe Valea Arieșului. Băieții nu simțeau nimic. Erau închiși în această bulă a fericirii plină de alcool și miros de lemn ars, în care se descurcau singuri departe de familiile lor, făceau focul la poalele unui munte, tăiau lemne și prăjeau micii pe o piatră încinsă. Se simțeau liberi și fericiți. Fumau și ascultau o poveste pe care o știa Geo despre localnicii din Albac, care după război fuseseră aproape decimați de sifilis și tuberculoză.

— Cică umblau ca niște roboți pe ulițele din sat, a spus Geo, că sifilisu' ăsta nu te omoară din prima. Cică te paralizează treptat și stai țeapăn așa de spate și mergi ca un zombie. Pula mea, mi-a povestit maică-mea, că e medic de boli venerice.

— Cre' că a văzut multe pule bolnave, a spus Robert scormonind în foc.

— A văzut și pule, și pizde. Probabil pe toate din Buftea, a spus Geo.

— Și sunt mulți bolnavi de sifilis în Buftea?

— Nu știu, or fi, n-am stat s-o-ntreb, a răspuns Geo, știu că există în schimb un caz de SIDA în Buftea.

— Cine e?

— Nu știu.

— E femeie sau bărbat? a întrebat Alexei.

— Nu știu, coaie.

— Păi să ne zică, mă, ca să știm să ne ferim, a zis Robert.

Geo a zâmbit timorat și a fumat mai departe. Micii sfârâiau pe piatra încinsă. Au mai desfăcut câte o bere.

— Auzi, da' de unde știai faza aia cu iubirea și Cioran pe care ai zis-o în peșteră? a întrebat Canibalu.

— Păi, n-o știam, a răspuns Geo, adică ce a zis Cioran despre iubire nu era deloc așa optimist. Am dat-o la 'șto. În *Pe culmile disperării* nu e așa simplă treaba cu iubirea. De fapt, iubirea este o slăbiciune, o vulnerabilitate. Ca să salvezi lumea nu trebuie neapărat să iubești.

— Trebuie să fuți, a zis cineva.

— Iubirea și fututul sunt diferite, că, dacă oamenii s-ar fute doar din iubire, n-ar mai

fi atâta sifilis și SIDA pe pământ, nu?

— Cum adică? a întrebat Canibalu.

— Păi, dacă tu ai avea sifilis, să zicem, și ai fi îndrăgostit de cineva, ai iubi pe cineva, te-ai fute cu femeia respectivă să îi dai sifilis? a răspuns Geo.

— Băi, ej nebun, cum ai ajuns, mă, tu la o clasă de mecanică? a întrebat Canibalu din ce în ce mai încântat de descoperirea pe care o făcuse în Peștera Scărișoara. Geo chiar era marfă. Știa chestii. Avea idei. Citise Cioran, în pula calului.

— Simplu, tata are un service auto și îmi place să repar motoare. O să dau la inginerie aerospațială să învăț să fac motoare și să pilotez avioane.

Canibalu se uita la Geo ca la un idol. Era pregătit să îl urmeze peste tot, iar atunci când, târziu în noapte, au stat pe malul Arieșului cu luna și stelele deasupra și Geo a spus că e atât de frumos, că îi vine să dea o labă, Canibalu nu a ezitat nici o clipă și a început să și-o frece pe întuneric alături de noul său prieten, hrănind păstrăvii din râu cu rodul iubirii lor despre care nimeni nu va afla nimic niciodată.

Tabăra s-a terminat urât, cu ploaie și scandal. Băieții s-au îmbătat criță în ultima zi și au făcut jurăminte penibile pe care le-au pecetluit stingându-și țigările pe interiorul antebrațelor. Robert a intrat noaptea beat și și-a făcut nevoile în camera în care dormeau fetele din grupul de la Vaslui. Fetițele au început să țipe în noapte și când fetițele țipă în noapte se trezesc profesorii și când se trezesc profesorii începe scandalul, iar elevii beți sunt pedepsiți și amenințați cu exmatricularea. Dar pe Robert l-a pufnit râsul pentru că oricum se muta din liceu și nu aveau ce să-i mai facă. În trenul spre București au stat ca niște legume tot drumul cu capetele sprijinite de spetezele urât mirositoare sau de geamurile soioase. Erau mahmuri și abătuți.

— Băi Robert, la ce pula mea te gândești atâta? a întrebat Alexei.

Robert a încercat să reconstituie șirul gândurilor, dar nu reușea să treacă de mirosul de tren pe care îl avea în nas, de faptul că pentru el despărțirea de cei mai buni prieteni ai săi va avea mereu mirosul împuțit al unui tren.

— Dacă prietenia ar avea miros, ce miros crezi că ar fi, băi Tomiță?

— De mici, Negrule. Mici și bere, a răspuns Alexei zâmbind obosit.

— Mici și bere, a repetat încet, cu capul sprijinit de geam, Canibalu.

După plecarea lui Robert la București, Alexei și Canibalu s-au îndepărtat puțin câte puțin. O tristețe nedefinită s-a așezat peste ei. Când au început clasa a XII-a totul a luat o tentă gri. Alexei era prins mai mereu cu pregătirea pentru facultatea de teatru și atunci când mai chiuleau de la ore în parcul Știrbey apărea și Geo, care venea cu tot felul de povestiri despre motoare de avioane. Canibalu încă nu se hotărâse la ce facultate să dea, dar nu se grăbea nicăieri. După bac a mers în vacanța de vară la mătușa lui din State, unde s-a drogat mai mereu cu L.J. A intrat în anul următor la științe politice.

Rugăciuni ale inimii și prieteniei

Veneția stătea tăcută în fața lor, învăluită în aburi de ceață ca un duh într-o sticlă uriașă. Ca orice duh, aștepta să fie eliberată din pâclă și mister în spațiile mai mult sau mai puțin vaste ale minților vizitatorilor săi. Fiecare piatră atinsă de ochii, mâinile și picioarele turiștilor ar fi avut ceva de povestit, dacă oamenii ar fi știut cum să întrebe sau pe cine să întrebe, dar tocmai asta era și problema, cei care ar fi putut povesti erau morți de mult, iar într-un loc cu atât de multe lucruri de spus, lumea era comodă și atingea doar pietrele cele mai strălucitoare, Piața San Marco, Palatul Dogilor, Podul Rialto, Basilica Santa Maria della Salute sau locurile unde se țineau expozițiile de artă ale Bienalei. Restaurantele intrau într-o categorie aparte, în care oamenii ajungeau mânați de un impuls primordial, nevoia de a se hrăni, dincolo de acest lucru, dacă mai primeau și o poveste a locului, o priveau cu un zâmbet în colțul gurii pe care urgența de a mânca îl înlocuia imediat cu o privire severă aruncată ospătarului. Restul era zgomot de fond. Cei mai mulți turiști pluteau pe străzile orașului, în aglomerația din piețe și de pe străduțe, bucurându-se de privelișteă fără să pună prea multe întrebări. Oamenii își aduceau aminte mai repede felurile de mâncare comandate cu o zi în urmă decât străduțele pe care merseseră. Adevărul rămânea ascuns în piatră, tăcut, depus ca un strat geologic invizibil. Pe canalele pe care în urmă cu câteva sute de ani plutiseră atâtea gondole ale morții, lumea trecea acum fericită, îndrăgostită și ușor copleșită de aerul istoric pe care îl aveau de inhalat într-un timp atât de scurt. Cu toții ar fi vrut, evident, să afle mai mult, să vadă, să guste, să tragă în piept mai mult din ce avea de oferit acest oraș plutitor, dar timpul era puțin, turiștii nu poposeau mai mult de trei-patru zile în acest oraș al retragerii, o Atlantidă scufundată sub valurile timpului. Avioanele treceau numeroase pe deasupra ei, cărând în burțile lor metalice alți și alți curioși, oameni care călătoreau de plăcere și se recompensau cu câteva zile petrecute departe de casă. Existau niște cicluri ale orașului în care oamenii intrau și ieșeau din clădirile unde erau cazați, cicluri pe care venețienii le știau atât de bine și cu care trăiau resemnați, sperând în van ca într-o zi, printr-un miracol, Veneția să fie din nou un loc în care merita trăit. Până atunci furnicarul năștea de două ori pe zi grămezi fremătătoare de omuleți care luau cu asalt străzile și canalele. Unul din momente era între dimineață și prânz, în jurul orei unsprezece, când lumea ieșea din hoteluri sau din cafenele cu toate simțurile puse în mișcare de sutele de mii de cafele ristretto sau cappuccino făcute în Veneția, căutând să hrănească ființa gălăgioasă a uimirii pe care o purtau înăuntrul lor. Al doilea moment era tot un moment indecis, între după-amiază și seară, pe la ora cinci, când soarele se mai îmblânzea, furnicarul năștea a doua oară, de data asta mai sleit de energie, dar fără să-și piardă speranța. Uimirea și curiozitatea reînviau.

Astfel că la momentul la care Alexei și Robert s-au îmbarcat pe vaporetto părea că asaltul Veneției începuse de mult. Lumea gâfâia pe lângă ei transpirată, se grăbea deja spre

vreun restaurant. Era trecut de ora 1. Găsiseră locuri în față și așteptau tăcuți debarcarea în stația Punta della Dogana. Piața San Marco, perineul strălucitor al orașului furnicar, se mărea în fața lor albicios și cleios, pulsând alene în ritmul gondolelor care se legănau pe marginea cheiului. Un grup de pensionari foarte zgomotoși au urcat la stația Arsenale și au fost ghidați spre spatele vaporașului, dar ei au luat-o în față, spre pupa, unde stăteau Alexei și Robert. Nu era prea mult loc de stat în picioare la pupa. S-au înghesuit unii în alții fericiți și gălăgioși. O doamnă cu părul rozaliu și cu un machiaj strident se împingea în Robert, încercând să-și facă un selfie cu restul grupului de pensionari, dar pensionarii nu erau atenți la ea, unii vorbeau despre ce văzuseră în pavilioanele bienalei din zona Arsenale, alții făceau cu mâna oamenilor din vaporașele pe lângă care treceau, așa că bătrâna a trebuit să țipe la ei ca să-i facă atenți, apoi a zâmbit din nou cu dinții plini de ruj și s-a mai împins o dată în Robert. El a așteptat-o pe bătrână să-și facă poza, apoi a împins-o blând din fața lui cu antebrațul. Baba l-a privit cu ură și în retragerea ei i-a dat o poșetă peste față.

— Ce proastă ești, a spus Robert zâmbind amabil spre babetă. Bătrâna a bolborosit și ea ceva spre Robert și s-a întors cu spatele la el. Ceilalți pensionari făceau în continuare cu mâna exuberanți spre alte bărci și gondole.

— Sper să nu îmbătrânesc așa urât și eu, i-a spus Robert lui Alexei.

Alexei s-a uitat o vreme la bătrânii de lângă ei. Nimic nu putea sta în calea fericirii lor. Erau hotărâți să se simtă bine și să le facă cu mâna tuturor pasagerilor din celelalte vaporașe. Apoi s-a uitat la Robert, care stătea cu ochii în telefon. Un cuvânt se legăna în mintea lui o dată cu vaporetto-ul.

— Când eram mic, cred că prin clasa a III-a, după ce a murit tata nu prea puteam să dorm noaptea. Stăteam cu ochii beliți în tavan și mă gândeam la tot felul de prostii și cel mai mult îmi doream să am un televizor mic pe care să îl iau cu mine sub plapumă și să mă uit la el până mă ia somnu', spuse Alexei. Un smartphone, asta îmi doream, dar nu știam cum să-i zic.

— Mhm, a mormăit Robert absent.

Din spate se auzi plânsul unui bebeluș și imaginea celor trei copilași pe care îi lăsase acasă cu Nona veni ca un șuvoi din toate părțile. Între el și restul lumii stăteau acești trei copii, ei fuseseră baricada supremă pe care o construise în jurul lui. Legătura lui cu oamenii se estompase de-a lungul timpului. La început, după eșecul de la facultatea de teatru și film, a intrat în derivă, lucrurile îi curgeau printre degete, liniștea dispăruse, părea că cerul se va prăbuși peste el, apoi au urmat lunile cu Necuratul, mănăstirea și, în cele din urmă, facultatea de teologie, când totul s-a echilibrat, când Ligia îi zâmbea din fotoliul ei și îi spunea că totul va fi bine, că tot ce mai avea de făcut acum era să își găsească o fată, deși vorbele Ligiei erau singurele de care nu avea nevoie, grija ei care îl călca pe nervi pentru că apărea așa din senin, sporadic și intensificată, de parcă ar fi vrut să compenseze în câteva clipe toți ani de indiferență și absență. În prima etapă a izolării încă a mai păstrat legătura cu prietenii din copilărie sau liceu cu care se întâlnea, mai povesteau despre facultăți, se mai îmbătau, își aduceau aminte lucruri trăite împreună și se despărțeau cu promisiunea să se revadă curând, dar curândul se transforma ușor în săptămâni sau luni de zile. Încet-încet își dădea seama că nu prea avea ce să-și mai spună cu acești oameni.

Robert, Canibalu, Geo dispăruseră și lăsaseră locul gol. De obicei ieșea în oraș cu Adi, un tip pe care îl știa din copilărie. Erau vecini de scară. În copilărie făceau tancuri din pământ și se băteau cu cornete, de la el auzise prima oară cuvântul pizdă, când Adi îi povestise, în timp ce modela o bucată de pământ pe marginea bordurii, că dacă îl mai obligă mă-sa mult să facă baie cu soră-sa probabil că o să-i facă pizda de douășcinci de kile. Adi era obsedat de mersul la sală și își dorea să termine facultatea de drept pe care o începuse la particulară și pe urmă să intre în Poliție, îi explicase de multe ori lui Alexei cum o să facă, că avea pe cineva la Ministerul de Interne care îl ajuta să-și găsească un post în Poliție și că tot ce trebuia să facă era să termine dreptul, pentru că în Poliție era important să știi legea. De fiecare dată când ieșea cu Adi, Alexei cunoștea viitori polițiști care povesteau cum luau șpăgi sau benzină de la șoferii pe care îi opreau pe șoselele din jurul Buftei, îmbrăcați în uniformele de la Academie. Într-o seară au plecat cu toții cu un Volkswagen Vento alb din cele care erau folosite de patrula de la circulație. Nu aveau girofar și nici însemne, dar lumea știa că Vento era mașină de gabori. Au oprit câteva mașini și au făcut rost de câteva milioane de lei cu care plănuiau să meargă să se îmbete în București. Adi și Alexei stăteau pe bancheta din spate a Volkswagenului și se uitau la cei doi viitori polițiști cum opreau din când în când câte o mașină. La un moment dat, Adi l-a rugat pe unul din ei să îl lase să oprească și el o mașină. Au făcut schimb de haine acolo în mașină și Adi a ieșit la prima lui intervenție. A oprit o Dacie Solenza care avea un far stricat. Adi a salutat. Prietenii lui, viitorii polițiști, făceau pariuri pe suma pe care urmau s-o primească, dar misiunea părea dificilă, discuția se lungea. După câteva minute Adi a revenit lângă mașina de poliție falsă, un geam s-a lăsat ușor în jos, Adi s-a aplecat pe marginea geamului, s-a uitat la prietenii lui serios și a întrebat scurt dacă vrea cineva să dea o muie. S-au dat toți jos din mașină fără nici un cuvânt. Din Solenza au coborât două fete și au intrat cu toții în pădurice de la marginea drumului. Era beznă.

— Toți patru, mânca-v-aș? a întrebat una din fete ușor iritată.

— Păi nu așa ne-a fost vorba? a spus Adi.

— Io nu, a spus Alexei și s-a tras într-o parte aprinzându-și o țigară.

Fetele și-au prins părul la spate și s-au lăsat pe vine. Alexei a intrat puțin în pădure. Nu vedea pe unde mergea. Un miros de cadavru în descompunere venea din întuneric și avea senzația că sub tălpile lui trosneau oase putrede de câini călcați de tiruri. S-a oprit lângă un copac mai gros și și-a fumat mai departe țigara. Din când în când, printre frunzele boscheților de pe marginea drumului farurile mașinilor aprindeau siluetele celor două fete care mișcau din cozile lor ca niște sirene care se scufundau în întuneric. Lumea era o succesiune de lumină și întuneric și muie și bucurie și miros de hoit. El stătea ascuns în întuneric, cum probabil stătea și Dumnezeu și privea. Când au ajuns înapoi la mașină, Adi își freca palmele satisfăcut. După câteva săptămâni când s-au întâlnit din nou, Adi era pe antibiotice, luase ceva. Era băiat bun Adi, dar cam prost, ca orice polițist, s-a gândit Alexei.

Apoi a apărut Nona și a intrat în a doua etapă, partea în care viața ca un urs înfometat s-a rostogolit peste el și l-a sufocat cu brațele ei blănoase și după aproape un an de când s-au cunoscut a devenit preot și tată și duhovnic și iubit și soț, și toate astea se întâmplau în timp ce lumea se mișca în altă direcție și un gust amărui încă îi mai stăruia peste amintirile

din anii de liceu și visurile pierdute. După ce a apărut primul copil, un zgomot de fond l-a acoperit cu totul. Nu mai avea timp pentru nimic. Viața de preot era solicitantă, moarte, viață, nevoi, spovedanii, sărăcie, moarte, nunți, botezuri, locuri de veci, primari, episcopi, toată lumea aștepta ceva de la el, iar el stătea uneori singur în biserică după ce termina slujba și se ruga la Dumnezeu și se gândea la ce urmează să fie și la ce ar trebui să fie viața lui și la viețile celor pe care îi iubea, și credința lui în Dumnezeu creștea cu cât îi era mai greu, pentru că știa că toate vin de la Dumnezeu ca să îl facă mai puternic. Uneori mergea la mănăstirea Frăsinei, unde avea duhovnic un preot-călugăr bătrân despre care multă lume spunea că e un sfânt, și acolo simțea cum îmblânzește ursul de viață care se suise cu picioarele pe pieptul său și îl punea lângă el să respire amândoi uitându-se unul la celălalt. De acolo pleca întreg de fiecare dată, cu mintea limpede și cu sufletul curățat de toate deversările lumești pe care biserica le aducea către urechile lui. Se gândea mereu că urechile unui preot alcătuiau locul acela ca o ecluză pe unde păcatele oamenilor aflați la spovedanie intrau și năclăiau cu picioarele lor murdare covorul interior care mirosea a aer curat. Apoi au venit și al doilea copil, și al treilea și într-o zi, când s-a întâlnit cu Adi, el era deja polițist la Buftea, plin de mușchi, nu se mai văzuseră de vreo trei ani. Avea o mustață neagră și i-a făcut cu ochiul din mașina de poliție. Și viața a continuat să curgă în straturi peste toate. După o vreme Adi a venit la el la biserică și s-a cununat, apoi au apărut și alți prieteni din liceu și din Buftea care se căsătoreau sau își botezau copiii. El era ca o oprire în punctele cheie ale timpului acestor oameni pe care îi cunoscuse, dar nu mai avea nici o legătură cu ei. Erau niște oameni pe care îi cunoscuse odată. Tot ce rămăsese viu și real în jurul lui erau doar copiii, Nona și Ligia. Cealaltă lume părea că aleargă undeva. Simțea că se înstrăinase de restul oamenilor sau poate oamenii îl priveau cu alți ochi acum și nu le mai venea așa ușor să lege o conversație cu el când îl vedeau în sutană.

Vaporetto-ul a intrat în marșarier cu un hârâit violent care i-a împrăștiat preotului gândurile, vocea stridentă a însoțitorului de bord s-a auzit cum anunță o nouă stație. Parâma s-a încolăcit în jurul stâlpului de pe ponton și barca s-a lipit încet, în liniște, de marginea de cauciuc a pasarelei pe care așteptau alți oameni să urce. Motorul vasului s-a oprit și toată vorbăraia oamenilor a prins viață din nou. Pe lângă ei alte bărci intrau în marșarier și andocau în alte stații. Erau aproape de Piața San Marco. Cele două linii de vaporetto aveau multiple stații aici pentru a decongestiona traficul.

— Bănuiesc că ți-ai mai făcut prieteni după ce ai plecat la București, a spus Alexei către Robert.

— Da, da’ mai mult în facultate. Adică cu ăia am și rămas, cu ăia am trăit, a răspuns Robert închizând telefonul, am ascultat aceeași muzică, să zic așa, am dormit în aceleași camere, am făcut revelioane împreună, am băut și fumat și ne-am irosit tinerețea în relații cu tot felul de femei imposibile. Femeile mi-au mâncat viața.

Parâma se detașă de mal, vaporul porni cu același hârâit cu care oprise.

— Cred că asta regret cel mai mult acum, a continuat Robert uitându-se la Piața San Marco, de care se apropiau și care era asediată, tot timpul pe care l-am pierdut cu băutura și femeile, parcă eram posedat. Sunt atâtea lucruri de făcut pe lumea asta și dintre toate, în tinerețe, când aveam cea mai multă energie, mie mi-a plăcut cel mai mult să beau și să fut.

— Măcar ai învățat ceva și din asta, a spus Alexei râzând cu gândul la Adi, care luase

sculament în pădurea întunecoasă de la marginea Buftei.

— Dar tu mai asculți Pearl Jam? Nirvana, astea? Cum mai merge, părințele, cu muzica rock? a întrebat Robert înveselit, privindu-l pe Alexei pe deasupra ochelarilor de soare.

— Nu prea, dar cred că mai am casetele pe la maică-mea pe-acasă. Mai ții minte Casetele Americane?

— Mda, țin minte. Am fost la un concert Pearl Jam la un moment dat când eram în facultate, m-am gândit la tine, a spus Robert punând o mână pe piciorul lui Alexei.

— Au cântat Black?

— Or fi cântat, nu mai știu, a răspuns Robert.

— N-am mai ascultat Pearl Jam de o grămadă de ani, a spus Alexei.

— Nu mai e ca pe vremuri, oricum.

— A venit Canibalu pe la mine la vreo doi ani după ce am intrat la teologie și mi-a lăsat o casetă cu albumul *Vitalogy*, a spus Alexei, l-am ascultat până s-a stricat caseta. *Tremor Christ* mai ales.

— Da, țin minte *Tremor Christ*…

— Era un vers acolo care m-a făcut praf, a spus Alexei privindu-și palmele desfăcute, *triumphant are the angels, if they can… get there first*. L-am repetat încontinuu luni de zile ca pe rugăciunea inimii. Știi rugăciunea inimii?

— Nu.

— E o rugăciune scurtă care se spune în gând de multe ori, *Isuse Christoase, miluiește-mă pe mine păcătosul*! Și ea rămâne și se repetă în interiorul gândurilor, chiar și în somn.

— Mi se pare mai mișto rugăciunea lu’ Pearl Jam.

— Mda, a zâmbit Alexei, are ceva de sfârșitu’ lumii în ea. Când eram mic îmi spusese taică-miu că oamenii trăiesc după cum le e desenată linia vieții din palma stângă. Și la mine, dar și la el linia vieții se întrerupe undeva la jumătate. Tata avea 31 de ani când a murit. Eu văd că încă o mai duc. După ce am terminat liceul, dacă nu era Ligia, probabil că și eu eram mort. Am trecut printr-o depresie urâtă de tot.

— Și a avut Ligia grijă de tine? Nu credeam că o să aud asta vreodată, spuse Robert privindu-și palma stângă. Să știi că nici la mine nu prea s-au înghesuit îngerii să ajungă, mai ales în ultimii ani. Hai să coborâm, că am ajuns.

Barca a început să hârâie iar. Se apropia legănându-se de malul pe care se înălța Basilica Santa Maria della Salute. Treptele gri ale bisericii erau pline de lume. Oamenii păreau sleiți. Lângă trepte se întindea o coadă până la intrarea în clădirea fostei vămi a Veneției, Punta della Dogana, care devenise între timp un spațiu de expoziție restaurat de bogatul colecționar Francois Pinault. Pe lângă Punta della Dogana, Pinault mai restaurase și Pallazo Grassi și îl transformase în spațiu de expoziție. Scopul declarat al acestor două muzee era, după cum spunea miliardarul francez, să promoveze în permanență arta contemporană și direcțiile spre care se deplasa aceasta. Fosta vamă a Veneției era o clădire triunghiulară construită pe piloni de lemn chiar la intrarea pe Canal Grande. În colțul clădirii pe lângă care se ieșea în larg, la marginea apelor fusese ridicat un turn cu doi Atlași care țineau pe umerii lor un glob de aur, greutatea lumii. Deasupra lor stătea

Fortuna, zeița Norocului, care se învârtea după cum bătea vântul, un mod ironic de a arăta de altfel soarta omului pe pământ, dar util în același timp pentru navigatorii din vechime care opreau în acest colț de lume ca să-şi descarce mărfurile și să-şi umple buzunarele cu bani.

— Pe aici a intrat ciuma în Veneția, a spus sec Robert arătând cu brațul stâng spre clădirea vămii, și pe aici a ieșit, a continuat arătând cu brațul drept spre biserica maiestuoasă din fața lor.

— Și ce facem aici? a întrebat Alexei amețit de tangajul bărcii de pe care tocmai coborâse.

— Păi o să vizităm o expoziție de artă care valorează cincizeci de milioane de euro și o să ne confruntăm cu adevărul și viața, a spus Robert misterios, dar înainte de chestia asta hai să ne luăm niște apă, că o să stăm destul de mult pe aici și mor de sete.

— Și de unde luăm apă?

— Mergem pe străduțe, tre' să dăm de vreun chioșc, a spus Robert luând-o spre dreapta.

— Auzi, eu te aștept aici pe unde a ieșit ciuma din Veneția, mă uit și eu la ce au făcut oamenii ăștia aici, a spus Alexei netezindu-și cămașa albă cu ambele mâini.

Pe pieptul lui Alexei, Robert a văzut o dâră care traversa ca o înfloritură gălbuie cămașa dinspre umărul stâng spre subțioara dreaptă. Robert s-a apropiat de Alexei și l-a mirosit. A simțit mirosul discret de tămâie amestecat cu mir pe care prietenul său îl împrăștia tot timpul.

— Să dai hainele la spălat diseară, la hotel, i-a spus lui Alexei, cine știe ce ți-au pus ăștia în valiză. Hai, ne vedem în douăzeci de minute aici.

— Rahat am avut ieri pe mine, astăzi am niște pișat, a spus Alexei zâmbind. Poate mâine primesc ceva cu scuipat.

Alexei a intrat în biserică făcându-și o cruce mare cu încetinitorul, ca și când s-ar fi gândit dacă avea rost să o mai termine atingându-și umărul stâng în locul în care de obicei toată lumea spune Amin, locul acela despre care unii credeau că era rezervat Diavolului și îndoielii.

Robert traversa podul din spatele bazilicii când în buzunarul blugilor săi negri a vibrat telefonul. Era un mesaj pe WhatsApp. Ne putem întâlni astăzi? Robert a zâmbit și a răspuns că da, ei vor fi la Punta della Dogana pentru următoarele două ore. OK, vorbim pe seară, a venit imediat răspunsul urmat de un *smiley face*. Aspirina își făcuse efectul și îi reglase fluxul sângelui, dar acest *smiley face* îl perturba. Inima îi zvâcni de câteva ori în piept, ca și când valurile de plasmă și hematii s-ar fi izbit de un promontoriu al dorinței făcut din carnea și oasele lui. Și-a mutat privirea spre picioarele unei fete care mergea în fața lui, părea că cineva le rupsese de la nivelul genunchilor și le montase înapoi greșit. Erau niște picioare frânte. Primul impuls a fost să zâmbească gândindu-se că oamenii nu își dădeau niciodată seama când sunt ridicoli, apoi o părere de rău îl străbătu și se scutură de ea. Nu era vina lui că lumea era așa cum era, că oamenii făceau ce făceau.

Soarele ardea înăbușitor. Chioșcul de la care să își cumpere apă nu mai apărea. S-a oprit într-o piațetă, evaluând străduțele. Care avea mai multe șanse să îl ducă spre o sticlă de apă? Dintr-o clădire au ieșit două fete cu rucsacuri în spate. Erau două adolescente în

vacanță la Veneția. S-au oprit la câțiva metri de el și au deschis o hartă pe care s-au uitat lung, iar una din ele a decis direcția spre care s-o apuce. Robert a luat-o după ele. Păreau proaspete și pline de energie vitală. Soarele le dădea o aură strălucitoare peste cămășile albe și pantalonii scurți în care se ghiceau foarte ușor contururile femeilor ce vor locui curând în acele corpuri. Una din ele avea părul șaten-natural, prins în două cozi frumos împletite, cealaltă avea părul vopsit blond, cu vârfurile colorate într-un portocaliu strident și purta ochelari, ea era cea care alesese direcția în care mergeau acum. Au traversat o altă piațetă și s-au oprit pe un mic pod de piatră pe care nu era atât de multă lume. Și-au făcut un selfie maimuțărindu-se, apoi au pornit mai departe. Cea cu părul vopsit povestea ceva entuziasmată, iar prietena ei o asculta zâmbindu-i din când în când. S-au mai oprit de câteva ori să se uite una la cealaltă ca și când aveau ceva foarte important de lămurit. Nu Veneția era lucrul cel mai interesant care li se întâmpla lor, ci ele erau lucrul extraordinar care se întâmpla Veneției. Pe străzile orașului se plimbau două fete aflate în zona lor de confort perfectă, două minți legate una de cealaltă și conectate total. Aceasta era prietenia. Trecea prin fața lui Robert proaspătă și transparentă ca o adiere de vânt. La capătul străduței pe care mergeau cele două fete, a apărut și chioșcul de apă. Un euro sticla de jumătate de litru. A luat două. Pe drumul de întoarcere s-a trezit murmurând versuri din *Tremor Christ*, cu imaginea celor două fete în minte.

Prietenia, primele semne

După naşterea lui Alexei lucrurile au mers şi mai prost pentru Ligia. Şi-a revenit greu din lăuzie şi, de câte ori auzea copilul plângând în timp ce încerca să repete pentru şcoală, strângea din dinţi şi închidea ochii încercând să calmeze aripile negre care i se zbăteau în interiorul creierului şi care o lăsau fără aer, fără gânduri şi fără nici o dorinţă. La scurt timp după naştere, neputinţa de a continua aşa cum îşi propusese a copleşit-o şi o depresie post-natală a pus stăpânire pe ea. Dar Cornel a persistat în preajma ei ca o flacără în faţa celui mai capricios vânt şi a făcut ca lucrurile să se modifice încet-încet, sentimentele să se schimbe, şi astfel el să devină ceea ce Ligia va numi o greşeală a întâmplării. Acolo unde ea nu mai vedea nici o lumină, apărea mereu Cornel, Cornel şi portocalele, Cornel şi supa de pui, Cornel şi şerveţelele, Cornel şi pătuţul pentru bebeluş, Cornel şi laptele de vacă. De unde apăruse acest bărbat cu toată răbdarea lui? Uneori îl vedea ca pe un prădător care nu voia decât să profite de starea deplorabilă în care se afla şi atunci se purta urât cu el, iar el tăcea şi se uita la ea încremenit, cu o sclipire mică în colţul ochiului, pleca privirea şi o vreme nu mai apărea prin preajma ei. Ea regreta apoi şi nu ştia cum să mai dea de el şi o ruga pe Ami să o ajute.

Într-o zi, prin mai, Cornel a venit cu cineva de la Poştă şi a vorbit o vreme cu tatăl Ligiei afară. După câteva săptămâni, pe strada lor au început să se monteze posturi telefonice, iar ei au fost printre primii care au primit un aparat şi un număr. Acum Ligia putea vorbi cu Ami şi îl putea suna oricând dorea pe Cornel. O lume nouă se desfăcea în faţa ei, ceva ca un nou membru îi crescuse şi simţea că poate să meargă iar prin lume, că e în stare să se ridice în picioare. Se uita la aparatul de telefon cum stătea aşa tăcut şi rece şi îşi dorea să îi audă soneria, să prindă viaţă, să vorbească cineva la capătul firului şi se gândea că la fel era şi ea, un aparat mort şi rece în care nu se mai auzeau vocile de odinioară şi nici visurile. Ridica receptorul şi stătea secunde în şir ascultând tonul, bip-bip-bip-bip-bip, ca bătăile unei inimi bolnave de guturai care vorbea puţin pe nas şi se gândea invariabil iar la Cornel, Cornel şi telefonul, Cornel şi vacanţa de primăvară, Cornel şi cumpărăturile, Cornel şi tatăl ei, care se înţelegeau de minune. Într-o zi Ligia l-a luat în braţe pe Cornel înainte să iasă din casă şi l-a ţinut strâns chiar şi când el a vrut să se elibereze din braţele ei ca să o privească mai bine sau să o sărute. Ea îl strângea în tăcere vrând să îi transmită un mesaj fără cuvinte. Îşi dorea cumva ca toate gândurile ei să se transfere din carnea ei în carnea lui şi să nu fie nevoie să vorbească.

S-au căsătorit în toamnă, după bacalaureat. În ziua în care s-au afişat rezultatele, Ligia a mers cu tatăl ei la liceu. El a rămas cu căruciorul la piciorul podului de fier şi ea a traversat pasarela peste liniile de tren. S-a întors acasă târziu. A stat pe pasarelă mult timp privind la linia ferată, iar când a trecut primul tren cu viteză pe sub ea, o ameţeală dulce a

cuprins-o. S-a prins cu mâinile de balustradă și a stat așa învăluită în curenții de aer și mirosul de urină pe care trenul îl lăsa în urma lui. După ce nu s-a mai auzit nimic din sunetul roților metalice a plâns cu capul între umeri. Ceva de fier se rupsese în pieptul ei, o pasăre metalică care se înălțase sus de tot se prăvălise la pământ frântă. Era moale și fără voință, nu își dorea nimic, o dureau sânii care se umpluseră de lapte. Când a ajuns acasă copilul plângea, l-a luat și l-a alăptat fără nici un cuvânt. Tatăl ei nu a crezut-o când i-a spus că a luat examenul, a ieșit din casă și a făcut încă un drum până în curtea liceului de la gară. A plâns și el, dar de fericire. I se părea o veste extraordinară. Pentru el, Ligia prinsese trenul. S-a întors acasă cu un vin spumant de la Zarea și amandine.

— Cel mai bun lucru pe care ai putea să-l faci acum ar fi să te căsătorești cu băiatu' ăsta, i-a spus Vasile. Copilul o să aibă nevoie și de tată, nu doar de mamă, iar eu peste câțiva ani o să fiu prea bătrân să alerg după el.

— Cu ce băiat?

— Cu Cornel, a spus tatăl, cu o sclipire în ochi.

Ea i-a văzut sclipirea și a continuat să mănânce amandine, fără chef. I se părea că aveau un gust metalic, de parcă și-ar fi mâncat propria deznădejde. Vorbele tatălui ei au rămas deasupra mesei, în tăcere. Poate avea dreptate, poate asta trebuia să facă, poate ar fi trebuit în cele din urmă să îl asculte pe acest om pe care îl dezamăgise atât de mult.

Când mergea pe stradă, prin Buftea, Vasile se uita cu atenție la bărbații tineri din oraș. Erau destui cu care s-ar fi potrivit fata lui, dar pe toți îi compara mereu cu Cornel și nu găsea nici unul să-l întrecă. Cornel era băiat de basarabean și asta cântărea mult în ochii lui. Tatăl lui era gospodar, avea o ogradă mare cu vie frumoasă din care făcea vin bun în fiecare an. De la el luau mulți bufteni și îl lăudau. Dar cel mai mult și cel mai mult lui Vasile îi plăcea că numele de familie al lui Cornel era tot Toma. O nimereală mai mare nici că se putea. Micuțul Alexei ducea mai departe numele lui de familie, Ligia primea un soț iubitor și descurcăreț, viața mergea mai departe.

Prima dată când Cornel a sărutat-o pe Ligia s-au întâmplat două lucruri, telefonul a sunat parcă mai tare ca niciodată și Alexei cel mic a început să țipe ca din gură de șarpe. Ligia a râs, l-a luat pe Alexei și i l-a pus lui Cornel în brațe, iar la telefon a răspuns ea cu un ton de secretară competentă. Alexei s-a liniștit ca prin minune în brațele lui Cornel. La telefon era Ami care suna din București să îi spună că se va muta în curând acolo, la o mătușă, să facă pregătire intensivă pentru facultate.

Au făcut o nuntă mică, într-o duminică, la restaurantul Calul Bălan din Buftea. Localul era pe malul râului Colentina, vizavi de studiouri și parcul Știrbey. Înăuntrul restaurantului era un spațiu mare, circular, cu separeuri dispuse în jurul unui ring de dans generos, prea mare pentru nunta Ligiei și a lui Cornel, dar tatăl mirelui a insistat să facă nunta acolo, pentru că un singur băiat avea. Adevărul e că în Buftea nu existau prea multe variante de localuri. Mai era un fel de restaurant în centrul orașului, dar mirosea mereu a votcă ieftină, mici și urină. Ăla era restaurantul beților. Singurul lucru pentru care era cunoscut în oraș acel restaurant era că uneori aici mai aduceau Pepsi, cafea și whisky și că unul dintre ospătari avea puteri bioenergetice și vindeca oameni cu diverse afecțiuni, dar asta era altă poveste din trecutul comunist al micului oraș.

La nuntă au venit mai mult prieteni și rude de-ale lui Cornel, din partea Ligiei au

venit niște verișori și câțiva vecini de pe Aleea Gării. Marea surpriză, care a făcut-o foarte bucuroasă pe Ligia, a fost apariția lui Ami și a părinților ei. Primiseră invitația, dar nu răspunseseră ferm la ea. Ami radia de fericire pentru că tocmai intrase la arhitectură. Au stat mult timp împreună și au șușotit pe terasa restaurantului privind din când în când la studiourile cinematografice care se vedeau peste lac. Au vorbit despre examenele lui Ami, despre profesori, despre iubitul ei secret, despre planurile ei de a se muta la cămin. Ami plutea și zâmbea tot timpul. Nu se văzuseră toată vara. Din când în când prin curtea restaurantului trecea mama lui Cornel împingând căruciorul cu micuțul Alexei și se uita spre ele cu un ochi critic, pe care Ami l-a observat imediat. Când a apărut Cornel, Ligia avea ochii plini de lacrimi și îi povestea prietenei sale cum urma să dea la facultatea de litere în anul următor și cum proaspătul ei soț o ajuta în toate, cum era el bun și mărinimos și cum viața ei urma să revină pe linia de plutire. Cornel a luat-o de mână și a sărutat-o în palmă, a zâmbit timorat și i-a spus hai, că a venit domnu' primar, vrea să danseze cu tine, și Ligia și-a înghițit lacrimile, s-a ridicat, și-a aranjat rochia și a mers tăcută spre ringul de dans din interiorul restaurantului.

Primarul din Buftea era un bărbat gras și roșu la față, care venise în ultimii doi ani la fiecare nuntă din oraș ca să le ofere proaspeților miri apartamente în blocurile construite de comuniști în centrul orașului. Apăruse și la televizor într-o emisiune în care spunea lent, cu emoție, că Buftea era un oraș pentru oameni, construit de oameni, iar aceste vorbe i s-au părut atât de pline de semnificații încât le-a repetat și la nunțile buftenilor la care apărea neinvitat. Multe mirese din Buftea dansaseră cu acest primar, și iată, acum îi venise rândul Ligiei, care în timp ce dansa se gândea că lucrul acesta se întâmpla din greșeală, nunta aceasta și dansul cu domn' primar și rochia de pe ea și totul se întâmplau din greșeala ei, și plânsul a luat-o și mai tare, și lacrimile ei fierbinți au umezit sacoul crem al primarului. Dansul s-a oprit, copilul a început să plângă, iar edilul a eliberat-o din strânsoare și bătut-o pe umăr încet, apoi a zâmbit spre audiență și a dat din cap încet cu înțelegere, ca și când le-ar fi dat binecuvântarea să continue cu această nuntă la care mireasa plângea cam mult. Ligia a ieșit în fugă pe terasă, urmată de Cornel. Au stat o vreme și au discutat, el a îmbrățișat-o de mai multe ori de parcă ar fi vrut să nu lase bruma de încredere a Ligiei să își ia zborul din pieptul ei și să se împrăștie ireparabil chiar acolo, pe terasa restaurantului Calul Bălan.

S-au mutat la bloc până la urmă, chiar dacă tatăl Ligiei a insistat mult să rămână cu toții în curtea lui ea a vrut la bloc, a vrut să schimbe ceva în schema vieții ei. Îi spunea mereu lui Cornel că, dacă repetă prea mult timp un lucru, simte cum înnebunește și ăsta era un adevăr cu care atât Cornel, cât și Alexei se vor confrunta de-a lungul timpului. Din când în când Ligia era copleșită de greutatea propriilor dorințe neîmplinite și un foc negru o mistuia pe dinăuntru, un foc rece și tăcut o transforma într-un animal turbat care fugea speriat de monotonia provinciei.

Primul incident de acest fel s-a întâmplat la câțiva ani după căsătorie. Ligia intrase la litere din a doua încercare și își împărțea timpul, conștiincioasă, între copil, cursuri și Cornel. Părinții lui Cornel au ajutat-o mult, cât timp era ea prinsă la București cu orele ei aveau grijă de Alexei. Lucrurile au mers bine o vreme, până când într-o dimineață de februarie, în timp ce se pregătea să își taie unghiile în baia din apartamentul în care

locuiau de vreo doi ani, umbra neagră a vieții neîmplinite a acoperit-o. Ligia s-a oprit cu forfecuța în mână și s-a uitat la ea în oglindă, la sânii ei frumoși, la fața ei plictisită și a zâmbit cât de seducător a putut ea. A exersat zâmbetul câteva secunde, apoi a pufnit în râs. După un timp a devenit iar serioasă și tristă, și hotărâtă în același timp. Voia satisfacție, voia să ia totul de la anii pe care îi avea. Ami schimbase deja o duzină de băieți. Poveștile ei erau mereu pline de noutăți și aventuri. S-a uitat la unghiile care îi crescuseră. De obicei le tăia frumos, drept și nu le dădea cu nimic. De data asta le-a rotunjit colțurile și le-a ascuțit, apoi le-a dat cu o ojă roșie pe care o primise de la Ami în urmă cu câteva luni, și-a pus o fustă scurtă și o cămașă roșie și a ieșit din casă lăsând urmele buzelor sale date cu ruj pe obrazul umflat și vesel al lui Alexei.

Ligia era în anul patru, avea 23 de ani și de câteva luni un asistent din facultate îi făcea avansuri. Profu', cum îi spuneau studenții, era un tip cunoscut ca poet, despre care se spunea că fusese transferat de la Cluj la București pentru a fi monitorizat de Securitate de la centru. Se zvonea că la Cluj publicase versuri anti-regim și condusese un cenaclu literar care exprimase în repetate rânduri idei care nu conveneau comuniștilor.

S-au întâlnit prima dată într-o cafenea de lângă facultate. Au băut două cafele și câte un coniac, apoi au mers la el acasă. Fiecare pe alt drum. Niciodată nu erau văzuți împreună. Ea ajungea mereu la apartamentul lui de pe Dionise Lupu cu o întârziere de jumătate de oră. Apartamentul era al unei mătuși la care stătea asistentul universitar. El o aștepta într-un halat de casă. Mereu amabil. Accentul lui ardelenesc i se părea Ligiei ceva cu totul străin și exotic. Experiența cu acest bărbat era cu totul diferită decât cea cu Cornel. Cornel era prea politicos și, și ea se simțea prea timorată uneori și cuviincioasă și ceva o oprea să fie liberă în pat. Cu Profu' îi plăcea că putea să fie o târfă și în același timp o femeie liberă să experimenteze, să încerce lucruri pe care acasă nici nu ar fi îndrăznit să le gândească, de teamă că bunul și blajinul ei soț ar fi putut să își facă o imagine greșită despre ea. Îi plăceau jocurile pe care le aranja asistentul universitar în casa mătușii sale, uneori o lega și o chinuia până ajungeau amândoi pe culmile unui extaz de care se rușina imediat cum ieșea pe stradă. Se uita la lume cu teamă, ca și când i-ar fi stat scris pe frunte ce făcuse cu câteva ore în urmă. În trenul spre casă simțea mirosul sexului impregnat pe pielea ei, pe gură, pe sâni, pe mâini, mirosea a libertate și a vinovăție în același timp.

Într-o zi i-a spus lui Cornel că o să rămână la Ami, la București, peste noapte ca să învețe până târziu și că o să meargă la examen direct de la ea. Cornel a dat din cap, mâncând alături de Alexei o tocăniță pe care o făcuse mama lui. Nici nu s-a uitat la ea până nu a ieșit din bucătărie, apoi a privit cadrul ușii goale și s-a întrebat dacă iubita lui soție îi ascundea ceva. De câteva săptămâni era absentă și aeriană, ceva o preocupa. Se plângea din ce în ce mai des că discuțiile vecinilor din bloc care se auzeau prin pereții apartamentului nu o lăsau să se concentreze.

Ligia a picat examenul pe care l-a avut după noaptea de amor cu Profu', dar nu pentru că nu ar fi învățat sau nu ar fi știut, ci pentru că la prima oră, când a ieșit din imobilul în care locuia amantul său, a fost invitată să intre într-o Dacie neagră. Înăuntru, pe bancheta din spate, o aștepta o doamnă de la Securitate. Femeia părea severă, dar avea ceva plin de bunătate și compasiune în voce sau cel puțin așa i s-a părut Ligiei atunci când a auzit adevărata poveste a transferului de la Cluj. Profesorul fusese transferat de la Cluj pentru o

relație cu o studentă care se sfârșise cu un avort ilegal descoperit de autorități.

Dintr-odată a realizat prăpastia care se căsca în fața ei, dezastrul pe care era să îl producă iarăși în viața ei. Când a ajuns acasă arăta îngrozitor, cearcănele se adânciseră și avea o uitătură sălbatică, a făcut un duș fierbinte și a dormit toată ziua. Seara, când a apărut Cornel, l-a luat în brațe și l-a strâns minute în șir. Ceva din ea pierise iar. Cornel s-a uitat la ea lung și nu a întrebat-o nimic. Știa că nu îi va spune. Învățase în anii de când erau împreună să îi dea spațiul de care avea nevoie și să o lase să vorbească singură despre problemele ei fără să o iscodească prea mult.

Lucrurile s-au îndreptat după o vreme. Alexei devenea o preocupare tolerabilă pentru ea pe măsură ce creștea și se putea înțelege cu el. Animăluțul imposibil, care la început nu știa să spună decât printr-o criză de plâns ce își dorește și ce nu, se transforma într-un om care vorbea, care cerea și oferea afecțiune. Pentru Ligia timpul cu familia formată din oameni aduși în viața ei de întâmplare, și nu de voință a devenit puțin mai plăcut. A făcut niște eforturi. Vacanțele la mare și la munte, cel puțin, îi plăceau foarte mult. A spus întotdeauna că, dacă era un lucru la care se pricepea Cornel, atunci acela era să organizeze o călătorie. Nu se plictiseau niciodată. Dar ce îi plăcuse cel mai mult să facă alături de Cornel era să meargă la concertele Cenaclului Flacăra. Cenaclul a reprezentat pentru Ligia apogeul relației ei cu Cornel. Aici a descoperit o sursă de bine și fericire. Aici i s-a părut pentru prima oară că voința ei era egală cu întâmplarea, că în sfârșit se potrivea cu soțul ei. Cumva a simțit că viața ei intrase pe un drum alături de Cornel pe care se simțea întreagă. Mergeau și în alte orașe la concerte, pentru că Ligia avea senzația că se conecta cu ceva ce nu mai simțise până atunci și se încărca cu o energie care o ținea mult timp.

— Știi că de fapt Cenaclul Flacăra e un mod de a promova ideologia socialistă în rândul tinerilor, i-a spus odată Cornel în timp ce conducea mașina spre unul din concertele din țară.

— Mie mi se pare că, dimpotrivă, vorbește despre libertate, a răspuns Ligia.

— E o păcăleală. Dedesubt sunt toți niște comuniști care vor să manipuleze.

— Poate, dar îmi place cum mă manipulează, a spus Ligia râzând, votcă, țigări, poezie, muzică până la patru dimineața, trebuie să recunoști că manipulează frumos.

— Exact, știe tovarășu' Păunescu să facă treabă.

— Mi-ar plăcea să vină și la Buftea, a spus Ligia, și Cornel a pufnit în râs.

La concertele de pe stadion Ligiei îi plăcea să umble printre oameni, să vadă tinerii din orașe cum declamau poezii, cum dansau și cântau împreună într-o descătușare pe care nu o mai văzuse nicăieri. Aici a aflat despre Woodstock și Joan Baez, aici a fumat și s-a îmbătat criță alături de Cornel, de aici a făcut rost pentru prima dată de prezervative și au făcut sex doar ca să vadă cum e să faci sex cu prezervativ, aici s-a întâlnit cu poeți anonimi din diferite orașe și a început ea însăși să scrie poezii într-un carnețel stând întinsă pe iarba stadioanelor și auzind zumzetul vieții din jurul ei, aici s-a îndrăgostit cât a putut ea de mult de Cornel. Tot la concertele cenaclului cei doi s-au împrietenit cu Elena și Ilie, părinții lui Robert, viitorul prieten al lui Alexei.

Elena și Ilie erau tot din Buftea, colegi la studiouri cu Cornel, se știau bine de la filmări. Elena lucra la departamentul de costume, lucru care a făcut-o pe Ligia să tresară când a auzit prima oară, iar Ilie era regizor, un tip ambițios. S-au împrietenit pe stadioane

la Cenaclu și încet-încet au devenit foarte apropiați, mergeau cu aceeași mașină la concerte și au început să se viziteze. Alexei și Robert aveau cinci ani când s-au întâlnit prima oară, era în ’82, luna iunie, o seară frumoasă de început de vară. Dacia lui Cornel, 1300, albă, aluneca singuratică pe străzile cartierului Centru din Buftea, trecea pe lângă Școala Generală Numărul 2, pe lângă zidurile palatului Știrbey și cobora spre cartierul Flămânzeni, un cartier de case la marginea căruia începeau câmpurile întinse ale Sectorului Agricol Ilfov și un petic din fosta pădure uriașă a Vlăsiei. Alexei era un băiețel îngândurat care aștepta indiferent întâlnirea cu Robert, un alt băiețel de vârsta lui cu care urma să se joace toată seara, după cum îi tot spusese Ligia.

Aici la Flămânzeni locuiau părinții lui Ilie și era un loc bun pentru grătare. Era o curte mare, care se prelungea în spatele casei cu o seră unde bătrânii cultivau gladiole și garoafe. În iunie erau toate înflorite, gata să fie tăiate și vândute în cele două piețe din Buftea cu ocazia sfârșitului de an școlar. Garoafele creșteau afară, taman în fundul curții, pe trei rânduri lungi de vreo cincisprezece metri și împrăștiau un parfum amețitor, mai ales seara, când aerul se răcea și nu mai era așa volatil.

La început Robert s-a uitat la Alexei cu dezinteres și a dispărut în grădină. Părinții au dat drumul la muzică și au încins grătarul, au mai sosit și alți prieteni. Alexei se plimba de colo-colo, împușcând cu un pistol de tablă lumea din jur, fripturile și florile din curtea bunicilor lui Robert. La un moment dat a intrat în seră. Era aproape întuneric și foarte cald, un miros de pământ reavăn i-a intrat în nări și a inspirat adânc, apoi și-a luat avânt cu ochii închiși și a început să alerge împușcând florile albe sau roșii de gladiole. A dispărut în întuneric și a ieșit la capătul solarului unde începea tarlaua de garoafe. Soarele apusese la orizont și lăsase în urma lui o geană violetă care lumina câmpul de flori, parfumul puternic plutea în aer misterios. Nu mai simțise așa ceva până atunci. Deasupra câmpului de garoafe roiau mii de insecte. S-a apropiat trăgând în piept cu poftă parfumul garoafelor și a început să împuște gâzele care se alergau în aer încercând să culeagă ultimele fărâme de nectar înaintea căderii întunericului. Albine, gândaci, fluturi, bondari, lăcuste, cărăbuși, rădaște se grăbeau prin aer în acest paradis care mirosea amețitor.

— Dacă îți arăt ceva, îmi dai și mie pistolu’? s-a auzit vocea lui Robert.

— Ce să-mi arăți?

— Da’ îmi dai pistolu’?

— Ți-l dau puțin.

— Mult, nu puțin.

— Șapte minute.

— Bine, a spus Robert și a întins mâna în aer după pistol.

— Vino, i-a spus lui Alexei, care tăcea și aștepta.

Au trecut printre straturile de garoafe în tăcere. Robert cântărea pistolul în mână și îl analiza. Alexei avea senzația că intră într-o pădure fermecată, dar îi era puțin frică de insectele care mișunau prin aer. Gândaci ca niște nave de război apăreau din senin și treceau pe deasupra lor cu un zbârnâit amenințător. La marginea câmpului cu garoafe au luat-o pe o potecă care i-a dus în altă împărăție. Din toate direcțiile se auzeau greieri care cântau asurzitor. Pașii celor doi băieți s-au afundat apoi într-o iarbă înaltă și s-au oprit în fața unui nuc uriaș care trona în spatele grădinii. Toate grădinile din Buftea aveau câte un

nuc mare și bătrân. Acesta era nucul lui Robert. S-au urcat pe o scară și au ajuns pe o platformă de scânduri pe care era construită o căsuță. Au intrat și s-au așezat turcește pe jos. Robert a scos o lanternă și a aprins-o. Pe un raft lipit de peretele din spatele lui Alexei era un șir de zece borcane legate la gură cu tifon.

— Coleoptere, a spus Robert arătând spre borcane.

Înăuntru, gândaci uriași se mișcau lent ca niște monștri anesteziați și confuzi. Ghearele lor lucioase zgâriau suprafața de sticlă încet, căutând o cale de scăpare, o cale spre locul din care răzbătea parfumul garoafelor. Cei doi copii și-au apropiat fețele de borcane și au urmărit o vreme mișcările insectelor. Câți alți copii se cunoșteau pentru prima dată pe pământ, în timp ce Robert și Alexei scormoneau în întuneric cu o lanternă, ascunși într-un nuc bătrân din Buftea? Câți gândaci uriași așteptau în borcane ochii lacomi ai stăpânilor lor? Câte prietenii se mai nășteau în noapte? Greu de spus. Dacă ne-am fi ridicat deasupra nucului în care acești doi copii se jucau pentru prima oară împreună poate că am fi avut senzația că există o singură ființă ascunsă acolo jos care se joacă cu o lanternă, un singur corp, iar acela ar fi corpul invizibil al apropierii și prieteniei pe care îl sesizăm uneori sălbatic și amenințător, alteori binecuvântat și salvator. Sub puterea acestei entităţi care adună oamenii după interese comune au avut loc pe pământ evenimente care au influenţat mersul lucrurilor, în bine sau în rău, iar oamenii s-au simţit mai puţin neajutoraţi în faţa morţii.

Au coborât grăbiți din copac, urmărind vocile părinților care fărâmițau întunericul și misterul din jurul lor în bucăți sâcâitoare de viață de adulți, și au mers tăcuți prin iarba înaltă, printre greieri și garoafe, cu alaiul de insecte invizibile de deasupra lor.

— Am zis șapte minute, a spus Alexei smulgându-i pistolul din mână lui Robert.

— Îți dau o rădașcă, nu vrei? a spus Robert repede.

Când au ajuns în curte la lumină, Alexei i-a dat pistolul lui Robert.

— Da’ mi-o aleg io, a adăugat.

Mâinile mari și călduțe ale părinților i-au luat în primire și i-au mângâiat pe creștete, dar nu atunci a fost momentul în care s-a legat prietenia adevărată între cei doi, nu coleopterele au legat nodul strâns al sângelui acestei vietăți diafane cu nume de femeie, prietenia. Corpul adevărat și real al acestei ființe a prins viață cu adevărat în focul umilinței și al răutății altor copii, care a izbucnit într-o după-amiază pe Aleea Gării din orășelul de provincie Buftea. Robert și Alexei se jucau în fața curții bunicului Vasile. Era în vara dinainte de a intra amândoi în clasa I. Alexei îl chemase pe Robert pe teritoriul lui ca să îi arate niște stupi de albine pe care îi cumpărase bunicul. Era zarvă mare pe Alee. În acele timpuri nu prea existau multe mașini în Buftea, iar strada asfaltată le aparținea doar copiilor. Veniseră mulți și de la București, în vacanță la rudele care locuiau pe alee. Majoritatea erau copii mai mari, de 11-12 ani, care jucau fotbal toată ziua sau tenis cu piciorul, unii vorbeau urât și se lăudau tot timpul cu jucăriile pe care le aveau la București. Lăudatul însemna mai ales minciuni gogonate spuse cu talent și patos, exagerări care degenerau în bătăi și umiliri atunci când nu puteau fi combătute cu alte exagerări. Așa ajungeau să discute despre pistoale adevărate, tancuri, rachete și evenimente în familie la care apărea Bruce Lee sub cele două forme ale sale, Brucele și Brusli. Alexei era unul dintre copiii mici de pe Alee și nu se băga în seamă, dar în acea zi s-a nimerit să asculte

povestea unui băiat, Giani, care era de fel din cartierul Colentina din București și care spunea că unchiul său, care locuia mai sus pe Aleea Gării, avea un buncăr militar sub casă. De fapt, acolo era doar intrarea, pentru că buncărul se întindea pe sub toată strada, iar sub pământ erau soldați cu câini electronici. Soldații se antrenau cu nimeni altul decât Brusli, care venea de două ori pe lună din China fără să îl vadă cineva. Când venea, dormea la unchiul său în sufragerie. Drept dovadă Giani avea cu el o pereche de mănuși de box dintr-o piele maronie lucioasă și plină de zgârieturi, la care Alexei se uita hipnotizat, imaginându-și mâinile marelui Brusli cum lovesc necruțător inamicii. Giani știa să pară credibil pentru un pușți de șase ani, pentru că îl întreba mereu pe fratele lui mai mic și pe un alt vecin, Ariciu, dacă nu era adevărat ce spunea el. Și nu Giani sau fratele lui l-au convins că toate erau adevărate, cât mai ales vecinul Ariciu, care era din Buftea și care îi împrumutase odată țeava lui cu cornete. În Ariciu avea încredere, iar faptul că Ariciu recunoștea cu jumătate de gură că povestea era adevărată l-a făcut pe Alexei să creadă și mai tare. Însemna că lui Ariciu nu îi venea prea ușor să dezvăluie acest secret. Și atunci Giani i-a spus că ei toți au fost în baza militară de sub pământ și s-au jucat cu câinii electronici și că dacă vrea poate și el să meargă, dar înainte trebuie să găsească intrarea secretă care era lângă un stâlp de telegraf, evident, la baza căruia trebuia să sape.

— Până dai de trapa de intrare, a spus Giani, și lui Alexei cuvântul trapă i s-a părut imediat de acolo, din poveste, de la baza stâlpului de telegraf, și s-a apucat să sape cu mâinile în pământul uscat.

I se părea că pământul e cam tare și o primă îndoială a avut-o când a simțit cum își dă unghiile peste cap încercând să scoată bucăți de pământ cu iarbă și a simțit mirosul plantelor strivite în mâinile sale, mirosul adevărat al unui lucru real, despre care Cornel îi spusese de atâtea ori că e mirosul pe care iarba îl aruncă în aer când vrea să spună că o doare că a fost ruptă, și iarba aia crescuse toată primăvara acolo, nu avea cum să fie pe acolo intrarea secretă, dar s-a uitat la Ariciu, și Ariciu îl privea cu ochii mari ca și când abia aștepta să intre alături de el prin trapa secretă. Apoi s-a îndoit și mai tare când a auzit chicotelile celorlalți, care stăteau în jurul lui și îl urmăreau cum se chinuie să înlăture încă un milimetru de țărână, iar Giani a zis că hai, mai are puțin și ajunge, și atunci nimeni nu s-a mai abținut din râs. S-a uitat în sus, deasupra lui erau capetele tuturor copiilor, ochii lor priveau țintă la el, și în centru pe lângă stâlpul de telegraf era cerul albastru de iunie strâns într-un cerc prin care dacă ar fi avut aripi de coleopteră ar fi putut ușor să iasă și să scape, pentru că a simțit umilința, a simțit naivitatea cum s-a întors în sinea lui și a dat din umeri în fața evidenței și a rațiunii care bombăneau acre. Atunci a apărut fața lui Robert în crâmpeiul de cer și l-a întrebat ce face acolo.

— Caut trapa secretă de la baza militară, a răspuns Alexei încet și toți copiii au izbucnit în hăhăieli. Unii au căzut pe jos și se țineau de burtă. Giani stătea în picioare și râdea mulțumit de el, și chiar și Alexei a zâmbit puțin pentru că era clar ce se întâmplase, numai Robert s-a uitat în jur serios.

— Râdeți ca proștii de copiii mai mici ca voi, a spus.

— Pe cine faci tu prost, băi pișăciosule? s-a auzit vocea lui Giani amenințătoare. Giani s-a apropiat de Robert și i-a dat o palmă peste ceafă suficient cât să-i clatine capul și să îl facă să pară un fraier. Robert a tras aer în piept, s-a uitat la Alexei și i-a făcut cu

ochiul, apoi i-a tras un șut între picioare lui Giani și a luat-o la fugă. Alexei, după el.

Până în curtea bunicului Vasile erau vreo cincizeci de metri. În acei cincizeci de metri de asfalt și iarbă, de cer și început de iunie, Alexei și Robert au simțit prietenia pentru prima oară, și lucrul acesta era ca un scut din spatele căruia puteau să cucerească lumea sau cel puțin să-i tragă un șut în coaie. Imaginea celor doi copii alergând umăr lângă umăr pe fundul unui ocean de aer albastru s-a derulat întotdeauna ca o clipită în mințile lor, timpul și spațiul au fost comprimate în această fulgerare albastră în care mirosul de iarbă tăiată plutea în aer și albinele din curtea bunicului i-au însoțit până dincolo de gard, unde nimic rău nu se mai putea întâmpla.

TREASURES from the WRECK of the UNBELIEVABLE

Un Mowgli de piatră stătea călare pe burta ursului Baloo. Erau amândoi acoperiți de corali și scoici pietrificate și pentru o clipă Alexei a simțit mirosul marin în nări, dar l-a pierdut imediat, amestecându-se în mirosurile de transpirație care curgeau în fâșii în jurul său. Turiștii preschimbau totul ca niște agenți ai descompunerii. Îl fascinau detaliile, intervenția naturii asupra unei amintiri cum era *Cartea junglei* l-a făcut să se simtă melancolic și confortabil în același timp, ca și când ar fi dezgropat el însuși statuia de pe fundul unui ocean. Legătura lui cu Robert, prietenia aceasta uitată de zeci de ani, dacă ar fi fost o statuie, ar fi fost acoperită și ea, la fel, de alge și corali pe fundul unei mări de uitare, dar oare ce formă ar fi avut această statuie? Cum ar fi arătat dacă ar fi sculptat-o un artist? Ochii îi alunecau peste miile de detalii. Înțelegea ceva din ea, dar nu era în stare să spună ce anume. Mowgli și Baloo. Zâmbetele de pe fețele celor doi, complicitatea lor, felul în care se priveau, toate lucrurile astea îi spuneau ceva. Și aici era vorba despre prietenie, bineînțeles, și aici era vorba despre uitare. Asta era. Da, probabil că o statuie a prietenie care se degradează în timp ar fi putut avea foarte bine această formă: un Mowgli așezat pe burta prietenului său Baloo, plutind pe apă, înainte să fie răpit de maimuțele din *Cartea junglei*, atunci când totul era încă perfect, o sculptură desprinsă din Rai, din locul în care se duceau prieteniile după ce mureau.

— Caterincă, nu? a spus Robert privind amuzant statuia.

— Interesant, da, a făcut Alexei pierdut printre coralii de pe pieptul lui Baloo.

— Cincizeci de milioane de lire sterline a costat toată expoziția. Dat dreacu' sculptoru'.

— Și cine cumpără statuile astea? Unde le amplasează? Sau ce se întâmplă cu ele?

— Bună întrebare.

— Îmi place asta, a spus Alexei arătând spre Mowgli și Baloo. Are ceva melancolic. O inocență pierdută.

— Da, ar merge pusă la intrarea în Catedrala Neamului, nu? a spus Robert rânjind, plus că e și scumpă și are și un mesaj potrivit cu lumea în care trăim.

— Ce mesaj?

— Despre zei falși, adevărul pe care îl fabrică lumea ca să ascundă alt adevăr, în fine, complicat, a spus Robert.

— Mda, mie mi s-a părut că e o chestie legată de prietenie și cum rămâne ea neschimbată indiferent de cât de mult timp a trecut peste ea, a adăugat Alexei mergând mai departe.

Robert zâmbi în urma lui. Simțea niște corali ascuțiți cum îl înțepau între coaste.

Mahmureala îi dădea ghionturi.

— E foarte interesantă clădirea asta, și foarte curată, a spus Alexei. Nu știu de ce, când mi-ai spus că aici a fost vama, mă așteptam să văd operele de artă puse printre cufere vechi și paie, și grâu răsturnat pe jos, și pânze, și ce mai transportau venețienii pe vremea aia.

— Și niște morți de ciumă, completă Robert.

— Da, exact, râse Alexei.

Înăuntru era răcoare, lumea răsufla ușurată că temperatura corpului se regla mai ușor decât în căldura de afară. Valurile de turiști se opreau la ușă, în clădire puteau intra doar un anumit număr de vizitatori, ca să nu se calce pe picioare și să poată urmări în voie arta, dar aici apărea o problemă, pentru că toată lumea încerca să amâne cât mai mult ieșirea din galerie. Oamenii zăboveau istoviți în fața statuilor pline de alge și corali, încercând să înțeleagă, răstălmăcind, reinterpretând, făcând fotografii sau discutând despre arătările ciudate. Cei mai mulți se prefăceau că încearcă să înțeleagă. Printre informațiile vizuale cu Mickey Mouse, Goofy, gorgone, zei, capete de ciclopi, îmblânzitori de lei, toate scoase dintr-un film oceanic al uitării, oamenii amestecau propriile povești, îngrijorări și oboseli, iar cei mai mulți priveau în gol relieful exotic crescut pe fețele statuilor măsurându-și pulsul, gândindu-se la masa de seară, la câți bani au cheltuit în ziua respectivă, la ce îi așteptă acasă după scurta vacanță, la ultima postare de pe Facebook și în general la cum să amâne cât mai mult ieșirea din încăperile răcoroase ale fostei vămi a Veneției. Supraveghetorii erau obligați să fluidizeze traficul și deveniseră niște gardieni nervoși care împingeau lumea spre următoarea sală ca să le facă loc celor de afară.

Un tată cu un băiețel stăteau în fața unei statui care o înfățișa pe zeița Kali dezbrăcată, ținând în cele șase mâini câte o sabie, în fața ei, pe o rocă neagră, aridă se ridica o hidră cu multe capete, amenințătoare, lucioasă, încordată ca o cobră gata de atac. Stăteau deja de un sfert de oră acolo. Tatăl se așezase pe jos și se ghemuise lângă un perete și respira aerul răcoros în timp ce copilul urmărea fascinat expresiile zeiței și ale balaurului înfricoșător. Calculase de mai multe ori cum ar fi trebuit să lovească zeița cu cele șase brațe ale sale ca să poată doborî în același timp cele șapte capete ale hidrei, simulase de câteva ori atacul, se poziționase în același fel ca luptătoarea scoțând sunetul pe care și-l imagina ieșind din gura ei, ba chiar atinsese de câteva ori cu mâna una dintre săbii ca să vadă cât de ascuțită era. Supraveghetorul se uita la ei cu bunăvoință, pentru că îl amuzau gesturile micuțului și felul în care întindea coarda, uitându-se la el de fiecare dată și atingând cu degetul tăișul săbiilor, dar un val nou de vizitatori aglomeră brusc încăperea și ceva trebuia făcut. S-a apropiat de bărbatul care stătea pe jos și l-a rugat într-o engleză stâlcită să facă loc și altor vizitatori și să treacă în următoarea încăpere a expoziției. Bărbatul și-a ridicat privirea din telefon, s-a uitat pentru câteva secunde la supraveghetor, dezarmat, fără să spună nimic, apoi a arătat spre fiul său care admira în continuare sculptura. Inocența cerea toleranță.

— Două minute, a spus supraveghetorul cu o voce în care se simțea oboseala, și s-a întors în colțul lui.

Tatăl a continuat să stea acolo, era obosit, era răcoare, copilul se simțea bine, l-a filmat cum se juca în jurul statuii, camera era din ce în ce mai aglomerată, iar supraveghetorul, transpirat și sătul să tot mâne oameni printre statui, și-a chemat șefa. A

apărut o tipă scundă și uscată cu niște ochelari rotunzi așezați pe un nas ascuțit, cu părul strâns într-o coadă de cal. Arăta ca o cuvioasă martiră. Femeia a trecut printre ceilalți vizitatori și s-a apropiat de bărbatul care stătea pe jos. El și fiul său blocau jumătate de sală care și așa era mică. Copilul căuta privirea supraveghetorului cu degetul întins spre una dintre săbiile zeiței Kali, când femeia l-a prins de o mână și l-a tras spre ea. L-a tras mai tare, e adevărat, dar nu l-a bruscat, nu, doar a vrut să îl îndepărteze de statuie, ea era supraveghetoarea-șefă și trebuia să aibă grijă ca exponatele să nu fie atinse, a spus ea mai târziu în fața Poliției, și oricum nu a vrut, nu asta a fost intenția ei, să rănească un copilaș. Băiețelul a țipat, și țipătul a speriat lumea, iar tatăl a țâșnit de jos și s-a înfipt în gâtul femeii. După câteva îmbrânceli femeia a strigat după oamenii de la pază. Nimeni nu a înțeles ce se întâmplase exact, de ce băiețelul plângea lângă Kali cu degetul înroșit de sânge, în timp ce supraveghetoarea își aduna ochelarii sparți de pe podea și încerca să-și recompună morga de martir.

— Pizda mă-tii de bou, a spus femeia în românește mocnind de furie.

Alexei era chiar lângă ea când au ieșit pe gura de martiră sfintele vorbe românești.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat el amabil, dar femeia a început să vorbească tare într-o engleză cu pronunțat accent italienesc și să invite lumea în următoarea încăpere.

Alexei și Robert au trecut mai departe prin spațiile curate ale expoziției, ca niște hematii prinse într-un flux de sânge sub tensiune, gata să țâșnească prin pereții antici recondiționați cu migală. Cărămizile ieșeau la suprafață de sub tencuială ca o carne roșiatică, uscată a unui cadavru perfect conservat. Medicul legist a dorit cu tot dinadinsul să îndepărteze pielea, cenușie pe alocuri, ca să arate structura primordială, martorul timpului care încă mai pulsa viu la interior și care mai putea urmări viața din jur desfășurându-se. Clădirea în sine era un artefact al memoriei și succesiunilor, o ființă rezistentă care încă nu pierduse lupta cu cea mai rezistentă ființă a universului, timpul.

Pe un monitor subțire lipit de peretele unei camere spațioase se derulau la infinit imagini albăstrii care arătau craniul unui elefant scos de pe fundul unei mări necunoscute. Câțiva scafandri roiau în jurul statuii ca niște extratereștri tăcuți și misterioși. Alexei privea ecranul ca un acvariu, apoi se uita la craniul expus în mijlocul sălii.

— Deci cum e până la urmă? Au găsit obiectele astea pe fundul mării? Pe unele le-au făcut și pe altele le-au scos din mare? a întrebat preotul.

— Te-a păcălit, nu? a zâmbit Robert. E o expoziție la care a lucrat vreo zece ani artistul, dar din păcate e doar o fâsâială care are la bază o legendă despre un sclav eliberat care s-a îmbogățit și a strâns o avere uriașă. Ca toți oamenii bogați, a devenit fascinat de frumusețe și a început să strângă obiecte de artă. Multe. Legenda spune că adunase o colecție pe care voia s-o expună într-un templu. A încărcat sculpturile pe o corabie imensă, era incredibil de mare pentru vremurile alea, așa că au botezat-o *Apistos*, adică *Incredibilul* în greacă. Voia să le transporte spre locul în care construise templul. Și ăsta a plecat cu corabia pe mare, dar a venit o furtună și corabia cu toate aceste bogății s-a scufundat. *Incredibilul* s-a scufundat. Dar e doar o legendă. Nimic nu e real. Damian a inventat această expoziție de la cap la coadă și s-a chinuit să o facă veridică, în asta stă probabil efortul lui artistic, a făcut și un film documentar fals, dar să cheltui 50 de milioane de lire sterline ca să minți poporul cu televizorul și să construiești niște statui acoperite mișto de

corali și alge e cam mult.

— Și care e faza cu Mickey Mouse și Mowgli și ăștia?

— E un pas suplimentar în gândirea artistului, adică cum ar fi dacă oamenii ar descoperi peste mii de ani statuile astea cu Walt Disney și alte figuri contemporane? Ar crede că au fost niște zeități ale vremurilor noastre, nu? Oamenii cred ușor în poveștile care li se spun, cu atât mai mult cu cât detaliul devine credibil. Dacă pui cap la cap toate informațiile din expoziția asta ajungi să crezi că chiar a existat epava asta cu comori pe ea și că ele au fost scoase de pe fundul mării ca să le vadă lumea, dar pe urmă dai peste mecla lu' Mickey Mouse acoperită cu corali și scoici pietrificate, și chiar dacă nu e făcută la detaliu, tu recunoști personajul și te întrebi ce căcat e ăsta, de unde Mickey Mouse pe corăbii din Antichitate. Râde artistul de public și o face pe bani mulți, obscen de mulți, puteai să salvezi poate o specie pe cale de dispariție cu banii ăștia și era tot un fel de a construi statui pentru eternitate, era tot un fel de a construi un adevăr.

— Nu cred că înțeleg prea bine.

— E artă, tati. Un om stă în atelierul său imens, înconjurat de ucenici și se gândește la ce se întâmplă în jurul său, la ce s-a întâmplat în trecut în jurul său, poate chiar pe locul în care e atelierul acum au mers dinozaurii cu milioane de ani în urmă și poate dinozaurii puteau să vorbească. Cine ar putea să dovedească contrariul? Au trecut milioane de ani de când au dispărut. Și artistul se gândește la dinozauri și la ce crede lumea în general despre dinozauri și încearcă să rearanjeze informațiile ca să construiască un trecut al acestui nou adevăr ca să îl facă credibil. Cam asta a făcut și Hirst, a inventat un trecut pentru niște dinozauri ca să îi facă mai credibili, pentru că lumea încă mai poate să verifice ce se întâmplă în prezent, dar cu siguranță e foarte greu să mai primești certificat de autenticitate pentru trecut. Și oamenii cred cel mai repede într-un trecut despre care există cel puțin o poveste aproximativă sau niște dovezi. Cum e spre exemplu povestea cu părintele Arsenie Boca.

— Ce e cu Arsenie Boca? a întrebat Alexei contrariat.

— Povestea lui, oamenii cred că era sfânt.

— Păi e sfânt, a spus Alexei.

— E sfânt o pulă, a spus Robert râzând, omul a fost un preot cu har, un pictor de biserici bun și poate un duhovnic foarte apreciat de credincioși, dar sfințenia lui a fost inventată de biserică, *my friend*. Alți oameni au construit un trecut și niște povești în care credincioșii au crezut și au avut nevoie să creadă, pentru că mereu e nevoie să crezi în ceva. S-au scris cărți despre Arsenie Boca, s-au sfințit iconițe, cruciulițe, s-au făcut pelerinaje, s-au făcut statui, dar el e un fel de Mickey Mouse descoperit pe corabia *Apistos*. E un personaj care a existat, dar căruia i s-a inventat povestea, i s-a adăugat stratul de sfințenie pentru că era nevoie. Era nevoie de niște bani.

— De asta m-ai adus aici? Să mi-l arăți pe Mickey Mouse și să îmi spui că nu e sfânt? a spus Alexei.

— Nu, mă, nu fi nebun, chiar voiam s-o văd și, în plus, mi se pare că e o asemănare mare între expoziția asta și poveștile în care cred oamenii. Sunt atâtea lucruri pe care le luăm așa cum sunt și pe urmă peste ele se așterne un strat de praf, trece timpul și când sunt

readuse în discuție sunt luate direct de adevărate sută la sută. Uite spre exemplu Revoluția din ,89, e greu acum să mai arăți cine a fost de vină, toată lumea crede că Iliescu a salvat România atunci, că au existat teroriști, că oamenii au murit pentru libertate, dar oamenii au murit pentru că au fost proști și i-au păcălit noii comuniști care au luat puterea.

Pe pliantul pe care îl primiseră la intrare, Punta della Dogana apărea desenată ca o navă spațială triunghiulară. Alexei se odihnea sprijinit de tocul unei uși de metal care dădea spre canal. Nu se auzea zumzetul vieții de afară, dar se vedeau numeroasele bărci și gondole care treceau de colo-colo. Undeva între minciuni și adevăr se află adevărul, a citit pe marginea broșurii Alexei. Erau cuvintele artistului. Ca o scuză. S-a uitat pe geam, spre Canal Grande și și-a adus aminte de o vorbă pe care tatăl său i-o spusese cu puțin timp înainte să moară. Erau la pescuit pe malul unui canal de irigație de pe câmpurile de la marginea Buftei. Stăteau și se uitau la plutele de porumb care nu se clinteau de pe suprafața apei. Erau peștii în pauză, spusese Cornel. Soarele apunea roșiatic la orizont, sfâșiat de frunzele de trestie ascuțite care se legănau în adiere. Se făcuse răcoare la marginea apei și Cornel fuma îngândurat. I-a pus o mână pe spate și l-a frecat între omoplați, apoi i-a zbârlit părul cârlionțat de la spate și i-a zis din senin, cu o voce stranie, că minciuna era ca o apă, mereu lua forma vasului în care era pusă și nu puteai să o mai deosebești de adevăr. Un pește s-a zbătut atunci în găletușa de plastic dintre ei și a sărit pe jos în țărână. Oare cum i s-ar fi părut lui Cornel această expoziție?

— Știi cum suntem noi, băi Negrule? a spus Alexei uitându-se la fața lui Damien Hirst din pliant. I se părea că seamănă cu un vecin din Buftea care avea aceleași buze subțiri și ochi mici și care spunea Săru’ mâna, părinte! doar când era beat, lăsând în urma lui un damf de alcool putred ieșit din trupul copt de boală și de sărăcie.

— Cum suntem?

— Cum erau Ilie Moromete și Țugurlan în volumul al doilea din *Morometii*, a spus. Mai știi? Noi doi suntem acum în partea a doua a romanului, când Țugurlan a luat-o cu comuniștii și Moromete a rămas cu liberalii. Erau pe aceeași felie la un moment dat, dar în volumul doi nu mai sunt. Îi despart ideologiile.

— Și tu cine ești? Moromete sau Țugurlan?

— Cred că sunt un fel de Țugurlan, că am ales calea care mi s-a părut că mi se potrivește mai bine. M-am schimbat la un moment dat. Sunt cu comuniștii, cum ar veni.

— Și eu sunt Moromete, zici?

— Ești neschimbat. Crezi în aceleași lucruri. Ai adunat mai mult cinism poate. Ai plecat la oraș, ți-ai tăbăcit sufletul altfel.

— Păi Moromete n-a plecat niciodată la oraș, a spus Robert. Tocmai asta era problema cu el, nu accepta schimbarea, nu voia să meargă mai departe și să renunțe la pământ. Cred că tu ești și Moromete, și Țugurlan în același timp, dacă tot ai făcut comparația asta.

— Și tu cine ești? a întrebat Alexei zâmbind.

— Marin Preda, a răspuns Robert râzând.

— Știi ce mi-a zis tata odată când eram la pește? a spus Alexei uitându-se pe fereastră la gondolele care se legănau neîncetat. Zicea că minciuna e ca o apă care ia forma vasului în care este pusă și când mi-a zis chestia asta am crezut, aveam vreo șapte ani, că toate

lucrurile de pe uscat erau adevărate și toate lucrurile din apă erau mincinoase, mai ales peștii, care mă păcăleau mereu când eram mic, că nu prea eram un pescar așa bun.

— Și acum ești?

— Acum sunt pescar de oameni.

— Cam cât prinzi?

— Cred că ideea nu e să-i prinzi, ci să nu-i lași să scape, a spus Alexei uitându-se la Robert să vadă dacă glumea. Indiferența îi face pe oameni să plece, dacă ești un preot indiferent la problemele lor, oamenii nu mai vin la tine.

— Aveam un unchi securist care îmi zicea mereu că simbolul creștinismului ar fi trebuit să fie în realitate un ac de pescuit, și nu un pește, a spus Robert, pentru că cu asta s-a ocupat mereu creștinismul, cu pescuitul, nu cu peștii. Adică ăsta ar fi adevărul despre religia creștină, să-i prinzi pe oameni, nu?

— Poate la început, dar acum adevărul e despre cum îi ții pe oameni lângă Dumnezeu. Ce faci pentru ei.

— Crezi că ăștia care au făcut expoziția asta cred în Dumnezeu? a spus Robert.

— Nu știu, băi Negrule. Nu-i cunosc. Tu ce crezi? a spus Alexei.

— Cred că mi s-a făcut poftă să mănânc un pește, a spus Robert luându-l cu o mână pe după gât pe Alexei.

Au mers ținându-se așa câțiva pași, după care Alexei s-a eliberat din îmbrățișare. Robert i-a zâmbit, și-a ridicat degetul arătător în aer și l-a făcut cârlig, apoi și l-a băgat în gură și s-a agățat în sus de un fir imaginar. Imaginea unui ac de pescuit uriaș se rostogolea în mintea lui Alexei, vedea vârful ascuțit cu opreliștea de metal care asigura prada și nu îi dădea nici o șansă se scăpare. Își imagină pentru o clipă creștinii atârnați de miliarde de cârlige plutind ca niște ciorchini uriași în spațiu, cu bărbiile sângerânde, rostind cu dificultate rugăciunea inimii ca să nu se rănească în cerul gurii.

Punta della Dogana îi istovise. Au ieșit în căldura orbitoare de afară și s-au așezat pe treptele bazilicii să bea cele două sticle de apă. Asfaltul dogorea, dinspre ușa bisericii venea o urmă de răcoare.

— Anu’ trecut a fost întâlnirea de douăzeci de ani de la terminarea liceului, a spus Alexei. M-am întâlnit cu aproape toți foștii noștri colegi la o terasă în Buftea. Am stat până târziu.

— Am primit și eu un e-mail de la cineva, cred că de la Luminița, dar nu eram în țară în perioada aia. N-am putut să vin. Cum a fost? E toată lumea bine, sănătoasă?

— Da, aproape. A murit Mircea, dintre toți. Nu știu dacă știai. A făcut un atac cerebral acum vreo câțiva ani, a spus Alexei.

— Băi, ești nebun!

— Da, din senin. Era pe stradă și a căzut din picioare. Era cu nevastă-sa prin București. Așteptau un tramvai.

Robert privea în lungul scărilor. Lumea trecea pe lângă ei. Căldura îl năpădea și simțea cum i se preling picăturile de transpirație pe gât și pe față.

— Mereu m-am gândit că cea mai bună moarte e infarctul sau atacul cerebral, a spus Robert dând apa pe gât. Urăsc cancerele sau bolile degenerative. Te umilesc, e ca și când

viața s-ar pișa pe tine înainte să mori.

— Mda, adevărul e că boala grea îl reduce mult pe om, îl pune în genunchi, a spus Alexei. Sfinții părinți spun că boala grea pe care o primești în viață te smerește. Unii se roagă chiar să primească câte un cancer prin mănăstiri. Că suferința din viața asta îi apropie mai mult de Dumnezeu.

— Aici tind să-ți dau dreptate, chiar dacă e o perversitate.

— Ce perversitate?

— E perversă boala care te ține în suferință fără limite, îți dă timp să reflectezi, îți dă timp să te pocăiești și să regreți și să crezi că te apropii de Dumnezeu și că ai o speranță. Mama a murit de cancer și a luat-o pe ulei înainte să moară cu Arsenie Boca și cu moaște și cu tot tacâmul.

— Poate a ajutat-o chestia asta.

— Băi, nu cred, sincer cred că Dumnezeu nu prea se sinchisește de chestiile astea. În ce să crezi? Uite, eu n-am crezut niciodată cu adevărat în Dumnezeu, am crezut într-o energie care duce lucrurile de colo-colo, știi? Apa asta pe care o bem noi cică a fost mereu aceeași în Univers. Aceeași cantitate. Nici mai multă, nici mai puțină. Poate doar mai murdară sau mai curată. A trecut înainte să ajungă în sticlele astea prin corpurile oamenilor care au trăit de-a lungul veacurilor pe pământ, prin trupurile animalelor care or fi dispărut deja, prin roci, prin copaci, plante și pe urmă a ajuns aici în sticla asta. Asta mi se pare un miracol. Cred mai mult în apă decât în Dumnezeul ăsta pe care îl afișează biserica pe pereți, a spus arătând spre bazilica din spatele lor.

— Crezi că apa îți va salva sufletul? a întrebat Alexei.

— Nu, moșule, evident că nu. Îmi va salva corpul eventual, dar Dumnezeu nu poate fi toate lucrurile de care se vorbește în Biblie, pentru că nu Dumnezeu a scris Biblia, nu l-a văzut nimeni. Biblia a fost scrisă tot de oameni. Dumnezeul descris de oameni e plin de bube în cap. Nu ar fi fost mai OK să păstreze treaba aia cu iubirea și atât? Sau un cumul de sentimente pozitive, o combinație imprecisă de candoare și râs. Gândește-te și la chestia cu cercul de deasupra capului la sfinți. Cine a inventat-o? Dumnezeu? A spus Dumnezeu că sfinții pe lumea ailaltă au un cerc deasupra capului? Oamenii au pus chestia aia acolo. Dumnezeu probabil că își pune cafeaua în inelul de sfânt de deasupra capetelor îngerilor săi. Ăsta e Dumnezeu, băi Tomiță, un tip relaxat, știe ce-i place, poate are și puțină burtă, poate face sport, poate și fumează, el chiar nu ar avea de ce să-și facă griji cu depunerea plăcilor de colesterol sau cu cancerul la plămâni. E relaxat, tati. Toată treaba asta cu vinovăția, cu judecata de apoi, cu păcatele e o chestie stresantă. Asta e pentru noi. Noi le-am fabricat și noi ne preocupăm de problemele astea. Nu stă Dumnezeu să numere păcate sau să citească rapoarte făcute de îngerii păzitori cu ce a mai făcut nu știu cine, e stresant.

— Aberezi, a spus Alexei zâmbind.

— Ție nu ți se pare că expresia „Doamne ajută!“ e o expresie religioasă profund egoistă care condiționează intervenția divină? Toată lumea îl așteaptă pe Dumnezeu încordată, stresată, atentă să nu greșească că poate, cine știe, asta o să îi scoată de pe lista celor salvați. Doamne ajută! pune presiune pe oameni, vine cu întrebări, cu stres. Oare chiar o să mă ajute? Dacă am greșit dincolo de orice ajutor? Dacă o să mai greșesc? Dacă

n-o să mă ajute? Iar muribunzii exact în capcana asta cad. Se duc spre Dumnezeu cu toată suferința lor pentru că își doresc să fie salvați.

— Pentru că oamenii cred, Robiță. Credința le face bine oamenilor, îi ajută să treacă peste niște probleme, a spus Alexei, îi face să li se pară viața mai ușor de trăit, le dă sens. Mie mi-a dat un sens când eram în derivă, singur, terminat. Habar n-ai. N-am văzut eu sfinții și nici halourile lor în care își pune Dumnezeu cafeaua, dar sigur l-am văzut pe Satana, negru și greu și rău cum îmi dădea târcoale.

— Îți dădea târcoale? a spus Robert.

— Credința ține omul tare. E ca o piatră, Robiță. Nimeni nu poate să sfărâme credința unui om. Tu crezi în apa pe care o bei sau în energia din univers. E bine. Eu n-o să-ți spun că e greșit. E bine să crezi în ceva.

Robert renunțase, se uita în telefon și scria ceva dând din cap la cuvintele prietenului său. Alexei îl urmărea cu sufletul strâns pentru că, iată, lumile în care trăiau erau diferite. Căuta în formele corpului din fața sa pe vechiul său prieten, pe fostul său prieten ascuns sub straturile unor ere necunoscute. Privindu-l, făcea ce făcea atunci când privea morții la Buftea înainte să îi bage în groapă, încercând să își imagineze suferințele și bucuriile care trecuseră prin carnea lor străvezie înainte ca sângele să înceteze să mai circule. Se scutură de gândul ăsta dându-și seama ce face și reveni cu picioarele pe scările bazilicii Santa Maria della Salute. În fața lui stătea un om pe care îl cunoscuse și iubise și nu era mort. Era un om care trebuia înțeles, alături de care trebuia să petreacă timp și să refacă legăturile, să îi accepte noile defecte apărute în timp, frustrările la umbra cărora crescuse ființa adultă. Dar, precum orașul în care se aflau, care și el ascundea în circumvoluțiunile sale de piatră toate durerile și fericirile prin care trecuse și care îl făcuseră să fie ceea ce era, omul din fața lui părea să nu mai aibă răbdare și devenea ostil față de ceva ce el, Alexei, reprezenta. Preotul, acesta era cuvântul care stătea între ei. Meseria aceasta nu era o chestiune de care lumea să facă ușor abstracție. Nu era un electrician care făcea să funcționeze lumina în casă. Era un preot care de cele mai multe ori nu avea nici o putere și care se lupta cu inutilitatea meseriei în fața oamenilor care nu mai credeau. Biserica și preotul erau lucrurile de care oamenii aveau nevoie ca să trăiască în pace cu ei înșiși atunci când trebuiau să îngroape un mort sau să boteze un copil, nunțile erau pasabile, oamenii se puteau iubi și trăi împreună și fără acordul preotului. În schimb, moartea venea implacabilă și aducea la ușa bisericii suferința, și această frică de Dumnezeu ascunsă sub hainele de doliu și o dorință tristă, o ultimă dorință, ca mortul să ajungă cum se cuvine în fața lui Dumnezeu. Mortul trebuia să aibă la reverul hainei de înmormântare o slujbă făcută de un preot ca să îi lumineze drumul. Pentru că cine știe ce îl aștepta dincolo? Era o măsură de siguranță. El era varianta în caz că. În asta credeau cu adevărat majoritatea oamenilor care veneau cu morții la biserică, cu asta se confrunta, asta era singura lui putere adevărată, să îngroape oameni așa cum se cuvine în caz că dincolo chiar dădeau nas în nas cu Dumnezeu. Undeva între adevăr și minciună există adevărul, a repetat Alexei în gând privind spre bărcuțe și turiști și pescărași și valurile de pe canal care îl amețeau.

— Hai să mergem, a spus Robert dintr-odată vesel. Trebuie să ne întâlnim cu cineva.

— Cu cine?

— O prietenă. O să-ți placă.

Ar fi vrut să-şi lase toate îndoielile din suflet acolo, pe treptele bisericii, dar îndoielile, ca nişte păsări făcute din aburul gândurilor, îl urmăreau cu mişcări lente şi triste. Alexei se simţea singur. Îi era dor de copii şi de Nona.

*

O femeie vopsită roşcat, foarte cochetă, cu un zâmbet larg şi nişte ochi strălucitori îi aştepta în mijlocul podului Accademia, care mustea de lume. Rochia lungă, albă, până aproape de pământ, avea un imprimeu uriaş cu un elefant roz care îi acoperea toată partea din faţă. Pe umeri purta un şal vaporos roz care o făcea să arate ca o bomboană cu glazură strălucitoare pusă pe arcada de lemn care traversa Canal Grande.

— El e popa? a zis întinzând mâna micuţă spre Alexei. Pe degetul mijlociu avea un inel uriaş care semăna cu un un mănunchi de arcuri în miniatură.

— Mda, Alexei e numele, a spus Alexei cu uşoară lehamite.

— Ema, s-a prezentat femeia şi şi-a trecut mâna printr-o şuviţă roşcată pe care a prins-o de vârf şi a început să o frământe. Artistă şi iubitoare de frumos, a completat ea chicotind şi luându-l în braţe pe Robert cu familiaritate, iartă-mă, părinte, sunt o păcătoasă.

— Ema este colecţionară şi are o galerie de artă la Bucureşti, a intervenit Robert. Din când în când mai face mărţişoare pentru bogaţi şi bijuterii greu de purtat. Ea însăşi e o persoană greu de purtat uneori.

— Negrilică, nu fi rău, se smiorcăi prefăcut Ema, hai să vă fac o poză, băieţi, cu cea mai celebră privelişte a Veneţiei, să aveţi şi voi ce pune pe Facebook, sau tu nu eşti în reţeaua de socializare, părinte?

— Alexei, îşi repetă părintele numele dregându-şi vocea.

— Ah, eşti sub acoperire, nu vrei să ştie lumea că eşti preot, a spus Ema, bine, Alexei.

— Nu sunt sub acoperire, dar nu îmi plac miştourile astea.

— Dar cine face miştouri? Dragă, dar ce sensibili suntem, a spus Ema uitându-se spre Robert.

Femeia a scos telefonul din geanta ei supradimensionată şi i-a aranjat pe cei doi prieteni printre turiştii care îşi făceau poze cu Canal Grande de parcă ar fi fost podul ei. La orizont se vedeau turlele bazilicii Santa Maria della Salute şi Punta della Dogana cu zeiţa Fortuna. Priveliştea avea ceva cinematografic. O pâclă albicioasă estompa clădirile din zare, iar apa verzui-albăstrie a mării de pe canal părea sculptată într-un malachit toxic pe suprafaţa căruia erau prinse aproape în nemişcare gondole cu turişti şi vaporetto-uri.

— Hai că sunteţi bine, a spus Ema, ai ce să trimiţi şi către doamna preoteasă, să vadă şi ea cum a fost la Veneţia.

Alexei se uita contrariat la această femeie care, în ciuda eleganţei şi a aparentei fragilităţi, scosese numai răutăţi pe gură în doar câteva minute de când se întâlniseră. Au pornit spre restaurant, ea deschidea drumul, ei au urmat-o. Robert i-a făcut un semn lui Alexei ducându-şi degetul arătător în dreptul tâmplei.

Au mers pe străduţe câteva minute, până au ajuns într-o zonă cu magazine, unde Ema a dorit să intre doar puţin ca să se uite la ceva şi a ieşit după jumătate de oră cu o pungă

mare pe care scria GUCCI.

— Haideți să mâncăm, sunt moartă de foame, a spus Ema, mulțumită de cumpărăturile pe care le făcuse. Nu ți-ai luat nimic, Alexei? O geantă pentru doamnă?

Robert a pufnit în râs. Alexei se uitase la prețuri câteva minute. Totul părea exorbitant. Nimic nu era sub 100 de euro în magazin. Au găsit pe urmă un restaurant într-o piațetă. S-au așezat undeva la umbră și Ema a comandat apă, vin și cafea făcându-și vânt cu un evantai care avea un elefant verde pe el. Nimic din ținuta ei nu era lăsat la întâmplare. S-a așezat pe un scaun picior peste picior și și-a suflecat rochia largă până peste genunchi ca să se răcorească, mototolind elefantul. Alexei s-a uitat pentru o fracțiune de secundă la genunchii ei albi și tari și la degetele de la picioare, delicate, cu vinișoare subțiri care urcau seducător pe glezne. Impecabilă și complet inabordabilă. I-a cerut ochelarii de soare lui Robert. În felul ăsta nu mai trebuia să-și ferească privirea când se uita la ea. Nu îl atrăgea în vreun fel, dar era curios să îi urmărească gesturile, îi dădea senzația unui pumnal care scânteia amenințător în fundalul unui peisaj frumos. Era periculoasă, ăsta era sentimentul pe care îl avea, genul de femeie din pricina căreia puteai să iei bătaie pe stradă de la străini. Ema și-a aranjat șalul vaporos și a oftat melodramatic.

— Sunt de trei zile în orașul ăsta și nu mai pot, Robert, se văită. E obositor, artiști, grevă, turiști, petreceri. Ieri am stat toată ziua pe terasa hotelului. A luat-o lumea razna, serios.

— A cam luat-o, a spus Robert.

— Am auzit că s-a format o brigadă venețiană care a început un soi de atacuri de gherilă.

— Da, cu rahat, a spus Alexei privind lumea care trecea prin piațetă.

— Ce rahat? a întrebat Ema făcându-și vânt. Câteva broboane mici de transpirație i-au apărut în puful buzei de sus. Alexei s-a uitat la ea o fracțiune de secundă. Buza de sus și buza de jos nu stăteau niciodată lipite. Erau mereu întredeschise, sugerând o melodramă.

— Au aruncat niște pungi cu rahat peste o familie de turiști spanioli, a spus Robert. Noi eram chiar lângă ei. Practic ne-am luat niște stropi.

Buzele femeii s-au deschis într-o grimasă de uimire, dezvelind niște dinți sidefați, perfect proporționați. Fața ei exprima o uimire sinceră și părea că încearcă să-și imagineze pungile cu rahat împrăștiate peste turiști.

— Trebuia să-mi iau inelul cu căcat, a spus dintr-odată uitându-se la inelul cu arcurile spiralate strânse într-un mănunchi pe degetul ei. Alexei se uita la Robert care mustăcea.

— Dar inelul ăsta cu ce e? a întrebat Alexei.

— Cu sifilis, a răspuns Ema fără să se uite la el.

Alexei încerca să-și dea seama dacă auzise bine cuvântul sifilis. Era sigur că spusese altceva, dar poate înțelesese el greșit. Gândul că un inel ar putea avea sifilis i se părea imposibil și mai ales periculos. Variantele alergau prin mintea lui, încercând să găsească o explicație.

— Am o colecție întreagă. Inele, cercei, ace, broșe, a continuat Ema. Dorești pentru doamna preoteasă?

— Ați spus sifilis? a întrebat contrariat preotul.

— *Treponema Pallidum*, dacă știți. E o spirochetă. Așa arată bacteria, ca o spirală

care se agață de carnea oamenilor. Dar hai să ne tutuim. Suntem cu toții prieteni aici.

— Păi și de ce?

— Ce, e vreo rușine să ai sifilis? a spus Ema. E tot din iubire. Face parte din dragostea de viață și bacteria asta.

— Cum adică din dragoste? a întrebat Alexei.

— Ema glumește, Alexei, a spus Robert.

— E o colecție de bijuterii pe care am creat-o acum un an, l-a lămurit Ema mângâind spirochetele de *Treponema Pallidum*. Îi spune FOMO. E un curent printre tinerii din ziua de azi, FOMO, adică *fear of missing out*, frica de a nu rata ceva în viață, de a nu fi mai prost ca celălalt, și asta vine cu un preț. Uneori o boală, alteori o cicatrice, o depresie, niște antidepresive, anticoncepționale, avorturi, traume. Efecte ale acestui carusel numit FOMO. Ai auzit de FOMO, Alexei?

— Nu, a spus preotul.

— Nu prea vorbește lumea de *fear of missing out* pe la biserică, a râs Ema.

— Nu prea.

— Știi cu ce se hrănește FOMO cel mai mult?

— Cu ce?

— Cu inocență. Oamenii își pierd toată inocența când au FOMO. Pentru că totul e permis ca să nu ratezi nimic din ce e mișto în viață.

— Și a cumpărat cineva bijuterii FOMO? a întrebat Robert.

— Ai să râzi, inelul cu Chlamydia și cerceii cu Xanax făcut din aur alb s-au dat ca pâinea caldă.

Ema și-a comandat trei feluri de salate și încă o cafea. I-a dat instrucțiuni foarte clare ospătarului cum să fie preparate salatele și când să fie adusă cafeaua. Alexei o privea zâmbind. Se mai relaxase. Au comandat și ei de mâncare și de băut. Robert și-a aprins o țigară și s-a lăsat pe spate în scaun.

— Se mănâncă foarte prost în Veneția, a spus Ema. Poate și din cauză că mulți dintre turiști sunt veniți doar pentru o zi și au mâncare la pachet. Dar spuneți-mi cum vă distrați voi, băieți, a continuat ea, de câți ani nu v-ați mai văzut? Treizeci?

— Douăș'cinci, a spus Robert.

— Ați băut, ați futut și voi ceva? a râs Ema. Scuză-mă, părinte, am gura păcătoasă, știu, dar mi-am adus aminte de bietu' tata, că așa ne întreba pe mine și pe frate-miu când veneam acasă de la facultate. Ce să-i faci, am crescut într-o familie păcătoasă.

Alexei se uita la ea gânditor. Această femeie alunecoasă îi aducea aminte de facultatea de teatru, de adolescentele care doreau să joace toate rolurile lumii în același timp, fiind și empatice și bune, dar imediat rele și înțepătoare, greu de mulțumit, capricioase ca niște zeități care dezvoltaseră un mecanism de apărare făcut din nemulțumire și chicote de râs. O pisică pe acoperișul fierbinte, și-a spus rememorând nostalgic titlul piesei de teatru din care învățase un monolog cu mulți ani în urmă. Se uită încă o dată la gleznele ei rozalii.

— Ești căsătorită? a întrebat Alexei și după o scurtă pauză Ema și Robert au izbucnit în râs complici, ca și când ar fi știut ceva ce nu puteau să spună mai departe.

— Părinte, ai văzut vreodată o minune cu ochii tăi?

— Ah, sunteți vorbiți, făcu Alexei uitându-se spre Robert.

— N-am zis nimic, a spus Robert apărându-se cu palmele ridicate, acel gest pe care îl fac fotbaliștii către arbitru atunci când vor să spună că nu sunt ei de vină pentru accidentarea jucătorului întins pe teren.

— O minune e o imposibilitate, nu? Un lucru care nu poate fi explicat, a spus Ema luând o gură din cafea și făcu un semn imediat către chelner cu ceașca ridicată. S-a răcit. Adu-mi o cafea fierbinte, te rog, apoi a continuat către Alexei, pentru mine căsătoria e un lucru care nu poate fi explicat, de asta te întreb. Crezi că am vreo șansă să mă căsătoresc? Am auzit că există unii preoți clarvăzători, poate ești și tu unul dintre ei.

— Există, da, sunt oameni cu frică de Dumnezeu, în care vorbește Duhul Sfânt, a răspuns cu seriozitate Alexei. Au mare cădere în fața lui Dumnezeu. Dumnezeu îi iubește că îi vede smeriți și le dă uneori darul clarviziunii sau al dreptvorbirii. Eu nu cred că am asta, dar duhovnicul meu de la Frăsinei avea acest dar. Vedea prin oameni.

— Dar ce înseamnă să fii smerit? a spus Ema. Să fii cuminte? Umil? Să te anulezi ca ființă? Să nu te mai afirmi crud prin acțiunile tale care te fac să răzbați prin viață? Care e treaba cu smerenia? Uite un titlu de carte bun, a adăugat Ema uitându-se către Robert.

— Smerenia e piatra de temelie a credinței, a spus Alexei gândindu-se la întrebările femeii. Să nu te crezi mai bun decât ești, să îți lași trufia la o parte și să-l iubești pe Dumnezeu cu evlavie.

— Iubirea e una, smerenia e alta, a spus Ema luând cafeaua fierbinte pe care o adusese ospătarul. Poți să iubești și fără să fii smerit.

— Smerenia e atunci când poți să te cobori în sinea ta mai jos decât cel mai umil om din lume, a spus Alexei.

— Deci să nu poți să mai umilești la rândul tău pe nimeni?

— Da, să fii bun și smerit.

— Face cineva asta?

— Prea puțini. Oamenii vor mereu mai mult. Smerenia e să nu îți dorești niciodată să ai ceva în plus.

— Practic să anulăm ceea ce ne face să evoluăm, a spus Ema. Băi Negrilică, îmi place prietenul tău. Are substanță.

— Am făcut multe prostii împreună când eram mici, a spus Robert.

Sosi mâncarea, care, în ciuda mofturilor Emei, arăta bine. Fructe de mare, pește, risotto.

— Deci nu ești căsătorită, a spus Alexei spre Ema după ce a luat o gură din mâncare, încercând să tragă o concluzie, și toată lumea a izbucnit în râs cu furculițele în aer.

Era patru după-amiaza. Căldura începea să scadă. Furnicarul năștea a doua oară, oamenii își părăseau camerele de hotel încet-încet ieșind din așternuturile în care dormiseră un somn de amiază odihnitor, departe de vipie, între pereții răcoroși ai clădirilor vechi transformate în hoteluri și pensiuni. Urma seara de vineri. Urmau concerte de Vivaldi prin tot felul de bisericuțe și săli ale Veneției, urmau mese încărcate de vin și fructe de mare și paste, petreceri și o poftă de viață care creștea pe măsură ce temperatura se apropia de zona de 21-22 de grade Celsius, zona Goldilocks în care oamenii se simt cel mai confortabil, uită fragilitatea ființei umane și au tendința să facă excese. În ciuda faptului că lucrurile vor fi *exact așa cum trebuie*, oamenii vor împinge limitele, se vor

întârâta unii pe alții în această competiție de putere și curiozitate în care s-au înscris cu toții. Cruzimea nu va întârzia să apară. Cruzimea de la prea mult bine.

— Și cum merge articolul? a întrebat Ema.

— Ce articol? a făcut Robert cu mâncarea în gură.

— Articolul pe care mi-ai spus că vrei să-l scrii despre voi doi la Veneția.

— Aaa, nu știu, încă nu-mi dau seama.

— O să povestești cum v-ați plimbat cu gondola pe canale? a întrebat Ema zâmbind cu subînțeles. Și cum ați depănat amintiri? Ah, ce urăsc expresia a depăna amintiri.

Alexei mesteca dintr-odată cu atenție îmbucătura de pește din gură, mestecându-și de fapt gândurile noi care-i încolțeau ca o iederă otrăvitoare în minte. Planta se cățăra pe ceafa lui, acoperindu-i ușor-ușor capul și ochii într-o îmbrățișare toxică. Oare câți oameni mai știau că Robert va scrie un articol despre ei doi la Veneția? Cu cine mai vorbise? De ce nu îi spusese și lui de la început, de când venise la Buftea?

— Trebuie să faceți lucruri mai interesante, a spus Ema. Dacă mergeți ca turiștii din cârciumă în cârciumă și pe la expoziții nu prea e fun. Trebuie să veniți diseară la o petrecere, hai că o să fie mișto. E cu artiști, galeriști, bogătani, lume cu care nu te întâlnești pe străzile din Veneția ziua. Ăștia circulă doar cu taxiurile pe apă. Dacă ar putea și-ar face un metrou pe sub apă care să facă legătura între pallazo-uri, între expoziții și petreceri. Într-un fel îi înțeleg, nu prea îți mai vine să faci o plimbare printre toți transpirații ăștia.

De după colțul de piatră al clădirii restaurantului apăru o pisică uriașă, un motan care ținea în gură un porumbel mort. Pisica a trecut agale, cu mișcări lente, pe lângă mese. Omoplații felinei se unduiau ca într-un dans al șovăielii. Alexei a urmărit pisica înaintând spre intrarea în restaurant, maiestuozitatea ei scădea pe măsură ce se apropia de oameni, devenea mai precaută, mai temătoare, mai șovăielnică. A lăsat porumbelul în fața pragului și a dispărut grăbită printre mese înainte s-o vadă cineva. Lumea era ocupată cu mâncarea și discuțiile. Țipătul unei fetițe a sfâșiat zumzetul de stup de pe terasa restaurantului. Crima fusese descoperită. Un ospătar a apărut imediat și a luat o hârtie care se punea de obicei pe mese, în fața oamenilor care luau prânzul. A împăturit repede cadavrul. Un fulg s-a desprins și a plutit în urma ospătarului care a dus porumbelul mort în interiorul restaurantului. O adiere a împins printre mese fulgul, care a trecut pe deasupra Emei și s-a ridicat peste umbrelă. În afară de Alexei nimeni nu văzuse cum ajunsese porumbelul mort pe pragul de la intrare. Fetița care țipase se uita în sus spre streașina clădirii să vadă dacă mai cădea ceva de sus. Dintr-odată adevărul i s-a părut lui Alexei un lucru foarte îndepărtat. Poate că și lui i s-a năzărit că văzuse o pisică. Și-a imaginat porumbelul împachetat în hârtie stând inert într-un sac de plastic alături de resturi de mâncare și un sentiment rece ca o zăpadă căzută pe interior îl străbătu, așa cum se întâmpla de atâtea ori în fața sicrielor care rămâneau în capela bisericii pentru priveghi. Ce departe erau oamenii de toate aceste lucruri! s-a gândit. Moartea era mereu ceva îndepărtat.

— Alexei, a strigat Robert numele prietenului său căzut pe gânduri, te întrebam dacă vrei să trecem pe la hotel înainte de petrecere sau mergem direct la petrecere.

Alexei s-a uitat scurt la genunchiul femeii, apoi la Robert.

— La hotel, la hotel, a spus grăbit să revină la gândurile lui, scormonind în ele la fel

cum scormonea în bucata de pește din fața lui, căutând cu furculița ceva ce nici nu știa cum arată.

Când s-au ridicat de la masă un nor a trecut pe deasupra lor. Alexei a privit spre soarele difuz, apoi la Ema, care zâmbea și mai mult după paharele de vin pe care le dăduse gata.

— Nu mă lași baltă, părinte, vreau să dansez cu tine diseară, a spus făcându-le cu mâna celor doi prieteni care urcau pe un vaporetto spre Lido di Venezia.

Alexei a făcut și el cu mâna și a rămas pe gânduri privind clădirile pe lângă care treceau. Amândoi resimțeau oboseala și agitația care se depusese în corpurile lor de-a lungul zilei. Informația se amesteca, imaginile se succedau prea rapid. Preotul nu reușea să pună cap la cap tot ce se întâmpla în jurul său. Plimbarea cu barca a avut darul să-l liniștească, totuși. Lumea nu mai era așa gălăgioasă ca la ora prânzului. Valurile tulburi-albăstrii se loveau ritmat de carena bărcii. Mergeau spre liniște. Pluteau. Plutirea făcea lucrurile mai elastice.

— Sper că nu te-ai supărat, a spus Robert după o vreme. Așa e Ema. Îi place să provoace.

Alexei a dat din cap înțelegător, dar nu a spus nimic.

— Cred că ai avut dreptate ieri când ziceai de perspectivă, știi? Că venețienilor le lipsește perspectiva, a continuat Robert. Acuma văd pentru prima oară terasele astea construite în vârful caselor, vezi, a adăugat arătându-i lui Alexei o construcție din lemn vopsit în negru pe acoperișul unei case.

— Da, a spus Alexei obosit, e greu să vezi cerul doar prin bucăți de piatră decupate.

— Cum le simți tu imediat, părinte! a spus Robert cu o undă de ironie.

— Auzi, tu ai vorbit cu doamna asta despre mine? De unde o știi? Care e treaba cu ea? Mi se pare atât de copilăroasă și capricioasă, a spus Alexei, și agresivă cumva.

— Te-ai supărat?

— Nu, dar am senzația că se uita la mine ca la o ciudățenie. Un popă, ia să-l ispitim.

— E inocentă. Are un sistem de apărare mai ciudat, a spus Robert. Ne știm din facultate. Ea a făcut jurnalism și pe urmă filozofie. E și foarte deșteaptă, dar și foarte dificilă. În ziua în care am cunoscut-o îi spunea unei colege că i-a venit ciclul și că nu poate să facă dragoste cu noul ei iubit, apoi s-a ridicat în picioare și a exclamat luminată la față: Știu! Muie! Soluția este muia! Și crede-mă, e o soluție la care se pricepe.

— Ați fost împreună?

— E mult spus împreună. Și a vrut la un moment dat, acum mulți ani, să îl fută și pe taică-miu, a spus Robert izbucnind în râs.

Alexei făcu ochii mari.

— Taică-miu lucra la un film cu Nae Caranfil, asta venise o dată pe la noi, a auzit cu ce se ocupă tata și a vrut imediat să joace în filmul pe care îl filma el și a stat grămadă pe capu' lui. Poate o fi futut-o și tata, cine știe, că îi cam plăceau femeile. Din cauza asta cred că a și murit mama, de fapt.

— Îmi pare rău că a murit, a spus Alexei.

— Mda, și ea, și tata, cancer amândoi. Ea la plămâni. După ce ne-am mutat de la Buftea s-a apucat de fumat, a spus Robert.

Au urmărit o vreme orașul cum se îndepărtează. Au rămas doar valurile și sunetul motorului sacadat ca o inimă care pompa sânge în elicea propulsoare. Nu au mai vorbit nimic până în camera de hotel. Au mers pe străduțele din Lido până au ajuns la plajă. O briză răcoroasă împingea șervețele împrăștiate prin nisip, un coș de gunoi stătea răsturnat pe plajă. S-au descălțat și au mers pe marginea apei până în dreptul hotelului.

— Mai ții minte ce vorbeam ieri despre apropierea sufletească? a întrebat Alexei cu o voce distantă. Ziceam că opusul apropierii e îndepărtarea? M-am mai gândit. Cred că opusul apropierii este de fapt singurătatea. Mama e cel mai bun exemplu pe care îl am. O viață întreagă a fugit de Buftea, de mine, de taică-miu, și acum sfârșește singură ghici unde, în Buftea, fără nimeni care să o iubească cu adevărat.

Au intrat în hotel. Un șir de gânduri lungi, mortuare mergeau în spatele lui Alexei. Un alt șir de gânduri îl urmau pe Robert, care a spus că se oprește la bar să bea un digestiv. Alexei a luat-o încet pe scări, urmărit de imaginea mamei sale în rochia roșie, strânsă pe talie, cu decolteu, pe care o purtase în după-amiaza în care s-au întâlnit la morga spitalului din Constanța. Apropierea dintre el și Ligia s-a blocat în fața acelei rochii. Deși erau aceeași carne, fiul își simțea mama ca pe o străină desprinsă dintr-un alt peisaj, nepotrivită și în contratimp cu evenimentele. Dintre ei doi, doar el se afla în fața morții lui Cornel. Era singur la marginea unui hău orbitor, amețitor, la capătul căruia pluteau gunoaie într-o apă albăstrie-spălăcită. El era martorul morții, al singurătății în care se trezise după ce oamenii au eliberat spațiul din jurul corpului tatălui său întins pe plajă. Un spațiu orbitor, pustiu s-a desfășurat brusc în fața lui și inima sau ceva ce era în jurul ei, o emoție care ține viața înăuntrul corpului uman ca un prapur a trepidat, micșorându-se, strângându-i inima mică și sufocându-l. Târziu, ca după o plimbare pe un alt tărâm, lângă el a apărut mama lui, dar care nu mai era mama, era Ligia, o femeie oarecare învelită în pielea mamei sale. Atunci, în fața prăbușirii în abis ea se îmbrăcase cu o rochie roșie și mirosea a primăvară. Era în contratimp cu viața pe care o trăia copilul ei, mereu fusese. Înainte să intre în cameră Alexei și-a adus aminte că încă nu o sunase pe soția lui și îi era ciudă că, deși se gândise de atâtea ori la ea, uitase de fiecare dată să îi ceară telefonul lui Robert.

Moartea e o întâmplare sub soare

Cornel era un tip care punea suflet. Punea suflet și, atunci când sufletul său cădea rănit de apucăturile Ligiei, nu-și arăta niciodată durerea, nu se răzvrătea, iar sângele care îi gâlgâia în gât și-l înghițea fără o vorbă. Ardea pe dinăuntru ca un foc de paie și aștepta să treacă. Persista asupra unui gând până când epuiza orice înțeles și până locul din piept în care îl simțise începea să doară ca o rană deschisă. Era ca o urcare în înaltul cerului, durerea era punctul cel mai înalt la care ajungea, după care începea coborârea și gândul acela rămânea undeva acolo sus, în aer, abandonat, supus uitării, pentru că asta făcea Cornel cel mai bine, dădea uitării multe din capriciile, indiferențele, toanele și metehnele Ligiei. Uitarea era ca un animal de companie zburător pe care îl hrănea din când în când cu faptele frumoasei și egoistei sale soții. Pe măsură ce treceau zilele, animalul devenea mai mare și uneori îl putea simți odihnindu-se pe umărul lui, apăsând cu toată greutatea gândurilor pe care le consumase. Și nu degeaba se spune că gândurile sunt cele care ne bagă în pământ, pentru că uneori ele atârnă greu peste sufletele oamenilor și se supun unei forțe de gravitație ciudate, invizibile. Ar putea să fie vorba despre forța de atracție pe care o exercită răul asupra binelui, în mijlocul căreia sunt prinși cei mai blajini dintre oameni. Sau ar putea să fie masa totală a frustrărilor înmulțită cu o durată de timp. Nu există un calcul precis, există doar o senzație de greutate și apăsare care se instalează.

În ultima parte a vieții, cu toate eforturile pe care le făcea ca să uite, Cornel se simțea din ce în ce mai frustrat de indiferența cu care Ligia îl trata uneori. Indiferența îl îngropa efectiv sub un zid de tăcere și sânge care îi zvâcnea surd în tâmple, dar nu doar indiferența față de el îl durea, ci și cea față de Alexei, care avea nevoie de o mamă iubitoare. Ligia obținuse după facultate un post de profesoară de limba română la Școala numărul 2 din centrul orașului Buftea. Preda gramatică și literatură la clasele V-VIII. După aventura eșuată din facultate a avut o perioadă în care a fost prezentă acasă și iubitoare, atât cât putea ea să fie de iubitoare, pentru că Ligia nu reușea să spună prea ușor cuvintele. A petrecut timp cu copilul, cu Cornel, lucrurile au părut stabile o vreme, dar încet-încet dorința ei de a se detașa a renăscut într-o altă formă. Crăpătura prin care și-a pregătit evadarea de această dată era chiar la școala unde preda, și avea şi un nume: olimpiada de limba și literatura română. Să predai gramatică și literatură copiilor de maximum paisprezece ani nu e ceva foarte spectaculos. După doi ani de ascultat aceleași rezumate și idei principale din povestirile *Puiul* și *Fefeleaga*, în care, într-un fel sau altul, era vorba despre mame care își pierdeau copiii, Ligia nu mai era atât de entuziasmată. La un moment dat, ca să scape de monotonia sălii de clasă, a vrut să organizeze o excursie în satul din Munții Apuseni în care avea loc acțiunea din nuvela *Fefeleaga*, dar directorul școlii a râs și a zis că bine că n-aveau în manuale personaje care trăiau în sate din America. Se plictisea Ligia, așa că olimpiada de limba română a apărut la un moment dat

ca o soluție plină de oportunități. Cei de la clasa a VII-a și a VIII-a puteau participa la concursuri școlare alături de profesorii lor. Așa că Ligia a început să investească timp în pregătirea suplimentară a celor mai buni copii din clasele la care preda și în scurt timp a ajuns la olimpiadă. Faza națională a concursului se desfășura întotdeauna într-un oraș din țară unde se întâlneau toți copiii, cu profesorii pregătitori și inspectorii de specialitate. În felul acesta reușea să fie parte dintr-un sistem mai important decât cel al orășelului Buftea, era conectată la o viață nouă. Periodic mergea la inspectorat și participa la ședințe și întâlniri cu profesorii care pregăteau elevii pentru olimpiadă. Aici l-a cunoscut pe inspectorul Costin Vianu, un bărbat elegant și foarte îngrijit care fuma Kent cu niște gesturi largi, elegante și care mai mult asculta decât vorbea, pentru că asta era meseria lui de inspector, să asculte și să inspecteze, dar atunci când vorbea se lăsa liniștea pentru că toată lumea dorea să îi audă vocea. Era văzut ca viitorul inspector general. Nu mică i-a fost mirarea Ligiei când la prima ei inspecție a apărut tovarășul Vianu, cu haina de la costum pusă pe umeri ca o mantie, și s-a așezat alături de alte două doamne în ultimele bănci ca să urmărească lecția. La final, după ce copiii au ieșit din clasă și doamnele inspectoare au pornit spre cancelarie, tovarășul s-a apropiat tăcut de Ligia, a privit-o drept în ochi și a întrebat-o cu vocea lui sobră dacă asta era ceea ce își dorea cu adevărat să facă. Ligia s-a fâstâcit și a bălmăjit ceva despre olimpiade și pregătire.

— O-lim-pi-a-da, a spus rar inspectorul și atunci un gând a sclipit în mintea lui sobră. Te aștept la inspectorat să discutăm despre acest lucru. Olimpiadă, a repetat încet și a ieșit din clasă lăsând-o pe Ligia în urma lui să inspire parfumul pe care îl împrăștiau hainele sale.

Din acest moment până la data la care a murit Cornel mai rămăseseră paisprezece luni.

În 1986 Cornel împlinise 31 de ani și simțea din plin un soi de criză existențială, planurile lui ca regizor de film se cam duseseră pe apa sâmbetei. Scrisese două scenarii, dar nimeni nu îi aproba ideile, și oricum nu se potrivea el cu cinematografia pe care o agrea partidul. El visa filme poetice, transpuneri după Eminescu și Mircea Eliade, despre iubire, și nimeni nu avea răbdare cu ideile lui. Se consola cu traficul de casete video dublate în română. În subsolul blocului amenajase o boxă sub apartamentul lor de la parter. Făcuseră o spărtură în podeaua din bucătărie și cobora direct în boxă, unde pe un raft, alături de conserve, sticle de vin și borcane cu compot și zarzavat de la părinții săi erau puse la rând zeci de casete video. Multe dintre ele erau filme de artă de care făcuse rost prin niște foști colegi de facultate. Tot acolo băgase cu mare chin o canapea, un televizor și un video și uneori petrecea ore în șir în subsol urmărind filme de Fellini, Antonioni sau Bergman visând la propriile sale povești, la un film făcut de el. Destinul său părea să se fi blocat în jurul ideii de regizor secund. Întotdeauna era nevoie de un regizor secund undeva. De multe ori își contempla propria persoană în timpul filmărilor, văzându-se ca pe un trăgaci pe care apăsa adevăratul regizor al filmului, un trăgaci fără voință. Nu interesa pe nimeni ce era cu adevărat în mintea unui regizor secund. Uneori filma scene intenționat diferit de indicațiile regizorului ca să enerveze, alteori schimba câte o replică. Se uita în ochii cameramanului, care știa că filmau degeaba și că pelicula avea să fie aruncată la gunoi, dar nu putea să se oprească, trebuia s-o facă, trebuia să vadă și varianta

lui. Pe urmă îi părea rău de tot scandalul.

Era într-o dimineață de martie, pe la ora 8. Alexei dormea încă, pentru că avea ore de la prânz. Era în clasa a II-a. Cornel pusese la fiert o oală cu apă ca să facă niște ochiuri românești și urmărea bulele de aer care se formau pe fundul cratiței. Era necăjit tare din cauza Ligiei, care în ultima vreme devenise insuportabilă. Se gândea la starea pe care o aveau moleculele de apă de pe fundul cratiței și la formarea bulelor de aer ca niște martori ai insuportabilității. Fierbințeala făcea bulele să se ridice, să scape din cratiță, să se elibereze în aer. Nu știa dacă erau bule de oxigen sau alt gaz, știa însă că el, dacă ar fi fost o bulă, iar Ligia ar fi fost un foc, ar fi stat în continuare lipit de fundul cratiței suportând arsura. Gândul ăsta îl deprima și mai tare. Poate ar fi trebuit să se detașeze mai mult de Ligia, poate ar fi trebuit să o lase să vină singură la el, îi spunea partea lui moale a conștiinței, totuși era soția lui, nu o iubită pe care trebuia să o ademenească și să o vrăjească, se răzvrătea apoi o voce în el. Să fii soție presupunea niște îndatoriri, însemna că îți asumi o viață și niște responsabilități alături de cineva, însemna o stare de complicitate în care totul trebuia împărțit, și nu dovedit. El o iubea, îi dovedise în permanență, nu el trebuia să facă efortul.

Ouăle așteptau sparte într-un vas. Le-a turnat pe rând în apa care bolborosea și pe urmă a rămas cu gândurile lui complicate, amestecate, uitându-se pe fereastră. O Dacie 1300 venise după Ligia, care ieșise grăbită din casă la șapte dimineața lăsând un val de parfum în urmă. Avea ședință la inspectorat. Olimpiada se apropia. Pe masa din bucătărie stătea geanta Ligiei. O uitase în graba în care plecase. Era o geantă încăpătoare în care Ligia ducea tot ce avea nevoie. Pe buzunarul exterior avea croșetată o pasăre dintr-un material crem care ieșea în relief. Cornel a atins pasărea și a deschis geanta. A dat peste un teanc de lucrări pe care le-a scos și a început să le citească curios să vadă ce mai spun copiii de la școală. Poate ar fi trebuit să îi scrie scrisori Ligiei și să le strecoare printre lucrările copiilor, dar s-a îndepărtat de acest gând repede. Era penibil. A răsfoit lucrările. Copiii erau slabi. Unii scriau cu greșeli gramaticale, alții se exprimau foarte rudimentar în propoziții care nu erau scoase din mintea lor, ci din tot felul de texte de manual. Ligia se exprima uneori la fel de laconic și fără vlagă, ca și când un duh al sărăciei sufletești și lexicale pusese stăpânire pe ea. Apa din cratiță a început să bolborosească violent. A lăsat lucrările pe masă și s-a repezit să ia oala de pe foc. Degetul arătător s-a lipit de urechea încinsă a cratiței pentru o fracțiune de secundă. N-a simțit arsura, a simțit cum striațiile amprentei de pe degetul arătător s-au topit brusc, ca un plastic, sub acțiunea căldurii puternice. O clipă în plus dacă ar fi ținut degetul pe cratiță și s-ar fi ars, ar fi simțit durerea plină și o bășică ar fi apărut, dar a retras mâna la timp și a închis repede ochiul aragazului. Ouăle erau făcute. S-a uitat atent la degetul arătător. Pielea se vedea mai lucioasă acolo unde atinsese metalul încins, amprenta lui părea că se aplatizase. A icnit cu amărăciune, asta simțea și în legătură cu Ligia, că îi aplatiza creierul și amprentele, că îl frigea de câte ori încerca să pună mâna pe ea. S-a întors la lucrările copiilor și a dat să le pună la loc în geantă. Pe fundul genții, printre stilouri, farduri, carnețele, ochelari de soare și două rujuri, stăteau un pachet de Kent și o brichetă de metal care avea pe una din fețe scrijelite inițialele C.V. A luat bricheta și și-a frecat degetul arătător proaspăt ars de striațiile brichetei. Nu simțea nimic. Nu își dorea să simtă nimic. A închis ochii și a pus bricheta la

loc. Alexei se trezise și apăruse în pragul bucătăriei cu un zâmbet larg pe față. În ziua aceea aveau program, trebuiau să se întâlnească cu Robert ca să își facă undițe pentru pescuit. Bricheta metalică a intrat la locul ei cu un sunet înăbușit de căptușeala genții. Nu a mai văzut-o până în ziua morții lui. Dar inițialele au rămas cu el, le-a căutat mereu în lucrurile pe care le făcea Ligia, le-a suprapus peste ale unor oameni pe care îi cunoștea, profesori de la școală, femei și bărbați. A încercat să ghicească de la ce veneau, dar nu a întrebat-o niciodată pe Ligia despre brichetă. A lăsat lucrurile așa cum lăsase arsura de pe deget, sperând că peste toate aceste lucruri va crește o piele nouă și frumoasă. Din acest moment până la data la care a murit Cornel mai rămăseseră cinci luni.

A venit sfârșitul anului școlar, Cornel, Alexei și Ligia au mers împreună la ceremonia de premiere de la Casa de Cultură din Buftea, o clădire nou construită care dormea greoaie și gri între blocurile din centru. Sala de spectacole gemea de lume. Era plin de coronițe, bunici, părinți, copii și profesori. Alexei era premiant și ținea cu greu în brațe un buchet de gladiole pe care trebuia să îl ofere învățătoarei. Gladiolele le alesese el însuși din solarul bunicilor lui Robert. Erau lungi și pline de flori roșii ca sângele. Ligia a primit și ea un premiu pentru performanțele pe care le obținuseră copiii pregătiți de ea la olimpiadă. Pe scenă a apărut inspectorul general, care a ținut un mic discurs despre importanța olimpiadelor și a limbii române și a felicitat-o încă o dată. Ea zâmbea crispată în spatele lui, printre olimpicii școlii. După ce s-au dat premiile la clasa lui Alexei, Cornel a ieșit cu copilul afară. Era iunie, un soare plăcut încălzea creștetele copiilor, care răsăreau de sub coronițele făcute din flori de câmp, maci roșii sau margarete. Elevii stăteau la poză cu învățătorii și învățătoarele și își țineau la vedere diplomele și cărțile primite. În aer se simțea un miros de flori de tei care se descompuneau în bălțile lăsate de ploaia care trecuse cu câteva zile în urmă peste orășel. Descompunerea asta o simțea și Cornel într-un mod fatal, dar nu era legat de tei. Se încheia un ciclu, copiii intrau în vacanță. Dar înainte de asta așteptau cu toții nerăbdători, cu coronițele pe cap, să intre în cofetării și să fie răsplătiți cu dulciuri pentru învățătura pe care o acumulaseră. Alexei aștepta și el, dar mama lui nu mai apărea. După zece minute de așteptare, Cornel a intrat în casa de cultură. Depresia pusese o gheară pe el în ultima vreme și avea zile în care, deși nu bea absolut nimic, se simțea mahmur și obosit, cu inima bătând în gât sălbatică din senin, de parcă ar fi fost a unui alt Cornel care făcea în alt univers un efort fizic neobservat. A găsit-o pe Ligia în foaier. Inspectorul o strângea de cot și îi spunea ceva aplecat ușor spre ea, când a apărut el gâfâind.

— Tovarășul Vianu Costin. Inspectorul general, l-a prezentat Ligia pe inspector retrăgându-și cotul din mâna lui.

Cornel s-a prezentat și el fugitiv, apoi a plecat cu Ligia și Alexei spre cofetărie, ducând cu el imaginea tovarășului inspector dizolvată în sângele pe care îl pompa inima. Au mâncat savarine și amandine. Ligia a fost îngândurată și a zâmbit mecanic tot timpul la vorbele copilului. Mai rămăseseră două luni de viață pentru Cornel.

La sfârșitul lui august au plecat la Eforie Nord. Cornel obținuse cu greu cazare la hotelul Europa. Stăteau la etajul 8, camera 834. Marea nu fusese niciodată atât de frumoasă ca în camera 834. Plaja ca un biscuit nisipos se înmuia într-o mare albastră nesfârșită. Alexei bea Pepsi în fiecare zi și făcea baie în mare de dimineață până seara.

Asupra Ligiei, hotelul a avut o influență neașteptată. Din momentul în care au pus piciorul în holul clădirii uriașe, fața ei s-a schimbat complet. Era o lume nouă. Savura fiecare moment.

— Aș putea să mă obișnuiesc cu viața asta, i-a spus cu un ton glumeț lui Cornel, care a zâmbit privind marea.

Ceva chimic se schimbase de câteva luni în corpul său, speranța că pielea cea nouă și sănătoasă va crește peste viața lui cu Ligia se dovedise deșartă. Dar vacanța părea să fie o perioadă bună pentru ei. Deși își propusese să nu mai aibă nici un fel de așteptare de la Ligia, simțea un soi de cedare din partea ei, simțea că deschisese, sau cel puțin crăpase ușa prin care îi putea vedea zâmbetul cald de femeie iubitoare pe care îl simțise odată. Dar mintea lui era în alertă. Inima lui stătea la pândă ca un ghepard care abia aștepta să o rupă la fugă după o pradă imaginară. Era stresat. Se trezea dimineața cu un gust metalic în gură pe care nu îl înțelegea, despre acest gust mintea lui contorsionată fabrica explicații magice pe care le împărtășea Ligiei uneori sub forma unor glume amare, dar la final realiza că își făcea doar mai mult rău, pentru că în pofida așteptărilor sale, în loc să îl ia în brațe și să îi aline suferința, Ligia râdea de aceste glume și atât.

— M-am gândit de la ce e gustul ăsta metalic pe care îl am în gură, a spus într-o zi pe plajă, e de la inimă.

Ligia a pufnit într-un râs cristalin.

— Da, a continuat Cornel, cred că se formează o plato㘠de oțel în jurul ei.

— Ce romantic, a râs mai departe Ligia aranjându-și o bretea de la costumul de baie, sper că e inoxidabil.

— Ți-ar părea rău dacă aș muri? a continuat Cornel văzându-și pieptul dintr-odată mâncat de rugină.

Ligia a continuat să râdă și nu a mai spus nimic, iar Cornel a simțit distanța dintre el și ea.

— Spune.

— Ce să spun?

— Da sau nu?

— Nu, normal, a făcut o glumă la rândul ei Ligia și a rupt-o la fugă spre mare.

Era miercuri dimineață. Cornel cobora cu Alexei din camera hotelului spre plajă. În holul hotelului, lângă recepție, Ligia bea o cafea în ținuta ei de vacanță, picior peste picior, râzând la glumele inspectorului general. De când sosiseră la mare, Ligia se trezea la prima oră și zicea că iese să facă aerosoli. Cornel s-a apropiat de soția sa cu inima zvâcnind ca lovită de o bâtă de baseball. S-a oprit în spatele Ligiei și de acolo a revăzut pachetul de Kent și bricheta metalică. Inspectorul s-a ridicat brusc, cu un zâmbet reținut și mâna întinsă să-l salute, dar Cornel s-a întors pe călcâie cu copilul de mână și a luat-o spre ieșire. Când a ajuns afară s-a oprit o clipă și a scuipat cu sălbăticie la rădăcina unui pomișor de pe spațiul verde.

A urmat o ceartă lungă pe malul mării, că nu își dădea seama ce face, că gelozia lui inutilă o punea într-o situație neplăcută în fața inspectorului și multe altele, în timp ce Alexei se juca în nisip la câțiva metri de ei. Ligia a plecat furioasă. A doua zi, joi, ea nu a mers la plajă cu ei. A rămas în cameră. Vântul bătea tare și valurile se înălțau la câțiva

metri peste capetele oamenilor. S-au așezat pe prosop, s-au dat cu cremă și Alexei și-a scos toate jucăriile să le ducă la malul apei. Cornel s-a apropiat de el și i-a spus doar atât:

— Așteaptă-mă aici, mă duc să fac o baie, și a intrat în apă lăsându-l pe copil în urmă să-i înțeleagă vorbele și să-și înceapă joaca lui cu castelele de nisip.

A trecut prin valuri lovind apa cu furie, ca și când carnea Ligiei ar fi fost acea suprafață înspumată, o imensitate plină de capricii și gânduri la care nu avea acces. A înotat până nu a mai avut aer. S-a oprit gâfâind și s-a întins pe spate, plutind o vreme cât să se liniștească inima care îi bubuia în piept. Soarele i se prelingea roșiatic pe sub pleoapele închise, valurile îl ridicau și-l coborau ca într-un carusel lichid. În mintea congestionată de frustrări, vârtejul gândurilor s-a oprit pentru o clipă, o liniște s-a așternut peste el ca o dantelă prin care putea să-și vadă trupul de jos în sus, de undeva de pe fundul mării, cum plutea destrămat pe margini de razele soarelui strălucitor și de durerea pe care ar fi vrut să o elimine ca pe ceva fizic, o piele care îi înconjura inima și care nu mai năpârlea. Atunci și-a adus aminte, în liniștea apei care îi înfunda urechile și inima care îi bătea tare, de un locotenent pe care-l cunoscuse în armată. A deschis ochii și aurul strălucitor al soarelui l-a orbit, ca atunci când își scosese masca de gaze cu care ieșise la instrucție în curtea unității. Gâfâiau cu toții, prăvăliți sub umbra îngustă a gardului de beton și furnicile se suiau pe bocancii lor și pe sub pantaloni, dar nu mai aveau putere să se mute din loc și unul dintre ei a spus că moartea este o mască de gaze, apoi altul a zis că moartea e deshidratare. Locotenentul venea spre ei cu mâinile la spate și un soldat a spus că moartea este un locotenent fără studii superioare. Au râs cu toții și locotenentul a răcnit la ei, drepți! și s-au ridicat cu echipamentul zăngănind pe ei, cu inimile calde și vestoanele leoarcă. La ce râzi, soldat, l-a întrebat locotenentul pe Cornel atunci și Cornel i-a spus că aveau un joc, să trăiți!, pe care îl jucau, și fiecare spunea ce este moartea, să trăiți!, și moartea vă face să râdeți, a răcnit și mai tare locotenentul, nu, să trăiți! și el a zâmbit puțin pentru că nu s-a putut abține la gândul că în loc de să trăiți ar fi trebuit să zică să muriți. Locotenentul s-a apropiat de fața lui umedă de transpirație și a întrebat ce e moartea, soldat, și el a zis fără ezitare că moartea e o întâmplare sub soare, să trăiți! și locotenentul a tăcut câteva secunde, s-a uitat la soldați, apoi la soarele arzător de deasupra lor și i-a trimis în cazarmă. Fața locotenentului stătea deasupra lui în aerul sărat al mării și a văzut cuvintele scrijelite pe un stâlp de lemn cu un cuțitaș, s-a întors cu fața spre mal, dar era departe și și-a dat seama că era dus de curent și prima lui reacție a fost să se enerveze că a fost prost și neatent. Nu își dădea seama unde îl lăsase pe Alexei pe malul aglomerat. A tras aer în piept și a început să înoate îndârjit spre mal, deși simțea cum cineva îl trăgea de picioare în larg, tot mai în larg. Credea că are puterea să învingă curentul. Când s-a oprit din dat din mâini a văzut un pescăruș trecând pe deasupra lui și l-a privit o clipă, nereușind să își adune vorbele de oboseală, dar cumva, în lipsa oricărui limbaj, și-a dorit să împrumute din zborul păsării sau ceva asemănător, ca și când în zborul pescărușului era viața lui, la care nu mai avea acces pentru că nu mai știa cum să o zboare, nu se putea să moară ca un prost, un val l-a băgat la fund ca și când a vrut să-l contrazică cu o îmbrățișare gigantică. S-a mai zbătut câteva minute lungi, a strigat prea târziu și prea încet, dar vântul bătea acum spre larg, cuvintele lui se pierdeau în valurile înalte între care nu mai vedea uscatul și nici pe Alexei, și din piept, din locul în care stătea durerea lui, s-a rupt pielea aceea de șarpe care

îl strângea și disperarea și frica au scos un hohot din el, ultimul, acvatic, apoi s-a destrămat într-o liniște întunecată.

Petrecerea

Deși nu știe, aceasta este seara pentru care Alexei a ajuns în Veneția. Toate componentele vieții și ale morții sunt aranjate în ordine în fața lui începând cu acest moment prezent și îl așteaptă să le trăiască. Este unul din episoadele cele mai interesante ale existenței sale, de aceea putem să ne imaginăm pentru o clipă îngerii păzitori și sfinții cum urmăresc totul cu atenție, poate chiar și Dumnezeu, de la înălțimea sa considerabilă, și-a luat o pungă de popcorn, a așezat-o amuzat, firește, de teoriile lui Robert, în inelul de sfânt al sfântului Petru, și s-a lăsat pe burtă, tolănit pe un nor sau mai degrabă pe o nebuloasă din imensitatea spațiului, pentru că Dumnezeu nu ar putea locui în atmosfera Pământului. La câte avioane brăzdează cerul, cu siguranță din întâmplare miile de ochi ai pasagerilor care plutesc la un moment dat peste Pământ l-ar putea vedea, și sigur că asta nu se poate. Sunt mulți cei care urmăresc spectacolul faptelor și gândurilor lui Alexei. Îl regăsim, așadar, pe acest bărbat pe terasa hotelului Excelsior din Veneția. Stă la o masă și contemplează. Undeva acolo, departe, pe lângă vapoarele din care au rămas doar niște luminițe în noapte, aerul care trece pe deasupra apei se răcește și începe să circule ca un șarpe atras de căldura țărmului și se întinde peste uscat, peste obiecte, printre palmieri și printre scaunele de pe terasa hotelului, pe sub pantalonii negri de stofă și mânecile scurte ale cămășii albe cu model cu pescăruși pe care Alexei a luat-o de la curățătorie cu doar câteva minute în urmă. Acest aer viu umple sufletele oamenilor cu diverse stări, unii simt o bucurie subtilă, alții ceva romantic, localnicii o nostalgie a timpurilor în care răcoarea venea dinspre mare doar pentru ei, dar cei mai mulți simt nevoia să desfacă o sticlă de vin sau de bere și să se recompenseze pentru ceva ce nu au nici un merit: briza mării. Pe plajă nu se mai vede nimic, dar Alexei, de la masa de pe terasă unde s-a așezat, știe că sunt oameni acolo, jos, pe șezlonguri, oameni care fumează, beau și râd zgomotos din când când. Ar bea și el un pahar de vin care să-i înmoaie gândurile și limba înainte să-și sune soția care așteaptă cuminte pe ecranul telefonului său, pe care îl ține cu mâna stângă. În dreapta are telefonul lui Robert, mai mare și mai de încredere. Cu acest obiect a făcut un semn către ospătar și a cerut un pahar de vin roșu, sau cel puțin are senzația că a cerut un pahar de vin roșu, pentru că băiatul părea să nu înțeleagă engleza lui. Un fulger brăzdează cerul în depărtare, deci acolo e locul de unde vine adierea asta răcoroasă, își spune. I-ar plăcea să înceapă ploaia, să toarne cu găleata, să stea sub streașina hotelului și să își bea vinul, apoi să se culce. Nu are chef de nici o petrecere. Robert nu dormise, apăruse la un moment dat în cameră înveselit de la prea multe digestive și îl trezise. Era altă lume când s-a trezit, acum își simte corpul încă adormit, se reobișnuiește cu lumea exterioară. Își visase copiii și îi e dor de ei.

Ospătarul i-a adus paharul de vin și e roșu, dar are îndoieli, se teme să nu-l fi păcălit și să-i fi adus vreun sortiment de vin foarte scump. Ia o gură și simte dulceața alcoolică,

parfumul elegant. E un vin bun, corpul i se revigorează, devine vigilent și prezent în fața paharului de vin. Îndoielile și grijile îl traversează în continuare, la fel cum briza trece mai departe peste hotel, pe străzi și pe canalele lagunei. A făcut bine că a venit aici? De când a pus piciorul în Veneția a simțit ceva străin în firea lui Robert și poate că, de fapt, așa și trebuia să fie, timpul a trecut peste ei, s-au schimbat. Sunt oameni în toată firea. Și atunci de ce are senzația că se poartă ca un puștan? Că a revenit la vârsta aia de atunci când probabil a fost cea mai fericită perioadă a vieții lui? Când s-a trezit după somnul de amiază avea o erecție. Stătea în baie, se uita în oglindă și aproape îi venea să râdă. S-a spălat cu apă rece până la brâu și apoi și-a adus aminte de soția lui. Așa că acum, după a doua gură de vin, formează numărul ei telefon.

— Bună, Nona, sunt eu, tata, spune cu o dulceață în voce pe care o folosea de obicei când vorbea cu copiii, dar probabil că emoțiile se amestecă, Nona și copiii sunt în acest moment unul și același lucru. Ce faceți? continuă, ca și când aceste două cuvinte ar fi două fise pe care le bagă într-un automat de la care va primi o listă lungă de informații, dar vocea mică de la capătul celălalt al convorbirii nu spune prea multe, informațiile nu apar așa cum s-a așteptat. Ce s-a întâmplat? Ești supărată? întreabă Alexei cu vinovăție în voce și abia aceste cuvinte dau drumul șuvoiului de informații, iar vocea mică se aude plângătoare. Probabil s-a oprit din treabă cu un copil agățat de gâtul ei și s-a așezat pe un scaun să vorbească cu soțul de care nu știa nimic de două zile. Îmi pare rău, Nona, nu am roaming la telefon și n-am avut cum să sun, spune preotul și își dă seama că minte în timp ce rostește cuvintele, dar nu are rost să mai intre în detalii, ar fi prea multe de spus. Ce fac ăia mici? Da, bravo, foarte bine. Lasă-l pe ăla mare la mama, se descurcă ea cu un singur copil.

Ia o gură de vin ascultând vocea Nonei care îi povestește despre copiii lor. Un fulger brăzdează cerul în depărtare și gândurile lui Alexei sunt și ele luminate parcă de frumusețea și luxul în care stă și se rușinează ascultându-și nevasta, dar această stare durează doar câteva clipe, pentru că întâmplările pe care le aude în telefon îi distrag atenția și îl duc spre un loc al minții în care locuiesc aceste imagini cu celălalt preot cu care slujește la bisericuța din Buftea, are mâinile în șold, pufăie și bombăne mergând prin altar. A mai văzut imaginile astea de multe ori.

— Da, lasă că îl sun eu pe părintele Constantin și vorbesc cu el, spune Alexei. Da, e frumos, aici, cum să fie, răspunde la întrebările soției care s-a mai înveselit, cam aglomerat, dar frumos. Umblu cu Robert pe la expoziții. Nu stăm în centru, stăm undeva la marginea Veneției, nu știu de ce a luat cazare așa departe. Cum să fie Robert? Robert. Vrea să scrie nu știu ce articol despre prietenia noastră, nu înțeleg prea bine ce vrea să facă. Nu-mi dau seama dacă vrea să scrie despre excursia asta sau despre noi așa în general.

În momentul în care aude cuvintele ieșindu-i pe gură un nou fulger îi luminează gândurile și pentru o clipă vede altfel intențiile lui Robert și toată excursia și glezna subțire și fină a Emei, toate lucrurile astea sunt ca niște indicii care strălucesc în întunericul posibilităților și nu își dă seama către ce îl duc.

— Bine, Nona, te mai sun mâine, spune Alexei, hai că îl sun acum pe părinte. Te pup, pupă-i pe ăia mici. Să fiți cuminți! Doamne ajută!

Briza își face treaba de briză marină și sporește confortul și satisfacția oamenilor de pe terasă. Alexei mai ia o gură de vin. Îi face bine. Se uită în spate după Robert, dar Robert încă nu a coborât din cameră, apoi caută numărul părintelui Constantin în telefonul său și îl formează pe ecranul lui Robert. Părintele Constantin este un preot în vârstă care a strâmbat din nas când a ajuns Alexei la parohia lui, el își dorea pe altcineva în locul lui Alexei, dar na, ordinele erau ordine, spunea el pe o voce nazală, mereu șoptită.

— Bună seara, părinte, spune Alexei cu o voce schimbată și hotărâtă, ce faceți? A, da, poftă bună. Nu vă țin mult. M-a sunat soția și mi-a spus că aveți o problemă la biserică. Da, păi de unde să știu eu, părinte, că o să moară bieții oameni amândoi în același timp. Ce vă rog eu e să vorbiți cu părintele Teodor de la biserica din centru să preia el unul din cei doi morți. Da, sigur, nu se supără, continuă Alexei dându-și ochii peste cap auzind smiorcăiala nazală din telefon, oameni suntem, ne ajutăm între noi.

Vocea părintelui Constantin continuă litania șoptită și Alexei mai luă o gură de vin.

— Bine, părinte, am înțeles, spune spăsit Alexei. Da, e frumos, cum să fie. Am vizitat bisericile. E aglomerat. Sărut mâna, părinte. Doamne ajută!

Robert se așază la masă chiar în momentul în care a preotul nostru a terminat discuția cu bătrânul smiorcăit. E vesel. Miroase plăcut a parfum și ochii îi sticlesc. E îmbrăcat într-o cămașă neagră de mătase, descheiată la piept și aceiași blugi negri. Cămașa îl face să arate ca un rockstar, are ceva din Chris Cornel. Părul îl are dat pe spate și în ureche îi sclipește un cercel. Pentru o clipă imaginea lui Chris Cornel atârnând spânzurat într-o baie îl bântuie rece pe Alexei. Îi plăcuse vocea acestui cântăreț. Nu a mai văzut cercelul până acum, deci e clar că și l-a pus special pentru petrecerea la care merg.

— Probleme de serviciu, părinte? întreabă Robert și Alexei îi împinge telefonul pe masă ușor nervos.

— Mda, ți-am zis că nu prea am timp de excursii.

— Hai, că nu moare nimeni dacă lipsești trei zile, spune Robert și-l bate pe umăr.

— Tocmai asta e, spune Alexei, că au murit două persoane și sunt amândouă în capelă la noi la biserică și preotul ăsta bătrân cu care slujesc eu se plânge că nu poate să țină și slujba la biserică și să și îngroape oamenii.

— Păi ce, poate să te dea afară de la biserică?

— Nu poate, dar îmi face probleme.

— Păi vezi! Hai, bea-ți vinu’ și să mergem.

Alexei dă paharul de vin peste cap și mai rămâne așezat pentru câteva secunde privind în întuneric, ordonându-și gândurile în urma arsurii pe care vinul o lasă pe esofag. Cercelul mic din urechea prietenului său sclipește în mintea lui, un fulger luminează orizontul. De ce trebuie să plece? De ce nu pot să își ia o sticlă de vin pe care s-o dea gata acolo pe terasă? Oftează și se ridică.

Barca taie apa întunecată în două. E un *water taxi*, Robert nu a mai avut răbdare să meargă până la stația de vaporetto. Alexei își lipește ceafa de speteaza moale a banchetei. Fața lui Robert e luminată de ecranul telefonului în care se uită de o bucată de vreme. I se pare că alunecă într-un vis, într-o lume în care el nu mai e el, preotul. Simte zvâcnind sângele în el și iar începutul unei erecții. În această lume în care se mișcă, viața se derulează fără defecte, totul e o pictură cu marginile clare în care personajele sunt mereu

surprinse cu capul dat pe spate, așa cum stă el acum. Totul este un motiv de răgaz și de repaus, fețele albe și frumoase exprimă așteptare, zâmbetele luminate de ecranul telefoanelor mobile se decupează în întuneric cum se decupează norii pe cer atunci când sunt spintecați de fulgere. Ceva stă să înceapă. Un om în așteptare ascunde întotdeauna ceva în spatele acestei stări, gândurile lui se adună, se rotesc în jurul altor gânduri ca un stol de grauri imens, care ia diferite forme pentru ca într-un final așteptarea să se termine și omul să facă ceva, să acționeze. Numai un om mort nu mai ascunde nimic în spatele posturii sale. Morții sunt cei mai sinceri oameni, i-a spus o dată un călugăr de la o mănăstire. Tabloul e uriaș aici în Veneția, posibilitățile din spatele gândurilor acestor oameni, infinite. Oare ce scrie Robert în telefon? Vorbește cu Ema? Își notează ceva pentru articolul său? Adevărul e că nu l-a văzut scriind deloc de când au ajuns în Veneția. De fapt, dacă se gândește, nu l-a văzut scriind niciodată, nu a citit vreodată un articol semnat de el.

— Negrule, de ce nu ai mai venit niciodată la Buftea? se aude întrebarea lui Alexei încet peste bâzâitul bărcii.

— Cum nu am venit? Nu am venit acum? răspunde Robert ridicându-și ochii din telefon.

— N-ai venit, mă.

— Cum n-am venit?

— Nu mai suntem ăia care am fost la șaișpe ani. Ne-am schimbat, nu vezi? De ce n-am ținut legătura, vreau să spun? În facultate. Știai unde stau. Nu m-ai căutat niciodată.

— Eu mă bucur că suntem amândoi în barca asta acum, îi spune Robert vesel.

— E un miracol cum am supraviețuit, răspunde Alexei și cuvintele i se opresc în gât. Realizează că urmează să își plângă de milă și asta îl enervează. Lumina telefonului lui Robert se stinge și întunericul îi învăluie călduț. Miroase a fum de țigară și parfum în barcă și preotul își strânge mâinile cu putere gândindu-se la dezastrul pe care îl trăise tot pe întuneric în urmă cu douăzeci și ceva de ani, douăzeci și trei, dacă e să calculăm precis. Acel șir nesfârșit de nopți în care insomnia, deznădejdea și singurătatea puseseră pe sufletul său o mână rece, mortală. Dar nu e locul și nici timpul potrivit în această ambarcațiune care înaintează pe canalele Veneției să vorbească despre depresie sau moartea pe care o simțise respirându-i rece în piept ca un demon. De câte ori fusese umilit de acest demon care pusese stăpânire pe inima și gândurile lui? De câte ori i s-a părut imposibil să mai continue așa? I se pare penibil, se vede pentru o clipă din exterior, de deasupra bărcii, să zicem, și vede un preot în drum spre o petrecere care ar vrea să își plângă de milă în fața cuiva care chiar poate să îl asculte, să povestească despre locul lipsit de iubire în care fusese abandonat de toată lumea, mamă, tată, prieteni. A trecut de mult peste asta. E alt om acum. Își lasă capul pe spate. Nu mai spune nimic.

— La ce te referi?

— La nimic, răspunde Alexei și regretă avântul de sinceritate care îl luase pe sus. Tu despre ce o să scrii articolul de care ziceai? Despre excursia noastră la Veneția sau despre noi în adolescență?

— Și una, și alta, dar o să pun accentul pe momentul prezent.

— Poți să îmi schimbi numele? întreabă Alexei și Robert râde ușor dezamăgit.
— Sigur, Tomiță, cum vrei să te numești?

— Cum vrei tu, nu contează, spune Alexei făcând un gest larg din mână.
— Kurt Cobain e bine? glumește Robert.
— Cum vrei tu, Negrule, răspunde cu răceală preotul.

Robert dă din cap gânditor și se uită pe ferestruica îngustă a taxiului. Ambarcațiunea încetinește și alunecarea se oprește brusc, apa împinge barca înapoi, o respinge ca pe un corp străin care îi tulbură starea. Așa își simte și Alexei mintea, ar vrea să refuze petrecerea spre care se îndreaptă, nu de petreceri avea chef acum, în timp ce soția lui e singură acasă cu copiii cei mici și neastâmpărați, iar preotul Constantin îi face zile fripte. Robert o să plece după excursia asta să își scrie articolul și să își trăiască viața mai departe. E un om bogat, din ce poate să își dea seama. Poate are afaceri, poate a moștenit vreo avere, nu contează. Cert e că nu știe când o să se mai vadă data viitoare cu el, poate peste alți douăzeci de ani, poate niciodată, și oricum nu alături de oameni ca Robert și Ema își va continua el viața de preot. Tot cu popa Constantin și cu morții din Buftea, cu babele și femeile amărâte de la biserică, cu copiii și cu Nona săraca va rămâne. Pilotul se uită spre Robert și îi spune ceva într-o engleză cu accent italienesc. Au ajuns pe pontonul din fața unei clădiri de pe Canal Grande. Coboară. Veneția e mai prietenoasă noaptea. Fațadele clădirilor sunt luminate discret, bărcile care trec pe mijlocul canalului se pierd într-un întuneric care pare să trăiască doar acolo, pe mijlocul canalului. Nu se mai simte viermuiala din timpul zilei. E ora nouă seara, zeci de mii de guri înfometate se deschid în Veneția să primească din binecuvântările Italiei gastronomice, lumea s-a retras spre bârloguri cu o recoltă bogată de imagini noi în minte. Curiozitatea se poate odihni până dimineață. E timpul conversațiilor și schimbului de impresii, al comparațiilor și evaluărilor.

Pontonul pe care au coborât din *water taxi* este luminat de un bec slab, instalat într-un felinar pe zidul clădirii. Suprafața plutitoare e instabilă și nu se potrivește deloc cu clădirea care pare foarte veche, lui Alexei îi aduce aminte de pontonul din Baza Turistică de la Buftea, vopsit cu albastru. Pontonul acela era un fel de piscină care plutea în apa râului Colentina. Pe fundul piscinei erau scânduri alunecoase bătute în cuie în care nu de puține ori s-a înțepat, și exista ceva în legătură cu acea piscină, care îl terorizase, din loc în loc scândurile erau rupte și spațiul de sub picioarele lui se transforma brusc în prăpastie, putea oricând să alunece în golul acela rece și să se înece. De pe ponton urcă niște trepte spre o ușă care pare închisă. Pe zidul de lângă ușă e o sonerie și sub sonerie se găsește o bucată de lemn în care stă înfipt un cuțit cu un mâner foarte frumos. Pe mâner lângă plăsele este sculptată o muscă stilizată. Sub lama cuțitului se află o bucată lucioasă de ficat care se uscase puțin de când fusese agățată acolo. Dâre de sânge maroniu se scurg pe bucata de lemn albicios acoperind desenul mușchiului gravate pe suport. Robert își apropie nasul de cuțit și miroase bucata de ficat, apoi se uită la Alexei.

— Arta prieteniei, spune spre Alexei și apasă pe sonerie. Alexei nu înțelege la ce se referă, dar nici nu are chef să afle.

Nu răspunde nimeni la ușă. Nu există nici un semn, nimic, care să confirme că ăsta ar

fi locul petrecerii. Alexei se uită la bărcile care trec încolo și-ncoace și se întreabă până la ce oră circulă linia de vaporetto care merge spre Lido, taxiul e probabil foarte scump. L-a văzut pe Robert dând o hârtie de o sută de euro pilotului, dar nu a văzut ce rest a luat înapoi. Are o sută de euro la el, are chiar mai mult și ar da chiar și o sută de euro ca să ajungă în cameră, să-și facă rugăciunea, să se gândească la copilașii săi și apoi să se bage în pat. Planul e să nu stea prea mult, oricum. Nu vrea să se îmbete sau să stea iar la discuții lungi și inutile cu Ema despre Dumnezeu și credință.

Vizavi de pontonul pe care stau ei se află o stație de gondole, un *traghetto*, cum numesc italienii acest loc. Niște pari de lemn ies din apă și de ei stau agățate bărcile. Un gondolier oprește barca lui lungă și ușor înclinată cu mișcări line. Nu se grăbește. Ancorează gondola de unul din stâlpi și acoperă bancheta pe care stau turiștii cu o prelată albă. Își dă jos basca de gondolier și o îndeasă în haină apoi dispare în întuneric pe străduța de lângă *traghetto*. Alexei se gândește că omul și-a terminat serviciul și că urmează să ajungă acasă la familie, să mănânce și să povestească poate despre ce turiști a mai dus astăzi cu barca și ce lucruri a mai văzut la oamenii din jurul său. Meseria acestui gondolier seamănă cu cea de preot într-un fel, tot cu oameni are de-a face și el zilnic, cu singura diferență că nimeni nu se îndoiește dacă barca plutește. Toată lumea crede acest lucru, nu e nevoie de vreo dovadă, de vreo minune care să arate lumii că meseria lui de gondolier are un sens pe lumea asta. Pentru o secundă își imaginează cum ar fi să lucreze ca gondolier în Veneția, probabil că la un moment dat s-ar plictisi, dar cel puțin ar vedea mult mai puțini morți decât vede acum.

— Alexei, aude vocea lui Robert din spate și se întoarce spre el. Îi face semn să vină.

În pragul ușii stă un bărbat îmbrăcat în negru care ține în mână un pahar de vin roșu. În fața lor se deschide un salon imens, întunecat. Bărbatul în negru le arată o ușă din capătul salonului prin care se văd niște luminițe. Pașii lor pe pardoseala de piatră aruncă ecouri în jur. Cu cât se apropie de ușa către care merg, cu atât decorul se accentuează, umbrele dispar și formele înlocuiesc neantul. Pereții salonului sunt tapetați cu picturi uriașe și oglinzi în care sclipesc trecător fețele lor. Se simte cum plutește în aer căldura adunată de peste zi în acest interior. Tavanul e și el plin de picturi care aproape îl fac să tresară pe Alexei. Ochiul se obișnuiește greu cu lumina slabă și când i se dezvăluie figurile ascunse în întuneric are senzația că sunt vii. Înainte să iasă pe această ușă cu vitralii care înfățișează și ele, ca și cuțitul de la intrare, o muscă neagră stând pe un craniu, Alexei se oprește în prag și se uită la sala pe care o lasă în urmă. Lumina pătrunde prin ușa deschisă de Robert. Camera întunecată pare să fi prins viață. Pereții sunt plini de personaje pictate în ipostaze glorioase, plutind pe nori, cu brațele ridicate în gesturi cu semnificații necunoscute. Pe tavanul curbat ca o arcadă în fiecare colț stau îngeri și iar nori. Candelabre grele cu zeci de brațe atârnă nemișcate. E o diferență uriașă între fațada clădirii și acest interior baroc. De undeva din dreapta se aude un hohot de râs și din întuneric apare o tânără îmbrăcată într-o rochie neagră foarte decoltată însoțită de un domn scund cu o față pătrățoasă și un sacou care îi vine până aproape de genunchi. Bărbatul are părul aranjat impecabil, dat pe spate, pe laterale e tuns la piele și lasă să i se vadă un tatuaj cu ceea ce pare a fi un săpător de morminte. Trec în lumină și Alexei îi urmează încercând să scaneze cât mai mult din tatuajul bărbatului. Culoarele casei sunt luminate discret, pe

pereți sunt în continuare picturi cu femei plutind diafane pe nori printre păsări chemând spre înalt cu gesturi largi. Au ajuns la etaj unde se deschide un alt salon. E agitație aici, luminile mici ale candelabrelor creează o atmosferă intimă. Se aude o muzică electronică sacadată. O masă lungă e întinsă pe mijlocul acestei săli și e încărcată cu lumânări și platouri cu fructe, sticle de vin și flori revărsate din vaze uriașe. Bogăția plutește în această cameră uriașă și se amestecă cu un miros de ceapă călită, iar Alexei privește toate aceste lucruri cu un ochi uimit și cu altul critic, sobru, chiar dezaprobator, dar curiozitatea îl mână de la spate ca o mână uriașă, vrea să știe ce fel de petrecere e asta. Ispita e în aer, dar nu e prima dată când se confruntă cu ea. În partea dreaptă a salonului, spre ferestrele care dau la canal, lumea se înghesuie în jurul unei mese puse de-a curmezișul. Deasupra mesei e instalată o hotă. De acolo vine mirosul de ceapă călită. Robert îi pune un pahar de vin roșu în mână lui Alexei și îi face semn să vină după el. Se apropie de masa cu hotă. De fapt e un blat de bucătărie imens cu două ochiuri care ard. Pe un platou de inox stă un munte de ficat maroniu închis. În spatele blatului e o femeie care a pus mâna pe o bucată din acest ficat și o ridică în aer, se preface că mușcă din organul crud, apoi îl pune pe masă și ridică teatral un cuțit lung în aer, cu care începe să taie felii din ficat. Feliile rămân în urma cuțitului lucioase și alunecoase. Mâinile ei sunt pline de un sânge maroniu care i se prelinge pe încheieturi. În tigaie ceapa se călește. Femeia ia niște sare și aruncă peste ceapă în ritmul muzicii electro care a devenit între timp mai alertă. Dansează, apoi pune în tigaie feliile de ficat care sfârâie și fumegă. Dintr-un borcan scoate câteva fileuri de anșoa și le fărâmițează peste ceapă. Miroase plăcut. Femeia ridică paharul spre lumea strânsă în jurul blatului apoi ia o gură. Ochii îi sclipesc. Are părul strâns într-un coc elegant la spate și lui Alexei i se pare că o știe de undeva. Cu cine seamănă? E Salma Hayek, își spune, dar nu e pe deplin convins. Salma Hayek întoarce ficatul în tigaie cu o furculiță lungă. Adaugă un strop de *aceto balsamico* și mai taie un cub dintr-o halcă de unt gălbui care stătea pe masă lângă ficat. Pune untul, grăsimea sfârâie, mirosul se amplifică și mai plăcut. Muzica se schimbă. A început o melodie de Michael Jackson. Salma dansează ca Michael Jackson făcând *moonwalking* de-a lungul blatului. O tânără îmbrăcată cu un sacou de plastic în multe culori își pune un șorț alb și se apucă să taie ceapă și să o pună la călit.

— *Fegato alla Veneziana*, spune tare Robert și arată spre tigăile de pe foc.

— Ce e asta? arată cu un deget Alexei spre Salma Hayek.

— Salma Hayek.

— Nu, mâncarea, spune Alexei.

— *Fegato alla Veneziana*, ficat în stil veneţian, tradițional, cu ceapă călită, explică Robert.

— Și ce ziceai de prietenie înainte să intrăm?

— Aaa, da, râde Robert, îmi place mie să zic că prietenia e ca ficatul. Dacă bagi prostii în ea te doare.

— Ficatul nu doare, spune Alexei, fierea doare.

— Aha, spune Robert și se uită la prietenul său cu un zâmbet circumspect.

Alexei urmărește lumea din jur. Îi atrag atenția câteva tinere îmbrăcate cu rochii care par că stau să cadă de pe ele. Tinerele își fac selfie cu telefoanele. Una dintre ele a luat un ficat și îl ține în mâinile pline de sânge. Pahare de șampanie, prosecco și picături de sânge

de animal. Deși nu e beat, Alexei are o senzație de amețeală plăcută. Imaginile se desfășoară repede prin fața lui. Robert a dispărut iar. Simte mirosul de sânge cum îi intră în nări. Se plimbă o vreme prin încăperea mustind de personaje. Oamenii îi întorc priviri fugare care îl măsoară rapid și îl abandonează. Nu pare interesant pentru nimeni și asta îl mulțumește. Se apropie de masa lungă din mijlocul sălii și își mai toarnă un pahar de vin. E bun vinul. Se uită la sticlă. Nu a auzit niciodată de numele acestui vin, Amarone, dar este cel mai bun vin roșu pe care l-a băut vreodată. Salma Hayek trece pe lângă el ținând deasupra capului o farfurie în care probabil are ficatul gătit de ea. Sub o frescă frumoasă cu îngeri și porumbei o zărește pe supraveghetoarea din Punta della Dogana care înjurase în limba română. Se uită la ea câteva secunde, femeia îl remarcă și ea și dă paharul de vin peste cap și chiar dacă se află în mijlocul unei conversații se scuză și se apropie de masă.

— Îmi pare rău pentru astăzi, spune femeia cu o voce înaltă, vinerea e zi grea în Veneția.

Alexei nu spune nimic, se uită la ea ca și când ar vrea să ghicească care e legătura dintre hălcile de ficat, Salma Hayek și această femeie cu față de domnișoară de pension. Probabil nici una, își spune. Probabil a ajuns din greșeală, ca și el, la această petrecere.

— Și tu ești galerist? Lucrezi la ICR? întreabă femeia întinzând paharul ei de vin spre sticla pe care Alexei o ține în mână.

Pentru o fracțiune de secundă, cam cât îi ia să își dea seama că femeia aşteaptă să îi umple paharul, se gândește cum ar fi să mintă și să-i spună că da, e galerist.

— Nu, am venit invitat de prietena unui prieten, răspunde Alexei în timp ce toarnă și se gândește oare ce înseamnă ICR.

— Ai mai fost la petreceri organizate de Pinault?

— Nu, nici nu știu cine e sau ce e, spune Alexei dezarmat.

— Nu ai auzit de Pinault? Oau! Blasfemie, strigă ușor teatral femeia și râde, apoi îi face semn să vină după ea spre capătul mesei. Pinault este tatăl nostru, al celor care trăim în momentul prezent, spune trecând cumva pe deasupra lumânărilor în care joacă flăcările mici. Este Dumnezeu. Rupe pâinea la masa artei, continuă femeia în timp ce merge pe partea ei de masă. Salma Hayek e soția lui, bănuiesc că o știi pe Salma Hayek, nu? Punta della Dogana, unde ne-am întâlnit noi azi în condiții nu tocmai optime, este restaurată cu banii lui. Pallazo Grassi, un alt muzeu din Veneția, este restaurat tot de el și pus pe altarul artei contemporane. Louis Vuitton, Gucci, Yves Saint-Laurent și o grămadă de alte branduri d-astea de lux, ale lui. Miliardele de dolari, ale lui.

Alexei o urmărește. Se apropie de capătul mesei. Îi e teamă de ce o să spună femeia mai departe pentru că o simte că e mai beată decât el și că își face o impresie greșită despre el.

— Petrecerea asta e organizată tot de el, e dată în cinstea galeriștilor și a lucrătorilor din galeriile lui, furnicuțele, spune femeia. N-ai citit invitația? A tăiat cei mai grași viței, cel mai bun ficat, bla bla, *fegato alla veneziana*? N-ai văzut ce făcea doamna Hayek mai devreme?

— Ba da, spune Alexei, călea niște ceapă.

Femeia ajunge la capătul mesei.

— Adina, se prezintă galerista și își ciocnește încet paharul de paharul lui Alexei. Ochii ei au o privire intensă în spotul de lumină în care se află acum. Alexei remarcă decolteul excesiv, aproape în opoziție cu figura ei impenetrabilă. Dintr-odată, din domnișoara de pension această femeie pare că s-a schimbat într-un animal ieșit la vânătoare.

— Alexei, se prezintă cu o voce joasă preotul.

— Îmi povestea cineva mai devreme că în palatul ăsta există o cameră în care a fost expusă o pictură a lui Paolo Veronese pe care a admirat-o și Goethe la un moment dat, vrei să mergem să căutăm camera asta? spune Adina și își desface părul din coada prinsă la spate.

— Sunt preot, îi spune Alexei grăbit să taie avântul femeii înainte să ajungă prea departe și să regrete.

— Poftim?

— Sunt preot.

— Ești preot? râde galerista înțelegând unde bătea. Și ce, preoții nu se fut? Preoții nu sunt oameni? Ai fi primul meu preot, îi spune și își pune o mână pe pieptul lui Alexei desenând un zigzag printre pescărușii de pe cămașă, un preot care ar trece prin mine ca un stol de pescăruși.

— Cred că ai băut cam mult, Adina, spune Alexei simțind o gâdilătură în stomac care cobora încet spre abdomen, pe măsură ce mâna femeii fremăta pe pieptul său, aranjându-i gulerul.

— Am fost rea, părinte, spune femeia cu o voce mieroasă, prefăcută.

— Nu pot să te ajut, răspunde Alexei. O venă subțire îi iese în relief femeii pe una din tâmple, ca o dantelă înăuntrul căreia un foc albăstriu pompează alert, și Alexei are pentru o secundă imaginea acestei proeminențe venoase care îi descompune fața femeii în plin orgasm.

— Dar ce e cu tine? Ești gay? îi spune Adina nevrând să accepte dezinteresul lui și se dă un pas în spate ca să se uite mai bine la el.

Această femeie vrea să îi ofere o partidă de sex, e pentru prima oară în viața lui când o femeie e atât de disponibilă și de insistentă cu el. În toată adolescența lui și în anii de după, nu a întâlnit pe nimeni care să îi ofere acest fruct cu atâta generozitate. Ar putea să întindă mâna și să ia, atât de ușor i se pare. Asta e ispită curată, să pară totul prea ușor, de-a gata, să nu te lupți nici o secundă pentru a obține ceva. Dar dacă lucrurile așa sunt de fapt? Dacă așa e normal să fie, și toate femeile pe care le-a întâlnit el în viața asta nu au fost decât niște făpturi pline de teamă și mereu nepregătite, crescute de mame absente și tați dispăruți? Dar și acest gând i se pare în sine o ispită și se rușinează și devine umil, un văl îi acoperă mintea și aude îndepărtată rugăciunea inimii, dar o alungă, pentru că e prea aproape de propria lui natură păcătoasă, de acest vis din carne și sânge. Știe ce are de făcut, rușinea o să funcționeze, nu trebuie să îl cheme pe Dumnezeu în ajutor, trebuie să rezolve singur.

— Nu știu de unde ți-a venit chestia asta cu preotul, dar mi se pare tare.

— Chiar sunt preot, spune Alexei și realizează că femeia nu crede nici o vorbă din ce i-a spus, slujesc la o biserică dintr-un orășel de lângă București.

— Ah, București, spune femeia.

— Nu mă crezi, nu? spune Alexei și își bagă o mână în buzunar și, acolo, mototolită în cusătura pantalonilor, dă peste o hârtiuță pe care o frământă între degete încercând să ghicească ce e.

— Preoții spun rugăciuni, nu? Învață-mă o rugăciune. Haaai, se alintă femeia râzând.

— Nu cred că e momentul cel mai potrivit.

În sală apar Robert cu Ema. Ema râde cu un ecou cristalin. Alexei le face semne încercând să le atragă atenția.

— Sau nu, zi-mi o poruncă din Biblie, spune galerista gesticulând cu degetul arătător în aer, îmi plac poruncile.

— Te rog, încetează, spune Alexei cu blândețe și fermitate în același timp. Scoate hârtia din buzunar. E o hârtiuță dintr-un ou Kinder pe care l-a făcut cadou unuia din copiii lui la un moment dat și care îl readuce cu picioarele pe pământ, iar femeia beată din fața lui devine doar o femeie beată. Nu trebuie să se simtă rușinat că e bărbat. E puternic acum, ca și când și-ar ține cei trei copii în brațe, chiar acolo, în sala aia plină de excese și tentații, și ar trece imperturbabil spre ieșire, la aer. Dumnezeu e într-o hârtiuță Kinder uneori. Atunci când ești umil, Dumnezeu pune mâna deasupra ta și te ajută, trimite un semn care să-ți readucă aminte cine ești, își spune privind foița pe care sunt instrucțiunile de asamblare ale unei figurine Mickey Mouse.

— Exorcizează-mă, spune femeia imitând o voce de posedată. Scoate-l pe Satana din mine.

Alexei se uită la ea o vreme. Dacă existase o tensiune sexuală între ei vreo clipă acum ea se evaporase. Femeia i se pare grotescă. Poate ar fi fost mai bine să nu fi spus că era preot, pentru ca această discuție să nu aibă loc. Prea târziu. Mai ia o gură de vin.

— Dar ce faci, părinte, se aude vocea Emei, socializezi cu lumea artistică? O clipă ai rămas singur și imediat apare cineva să te fure.

— Adina, o prezintă Alexei pe companioana lui excitată.

— Încearcă să mă convingă că e preot, spune Adina cu o voce spartă.

— Și pe mine, spune Robert și râd cu toții de gluma făcută, mai puțin Alexei, care frământă în continuare hârtiuța între degete și se gândește că e prea treaz pentru această petrecere și prea departe de casă.

— Am crezut că voi fi salvată, spune Adina oftând teatral.

— Crede și nu cerceta, surioară, continuă Robert și face o cruce spre ea în aer cu mâna în care ținea paharul de vin, apoi bagă un deget în paharul de vin, își face o cruce pe frunte și râde cu ochii mici. E beat sau ceva. Robert și Ema par să fi sărit câteva etape. Dar când s-au îmbătat așa de repede? Sunt pe altă frecvență. Din difuzoare se aude la un moment dat un pian, melancolic, grav, care se potrivește cu starea lui Alexei sau cu ce ar vrea el de fapt să simtă în acel moment, liniște și melancolie, dar nu ține mult.

— Rupe-i fâșu, Tomiță, îi șoptește Robert în ureche, ca pe vremuri.

— Năsoasa vrea să te fută grav de tot, părinte, îi șoptește și Ema în cealaltă ureche.

Alexei se uită la prietenul său, apoi la Adina cum se leagănă beată pe picioare

încercând să danseze pe muzica pe care cineva o dăduse dintr-odată prea tare. Lumea din jur pare să fi apăsat o pedală invizibilă, dansează toți ca la un semn. Salma Hayek dansează și ea cu un pahar de prosecco în mână în fața unui bărbat care zâmbește cu toată fața spre ea. El trebuie să fie Pinault, miliardarul. El nu dansează, doar se apleacă din când în când spre Salma și îi șoptește ceva la ureche. Expresia feței lui are ceva amenințător.

— Mă duc să caut tabloul, îi strigă Adina și se întoarce cu o piruetă lăsând să cadă un strop de vin pe podeaua sălii.

Degetele lui Alexei sunt albăstrii de la hârtiuța protectoare Kinder. O bagă la loc în buzunar cu grijă ca și când ar fi ceva prețios și o îndeasă în cusătura pantalonului ca să nu o piardă.

— Hai să îți prezint pe cineva, părinte, îi spune Ema și îl trage după ea, lasă-le pe toate obositele astea, că nu pierzi nimic.

Dispar pe scări, printre figuri descompuse și transpirate. Haine care par să stea greșit pe oameni, mâini care duc farfurii cu ficat de vițel, miros de ceapă călită, umărul alb și gol al Emei, parfumuri, cupluri care se sărută pe la colțuri, sâni care ies la vedere, bărbați care se ating, toate se încolăcesc în jurul lui Alexei ca niște șerpi calzi, amețitori. La etajul doi e un alt salon, dar mai mic. Aici e altă muzică electronică, lumina e scăzută. Pereții sunt pictați cu figuri care înfățișează diverse stări, râs, fericire, durere, nebunie. Din această cameră se iese pe o terasă care dă spre canal. Ema ține între degete o țigară din care trage din când în când și scrumează pe jos, scuturând țigara cu mișcări scurte care se repetă obsesiv asupra unui scrum imaginar. Terasa e un spațiu mult mai liniștit. Aici petrecerea pare să își piardă din intensitate, ca și când ar fi ieșit în largul unei mări care la mal se lovește furtunoasă de stânci. Aerul îi face bine lui Alexei, îl calmează. Se uită la Robert care venea în spatele lui și care pare distrat și desprins de lumea din jur, cu un zâmbet tâmp pe față, dând din cap pe muzica care se pierde în aer. Pare drogat, se gândește Alexei. Terasa e luminată de un perete al unei clădiri vecine pe care este montată o rețea de beculețe. Sunt sute de becuri montate pe acest perete. În acest spațiu luminos sunt puse câteva mese în jurul cărora stau două grupuri de oameni și vorbesc. Ema se oprește la una din mese, aici pe un scaun, cu ochelari de soare la ochi și cu o șapcă neagră pe cap, stă artistul cu buze subțiri din filmulețele pe care le văzuse după-amiază la expoziție și care i se părea că seamănă cu vecinul lui de bloc care avea probleme cu alcoolul. Asemănarea e izbitoare. Lângă el, pe un scaun stă un băiețel care are în jur de zece ani și care se uită la un filmuleț pe care actrița Salma Hayek i-l arată pe telefon.

— Damien, începe Ema zgomotoasă în engleză, îți prezint cea mai inocentă ființă de la această petrecere, părintele Alexei.

Damien Hirst întinde mâna spre Alexei fără nici o expresie pe față.

— E un om sfânt părintele? întreabă artistul privind-o pe Ema. Am nevoie de un miracol cu expoziția asta din Veneția. Aș vrea s-o fac să dispară.

— Hai, Damien, nu fi așa de dur cu tine, spune Salma Hayek. Mă scuzați, părinte, ați văzut expoziția? Ați văzut demonul din Pallazo Grassi? Nu vi s-a părut înălțător?

— I-am văzut pe Mowgli și Baloo, răspunde Alexei în engleză, și pe Mickey Mouse.

— Părinte, credeți că expoziția ar trebui să fie interzisă copiilor sub 12 ani? întreabă artistul dându-și ochelarii jos. Asemănarea cu vecinul de bloc e și mai izbitoare. Aproape

că și vocile lor, și gesturile sunt asemănătoare. Damien Hirst în schimb are foarte multe inele de argint cu capete de morți pe degetele sale grăsuțe. Alexei încearcă să și-l imagineze pe vecinul său cu toate acele inele pe degete în timp ce ridică paharul cu țuică și dă noroc cu alți beți din Buftea.

— De ce? întreabă Alexei neînțelegând unde bătea artistul.

— Pentru că prezintă informații false, spune Salma Hayek.

— Ca să nu-și mai taie gâtul, în pula mea, izbucnește Damien Hirst, în săbiile zeiței Kali, de-aia.

— Dar și pentru informații false, repetă Salma.

— Mă fut în informațiile false, îi răspunde Damien Hirst cu un zâmbet, asta e toată treaba cu expoziția asta blestemată. Educație. Ce, copiii ar trebui să nu mai meargă la biserică pentru că există unii preoți care îi fut în cur? Mi se pare mult mai periculos decât expoziția asta, nu crezi?

— Haide să nu exagerăm, îi spune Salma Hayek cu o palmă ridicată în aer. Eu spuneam doar că e o chestie morală.

— Toate reclamele alea de căcat la Coca-Cola cu Moș Crăciun care e o invenție pură nu ți se par înșelătoare? Mortale? Cancerigene? Te-a găsit morala acum, cu expoziția mea.

— Mi se pare, doar că ai putea să dai un exemplu, spune Salma Hayek care ia o gură din paharul său de prosecco. Copiii trebuie protejați. Scuze, părinte, am avut o discuție lungă cu artistul în seara asta.

Ema și Robert au dispărut între timp de lângă Alexei. Se uită după ei, dar nu mai sunt pe terasă.

— Părinte, uite o întrebare de zece bile albe, spune artistul încrucișându-și mâinile pe piept. Într-o mână ține un pahar de whisky. Inelele de argint sclipesc în lumina becurilor de pe perete. Ce părere ai despre bebeluși?

— Despre bebeluși? repetă Alexei întrebarea absent uitându-se în jur după prietenii săi, nu înțelege toate cuvintele care ies din gura artistului. Vorbește precipitat și cu un accent pronunțat britanic care face cuvintele indescifrabile.

— Da, de ce crezi că atunci când sunt foarte mici dau din râs în plâns? E o nebunie când îi vezi cum în secunda asta plâng și în următoarea râd. Ce e în sufletul lor? Inocență, nu? Pe urmă când cresc și încep să se maturizeze are loc o putrezire a sufletului, inocența dispare, și învață să-și ascundă emoțiile, zâmbesc din politețe, plâng foarte rar.

— E chestie de evoluție, Damien, intervine Salma, nu mai abera cu putreziciunea și cu toate prostiile astea. Poate că pe măsură ce înaintează în vârstă spațiul în care locuiește sufletul omului se lărgește ca la Big Bang și astfel devine mai ușor să faci diferența între emoții, ca și când ar fi niște planete depărtate unele de celelalte.

— Da, râde Damien Hirst, și sufletele, ca și universul nostru, se răcesc pe măsură ce îmbătrânim.

Din interiorul casei se aude o muzică care îi pare familiară. Atenția lui e în aer acum, mintea îi umblă după undele de sunet care plutesc pe lângă el. Îi întoarce spatele lui Damien Hirst care bombăne mai departe despre răcirea sufletelor și norocul oamenilor cu apariția alcoolului. Discuția continuă între el și Salma Hayek, dar volumul scade. Locul vorbelor e luat de muzică. Un marș care se potrivește cu pașii pe care îi face Alexei spre

ieșire. El nu are ce căuta aici. Vocea lui Thom Yorke suspină din difuzoare *Karma Police*. Îi găsește pe Ema și Robert înăuntru. Se sărută sprijiniți de un perete pe care e pictată fața uriașă a unui bărbat care râde cu o expresie răutăcioasă. Alexei îl atinge pe umăr pe Robert și îi spune că pleacă. Robert dă din cap că bine, fără să se uite la el. Pleacă. Se îndepărtează oamenii ca planetele, își spune. Sufletele se răcesc. Poate are dreptate artistul și nici nu își dă seama, vecinul lui de bloc, fără dinți în gură, cu multe inele de argint pe degete, teleportat aici în Veneția pe o terasă, alături de Salma Hayek vorbind despre copii și inocență. În ce cotlon al vieții se află? Cum se iese din această casă care arată ca un intestin tapetat cu picturi în care se amestecă viitori nutrienți ai planetei, oameni care vor putrezi în cine știe ce cimitire ale Pământului? Coboară pe unde a venit, pe scări printre corpuri umane prăvălite, unde o găsește pe Adina, galerista care cu câteva minute în urmă îl asediase. Un bărbat transpirat o linge lacom pe gât. Un fir de salivă sclipește în lumina scăzută. Privirea ei se închide încet între plăcere și oboseală. Nimeni nu mai vede pe nimeni. Orbi care bâjbâie. La parter o ușă se deschide și dă spre o stradă. Nu pe acolo a venit, dar e o ieșire. O să meargă pe străduțe până la prima stație de *water taxi*, o să se suie într-un taxi și o să ajungă pe insula aia la dracu-n praznic unde a luat Robert cazare. Iese din clădire și se uită în sus încercând să memoreze ceva din arhitectura ei sau să prindă o fărâmă din lucrurile ascunse în interior gândindu-se la semnificația expresiei la dracu-n praznic, dar nu găsește o explicație plauzibilă. Exteriorul clădirii nu trădează nimic din opulența de la interior. Își scoate portofelul din buzunarul de la spate și verifică dacă are suficienți bani. Ar trebui să-i ajungă. Grăbește pasul pe străduță. N-ar trebui să facă prea mult până la stația de taxi. Se simte înviorat că a scăpat de acolo, dar nu își poate scoate din minte imaginea mototolită a prietenului său, privirea de sticlă aburită prin care nu se mai putea citi nici o urmă din cel cu care venise în Veneția, cel care își dorea să scrie un articol despre prietenia lor. Un căcat, îi vine să spună. Despre ce o să scrie, despre cum s-a îmbătat la petrecerea asta cu o femeie care face inele cu sifilis și alte prostii d-astea? Despre ficatul cu ceapă călită pe care îl făcea Salma Hayek? Ce legătură era între astea și relația lor? Nu îi vine nici una în minte. Nu poate să spună ce lipsește din prietenia lor, dar simte că nu mai e mare lucru acolo. Ce bucată din scheletul animalului dezgropat de revederea lor lipsește ca animalul să poată fi identificat? E poate cheful de viață, curiozitatea care urla în ei pe vremuri și îi făcea să se antreneze unii pe alții, să caute și să se provoace. Dar acum nu mai erau multe lucruri de provocat. Cel puțin pentru el. Găsise liniștea pe care o căutase, era preot, era mulțumit de rolul lui în lume, ce avea de provocat? Sigur că erau multe lucruri strâmbe în biserica din care făcea parte, de la patriarh până la popa Constantin, care îi punea bețe în roate cu vocea lui șoptită, umilă și plină de prefăcătorie, dar nu înțelegea discuțiile despre credință sau despre Dumnezeu. Ce credea Robert că o să-i spună? Că o să-l dea în gât pe Dumnezeu? Că da, frate, ai dreptate, Dumnezeu ăsta ne-a cam păcălit sau cineva ne-a făcut să credem în niște chestii care nu sunt adevărate? Nu avea cum. Pentru Alexei confruntarea cu un necredincios era mereu o luptă inegală ca o apă rece care încearcă să spele unsoarea de pe un vas fără nici o altă putere decât curgerea. Oricât ai fi lăsat apa credinței să curgă peste vasul respectiv, grăsimea necredinţei tot ar fi ieşit la suprafață şi ar fi contaminat totul. Își văzuse de atâtea ori mâinile pline de grăsime încercând să convingă şi să explice la ce erau bune biserica şi

preoții, dar lucrurile stăteau prost pentru el. Îi lipsea întotdeauna detergentul. Minunea, manifestarea divină care să vină și să degreseze totul cu o singură picătură de Dumnezeu în această mare de gânduri împotriva lui Dumnezeu.

A început să picure. O adiere rece trece peste el. În întunericul de pe străduță se simt oameni care fumează și vorbesc. Probabil sunt bucătarii de la restaurantele care se pregătesc de închidere. E trecut de ora 11. Cineva dărâmă pe ciment o sticlă goală, care se rostogolește cu un ecou rece și rotund prin fața lui. Se oprește pentru o clipă și lasă sticla să treacă, apoi un muc de țigară zboară razant pe lângă el și se izbește de peretele din stânga lui. Cineva râde în dreapta lui, dar nu se uită, oricum e prea întuneric să poată vedea ceva. Se uită în schimb în sus, cerul e luminat deasupra și undeva fulgeră pentru că se aprind acoperișurile pentru o clipă. Mărește pasul și iese de pe străduța întunecoasă într-o piațetă care are un podeț peste un canal îngust care comunică cu Canal Grande. Vede un vaporetto cum trece. Înseamnă că e aproape. Podețul dă în altă străduță, pe care sunt montate schele de renovare. Se strecoară printre ele și ajunge la o stradă care îl scoate către un ponton. Aici vede, în lumina gălbuie de pe ponton, silueta unui bărbat care lovește cu piciorul în cap pe cineva căzut la pământ. Bărbatul se uită o clipă spre Alexei și o ia la fugă. Dispare în întuneric. Alexei se apropie după o clipă de ezitare, pe jos e întinsă o femeie care geme. Are fața plină de sânge. Alexei se apleacă deasupra ei, dar nu înțelege nimic din ce spune femeia. Se ridică și scoate telefonul din buzunar, dar telefonul lui nu merge. Pe cine să sune? Se uită pe canal. Nu trece nimic. E liniște. Se aude doar respirația sacadată a femeii care se înecă cu propriul sânge.

— *Help!* se aude strigătul lui Alexei în noapte. I se pare că sună penibil strigătul lui în engleză, că nu are cum să-l audă cineva. Se întoarce spre strada pe care a venit și mai strigă o dată după ajutor, de data asta în română, disperat. Strigătul lui face să se deschidă o fereastră. Se întoarce spre femeia întinsă pe jos, care ridicase o mână încercând să își șteargă sângele de pe față, fără să aibă însă putere.

Alexei stă deasupra ei și îi șterge sângele care îi intră în ochi. Rugăciunea inimii s-a activat în interiorul său, tremură din toate cuvintele, dacă cuvintele ar exista fizic în mintea lui atunci când le gândește, toate vocile sfinților pe care și i-a imaginat rostind cele mai puternice rugăciuni se amestecă în capul său. Stă în genunchi și aude pași în spate. Se întoarce să vadă ce e, dar nu mai apucă. Gândurile îi explodează într-un șuvoi, respirația devine un lucru dificil, rugăciunile atârnă în aer în locul în care îi stătuse capul cu o secundă în urmă, fața lui e strivită de ponton acum, ultimul lui gând, nu se știe de unde venit, este legat de culoarea oului Kinder, vocea unui copil îl întreabă de ce e galbenă culoarea borcănașului în care stă surpriza din oul Kinder și aceeași voce îi spune că asta e culoarea gălbenușului. I se pare că toate aceste cuvinte i se scurg pe gât ca un lichid cald și întrebarea în sine despre oul Kinder i se pare că se scurge pe acolo, și se lasă întunericul.

Acum că Alexei nu mai este conștient, că sângele șiroiește pe un ponton al Veneției, putem să ne imaginăm de dragul credinței lui neprihănite cum îngerii coboară și privesc atenți locul prin care se scurge viața acestui om. În mod ironic, osul care a fost fracturat și împins ușor în interiorul craniului se numește parietal, care în latină înseamnă zid, iar obiectul care a produs fractura e la rându-i o bucată dintr-un alt zid, al Veneției de data asta. Două forme de viață s-au ciocnit, una veche de sute de ani și alta mai recentă, de doar

patruzeci de ani. Aşchii din osul parietal s-au strecurat în acest spaţiu mic dintre meninge şi cutia craniană, scriind istoria trupului şi rescriind istoria memoriei. Îngerii dau dezaprobator din cap, unii privesc stând pe vine bucata de piatră adusă cu sute de ani în urmă în această lagună în care zac îngropate miliarde de copaci. Un muncitor care probabil nici el nu a trăit mai mult de patruzeci de ani a zidit piatra în acest loc, un gest mic, insignifiant la care au asistat aceiaşi îngeri care survolează acum pontonul, apăsaţi de tristeţe şi neputinţă.

Supraviețuitori

Să găsești un român în Veneția poate fi o treabă destul de dificilă dacă ești mahmur ca dracu' și inima îți pompează disperată în piept de la pastile și alcool. Să îți cauți cel mai bun prieten din liceu, pe care nu l-ai mai văzut de aproape douăzeci și cinci de ani, într-un oraș asediat de zeci de mii de turiști este de fapt cea mai proastă idee pe care o poți avea, mai ales când acest prieten este preot și, din câte ți-ai putut da seama până acum, îi cam plac bisericile construite de venețieni cu sute de ani în urmă pe post de instrumente de vindecat ciuma și alte molimi. Așa că te trezești, te uiți la degetele de la picioare, care îți ies de sub cearșaful răcoros, și încerci să rememorezi scenele pasionale pe care le-ai trăit în această cameră de hotel pe care abia acum o vezi în toată splendoarea ei și te întrebi în ce parte a Veneției ești de fapt.

E aproape miezul zilei și Robert compune amuzat un nou început pentru articolul său, imaginându-și că l-a pierdut pe Alexei pentru restul zilei prin Veneția, s-a gândit o vreme la ce nume să-i dea lui Alexei în articol, dar nu i-a venit nimic mulțumitor în gând. Își aduce aminte de discuția lor de aseară din *water taxi*, care se așază în mintea lui ca o fotogramă într-un aparat de mărit imagini. Alexei îi ceruse în mod explicit să nu folosească numele său în articol, deci însemna că ceva îl deranja la toată treaba asta. Îl simțise trist și încărcat de emoții cărora nu a vrut să le dea drumul pe gură. Era clar că, în tot acest timp în care nu s-au văzut, Alexei nu a dus-o prea bine, și asta se putea vedea și acasă la el, unde lucrurile erau foarte simple și sărăcăcioase. Nu era ceea s-ar numi un preot așezat la casa lui. Arăta mai degrabă ca un preot apăsat de griji și îndatoriri. Poate ar fi trebuit să poarte o discuție aseară despre toate lucrurile astea, dar Ema era totuși o femeie care nu putea fi ratată. Nu-i pare rău că și-a abandonat prietenul pentru o partidă de sex pe ecstasy. Din câte își aducea aminte îl găsise la un moment dat pe Alexei în compania unei tipe pe care spera că o dusese în camera lor de hotel. Își aducea aminte de nasul mare al femeii și de decolteul ei generos. Perspectivele arătau bine pentru Alexei, deși nu păruse prea încântat. O nouă fotogramă se așază în fața ochilor săi în care se vede cum îi spune femeii crede și nu cerceta, surioară și îi face semnul crucii. Mda, își spune stânjenit întorcându-se pe o parte după telefonul mobil, dar ceva îl jenează la spate și se ridică într-o rână să vadă ce. Pe pat găsește un cuțit. Îl ridică cu două degete și se întinde la loc zâmbind. E cuțitul de la intrarea clădirii în care a fost petrecerea. Se uită la el, la musca de fier care apare pe plăseaua lui și încearcă să își imagineze posesorul acelui cuțit, unde a fost făcut și care e semnificația muștei sau albinei de pe mâner. Cu siguranță e muscă. Albina ar avea corpul mai mare, apoi își aduce aminte discuțiile pe le-a avut cu Alexei la expoziția lui Damien Hirst despre minciună și adevăr și i se pare că poate a greșit, poate a întins coarda, dar nu, de fapt nu crede că a exagerat cu nimic, apoi o altă fotogramă se așază peste imaginile din mintea sa și își aduce aminte de scena în care Alexei pare să aibă

o conversație cu Damien Hirst și Salma Hayek și îl pufnește râsul. Salma fucking Hayek își spune și își lipește o palmă de frunte. Să îți cauți prietenul prin Veneția după ce cu o seară în urmă ultimul lucru pe care ți-l aduci aminte despre el e că l-ai lăsat în compania Salmei Hayek și a lui Damien Hirst poate părea o treabă foarte amuzantă dacă te gândești că prietenul e preot, recompune Robert o nouă frază pentru articol. Numele preotului va fi Damian Hristu, își spune Robert uitându-se la cuțitul pe care îl ține în mână, și îi place asocierea dintre Hirst și conotația religioasă pe care o găsise, da, Damian Hristu, ăsta e numele fictiv pe care o să i-l dea lui Alexei. Păcat că nu a fost în stare să fie atent la discuţia pe care a avut-o părintele cu Hirst, îşi aduce aminte că discutau ceva sau că Hirst îi spunea ceva când l-a tras Ema după ea, dar nu-i nimic, o să-l întrebe azi când se întâlnesc. Cuţitul are o cătare, pe care o simte cu degetul arătător şi apasă pe ea, iar lama se pliază. Îi place cuţitul ăsta, dar ce caută în pat? Ce Dumnezeu caută cuțitul ăsta în pat? Dormise pe el. Un zâmbet prostesc i se aşterne pe faţă, şi rămâne acolo uitându-se în gol prin mânerul cuţitului. Ema se foieşte în pat. Mâna ei se întinde și dă de brațul lui și începe să mârâie și să se vaite.

— Mmm, am făcut sex? Spune-mi că n-am făcut sex, se ridică într-o rână cu fața mototolită și părul vâlvoi.

— Sincer, nu-mi aduc aminte, dar judecând după hainele cu care eşti îmbrăcată aş spune că da.

Ema ridică cearşaful şi se uită, e complet dezbrăcată.

— Măcar ai avut prezervativ?

— Nici asta nu ştiu, dar sunt sigur că am avut asta cu noi în pat ca măsură de protecţie, spune Robert apăsând pe cătarea briceagului care se desface cu o mişcare bruscă. Ema îşi trage cearşaful peste faţă şi scoate un vaiet răguşit de la fumat. Cum ajunsese briceagul ăla în pat era un lucru pe care Robert îl vedea învăluit într-o ceaţă deasă, ca multe alte lucruri din seara trecută. Era clar că îl luase la plecarea de la petrecere. La ce oră plecaseră? Ce oră era acum? Unde era telefonul? Îşi caută telefonul prin cameră, apoi se ridică şi îşi vede pantalonii pe balcon, întinşi pe jos. Telefonul e în buzunar. Se ridică şi se uită în jur. Nu îşi dă seama unde e, dar sigur nu e hotelul lui. E undeva în miezul Veneţiei, dezbrăcat, cu un cuţit şi un telefon în mână.

— L-am cam lăsat de izbelişte pe Alexei, la petrecerea de aseară, spune Robert.

— Cine dracu’ mai foloseşte cuvântul izbelişte zilele astea, se aude vocea subţire a Emei de sub cearşaf.

— Jurnaliştii care scriu articole despre prietenii lăsate de izbelişte, spune Robert.

— Nu mi-a plăcut de el. Părea cam constipat, aşa, spune Ema.

— E preot, mă, şi pune suflet, spune Robert cu ochii în telefon.

— Deci e un habotnic constipat.

— Nu e. Am băut cu el, încă mai e om, nu e sfânt. Nu prea îi plac discuţiile astea în contradictoriu despre biserică. Mi-a zis că vrea să-i pun un nume fictiv în articol.

— Ahahaha, constipat, dar căcănar, spune Ema.

— O pulă.

— Şi cum o să-i spui?

— Damian Hristu, spune Robert. Sună bine, nu?

— Aha, înţeleg ce ai vrut să faci aici, dar tot mi se pare constipat.

— A trăit toată viaţa la Buftea, la ţară practic, ce poți să-i ceri? Nu cred că o să-ți promoveze colecția de bijuterii FOMO. Cred că a și uitat ce înseamnă FOMO.

Ema se ridică în şezut şi se uită la Robert.

— Mai ții minte cum ai zis la început? Că vrei să faci disecția unei prietenii. Mi se pare că te-ai mai înmuiat, nu prea îți vine să tai în carne vie. O să scrii și despre mine? Nici eu nu vreau să îmi apară numele în articol, să știi.

— Nu mi-aș face griji. Abia îmi aduc aminte cum te numești la ora asta, și nu am nici o idee despre cum am ajuns aici azi-noapte, spune Robert și își deschide telefonul, mă întreb dacă s-a supărat Alexei. Nici nu pot să-l sun, că nu are roamingul activat.

— Lasă-l, dragă, că e om în toată firea, ce, ești mă-sa?

— Mă-sa e o idioată, spune Robert după o pauză.

— De ce?

— A fost o curvă toată tinerețea ei. Îi cam plăceau bărbații. Ăsta stătea mai mult pe la mine pe-acasă sau pe la bunică-su. Nici n-avea ce să mănânce uneori.

— Și-a trăit femeia viața. Dacă era bărbat și îi plăceau femeile nu mai era curvă, nu? Ce, eu sunt curvă că m-am culcat cu tine? Lasă că o să-i spun lui popică ce crezi tu despre mă-sa. Pun pariu că el are o părere mult mai bună despre maică-ta.

Robert îi zâmbește și deschide cuțitul în aer cu o mișcare bruscă. Ar vrea să spună mai mult despre ce crede el, dar nu are chef de discuții. Mintea îi șchioapătă la ora asta. Verbul a șchiopăta îi stă o clipă pe creier. Încearcă să vizualizeze forma acestui cuvânt, cum s-a format și ce semnifică. Își vede creierul în cârje. Dă scroll pe Facebook în jos, mereu în jos, ca mersul înapoi în timp, mersul din degete. Sunt multe notificări peste globulețul albăstriu din bara de sus a aplicației, locul care îi spune că lumea e preocupată de viața lui. A avut într-o vreme o obsesie cu Facebookul și era îndârjit, își dădea mult cu părerea pe teme politice, sociale, pe orice teme aproape, devenise un soi de *influencer*, iar globulețul era primul lucru pe care apăsa când intra pe Facebook. Îl și visase o dată, globulețul avea o singură localitate pe el de jur împrejurul lui, era cartierul Flămânzeni, în care locuiseră bunicii lui de la Buftea, începea de la marginea lacului Buftea și se termina în pădure, cum ieșea din pădure ajungea din nou la marginea lacului și tot așa, mereu albastru, oamenii albaștri, pământul albastru, copacii, totul, în nuanțe diferite de albastru. A renunțat la Facebook pentru câteva luni după visul ăsta, îi mânca prea mult timp. Când a venit momentul să dezactiveze contul, Facebook l-a întrebat cinic care e moștenitorul căruia îi lasă contul de Facebook și lucrul ăsta i-a stat pe cap două luni. Nu avea moștenitori, mai lăsați-mă-n pace, toată lumea vrea moștenitori, ce să moștenească, delirul lui, toate prostiile care-i trecuseră prin cap în anii ăștia? Acum, întins în pat lângă Ema, realizează că probabil printre puținele avantaje ale rețelei era acela că puteai să cunoști mai bine o persoană uitându-te peste contul ei de Facebook și că poate ar fi fost o idee bună dacă Alexei ar fi avut cont și ar fi postat zilnic câte ceva acolo, ca într-un jurnal, acum ar fi putut să dea scroll peste ultimii zece ani, să zicem, și ar fi știut în ce ape se scaldă preotul. Ultima imagine cu Alexei pe care o are în minte este cu el de la spate, mergând cu capul într-o parte, privind pereții pictați, pierzându-se în pliurile acelei

petreceri.

A primit multe like-uri la poza pe care a pus-o Ligia cu ei doi pe podul Accademia. Fotografia are ceva cinematografic în ea. Cupolele bazilicii Santa Maria della Salute care se văd la capătul lui Canal Grande au un abur albastru în jurul lor, de parcă ceva ar mocni în zare, un incendiu indecis. Pe pieptul lui Alexei pata de pe cămașă iese în evidență și Robert zâmbește. Fără să își dea seama, o duioșie fără margini îl cuprinde, dacă ar fi lângă el l-ar lua în brațe pe acest bărbat care i-a fost atât de bun prieten. Poate fi un efect întârziat al pastilelor cu care l-a îndopat Ema toată noaptea sau poate fi altceva, o emoție pură, solitară, care a așteptat acest moment ca să treacă prin sufletul său așa cum trec cometele prin Univers și pot fi văzute doar pentru o perioadă de timp de pe suprafața planetei. Se ridică în șezut și pune mâna pe sticla de apă de la capul patului. Se uită la etichetă, citește în italiană numele apei minerale și scutură sticla, toate aceste particule de apă apropiate una de alta la niveluri subatomice insuportabile dând sens ideii de apă care e lichidă, și atunci duioșia lui se amplifică, apropierea moleculelor de apă, cele despre care el credea că au traversat universul ca să ajungă în sticla din mâinile lui, îl fac să realizeze ușurința vieții pe care o ducea el în comparație cu cea a lui Alexei. Lucrurile în care credea el erau mereu palpabile, îngerii lui păzitori erau picăturile de apă și le putea vedea, le putea simți, putea să și le toarne pe față ca să simtă, în timp ce prietenul său avea mereu de înfruntat o realitate teoretică de care în practică nu se putea apropia. El nu putea să scuture o icoană din care să i se întoarcă o privire plină de iubire, lupta lui era mai mare, ar fi fost ca și când, prin comparație, toată apa de pe Pământ ar fi fost pulverizată în spațiul interstelar și distanțele dintre moleculele de apă s-ar fi mărit incredibil, iar rostul lor de a fi apă ar fi fost anulat, starea de apă ar fi devenit o posibilitate doar teoretică, în care mulți nu ar fi crezut. Lipsa lichidului i-ar fi făcut pe mulți să nu mai creadă în existența apei, chiar dacă despre apă s-ar fi spus în continuare că există, şi nimeni n-ar mai vedea-o pentru că ar fi fost împrăștiată în univers sub forma moleculelor distante. Poate că era chestie de noroc că Dumnezeu era împrăștiat sub formă de molecule invizibile în Univers, și nu apa. Poate că dacă ar fi făcut schimb starea lui Dumnezeu cu cea a apei, am fi putut foarte bine să ne închinăm sfintei treimi moleculare, două de hidrogen și una de oxigen. Am fi putut să-l bem pe Dumnezeu în schimb, și atunci meseria lui Alexei ar fi fost mult mai credibilă. Ei doi au fost odată apă, se gândește desfăcând sticla. Acum au devenit două picături singuratice în compoziția cărora au intrat și alte corpuri străine.

Cometa duioșiei trece pe lângă Robert odată cu apa rece care îi coboară pe gât, emoția se șterge din cutia lui toracică și zeci de gânduri pornesc în mintea lui să trăncănească simultan, de parcă ar fi în interiorul unui post telefonic prin care trec mai multe conversații deodată. Printre aceste voci i se pare că o aude pe cea a Ligiei, cu tonul ei de profesoară, ușor ridicat, care atrage atenția cuiva, și acesta este momentul pentru care Robert a sosit în Veneția, momentul în care subiectivitatea și obiectivitatea se prăbușesc cu gurile căscate în fața coincidenței, picăturile de apă, particulele de umezeală din aer se aranjează ca miliarde de mini-îngeri păzitori indiferenți în jurul său urmărind această scenă cu un bărbat gol întins pe patul unei camere străine de hotel, privind ecranul telefonului său cum tresare când telefonul zbârnâie în mâinile sale. E un număr de telefon din România. Nu îl cunoaște. Răspunde înainte ca soneria telefonului să se declanșeze. Liniștea se așterne

peste tot în jurul său pentru o clipă, până când spune, cu vocea nesigură a unui om mahmur, Alo! La capătul celălalt se aude o voce pe care nu o recunoaște, are senzația că este o voce din capul său. E vocea Ligiei.

— Bună, Robert, sunt Ligia, mama lui Alexei.

A mai auzit vorbele astea. E o voce îmbătrânită, dar da, o recunoaște. A auzit de multe ori vocea asta în telefonul de la Buftea, serile târziu sau chiar și dimineții când Alexei rămânea la el acasă pentru că acasă la el nu era nimeni. De obicei vocea întreba și dacă Alexei era cu el. De data asta n-o face și în postul telefonic din capul său vocile pornesc iarăși să vocifereze, ceva s-a întâmplat, ceva s-a întâmplat par să spună toate la unison. Dar ce? Probabil ceva la Buftea, acasă, ceva important, altfel nu l-ar fi sunat, dar de unde avea numărul lui de telefon mobil. Ceva important se întâmplase cu siguranță. Ceva grav. Ce coincidență, tocmai discutase cu Ema despre Ligia și, iată, acum vorbea cu Ligia la telefon. Se uită în dreapta lui, dar Ema doarme din nou. În jurul lui nu sunt îngeri păzitori, pentru că, așa cum a mai spus și el, nu crede în îngeri păzitori, crede într-o energie care traversează universul, în apă ca sursă a vieții, și e umezeală, da, e o umezeală în aer, simte cum îl apasă în piept și pe tâmple și se freacă pe frunte. Cu câteva clipe în urmă o făcuse curvă pe Ligia și, iată, acum vorbea cu ea la telefon. Rămășițele drogurilor luate cu multe ore în urmă își fac încă o dată un mic efect pervers și, pentru o fracțiune de secundă, se gândește că poate l-o fi auzit, dar se scutură de acest gând, e un gând prostesc, își spune, și vocea femeii de la mii de kilometri depărtare îi povestește atunci de ce îl sunase, și energia aceasta în care Robert crede se aglomerează foarte mult în jurul patului în care stă și i se face foarte cald, transpiră și se ridică din pat cu imagini neclare în minte despre prietenul său Alexei. Se uită la sticla de apă de pe masă și simte că în fața lui se deschide un infern din care dau năvală mii de voci și de ochi de la Buftea, bărbați și femei, copiii lui Alexei care plâng, Ligia, toată lumea e cu ochii pe el. Îl pierduse pe Alexei în Veneția. E un infern.

Veneţia, 1993

Ilie Negru, tatăl lui Robert, credea despre sine că era un bărbat inventiv şi foarte pragmatic. Asta îi şi spunea soţiei sale de câte ori avea ocazia, gândeşte, dragă, şi tu mai pragmatic, iar ea îşi dădea amuzată ochii peste cap, pentru că înţelegea pragmatismul lui altfel, ca pe un fel de egoism ciudat amestecat cu indiferenţă şi ambiţie. El nu era doar pragmatic, era o combinaţie de mai multe calităţi şi defecte peste care pragmatismul se autoproclama ca trăsătură dominantă. Spre finalul vieţii, Elena, mama lui Robert, avea să ştie foarte bine că, de fapt, Ilie, soţul ei celebru şi plin de realizări în cariera de regizor, era un prădător. Pragmatismul lui era o acoperire pentru o trăsătură mult mai crudă. Lui Ilie Negru îi plăcea să câştige lucruri, să le agaţe în panoplia personală de cuceriri. Printre multele lucruri pe care le-a cucerit, femeile au fost întotdeauna nişte obiecte ale dorinţei pentru care depunea un efort suplimentar. Era inventiv. Crea scenarii, îşi imagina situaţii, vrăjea, ameţea, lua pe sus viaţa şi mergea cu toate în cârcă de parcă era un căpcăun care trăgea după el o pădure întreagă cu tot ce însemna viaţa lui, familie, prieteni, carieră şi amante. Un tăvălug.

Când venea vorba despre femei, puţine îi rezistau, actriţele mai ales îl percepeau ca pe un stăpân al domeniului pe care păşeau delicate ca să interpreteze un rol. Exista un singur mascul pe tot platoul de filmare, Ilie Negru, regizorul. Actorii principali, regizorii secunzi nu existau. Mulţi se mirau de relaţia de prietenie pe care o avusese cu Cornel, care nu făcuse nici un film al lui şi care toată viaţa jucase rolul de regizor secund. Poate şi din acest motiv a trebuit să fie mai inventiv când i-a venit vremea Ligiei. Ligia era o prietenă a familiei. Era în afara sferei sale de influenţă. De asta a şi căzut în starea lucrurilor pe care o ura cel mai mult: s-a îndrăgostit. A devenit slab şi neatent, pentru o perioadă de timp a umblat abulic prin lume şi prin viaţa sa, mereu nervos şi nemulţumit, aşa cum ar fi fost orice prădător conştient de slăbiciunile lui.

Ligia l-a refuzat la început, dar, pe măsură ce jocul lui Ilie s-a intensificat, femeia a început să îl privească cu alţi ochi. Era inventiv, îi plăcea să construiască scenarii şi situaţii din care avea mereu de câştigat. Aşa a fost şi excursia la Veneţia. El a venit cu ideea. Prima lor excursie în afara ţării. Le-a spus tuturor că plănuia să facă un film despre prima întâlnire a unui român cu Occidentul şi era un motiv bun să meargă cu toţii să vadă şi ei un oraş din Italia. Fuseseră propuse trei oraşe: Veneţia, Milano şi Florenţa. Elena a insistat să fie Veneţia, îşi dorise întotdeauna să se plimbe cu gondola. Ligia a acceptat fără să clipească ideea, deşi bănuia că era ceva legat de avansurile pe care i le tot făcuse Ilie. Când au ajuns în Veneţia, între ei doi exista o tensiune pe care puteai s-o tai cu cuţitul. S-au şi certat în aeroport, pentru că el îşi dorea să ajungă mai repede la cazare, iar Elena şi Ligia se întinseseră la cafele. Elena nu înţelegea, dar Ligia ştia. Ştia, şi în interiorul ei se întâmpla ceva ca o erupţie de piele pe care o simţea întinzându-i-se pe corp cu fiecare

privire pe care i-o arunca Ilie. Erupția a cuprins-o cu totul, fiecare milimetru pe piele, în momentul în care Ilie Negru a intrat după ea în toaleta unei cafenele de la parterul pensiunii în care erau cazați, a privit-o scurt în ochi, s-a lăsat în genunchi cu capul între picioarele ei și a lipit-o de perete ridicându-i chilotul dureros. În acest timp, cu câteva etaje deasupra toaletei în care prădătorul își consuma prada, Elena și cei doi adolescenți, Robert și Alexei, se uitau pe o hartă a Veneției și făceau planul vizitelor pe ziua respectivă. Ei știau că Ilie plecase după țigări și Ligia după croasante și cafele. S-au întors pe rând în apartamentul pe care îl închiriase Ilie și au pornit în excursie prin oraș liniștiți, sau pe cât de liniștiți pot fi doi oameni între care tocmai a explodat o bombă atomică, s-au plimbat cu toții cu gondolele, au intrat în magazine, au cumpărat tone de dulciuri și bomboane pe care în România nu le văzuse nimeni niciodată. Erau vitrine cu ciocolată care îi interesau mai mult decât orice sculptură sau pictură din muzeele Veneției, erau pe un tărâm fantastic în care domneau civilizația și bunăstarea. Au mâncat pizza și s-au plimbat pe podurile de peste canale, pe străduțele libere de turiști la vremea aia. Au stat trei zile în Veneția. În fiecare dimineață Ilie pleca după țigări, deși el nu fuma niciodată un pachet pe zi. Ligia se trezea cu noaptea în cap și ieșea prima, făcea o plimbare în jurul hotelului și apoi îl aștepta în toaleta cafenelei de la parter, își dădea rochia și lenjeria jos și le împăturea cu grijă, le așeza pe marginea rezervorului de apă al toaletei și stătea dezbrăcată cu ușa închisă. Când bătea cineva ea spunea cu un nod în gât, fierbând pe dinăuntru, că era ocupat, până când persoana care bătea la ușă era Ilie și intra brusc peste ea. Făceau sex ca apucații, până când el termina și gemea gros cu gura lipită de spațiul dintre umărul și gâtul ei, în locul în care pielea forma o depresiune între claviculă și mușchiul gâtului numit *Scapula Levator*. Nu vorbeau nimic. Nu își spuneau nimic. Pur și simplu ea știa că el va veni și în următoarea dimineață în toaleta cafenelei. Ligia avea 32 de ani, dar arăta de 25. Sânii ei erau mai elastici, dar stăteau în continuare fermi și plini pe pieptul ei, pielea era lucioasă ca pielea unui șarpe fierbinte. De câte ori punea mâna pe ea, Ilie mormăia ca și când și-ar fi injectat un drog în vene.

Pentru Robert și Alexei vacanța de trei zile la Veneția a fost o cursă după chestii, asta își doreau să aducă cu ei la Buftea, chestii, și cu chestiile să își impresioneze colegii de la liceu. Au mers din magazin în magazin, s-au îndopat cu dulciuri, și-au cumpărat casete cu Metallica și Nirvana, tricouri cu GreenDay, ochelari de soare și adidași. Ilie le-a cumpărat adidașii. Nimeni nu mai avusese adidași originali în liceul lor. Urmau să se întoarcă plini de chestii la Buftea. Tot timpul erau preocupați să facă conversia din lire italienești în lei ca să compare prețurile cu ce aveau ei prin țară.

Într-o după-amiază au plecat singuri prin împrejurimile pensiunii, s-au oprit pe un pod și s-au uitat minute în șir la gondolele care treceau pe sub ei, la fetele de vârsta lor care păreau inaccesibile și despre care credeau că sunt prea frumoase ca să se uite la vreunul din ei. Italia anilor ’90 era o lume magică. Cu doar trei ani în urmă acolo fusese Campionatul Mondial de Fotbal, nume uriașe de fotbaliști trecuseră prin Veneția. Încă se mai vedeau urme pe ziduri, grafitti cu Baggio, steaguri și mingi de fotbal în vitrine. Pe stâlpi erau lipite afișe care anunțau concerte ale unor trupe pe care le văzuseră doar pe SuperChannel la televizor. Adidașii pe care îi primiseră cadou li se păreau extraordinar de confortabili, și Robert chiar simțea că putea să sară mai mult datorită calităților

cauciucului din care era făcută talpa.

În timp ce ei, cuprinşi de euforie, îşi jurau să se întoarcă în Veneţia când vor avea şi ei familii, părinţii lor beau o sticlă de vin la o terasă. Elena adusese vorba despre Cornel, dar Ligia a spus că nu era cazul să strice excursia cu amintiri triste şi au tăcut cu toţii frământând în interiorul lor propriile frici, dorinţe şi nedumeriri.

— Fii şi tu, dragă, mai pragmatică, i-a spus Ilie soţiei sale atunci. Viii cu viii şi morţii cu morţii, a spus el vărsând un strop de vin în canalul Veneţiei.

Elena a zâmbit.

— Sau poate vrei să facem o excursie la cimitirul din Veneţia, a continuat Ilie spre soţia lui.

Au râs. Ligia, mai reţinută. Nu a vorbit prea mult şi a plecat la un moment dat, spunând că merge să îi caute pe băieţi doar ca să scape de vinovăţie. Îi plăceau oraşul, italienii îmbrăcaţi elegant, femeile care păreau atât de relaxate, dar îşi dorea să se termine cât mai repede excursia. Puterea lui Ilie o sedase şi uneori îi venea să pună mâna pe el. Era clar că nu era ea prima femeie cu care Ilie o înşela pe Elena, dar nu putea să suporte naivitatea prietenei sale. Era prea cinică situaţia.

Elena nu a băgat de seamă nimic, nu a ştiut niciodată că în vacanţa de la Veneţia a început relaţia Ligiei cu Ilie. Mult mai târziu şi-a dat seama că cei doi aveau o relaţie.

Corpuri străine

Nu putem spune că e întuneric, dar nici lumină. Sunt mai degrabă culori. Aici, unde ochii lui Alexei se deschid cu greu, e un loc în care ochii nu îşi au rostul, văzul este ca un lichid transparent care se scurge peste lucruri şi e absorbit în ele. Le vede din interiorul lor şi din exterior în acelaşi timp, le înţelege structura şi înţelege până şi gustul cu ajutorul acestei priviri atotcuprinzătoare. De fapt realizează că acest simţ pe care îi vine să-l numească văz este o însumare a multor altor lucruri. Nu poate auzi, în schimb. E surd. Un piuit discontinuu, îndepărtat, e tot ce poate sesiza, dar nu îşi dă seama dacă este liniştea care întrerupe sunetul sau sunetul care întrerupe liniştea, şi asta îl enervează pentru că nu reuşeşte să se concentreze bine la nici unul din cele două lucruri. Nu reuşeşte să se concentreze la ceea ce i se pare că vede, pentru că nu are un punct de vedere, nu poate spune dacă urmăreşte ceva sau este urmărit. Este subiectul şi obiectul acestui simţ. Culorile sunt întinse ca nişte pete de vopsea, au uneori aspectul unor nebuloase sau al unor galaxii care se preling spre el şi dinspre el. Se simte neajutorat, prins într-un spaţiu îngust, neclar, în care singurul lucru de care se poate agăţa este imaginea tatălui, dar nici pe asta nu o poate vedea întreagă. Îi e dor de tatăl său. Vede doar bucăţi din faţa lui. Bărbia rasă şi proeminentă, ochii lui ridaţi şi veseli, urechea care avea o aluniţă cu nişte fire de păr ieşind prin ea ca un petic de blană, tâmpla cu cicatricea în V. Dorul pe care îl simte are ceva gălbui în el, de gălbenuş, se întinde subţire culoarea asta caldă şi o poate vedea. Poate vedea dorul. Asta trebuie să fie culoarea care se scurge din el. Sentimentul devine difuz şi atunci, în spaţiul strâmt în care abia se poate mişca, se gândeşte la Dumnezeu, ar vrea să spună o rugăciune, *Tatăl nostru, carele eşti în ceruri*, dar cu fiecare cuvânt pe care îl spune aduce în faţa ochilor câte o bucată din Cornel, tatăl său mort demult. De câte ori se gândeşte la Dumnezeu, imaginea aceluiaşi bărbat compusă din bucăţi pe care nu le poate uni i se aşază în faţa acestui simţ compus al văzului. Simte un gust sărat gândindu-se la Dumnezeu şi realizează că în acest loc în care se află, cu toate aceste culori în jurul lui, ideea de Dumnezeu nu poate fi separată de imaginea părintelui său, e o căldură care nu poate fi separată sau asociată separat cu vreunul din cei doi. Îi face bine acest Dumnezeu cu formă umană pe care îl iubeşte cu fiecare gând pe care îl poate formula, şi acest nou simţ care pare a trece prin imaginea pe care o vede este iubirea, acest sentiment îi aduce mai multe informaţii decât a crezut vreodată că e posibil. Privirea atotcuprinzătoare este iubirea. Nu e sigur dacă e iubirea lui, sau a tatălui său, sau a lui Dumnezeu, dar e continuă ca o dâră galbenă care se întinde de la un capăt la altul al Universului. Culorile luminoase par a fi nişte galaxii. Întunericul e rece, lumina e caldă, iubirea e o adiere călduţă de gânduri puse în mişcare. Închide ochii sau locul prin care poate vedea cu ochiul iubirii, şi se lasă întunericul. A obosit.

Următoarea dată când deschide ochii spaţiul e mai larg, nu îl mai simte ca pe un

pantof în care nu poate să-și miște piciorul. Crede că el este cel care s-a micșorat. E în liceu și percepe liceul ca pe un timp, nu ca pe un loc în care se află, și parcul Știrbey e tot o bucată de timp, aleile, copacii, lăculețul, păsările, veveriţele, toate ghindele, conurile de brad, castelul, jandarmii care se plimbă pe acolo sunt bucăți de timp pe care le-a trăit și acum le parcurge iarăși așa cum parcurgi un vis din care te-ai trezit brusc. E pe o bancă cu Canibalu și Robert. Robert râde și fumează. Canibalu fumează și el, dar nu râde. E serios. Spune ceva despre maică-sa. O compară cu o planetă în jurul căreia gravitează și el nu vrea să fie un satelit, el vrea să fie o planetă. Se îndepărtează de parcul Știrbey până ajunge în punctul în care e acum și nu înțelege ce e acum. Aude o picătură cum cade și se lovește cu zgomotul ei specific de o suprafață umedă. Se tot repetă sunetul ăsta, dar e ceva anormal la el. Aude vocea lui Robert. Spune ceva. Picătura cade mai departe. Cade sau nu? Pare că e o picătură care revine la sursă, o picătură rătăcitoare care se întoarce în bazinul din care s-a scurs. Spațiul în care e începe iar să îl strângă. E ca într-o cutie. Îl strânge tare și sunetul picăturii devine rapid, un pleosc inversat care se aude din ce în ce mai repede. Pereții sau ceea ce e în jurul lui s-au strâns atât de tare, încât se simte un singur punct. E agitat, un punct agitat. Cum a fost universul restrâns la un punct din care au explodat toată energia și toate particulele astea din care s-au format planetele, oamenii și viața? Cât timp au existat toate concomitent în acel punct? Pentru cât timp tot ce a fost, ce este și ce va fi a rezistat în acest punct? Părinți și copii, iubiri pătimașe și adversități, ură și războaie și boli, anomalii și iar iubire, și vieți de oameni care se derulează unic sau repetitiv, priviri, mecanica unei priviri, intrarea luminii în mecanismul ocular și formarea unei imagini pe care cineva o urmărește, cineva e martorul acestei imagini și o înglobează, o păstrează măcar pentru o secundă în memorie, o face să existe. Undeva în acest univers, lumina primordială care a izbucnit din explozia Big Bangului călătorește, trece mai departe, și poate un foton, un singur foton încărcat de toată această cunoaștere intră în mecanismul privirii umane pentru o fracțiune de secundă și se topește într-o imagine banală, imaginea unei mâini care mângâie pe cap un cățel, îl scarpină lent demonstrând o legătură. Lumina, ca și câinele, ne oferă iubire, necondiționată. Și dintre toate lucrurile iubirea este singura care se poate mări în acest spațiu primordial. Aici există doar adevărul și iubirea. Nu e nici o urmă de minciună. Pentru iubire, chiar și punctul acesta infim dincolo de care nu vede nimic este un spațiu uriaș în care se poate extinde. Călătorește cu viteza câinelui-lumină în acest spațiu vast și îi vine să râdă de această unitate de măsură, dar nu are suficient spațiu să râdă. E înfricoșător de mic acest spațiu care se strânge în jurul său și iarăși a obosit. Sunetul picăturii care se izbește devine recognoscibil, e ca și când s-ar prezenta lumii, sunt sunetul unei picături care se izbește de suprafața unei chiuvete. Închide ochii pe care nu îi mai are.

— O să ne luăm un câine, da, aude vocea Nonei lângă urechea lui.

E lângă el, dar nu o poate vedea. Oricât ar încerca, nu poate deschide ochii.

Drum prin Infern

După ce Ligia a închis telefonul, dezastrul s-a amplificat în mintea lui Robert ca un uragan care mătura pe jos cu toată Veneția, cu camerele de hotel, cu Ema, artiștii, statuile, gondolele, foile imaginare pe care își scria articolul de căcat și, în urma acestui vânt brutal, se instala o vinovăție apăsătoare, tăcută, vinovăția supraviețuitorilor. A plecat fără să-i spună nici un cuvânt Emei, care dormea, și pe care poate ar fi trebuit să o ia cu el. Era buimac. În liftul cu care a coborât din hotel și-a văzut în oglindă fața mototolită. La fel se simțea și pe interior. Carne vie. Creierul îi tremura. Disecția la care se gândise el mai demult părea că o făcuse pe el. Cămașa de mătase neagră era boțită și avea un nasture rupt care îi dezgolea și mai mult pieptul. Era penibil. Alura lui de puștan bătrân față în față cu cuvântul comă, pe care îl rostise de mai multe ori mama lui Alexei la telefon, era penibilă. Comă, comă, comă se repeta cuvântul cu toate cele patru litere lovindu-i-se pe pereții capului, amestecându-se cu sânge și oase strivite și o stare subfebrilă suspectă, în spatele căreia pulsa moartea. Cuvântul moarte rămânea neformat, era ca un număr de telefon la care îi era frică să se gândească, deocamdată doar coma îl însoțea ca un spectru fără chip. Comă de la ce? Stătea pe bancheta de piele maronie a unui *water taxi* și privea pe gemulețul îngust pe care se uscaseră picături de apă și cristalizaseră sarea din ele. Mintea lui era acolo, între cristalele alea mici care murdăreau geamul, și încerca să compună, în lipsa unui adevăr palpabil, o explicație pentru cuvântul comă. Un accident, cu siguranță, și-a spus. Un infern s-a deschis în fața lui, ascuns între toate cutele Veneției acest infern s-a instalat ca un sistem de operare a cărui parolă sau cod secret era cuvântul comă, un cuvânt vânăt care se repeta insuportabil. Ar fi trebuit să o ia și pe Ema cu el. Conversația l-ar fi ajutat la ora asta, în starea asta. Cel puțin nu ar mai fi avut toate ecourile îngerilor morții care îi șopteau vrute și nevrute la ureche. Din când în când chiar avea senzația că păsări mari întunecate apăreau brusc din laterală gata-gata să se lovească de tâmplele lui și tresărea ca și când i-ar fi frică să nu îi spargă tâmpla și pe acolo să-i ciugulească cuvântul comă ascuns în creier. Erau doar trecători, turiști pe maluri sau bărci pe lângă care trecea. Era viața care continua pe străzi, normalitatea pe care telefonul Ligiei o transformase într-un infern și prin care acum înota ca un diavol, îmbrăcat în cămașă de satin negru. Ce prostie! Mirosul de sex era impregnat pe mâinile și pe fața lui. Își aduse aminte pentru o clipă de o povestire a lui Dino Buzatti pe care o citise cu mulți ani în urmă. Un personaj, ziarist în Milano, este trimis de șeful lui să investigheze o poartă a Infernului care fusese descoperită în tunelurile metroului din Milano. Nu știa de ce se gândea la asta, dar i se părea că drumul acesta cu barca avea ceva din povestirea lui Buzatti, ar putea fi la fel de bine o călătorie spre Infern. Încercă să își aducă aminte numele personajului, dar era greu, uitarea se instalase peste mintea sa. Sutele de filme, cărțile, muzica și oamenii pe care i-a cunoscut de-a lungul vieții sale s-au estompat într-o ceață groasă prin care nu întrezărește

nici o formă pe care să o poată recunoaște. Alcool, pastile, depresie, anxietate și stres. Asta știe. Era în Infern. Aici nu îți mai aduci aminte nimic din ce te-a făcut fericit. Probabil că și Veneția are o poartă spre Infernul acesta, iar el este un alt jurnalist trimis să investigheze, un alt jurnalist care va da lumii un raport despre Iad. Cu această barcă cu care înainta pe canalele lagunei pătrundea într-o realitate paralelă în care așteptarea era focul care îi ardea sufletul. La fel ca în povestirea lui Buzatti, în care oamenii locuiau într-un infern absolut normal, fără vreun foc vizibil, în care trăiau mistuiți doar de așteptare și de apăsarea timpului pierdut, Robert se simțea țintuit de un deget uriaș pe fundul acestei bărcuțe. Acest deget mare și greu împingea barca și trupul său spre un loc în care nu ar fi avut ce să caute în mod normal, spre spitalul Sfinților Giovani și Paolo. Ce ironie, mergea prin Infern spre un spital al sfinților. Acolo era internat, în comă, Alexei. Trăia greu această deplasare. Timpul se dilatase. Degetul apăsa și opunea rezistență trecerii timpului. Era aici ca să fie supus unei îngrijorări și vinovății pe care nu le ceruse. Nu acesta era motivul pentru care se afla în Veneția. Disecția prieteniei, mai ține minte cineva? îi venea să urle. La cine să urle? Sau poate așa începeau lucrurile să se arate? Torriani, Toricelli erau două nume care îi veneau în minte. Poate unul din ele era numele jurnalistului din Milano. Se ridică de pe banchetă și ieși la aer. Voia să vadă orașul cum trece pe lângă el, voia să treacă totul, dar ce era voința lui în fața acestui val care-l băgase cu capul la fund? Strigătul jalnic al pescărușilor se auzi deasupra lui, tristețea sfâșietoare și rea trecu pe deasupra lui.

Barca străbătu Canal Grande și ieși în spatele corpului Veneției, dacă cele două insulițe despărțite de Marele Canal ar compune un corp care ar sta cu fața la mare. Dintr-odată întinderea de apă îi păru străină lui Robert. Nu recunoștea locul în care se afla. Era și normal, nu avusese niciodată treabă la spital în Veneția în viața lui. Fațadele erau mai dărăpănate, turiștii se răriseră. Barca săltă de câteva ori pe valuri. Aici bătea mai tare vântul și asta îi făcea bine. Vântul amuțea hârâitul gândurilor, era ceva exterior care trebuia înfruntat, ceva care bătea pe suprafața pământului de milioane de ani cu diferite puteri, și în fața acestui fenomen al naturii suferința, tristețea, regretul se evaporau de parcă ar fi fost niște fumuri emanate de vremelnicul corp uman. Nu, nu e nici un infern, și-a spus. O lacrimă i se înșiră pe obraz. Era de la vânt. Se simțea uscat pe dinăuntru. Pe partea dreaptă era marginea orașului, pe partea stângă marea ca un deșert. Departe în larg se vedeau niște ziduri galbene care străluceau în soare. În centru era o poartă. Probabil că era o poartă mare dacă se putea vedea de la distanța asta. Nimic nu mergea spre acea poartă. Taxiul încetini și apărură șalupe ale ambulanței Veneției ancorate la țărm. Cu una din aceste bărci fusese adus Alexei. Ce străin i se părea totul! Opri și puse piciorul pe cheiul de piatră. Părea că întreaga Veneție se oprise din plutire în jurul *piciorului* său. Piatra dură de sub tălpi îl liniști. Cuvântul comă se repetă slab în gândul său.

Lumina albă a neonului era insuportabilă, ochii lui Robert afectați. În sala de așteptare a spitalului era plin de oameni. Majoritatea păreau turiști străini. Unii aveau stropi de sânge pe tricouri, erau agitați și pestriți cum sunt turiștii. Pe o banchetă stătea un bărbat care avea capul bandajat. Stătea și privea în gol. Lângă el un copilaș aștepta cuminte cu o sticlă de suc în brațe și se uita pe un telefon. Robert înțelesese de la o asistentă că Alexei fusese atacat de o brigadă venețiană. Fuseseră mai multe victime. Un val. Poate că

bărbatul acesta bandajat era unul dintre cei care îl văzuseră pe Alexei înainte să fie atacat? Ce era o brigadă venețiană? N-a apucat să o întrebe mai multe pe asistentă pentru că a dispărut. Sosise o urgență. Oricum îi era greu să o urmărească vorbind în engleza ei spartă cu vocale prelungite. Câteva cuvinte rămăseseră alături de el totuși și pluteau în sala de așteptare. Așteptau și ele să fie asociate unei imagini clare. *Parietal bone, skull, bleeding* și iarăși *coma*. Când îl putea vedea? Nimeni nu știa. Un doctor îi spusese că era la terapie intensivă. În comă. Suferise o operație. Era un val de turiști care veniseră în ultimele 24 de ore cu capetele sparte, tot spitalul colcăia de doctori și oameni agitați, furioși, speriați. Doi polițiști au intrat în sala de așteptare ducând cu ei o femeie care avea capul bandajat. Robert s-a uitat puțin la ei. Poate ar fi trebuit să vorbească cu un polițist ca să afle ce se întâmpla, dar ochii îi lăcrimau de la lumina blestemată de neon și nu se simțea în stare să articuleze prea multe cuvinte în engleză. Când și-a luat privirea de la polițiști, un trandafir roșu i-a fugit prin fața ochilor și, după o fracțiune de secundă, s-a întors spre ei. Femeia bandajată pe care o aduseseră polițiștii avea o rochie cu un trandafir roșu pe ea. Polițiștii au așezat-o cu atenție pe o banchetă și au vorbit ceva în șoaptă cu ea. Femeia a făcut din mână un semn slab că era OK, iar carabinierii au plecat uitându-se încă o dată roată la mulțimea pestriță din sala de așteptare. Și-a scos cu greutate telefonul din poșetă, mâinile ei erau bandajate și ele. De unde stătea Robert nu își dădea seama dacă era vorba de aceeași femeie pe care o întâlnise cu Alexei în prima lor zi în Veneția. Ce nume avea? Făcuseră cunoștință? Nu își mai amintea. S-a ridicat și s-a apropiat cu atenție de ea. Polițiștii aduceau o nouă persoană în sala de așteptare, un bărbat care striga în engleză după un doctor. Avea dureri. Ochii lui Robert căutau sub bandajul care acoperea fruntea femeii cu trandafir roșu pe rochie. Și-a adus aminte de nasul mic care se mișca atunci când vorbea. Ea era. S-a apropiat de ea și s-a aplecat spre fața ei ca să îl poată vedea mai bine. Făcu un gest cu mâna și femeia tresări. Nu l-a recunoscut de prima dată. S-a uitat la el pe sub bandajul care îi bloca puțin câmpul vizual. Bărbatul care striga după doctor era din ce în ce mai agitat. O asistentă a venit lângă el, iar bărbatul s-a uitat la ea și a întrebat-o dacă era din Veneția, dacă era mână în mână cu ticăloșii care îi spărseseră capul și dacă era parte din planul lor ticălos să îi țină pe toți grămadă în sala de așteptare cu sângele șiroind pe ei. Asistenta era perplexă și căuta din priviri ajutor la polițiștii care aduceau încă o persoană înăuntru. Unul dintre ei s-a apropiat de bărbat și i-a spus ceva în șoaptă. Bărbatul s-a liniștit. O altă asistentă a venit cu o pastilă și un pahar cu apă. Femeia cu trandafirul roșu l-a recunoscut pe Robert. Ce se întâmplase?

— Am fost atacate de dimineață, eram la o cafenea lângă hotel, a spus femeia, totul părea liniștit, normal. Au aruncat de sus cu sticle, cu pietre, nu știu.

A făcut o pauză și a început să plângă.

— Paula a murit, a spus printre lacrimi.

Robert încerca să facă legăturile în minte, dar nu știa cine era Paula. Poate fata care făcuse șpagatul? Și cine arunca cu obiecte în capul turiștilor? Veneția o luase razna. Își propti capul în palme, oftând. Cineva îl bătu pe umăr. Era doctorul cu care vorbise la un moment dat. Îi făcu semn să vină după el. Au mers pe un coridor pe care așteptau alți turiști plini de sânge pe tricouri și cu bandaje pe cap sau pe mâini.

— Prietenul dumneavoastră e rău, a spus dintr-odată. A fost operat de urgență azi-

dimineață. E în comă indusă în acest moment.

— Dar ce s-a întâmplat? a întrebat Robert.

— A fost lovit cu un obiect dur aici, a spus doctorul ducându-şi mâna în partea dreaptă a capului deasupra urechii, osul a fost fracturat, câteva aşchii puneau presiune pe scoarța cerebrală.

— Dar cine a făcut asta?

— Trebuie să vorbiți cu poliția. E un val de violențe împotriva turiştilor, după cum puteți vedea. Înțeleg că e un grup de tineri localnici. I-au prins pe câțiva dintre ei, dar văd că tot vin oameni cu capetele sparte. Au murit două persoane până acum. E rău.

Robert asculta informațiile pe care i le dădea doctorul şi avea în sfârşit senzația că ajunsese la sursa răului, că ştia de unde izvora infernul în care înota de când îl sunase Ligia. Nu înțelegea de ce tocmai azi. Ce era azi? Sâmbătă?

— Pot să-l văd?

— Da, doar câteva minute, a spus doctorul, oricum e în comă, cum v-am spus. Poate ar fi bine să anunțați şi familia, noi am încercat să vorbim, dar nu ştiu cât au înțeles. Este fost sportiv prietenul dumneavoastră?

— Nu, este preot, a spus Robert şi doctorul a ridicat din sprâncene.

— Sper că a fost un preot bun. Are o constituție robustă. Asta e bine. Rugați-vă pentru el, a spus doctorul şi i-a făcut semn spre uşa unui salon. Doar două minute. În liniște.

Robert intră în salon. Era un singur pat scăldat într-o lumină scăzută. Un aparat îi monitoriza lui Alexei pulsul şi clipocea slab în întuneric. Privi la monitorul pe care se vedeau bătăile inimii, ascuțite ca nişte colți de fierăstrău. Capul lui Alexei era înfăşurat într-un bandaj proeminent care trecea pe sub bărbie. În partea dreaptă avea o umflătură din cauza compreselor. Nişte fire îi ieşeau din gură şi din nas. Un miros dulceag de mir amestecat cu tămâie plutea în aer. Mâinile lui Alexei stăteau pe lângă corp inerte peste cearşaful cu care era învelit. Păreau neschimbate. Robert a întins un deget spre una dintre venele puternice care îi traversau brațul. Încercă să îşi aducă aminte o rugăciune. Rugăciunea inimii era ceva cu Isus Cristos, ceva simplu, dar nu reuşea să o recompună. Îi veni în minte strofa din *Tremor Christ* cu îngerii şi demonii care se întrec să ajungă primii la oameni şi îi strânse mâna. Era cald. Era viu. Încercă să îşi aducă aminte de ce îşi dorise să scrie un articol despre prietenia lui cu Alexei. Ce spera să scoată din chestia asta? Adevărul despre ce? Adevărul era în fața lui în comă. Ăsta era adevărul. O asistentă deschise uşa salonului şi îi spuse cu o voce caldă *signore*! Ieşi lăsând în urma lui mirosul de sex să se amestece cu particulele de mir care pluteau în aerul rezervei de spital. Trecu pe lângă toate capetele sparte de turişti care stăteau cuminți ca nişte mumii pe holuri şi în sala de aşteptare. Femeia cu trandafirul roşu era în brațele uneia dintre prietenele sale. Le scutura plânsul pe amândouă. Lăsându-le în urmă se bucură pentru o fracțiune de secundă că Alexei era în comă. Lucrurile ar fi putut fi mult mai rele, înțelegea uitându-se în jur. Vina se diminua văzând dezastrul care lovise la întâmplare în stânga şi-n dreapta. Ieşi afară şi se opri pe marginea cheiului de piatră. Îşi aprinse o țigară. Vântul se mai domolise. Valurile mici se izbeau de pietre cu un plescăit agitat. O luă la pas pe lângă şalupele-ambulanță. O femeie grasă plină de sânge pe față cobora dintr-una dintre ele. Un

paramedic o ținea de subraț. Ceilalți paramedici priveau din bărcile lor la femeia grasă care se legăna încet spre locul de primire a urgențelor. Încă un cap spart. Capul, locul din care se alimentau curiozitatea și dorințele turiștilor suferise atingere, fusese pedepsit de un zeu nevăzut al lagunei, o ființă plină de ură, cu multe mâini, care arunca de pe terasele caselor vechi cu pietre în invadatorii săi. Și asta era o imagine a Infernului, se gândi, în loc de flăcări, cioburi căzute din cer.

A mers o vreme pe malul de piatră al Veneției fumând mai multe țigări. Gândurile se mai limpeziseră. Trebuia să o sune pe Nona. Nici măcar nu știa cum o chema pe Nona. De la ce venea Nona? De la Ioana? Dracu' să-l ia! Nu știa de fapt mai nimic despre Alexei ăsta cu care era acum în Veneția. De asta venise, nu? Ca să-l cunoască mai bine pe acest om pe care l-a avut ca prieten odată. Nu simțea nici o legătură cu Nona, și nici nu își dorea să o cunoască. Nu îl interesa, dar uite că acum trebuia să vorbească cu ea. Dacă îl interesase ceva, îl interesase să îl apuce pe prietenul său de o toartă ca pe o cratiță și să-l răstoarne pe o masă în fața lui în care să scurme cu ghearele, să vadă din ce era făcută iubirea lui pentru Dumnezeu și timpul pe care îl petrecuse dincolo de limita clasei a XII-a. I se păruse simplu planul cu Veneția. Se uită în telefon. A căutat numărul de telefon al Nonei. Probabil că Ligia îl sunase de pe telefonul ei, așa că a apelat următorul număr necunoscut din agendă. Se opri în dreptul unui teren de fotbal pe care două echipe de copii jucau un meci. Pe margine erau mai mulți părinți. Din când în când fluierul arbitrului tăia vesel aerul de deasupra. Lumea se entuziasma la atacurile echipelor. Terenul era foarte aproape de malul apei. Stătea cu telefonul la ureche sub un copac de la marginea terenului. Era plăcut, nu își dăduse seama că soarele ardea atât de tare. Cu o mână s-a mângâiat pe cămașa de satin, care era caldă. O voce șoptită de bărbat s-a auzit în telefon, nu era Nona, era părintele Constantin care l-a întrebat ce mai face Alexei, auzise și el de coma părintelui, făcuse deja o slujbă pentru sănătatea lui și mai făcea una și diseară. Robert își imagina deja cum tot orașul Buftea îl ura, Nona, Ligia, preoții, enoriașii, primarul.

— Ați dat ceva la doctori? a spus părintele Constantin.

— Ce să dau?

— Bani ca să aibă grijă acolo, a spus părintele. Mergeți și la o biserică și vă rugați. Ne rugăm și noi pe partea asta, da' și acolo unde e el trebuie făcută o slujbă. Căutați un preot să vină.

Dintr-odată Infernul reveni ca un val care îl băga la fund. Dacă Alexei murea urmau o serie de proceduri de care nu avea nici un chef. Lucrurile se puteau complica instantaneu. Se vedea umblând după preoți, după autoritățile române din Italia ca să transfere trupul, se vedea ținând-o pe Nona în brațe la căpătâiul prietenului său mort. Copiii îi vedea plângând și privindu-l lung. El îl dusese pe tatăl lor la Veneția, de unde se întorsese mort, el devenea responsabil de o lume cu care nu era pregătit să interacționeze. Vocea șușotită și îngrijorată a preotului era ca o veste rea. Îi mulțumi repede și închise. Echipa îmbrăcată în alb dăduse un gol, copiii alergau pe teren în uralele părinților și se îmbrățișau într-o învălmășeală plină de viață. Bucuria se spărgea în aer, printre pescăruși. A rămas privind în gol la viermuiala copiilor. Fluierul arbitrului îl trezi din contemplare. O luă din loc. Puțin mai în față se termina faleza de piatră pe care mersese până atunci. Câteva persoane se adunaseră în capăt și priveau la ceva. Femei și bărbați ieșiseră la geamurile caselor.

De pe canalul care începea în capătul falezei a ieşit în larg o gondolă funerară plină de coroane de flori care atârnau în apă. Pe un postament în mijlocul bărcii era un sicriu lucios, maroniu deschis. Un gondolier îmbrăcat în negru împingea barca în larg. În sicriu se putea ghici un trup care era acoperit cu un voal. Corpul părea să strălucească în soarele care se revărsa de sus. În spatele gondolei venea o altă barcă plină de flori, pe o băncuță stăteau trei persoane îmbrăcate în negru. Negrul bărcii strălucea rece în lumina soarelui. Un vaiet s-a ridicat în aerul în care se mai ghicea încă veselia meciului de fotbal. În urma acestor două ambarcațiuni venea un cortegiu uriaș de bărci cu motor. Toată lumea era îmbrăcată în negru. Mulți tineri stăteau în picioare purtând steaguri ale Veneției și fotografii cu o fată tânără și zâmbitoare. Robert a urmărit mult timp cortegiul îndepărtându-se în larg. Un șarpe lung, negru, care se mișca încet spre insula din față, spre zidurile galbene, strălucitoare. A stat un răstimp cu gura aproape căscată încercând să înghită practic evenimentele din jurul său și să le înțeleagă. Fata din fotografiile pe care le purtau tinerii avea ceva tragic în zâmbetul ei, ca și când zâmbise pentru ultima oară în toate acele poze, o melancolie păstoasă se așternuse peste fața ei chiar dacă Robert știa că nimeni nu își făcea niciodată poze cu gândul că urmează să moară. Nimeni nu zâmbea în mod expres pentru poza de pe catafalc, pur și simplu prezența morții părea să altereze imaginea acelui zâmbet tânăr și să îl topească în fața singurătății copleșitoare care urma.

Lumea plecase de mult de pe faleză și de la ferestrele caselor când Robert și-a venit în fire. Era sigur că privise înmormântarea fetei venețiene care fusese omorâtă înainte să ajungă ei în oraș. Era sigur că de aici pornise valul de atacuri. Fata își lua birul de viață dintre turiști. O șalupă de poliție a trecut în viteză alături de o ambulanță spre spitalul care era la câteva sute de metri mai în spate. Încă nu se terminase. Prin oraș oameni tăcuți, probabil și femei, și bărbați, urcau pe terasele caselor, ieșeau la ferestre pentru o clipă și aruncau cu lucruri în oamenii care umblau pe jos. Apoi se întorceau la treburile lor, tăcuți, liniștiți, complici cu toții. Încă un om cu capul bandajat ca un băț de chibrit învelit în tifon, în pericol să ardă până la ultima scânteie de viață acolo, în brațele orașului. Se uită la telefon. Trebuia să o sune pe Nona, trebuia să o aducă la Veneția.

Veneţia – Atenţie la cap!

Valul de atacuri a continuat sporadic şi după înmormântarea fetei. Din când în când mai ateriza câte o sticlă pe asfalt, dar nimeni n-a mai fost rănit grav, nimeni n-a mai murit. Majoritatea obiectelor cu care aruncau veneţienii erau din sticlă. De câte ori se spărgea o sticlă de asfalt se lăsa liniştea în jur, pericolul se simţea plutind în aer, poate că o altă sticlă era deja lansată spre căpăţâna cuiva, oamenii îşi puneau mâinile în cap şi se ascundeau sub mese, în cârciumi sau pe sub balcoane. Numărul victimelor era de trei morţi şi 463 de răniţi. Se vorbea de terorism, de atentate, de închiderea oraşului, de intervenţia armatei. Televiziunile străine se îmbulzeau în Veneţia să transmită din mijlocul evenimentelor care făceau înconjurul lumii, primarul oraşului dădea declaraţii peste declaraţii că situaţia era sub control, şeful Poliţiei locale le explica oamenilor ce trebuiau să facă atunci când ieşeau la plimbare prin Veneţia, pompierii şi medicii explicau cum se acordă primul ajutor unei victime lovite la cap şi chiar în timpul acestor discursuri, sub ochii camerelor, discuţiile erau întrerupte de câte o sticlă care se spărgea în apropiere. Camera se muta brusc şi focaliza pe cioburile care se întindeau la câţiva metri de picioarele interlocutorilor. Se lăsa un moment de linişte, după care declaraţiile erau reluate. Veneţia devenise un oraş periculos, despre care chiar şi ziarele locale spuneau în glumă că dădea turiştilor şi autorităţilor mari dureri de cap. În ciuda eforturilor poliţiei nici un localnic nu fusese prins, nimeni nu ştia cine arunca sticle de pe terase, de la balcoane sau de la ferestre. Nimeni nu văzuse pe nimeni, deşi turiştii spuneau că văzuseră persoane din diverse categorii, gospodine, bătrâni, tineri, femei, bărbaţi. Apăreau pentru o secundă deasupra scenei pe care defilau turiştii şi aruncau vasul de sticlă. Cum să ajungi la ei? Ar fi trebuit să existe câte un poliţist pe fiecare canal şi străduţă, şi chiar şi aşa lumea simţea din plin complicitatea localnicilor. Găsiseră un mod de a-şi apăra liniştea, de a recâştiga laguna pe care o pierduseră cu ani în urmă. Poliţia încercase să oprească vânzarea obiectelor de sticlă, dar casele oamenilor erau pline cu astfel de lucruri, efectele au fost zero. Evident că declarativ toţi localnicii erau împotriva atacurilor cu sticle, şi o mare parte dintre ei chiar îşi doreau să se oprească şi să se întoarcă la perioada relaxată în care turiştii circulau neabătuţi pe străzi şi canale. Gondolierii spuneau că le scăzuseră dramatic comenzile de plimbări pe canale, pentru că cele mai multe atacuri avuseseră loc asupra celor aflaţi în gondole. În gondole erau întotdeauna turişti, nici un localnic nu circula cu aşa ceva, iar turiştii acuzau gondolierii că erau în cârdăşie cu atacatorii şi îi duceau special pe canale înguste şi întunecoase unde puteau fi atacaţi fără nici o posibilitate de apărare. Patronii de restaurante au fost nevoiţi să îşi retragă terasele în interior sau să le acopere, vânzătorii de la tarabe au fost trimişi acasă pentru o perioadă. Liniştea Veneţiei venea cu nişte costuri pe care nu toată lumea era pregătită să le suporte, dar oamenii ştiau să improvizeze, veneţienii erau născuţi pentru a fi negustori. La nici două săptămâni după atacuri în portul

comercial al Veneției un vas uriaș de transport mărfuri descărca câteva containere grele pline cu căști de protecție de diverse culori produse în China. Erau genul acela de căști pe care le purtau muncitorii pe șantiere. Culorile erau foarte vesele, pe lângă clasicul galben, erau modele roșii, mov, vernil, turcoaz, roz și negre. Căștile au apărut în magazine la 15 euro bucata, dar curând au ajuns și la câteva sute de euro cele personalizate, cu desene și semnături ale artiștilor din cadrul Bienalei. Damien Hirst a fost printre primii care au personalizat o cască de protecție venețiană, dar nu a pus-o la vânzare. Pe cupola ei a adăugat corali și scoici, integrând-o astfel în conceptul colecției sale expuse în Veneția. Mulți spuneau că cel care a adus primele containere de căști de protecție a fost Pinault și că ideea i-a aparținut soției sale, Salma Hayek. Stocul inițial s-a epuizat în două zile, iar negustorii venețieni au comandat imediat alte containere. Culoarea cea mai cerută era galbenul, pentru că era și cea mai ieftină, dintr-un anume motiv chinezilor le era mai ușor să producă căști de protecție galbene și probabil aici scădea simțitor prețul. Veneția se umpluse de căști de protecție, o mare de capete multicolore umbla de colo-colo simțindu-se brusc în siguranță și având totodată acces la un suvenir original. Toată lumea se întorcea acum de la Veneția cu o cască de protecție pe care o agăța în cui acasă pe un perete. Prin unele baruri și discoteci apăruse un nou tip de cocktail care cerea neapărat cască de protecție, clienții puteau să își spargă paharul de cocktail în cap după ce îl dădeau pe gât.

Unul din cei 463 de răniți ai Veneției continua să fie Alexei. Încă în comă, încă în spitalul Sfinților Giovanni și Paolo, alături de alți patru grav răniți care trebuiau monitorizați. Operația fusese un succes, dar pacientul nu se trezea din somnul indus. Nona era venită deja de o săptămână în Veneția, Robert luase pentru ea o cameră aproape de spital ca să poată ajunge repede. Primăria îi oferise cazare undeva în centru, dar Nona a preferat să stea lângă spital, chiar dacă era o cameră mică și simplă. Robert trecea și el zilnic pe la spital, dar nu rămânea mult. Nu știa ce să facă și nici nu avea ce să vorbească cu femeia. Nona îi zâmbea mereu de pe un fotoliu de lângă patul lui Alexei. Avea ceva din zâmbetul pe care i-l arunca răposata lui mamă când se întorcea acasă din deplasări lungi, din zone de conflict, unde văzuse moartea cu ochii. Un zâmbet care arăta bunătate și acceptare, dar care în spatele său ascundea munți de suferință și îngrijorare. Acolo, pe fotoliu, stătea Nona aproape toată ziua, acolo o găsea rugându-se sau citind din vreo carte de rugăciuni. Uneori o întreba dacă mâncase și ea îi răspundea mereu politicos că da, deși nu o văzuse niciodată. Alteori ea îl ruga să o lase să sune acasă să vadă ce mai fac copiii și dispărea din rezerva de spital vreo douăzeci de minute. Nu știa cum să se apropie de ea, nu știa ce să îi spună. De câte ori se uita la ea îi venea să-și ceară scuze pentru situația în care se găseau. Într-o zi, Robert a venit cu Ema la spital. Nona s-a uitat lung la Ema când a intrat în salon. Nu înțelegea de ce plângea. Nici ea nu plânsese așa cum plângea această femeie. Nu înțelegea. La plecare Ema a îmbrățișat-o pe Nona lăsând pe hainele ei un parfum apăsător și o urmă de îndoială.

— Cum s-au întâmplat toate lucrurile astea? l-a întrebat pe Robert după ce a plecat Ema.

Blândețea cu care pusese Nona întrebarea l-a emoționat pe Robert. Nu era nici o urmă de reproș în vocea ei, dar felul cum rostise *toate lucrurile astea* referindu-se la soțul ei care zăcea aproape mort în spital i-a dat lui Robert de înțeles că aștepta niște explicații în

plus față de corpul inert pentru care se ruga cu foc.

Așa că într-o zi Robert a venit cu un polițist la spital, s-au suit toți trei într-o șalupă și au intrat în inima Veneției pe Canal Grande. De o parte și de alta a canalului capetele turiștilor arătau ca niște bomboane colorate. Măștile de protecție se vindeau în draci deja. Lumea se amuza de noul trend. Casca de protecție era noul simbol al Veneției. Nona a primit și ea o cască galbenă, dar nu reușea să și-o fixeze bine pe cap. Robert a ajutat-o. Vântul bătea destul de tare și era înnorat.

— De la ce vine Nona? a întrebat Robert încercând să acopere zgomotul pe care îl făcea motorul șalupei.

— De la Ilona.

— Iunona?

— I-lona, a strigat râzând Nona.

— Ești unguroaică? a spus surprins Robert.

— Nu, i-a plăcut lui tata numele Ilona din *Pădurea spânzuraților* și când m-am născut m-a botezat așa, a spus Nona.

— Aa, ce frumos, a spus Robert simțindu-se ca un idiot în momentul în care exclamase asta.

S-a lăsat liniștea pentru o vreme. Motorul bărcii torcea gros în urma lor. Au trecut pe sub podul Rialto invadat de oameni și au intrat într-o secțiune dreaptă a canalului. Polițistul le-a arătat cu mâna ceva în partea dreaptă și barca a încetinit. S-au apropiat de marginea unui ponton la care erau legate mai multe gondole. Câteva persoane cu măști galbene încercau să se așeze într-una din bărci. Polițistul i-a făcut un semn gondolierului să nu se grăbească. Gondola a ieșit ca un animal costeliv în larg începându-și plutirea mlădioasă. Locul în care ajunseseră era un *traghetto* de unde turiștii închiriau gondole. *Traghetto* San Toma, a citit pe o plăcuță Robert și s-a gândit imediat la Apostolul Toma, cel care nu crezuse în învierea lui Isus.

Polițistul vorbea în engleză și Robert îi traducea Nonei. Locul în care îl găsiseră pe Alexei era chiar platforma mică de lemn de unde se îmbarcau călătorii. În dreapta ei, cum te uitai spre canal era un spațiu în care așteptau turiștii și o bancă de lemn pe care stăteau gondolierii. Pe șipcile de lemn de pe ponton se vedea o urmă maronie pe unde cursese sângele preotului. Nona a urmărit îndelung cu privirea locul întunecat. Acolo fuseseră găsite corpurile a trei persoane, a spus polițistul. Alexei, o femeie și un bărbat, soț și soție. Bărbatul fusese găsit mort într-una din gondole, femeia și Alexei au fost găsiți aproape îmbrățișați pe pontonul de lemn, dar Robert nu a tradus îmbrățișați, a spus unul lângă altul, gândindu-se că și Nona, ca și el, de altfel, ar fi putut înțelege diferite lucruri din situația care se crease pe acest ponton. Polițistul le-a spus că încă nu se știa cine era atacatorul. Gondolierul pe care îl anchetaseră avea un alibi susținut de familie și prieteni care spuseseră că petrecuseră toată seara împreună. Lângă banca pe care acum stătea un alt gondolier care fuma liniștit, Robert a văzut o grămadă de pietre de granit puse unele peste altele. Unele păreau mai vechi, altele mai noi. Colțul vechi al casei era încă în reconstrucție. A pus mâna pe un pietroi și l-a cântărit în mână încercând să își imagineze cum se întâmplaseră lucrurile. Femeia care fusese găsită acolo era și ea în comă la spital. Polițiștii așteptau ca ea sau Alexei să își revină și să afle mai multe de la ei.

— Dar tu unde erai? a întrebat Nona deodată.

Robert s-a uitat spre ea. Toate vocile vinovăției vorbiseră prin gura Nonei în acea clipă. Cu casca galbenă stând într-o parte, micuță și grăsuță, Nona era figura inocenței deznădăjduite în fața acestei lumi gălăgioase și amenințătoare, a acestui ponton obscur pe care soțul său, tatăl copiilor săi fusese lovit cu sălbăticie.

— Eram cu o prietenă, ai cunoscut-o, Ema, a spus Robert și cuvintele i se prăbușiră în creștetul capului ca niște pietre. Ema era prietena lui? Nu reușea să spună nimic cum trebuie în fața acestei femei. Nona a dat din cap gânditoare privind prin Robert.

— Dumnezeu să ne ajute pe toți, a spus femeia cu amărăciune și a cerut să meargă înapoi la spital, la soțul ei.

Dacă ar fi să credem că îngerii și Dumnezeu sunt lucruri eterne care există dincolo de curgerea timpului, dincolo de formele trecute, prezente sau viitoare ale lumii, am putea să ne imaginăm cu ușurință persistența neputinței cerești în fața trecerii timpului cu care se confruntă oamenii. În ciuda faptului că pentru noi lucrurile trec sau se schimbă în zile și nopți și devenim alții cu fiecare gând pe care îl sondăm și îl lăsăm să crească în mințile noastre, ființele îngerești nu au petrecut pe acest *traghetto* mai mult de o clipită, sunt încă aici privind, observând simultaneitatea durerii fizice a lui Alexei din seara atacului și sângele care se scurge prin crăpăturile pontonului în apa de dedesubt, în același timp cu durerea sufletească a Nonei și a lui Robert din această zi despre care putem spune în mod paradoxal că, deși e ulterioară accidentului, ea se află în afara prezentului lui Alexei și astfel într-un trecut care îi privește doar pe ei. Pentru cei eterni această suită de evenimente se suprapun ca picăturile de apă într-un pahar. Lucrurile se întâmplă simultan și se amestecă. Ce pot observa îngerii în această imagine dublu expusă de pe acest ponton al Veneției sunt durerile acestor oameni, diferite între ele, ca niște nuanțe ale aceleiași culori, care cresc și scad.

După zece zile de la atac, Veneția era mai colorată ca niciodată. Evenimentele trecute erau ca niște cioburi căzute printre dalele de piatră ale orașului pe care lumea nu le mai remarca. Binele recupera teritoriul pierdut, capetele turiștilor protejate cu căști de plastic colorat continuau explorarea. Curiozitatea era hrănită mai departe. În salonul spitalului Sfinții Giovanni și Paolo în care stătea trupul comatos al lui Alexei timpul trecut avea să revină la un moment prezent.

Evenimentele prin care trecuseră Nona și Robert și toți ceilalți se vor contopi cu timpul prezent al preotului care începe să vorbească și primele lui vorbe sunt despre un câine. Repetă deja lucrul ăsta de câteva ore. Vrea să ia un câine pentru copii. Nona îl ascultă și printre lacrimi repetă caldă, bună și ușurată că da, își vor lua un câine. Zâmbește. Alexei zâmbește când deschide ochii și o vede pe soția lui. În salon mai sunt și alți oameni, un doctor, o asistentă și un tip înalt îmbrăcat cu un tricou negru pe pieptul căruia scrie Levi's. În afară de Nona nu știe cine sunt toți ceilalți. De ce îi strânge mâna cu atâta căldură bărbatul cu tricou negru? Cu cine seamănă? Seamănă cu cineva, dar nu poate spune precis cu cine. Spune că îl cheamă Robert. Care Robert?

*

În urma accidentului Alexei s-a ales cu două sechele. Primul lucru, şi cel mai îngrijorător pentru doctori şi poliţişti, era amnezia. Alexei nu îşi aduce aminte nimic despre accident, despre petrecere, despre Veneţia şi nimic despre reîntâlnirea cu Robert. Practic nu îşi aduce aminte să îl fi întâlnit pe Robert cel de acum. L-a recunoscut şi a fost foarte bucuros să îl revadă în salonul spitalului, dar i-a luat mult să înţeleagă prin ce şir de întâmplări s-au trezit el şi Nona în Veneţia, într-un spital alături de Robert. Tot timpul trăia cu impresia că venise la Veneţia cu Nona, i se părea singura explicaţie plauzibilă. Ce să caute el cu Robert la Veneţia? El venise cu Nona la Veneţia şi aici dăduseră peste Robert. În primele două-trei zile după ce a ieşit din comă a fost foarte slăbit şi confuz. Nona a plâns mult pentru că a crezut că îşi pierduse minţile, spunea tot felul de prostii. L-au scos la un moment dat la aer în curtea spitalului. Stăteau toţi trei pe o bancă sub un palmier. Alexei se uita cu gura deschisă ca şi când ar fi încercat să îşi aducă aminte ceva tot timpul, bărbia îi tremura uşor şi se uita zâmbind la frunzele de palmier care atârnau deasupra lor.

— Or avea palmieri aşa frumoşi şi pe lumea ailaltă, Roberte? Ce zici? a întrebat şi a râs aşa, cu un hâsâit care îi ieşea din piept.

Robert şi Nona s-au uitat la el. Nona şi-a înghiţit lacrimile şi l-a luat de mână încercând să-şi dea seama dacă era el.

— Ţi-e frică să răspunzi, ha? Hi, hi, hi, a continuat Alexei şi l-a bătut încet cu mâna pe picior.

Al doilea lucru cu care a rămas a fost acest râs bizar pe care nu-l avea înainte, un râs de om prins într-o lume a gândurilor îndepărtată, care se tot repeta. Părea diferit de când revenise din comă. E mult mai cinic şi parcă mereu vorbeşte despre ceva ce ştie doar el, pune întrebări care par să ascundă un fel de sens secret, mai ales către Robert, îl fascinează Robert, când se întâlnesc se uită la el minute întregi cu un zâmbet mirat pe faţă şi cu gura întredeschisă, ca şi când ar vrea să interiorizeze toate trăsăturile prietenului său, sau ca şi când ar face o comparaţie între Robert cel de care îşi aducea aminte din adolescenţă şi acest Robert matur, cu riduri şi cearcăne sub ochi.

— Ce-ai îmbătrânit, băi Roberte, îi spunea din când în când cu zâmbetul lui îndepărtat, din altă lume. Mai povesteşte-mi din viaţa asta pe care am trăit-o noi la Veneţia, hi, hi, hi, zicea şi Robert îi povestea cât de detaliat putea despre ce făcuseră în oraş în cele două zile până la accident.

Doctorii spuneau că era bine să fie curios, însemna că vrea să îşi aducă aminte şi Robert povestea şi uneori se uita la Nona, era greu să dea toate detaliile cu ea de faţă, cât băuseră, ce vorbiseră, întâlnirea cu burlăciţele, cu galerista de la petrecere despre care nici el nu-şi aducea prea bine aminte, încerca să detalieze mai mult locurile pe care le văzuseră împreună, expoziţia, hotelul, plaja, basilica Santa Maria della Salute. Alexei întreba mereu despre fata din Veneţia care murise înainte să ajungă ei în oraş, întreba mai ales cum o chema pentru că voia să se roage pentru ea şi avea nevoie de numele ei.

— Trebuie să ştiu pentru cine mă rog, Negrule, îi spunea, e ca un număr de telefon, înţelegi? Hai, tati, fă-mi rost de numărul ei de telefon, spunea sâsâind ca un gâscan întors din altă lume.

Şi senzaţia că e de pe altă lume nu îl părăseşte nici o clipă pe Robert. Atunci când

începe râsul ăsta pare că un demon parșiv râde prin gura lui. Sau poate nu e un demon, poate e un Dumnezeu sarcastic care îl ținuse în viață doar ca să arunce în lume tot felul de întrebări și râsete pline de subînțelesuri. Sau poate această apropiere cu moartea pe care o suferise în zilele de comă lăsase niște urme, celulele corpului său peste celulele morții, mintea lui prin care trecuse cineva cu o greblă în care se agățaseră amintirile din Veneția și normalitatea ființei sale, părea că acest om din fața lui se întâlnise cu ceva care-l schimbase, ca cei care după o traumă ies din nou la suprafața vieții ca niște resturi ale unei epave, niciodată recompuși în integralitate, niciodată aceiași. Apropierea își făcuse efectul, redesenase râsul unui om. Dar apropierea de cine făcuse acest lucru posibil?

Într-o zi, stând în patul din camera de hotel, rememorând detalii ale întâmplărilor din ultima vreme, Robert tresare și își aduce aminte de numele jurnalistului care e trimis în Infern să documenteze lumea de dincolo, este chiar Buzzati, jurnalistul este chiar autorul, și atunci, ca și când două fire de telefon s-ar atinge între ele și s-ar amesteca dintr-odată conversațiile, aude mai multe voci deodată. E ușurat că și-a adus aminte acest detaliu pe de o parte, dar pe cealaltă își dă seama că el e într-un fel autorul acestui infern pe care îl trăiește, din mijlocul căruia îi râde cu figura aceea distantă Alexei, apropierea lor îl transformase pe acest om. El era autorul acestei schimbări, fie că vrea sau nu să accepte acest lucru.

E ultima zi de spitalizare. Robert a sosit de dimineață în rezerva în care Alexei a trăit mai mult mort decât viu ultimele săptămâni. Preotul și preoteasa se roagă. Sunt amândoi în genunchi la marginea patului pe care cearșaful stă întins și așteaptă un alt bolnav, poate, un alt caz, diferit de al lui Alexei. O iconiță stă în fața lor pe pat. E aceeași iconiță la care se ruga Alexei în prima lui dimineață la Veneția. Alexei a scos un hehehe plin de satisfacție când a descoperit-o în bagajul său, ca și când ar fi dat peste un prieten vechi. Robert îi păzește memorând detalii din aceste două corpuri care stau îngenuncheate în fața unui Dumnezeu cuprins în spațiul icoanei de câțiva centimetri pătrați. Înainte să iasă din rezervă, Alexei ia iconița și i-o pune pe piept lui Robert zâmbind și trece spre ieșire pe lângă el.

— Știi ce e prietenia, Roberte? îi spune. E o piatră. Dacă poți să dormi pe ea fără să te doară capul, aia e prietenia, hi, hi, hi.

Robert ia iconița și se uită la ea. Maica Domnului îl privește cu niște ochi mici, la pieptul ei stă copilul Isus, pe care jurnalistul îl numește în gând *baby Jesus* privindu-i fața cu trăsături imperceptibile. Bagă icoana în buzunarul de la spate al pantalonilor și o ia după prietenul său. Merge să o aducă pe Ema care îl așteaptă în fața spitalului. A venit să îi aducă un cadou de rămas-bun părintelui. E fericită și ea că și-a revenit din comă.

În curtea spitalului la o masă rotundă Alexei așteaptă alături de Nona. E liniște, urmărește mișcarea frunzelor de palmier de deasupra lui zâmbind cu gura deschisă ca și când ar vedea pe cineva acolo printre frunzele alea, cineva care îi spune ceva. Nona îl privește cu sufletul strâns. O doare când îl vede așa. Ema și Robert se apropie de ei. Ema e îmbrăcată cu rochia cu elefantul roz pe care o purtase la prima ei întâlnire cu preotul. Arată ca o bomboană fondantă roz. Se așază și pune pe masă o pungă de hârtie pe care scrie mare GUCCI. Scoate de acolo o cască de protecție, din cele care erau la modă prin Veneția după valul de atacuri. E galbenă și are pe ea bucăți de corali, scoici și melci de

mare. Arată de parcă abia a fost scoasă de pe fundul mării.

— Sifilis, sifilis, strigă Alexei dintr-odată arătând spre inelul pe care îl purta Ema pe unul din degete și începe să râdă sinistru.

Robert tresare. Se uită la Nona, apoi la Ema. E posibil ca inelul, rochia și punga de la GUCCI să îi deschidă lui Alexei drumul spre amintirile pierdute.

— Îți aduci aminte discuția cu bijuteriile Emei? spune Robert exaltat.

— Ce discuție? întreabă Nona în timp ce Alexei continuă să se hlizească cu un ecou pierdut.

— Ce discuție, hi, hi, hi, repetă Alexei, nu-mi aduc aminte, Roberte, mi-a venit așa în cap când am văzut inelul doamnei Ema. Dar ce e casca asta? Ce minune mai e și asta?

Ema se uită la Robert, Robert încearcă să pună lucrurile cap la cap. Ia mâna Emei, cea pe care are inelul cu spirochete și îl bagă sub nasul lui Alexei.

— Uită-te bine la el. Mai ții minte că am vorbit despre inelul ăsta? Eram la restaurant, toți trei și Ema ne-a povestit despre colecția ei de bijuterii. Mai știi?

Alexei se uită la inelul proeminent și dă din cap în semn că nu, cu un zâmbet stins pe față.

— Nu-mi aduc aminte, mi-a venit așa în cap, spune Alexei și ia casca de pe masă. Se uită la ea lung, pe toate părțile.

— Zici că e drac, continuă Alexei cu casca în mână, da' cine a mai văzut drac cu capu' spart, nu? și începe să râdă iarăși așa ca pentru el, ca și când ar fi înțeles mai mult decât toți semnificația obiectului pe care îl ține în mână. E de protecție, nu? Dar asta nu e de pus pe cap, continuă uitându-se la Nona, e de pus pe rană.

— E un obiect de artă făcut de Damien Hirst, spune Ema, l-am rugat să ți-l ofere ție. Mai e un singur exemplar în colecția lui Pinault. Cred că valorează ceva. Aș spune câteva zeci de mii, dacă nu mai mult. Treaba ta ce faci cu el, părinte.

— De euro? întreabă Nona cu ochii mari.

— De euro.

— În Buftea nu valorează nimic, spune Alexei, la București poate valorează ceva, nu, Roberte?

Robert se uită la Alexei. Face ochii mici încercând să înțeleagă unde bat vorbele lui Alexei care nu mai râde, doar mângâie casca de protecție. Și-a mutat privirea iar spre cer la pescărușii care treceau.

— Dar despre ce discuție era vorba? Ce e cu sifilisul? revine Nona.

Robert oftează.

— Are Ema un inel care e făcut după modelul spirochetelor din sifilis, îi spune Robert și îi arată inelul, am vorbit când ne-am întâlnit toți trei.

— Am vorbit noi de sifilis, mă Negrule, cu doamna Ema?

— Am vorbit, da, spune Robert.

— Și are sifilis inelul ăla? continuă Nona.

— Nu, Doamne ferește, spune Ema, imită bacteria văzută la microscop. Vedeți?

Nona își face o cruce și dă ochii peste cap. E clar că Ema o indispune. De când a venit nu s-a uitat nici o clipă la ea. O evită și o bănuiește de tot felul de lucruri. Alexei trage adânc aer în piept și pipăie coralii de pe casca de protecție. Îi miroase, apoi îi pune la loc.

— Roberte, ai făcut rost de ce te-am rugat?

— Ce m-ai rugat?

— Numele fetei, să mă rog pentru ea, spune Alexei, crezi că am uitat? He, he, he, nu mai uit nimica acuma.

Robert se aşază pe scaun şi simte cum a rupt iconiţa de lemn din buzunarul de la spate, dar nu o scoate să verifice. Rămâne cu gândul suspendat între buzunarul său şi întrebarea preotului.

— Da, am aflat. O cheamă, o chema, se corectează Robert, Catarina.

Se lasă liniştea pentru câteva clipe. Ema îşi scoate inelul de pe deget. Un miros de mare trece prin curtea interioară a spitalului. Alexei priveşte în sus şi îşi frământă buzele. O lacrimă i se scurge în colţul ochiului, dar n-o vede nimeni.

— Ai copii, Negrule? Eşti însurat?

— Nu, n-am. Ţi-am zis, dar nu-ţi mai aminteşti. Mama şi tata au murit amândoi de cancer şi nu vreau să dau mai departe gena asta canceroasă pe care o port. Nu vreau să am copii.

— Copiii sunt o binecuvântare, să ştii. Hi, hi, hi, da. O binecuvântare. Te învaţă ce e bucuria, dar şi suferinţa. Eu când am avut primul copil am plâns, m-am simţit pentru prima dată în pericol să devin un om bun. Mă emoţionam când vedeam un pui de pisică mai amărât sau o vrabie, îmi vedeam copilul în locul lor, vedeam neputinţa lui în faţa lumii. Catarina a fost şi ea copilul cuiva, nu? Ştii că mi-aduc aminte ceva din toată chestia asta cu accidentul? Nu ştii. Stai să-ţi zic. Am în minte imaginea unui ou Kinder cu surprize, cutiuţa aia mică galbenă în care stă surpriza, nu ou' de ciocolată. N-am vrut să vă spun ca să nu credeţi că am luat-o razna de tot. Oricum văd cum se uită Nona la mine tot timpul, zici că sunt dracu'. Hi, hi, hi. Nu ştiu de unde vine chestia asta sau ce înseamnă, un ou Kinder galben şi cineva care mă întreabă de ce are culoarea galbenă oul Kinder. E vocea unui copil. Asta cred că m-a ţinut în viaţă, copiii mei de acasă, gândul la ei, să nu-i abandonez aşa mici. De câte ori am văzut un mort în faţa mea m-am gândit că a fost la un moment dat copilul cuiva şi că a rămas singur, acolo în biserică, pe urmă în pământ. Singurătatea asta m-a terminat. De asta aveam nevoie de numele ei, numele e tot ce rămâne după ce dispar oamenii.

— E înmormântată aici lângă spital, pe o insulă mai mică, îl întrerupe Robert pe Alexei.

— Să mergem, Negrule, spune preotul, vreau să văd şi eu Veneţia asta înainte să plecăm, continuă cu ochii sus pe cer.

Arată ca un bătrânel care se uită la lucruri cu gura uşor deschisă încercând să absoarbă realitatea din faţa lui ca şi când nu ar vrea să o uite, ca şi când ar vrea să o interiorizeze în plămâni sau în alt spaţiu de stocare a amintirilor, altul decât creierul. Robert se uită în direcţia privirii lui Alexei şi urmăreşte păsările care planează deasupra în aer.

— La ce te gândeşti, Tomiţă? spune Robert.

— Hehehe, ţi-ai amintit, îi spune Alexei. De câţi ani nu ne-am văzut, Negrule? Douăj de ani? M-am gândit la multe în anii ăştia. Hai, vino, am o grămadă să-ţi povestesc.

Se ridică şi porneşte spre uşa spitalului. Paşi mici. Într-o mână ţine casca de protecţie

a lui Damien Hirst. Ar vrea să și-o pună pe cap, dar are încă pansamentul peste locul în care a fost operat.

Cimitirul San Michele

E obosit. În mână ține briceagul cu muscă de la petrecerea lui Pinault. Îl închide și-l deschide cu o privire absentă, căutând să fixeze niște gânduri în minte ca și când ar vrea să le prindă cu o mână interioară și să le ridice în fața ochilor. Nu e prima dată când scrisul i se pare o ocupație egoistă. Acest diavol alb care promite mântuirea prin zgândărirea adevărului ascuns sub suprafața lumii l-a adus acum, în acest moment, pe această terasă, cu acest cuțitaș în mână, în acest cimitir din Veneția, cimitirul San Michele. Când a plecat din București în urmă cu trei săptămâni nu s-a gândit nici o secundă că vacanța de patru zile la Veneția se va întinde pe trei săptămâni și în nici un caz nu s-a gândit că va ajunge în cimitirul din Veneția cu treabă. Asta se întâmplă când vrei să faci disecție adevărului. Cuvântul i se pare ridicol. Ba nu, cuvântul nu e disecție, ci scurmare, asta îi vine în minte, asta își imaginează că a făcut, a scurmat după un adevăr pe care îl considera important pentru el. Acum nu mai știe, nu e sigur ce e important și ce ar trebui să facă mai departe. Adevărul are mereu o tentă subiectivă. Într-un fel sau altul textul lui va afecta pe cineva, îl va nedreptăți. Nu există obiectivitate pură. Totul e o înlănțuire de evenimente, totul are o cauză, și acolo unde există cauză, obiectivitatea pălește. Pentru Robert Negru, obiectivitatea a fost mereu o provocare. Cum faci să nu alterezi obiectivitatea? Obiectivitatea pură în jurnalism, din punctul lui de vedere, ar putea să existe dacă Dumnezeu ar scrie la ziar. Gândindu-se la cum pornise totul în urmă cu câteva luni, primul impuls a fost unul egoist, de autosatisfacție, se vedea scriind un material bun, autobiografic și incitant, o plonjare în trecutul său și al unui om pe care nu îl mai văzuse de peste douăzeci de ani. Merita efortul. Merita să scurme. Nu știa ce o să găsească în lumea lui Alexei. Când a aflat că Alexei era preot, a avut senzația că aude un cor de heruvimi cum slăvesc această informație și o așază înaintea lui ceremonios. Avea aur în mâinile sale, de ce să nu recunoască acum în fața tuturor acestor morți din cimitirul venețian, a simțit o satisfacție sporită când a aflat că prietenul său e preot. Din câte își aducea aminte, ultima oară când îl văzuse, prietenul său dorise să se facă actor, iar acum îl găsea slujind într-o biserică. Nu era doar o bucată de aur, era o mină de aur în care voia să intre cu toate abilitățile sale și să investigheze resorturile vieții care-l aduseseră până aici. Piesele unui puzzle s-au așezat brusc una peste alta și au format o imagine cu ei doi pășind în Veneția, veseli și plini de povești. El, jurnalistul, avea o singură misiune, să sondeze în sufletul prietenului după adevăr, să scurme dincolo de suprafața lucrurilor, să afle diferențele dintre ei doi bazându-se pe flerul său jurnalistic că va lăsa lucrurile să se manifeste și le va reflecta obiectiv, de parcă el ar fi Dumnezeu. Dar iată că, în acest moment, Robert simte că nu ar putea să investigheze și să raporteze obiectiv nici măcar mișcarea aerului care îi împrăștie părul pe față, se simte umilit, e rușinat, tăcut, pus la punct de viață, chiar dacă în mod ironic acum se află mai degrabă în fața morților decât în

fața vieții. E umilit că a căzut în capcana egoismului și autoafirmării. A dezamăgit un om și o parte din sine. Își aprinde o țigară și trage adânc un fum în piept, cu tot aerul sărat. Gustul amărui de tutun și cenușă îi face bine, îi aduce aminte de realitatea care îi era familiară. Un infern. Poate despre asta ar trebui să scrie. Dar ar putea să scrie? Își aduce aminte de Buzatti. Întâmplările din ultimele zile l-au făcut să caute prin librăriile din Veneția volumele de povestiri ale lui Dino Buzatti. Există printre textele lui o povestire despre Infern din care nu își mai amintește toate detaliile, dar simte că în acel text se ascunde un sens al realității care îi scapă. Nu a găsit povestirea aici. Cu siguranță o va găsi la București, în casa de lângă Piața Domenii, singur, urmărind vreo furnică mergând pe pardoseală. I se pare că nu va mai ajunge niciodată la București. Zâmbește obosit ca un om care a trecut prin Iad și s-a întors de acolo să povestească. Are în continuare senzația că i se joacă o festă.

Privește în gol pe deasupra morților. Oameni care stau întinși la orizontală între un strat de pământ și unul de apă. Din locul în care stă, moartea nu pare să fie chiar atât de urâtă. E o liniște pe care nu a mai auzit-o de mult. Mormintele sunt frumos aranjate, cu alei lungi, copaci și tufe ornamentale, leandri și niște plante cu flori violet pe care nu le cunoaște, deși fiecare lucru ca și fiecare om îngropat aici are un nume. Sunt mai multe parcele despărțite de ziduri înalte. Din când în când pe aleea principală trec grupuri de turiști cu căști de protecție multicolore. Râd și vorbesc pe limba lor. Se îndreaptă spre partea celebră a cimitirului unde sunt înmormântați prinții și prințesele, Ezra Pound și Stravinsky. Nu își amintește să fi citit vreun poem de Ezra Pound. Stravinsky a ascultat, dar Ezra Pound nu a citit. Din câte știe e un poet american. Prin ce șir de evenimente a ajuns un poet american să fie înmormântat într-un cimitir din Veneția? Cum a murit? Cine l-a dus pe ultimul drum? Cine l-a plâns? Turiștii cu căștile lor de protecție nu se duc să îl plângă. Se duc să îi vadă oasele putrezite ca la grădina zoologică, să aibă ce povesti acasă la prieteni și rude. Am fost la mormântul lui Ezra Pound. Oh, da' ce interesant, dar te-ai distrat ceva la Veneția, vor râde prietenii și rudele. Nu are de ce să-i învinuiască de fapt, e chiar liniște și plăcut în cimitir. Lume puțină. Aer curat. Își aude respirația grea cum stă sprijinit de balustrada terasei. O privire deasupra morții, își spune și desface sticla de apă. Ia o gură. Apa e călduță, călie. Are temperatura corpului său. Când era mic la Buftea, mergea cu Alexei pe la parastase și primeau o limonadă caldă și acră despre care Alexei spunea că e limonadă de mort, și când spunea asta își imagina instantaneu mortul din sicriu cu un robinet mic montat undeva în burtă, de unde curgea lichidul ăla înceţoşat-albicios și călduț. Mai ia o gură de apă. Există o mică cramă pe această insuliță cu cimitir. Poate ar trebui să își ia un pahar de acolo cât mai așteaptă. N-a mai băut nimic de vreo câteva zile.

Un bătrân cu o cască de protecție galbenă intră pe poarta cimitirului. Merge în baston. E ținut de subraț de o femeie îmbrăcată cu o rochie neagră. Ea nu are cască de protecție. Merg amândoi încet. Bătrânul face pași mici. Probabil că în curând va fi adus și el aici și înmormântat, iar femeia care îl însoțește va veni singură apoi sau cu vreun copil la mormântul bătrânului, până îi va fi și ei din ce în ce mai greu să meargă și așa mai departe. Asta dacă sunt venețieni. Pe drumul spre cimitir a trecut pe lângă o statuie din bronz,

Luntrea lui Dante. E o sculptură ridicată în mijlocul apelor care despart orașul de cimitir. Dante Alighieri îl duce pe Virgiliu spre viața de apoi și are un braț întins spre cimitirul din față. Dante arată calea spre Infern, iar Virgiliu poartă pe cap în toată această sobrietate verzuie a bronzului din care este făcut o cască de protecție galbenă. Cineva a făcut o glumă și i-a pus statuii o cască de protecție pe cap, așa cum au toți turiștii Veneției în această perioadă. Zile întregi s-a uitat la zidurile galbene ale acestui cimitir de pe malul orașului, din fața spitalului. Pulsau aurii în orizontul întunecat la apus ca și când soarele și-ar fi aruncat în fiecare zi ultima privire asupra acestui loc, coroanele copacilor ieșeau ca niște dinți negri ai unei guri prin care lumea trecea dincolo. Erau Dante și Virgiliu venețieni? Probabil că Virgiliu juca rolul turistului în toată șarada asta.

Bătrânul a ajuns la mormântul pe care venise să îl vadă. A rămas singur. Stă pe o piatră și se sprijină în bastonul său, pare răpus de căldură sau de efort. Se uită la pescărușii care trec pe deasupra lui, își șterge transpirația de pe ceafă și frunte și își descheie un nasture de la cămașă, apoi se prăbușește lângă mormânt și rămâne acolo. Robert se îndreaptă de spate simțind o înțepătură în piept. Nu e nimeni pe lângă el. Pe o alee, într-o altă parcelă a cimitirului, vede un grup de turiști. Strigă spre ei, dar e prea departe. Turiștii nu îl aud. Strigă și mai tare. Turiștii se uită și le face semn spre locul în care era moșul prăbușit, dar ei nu văd nimic în afara unui zid ticsit de plăci funerare în spatele cărora stau rămășițele morților. Turiștii îi fac cu mâna veseli înapoi. O ia la fugă pe trepte. Coboară de pe terasa bisericii și totul devine uriaș, morții, mormintele, pietrele, zidurile. E într-un labirint în care pașii lui strivesc pietricelele de pe alei cu mișcări repezi. Nimeni nu aleargă așa pe aici. Trece pe lângă o înmormântare, cotește pe lângă câteva capele, printre copaci și ajunge în cele din urmă în parcela unde îl văzuse pe bătrân căzând, dar nu îl mai găsește. Umblă minute bune printre alei, dar bătrânul s-a evaporat sau poate nu a ajuns el în parcela potrivită. Se oprește să-și tragă sufletul. E prea cald și și-a uitat apa sus pe terasă. Merge cu pași mici acum, ca ai moșului. Pentru o fracțiune de secundă simte toată oboseala ultimelor zile petrecute în Veneția. A îmbătrânit mai mult decât și-ar fi dorit. Poate ar trebui să renunțe la fumat și la băutură. Poate ar trebui să se mute în Portugalia, așa cum plănuise acum câțiva ani, să trăiască din banii pe care îi moștenise de la taică-su și să se apuce să scrie cărți pentru copii sau ceva care să nu mai scurme în realitatea oamenilor din jurul său. Să nu mai provoace aiurea lucrurile, să nu mai forțeze nota. Asta a făcut mereu, a forțat lucrurile, a iubit controversa. În facultate le spunea tuturor că dacă o să aibă vreodată o fată o s-o boteze Controversa și iată acum, e singur în acest cimitir, în plină controversă. Toate controversele pe care le-a trăit și le-a hrănit l-au îndepărtat de prietenii săi, de cei pe care i-a iubit. Ar trebui s-o lase mai moale, da. În colțul aleii o fetiță stă pe marginea unui soclu de piatră, deasupra ei se ridică un înger care ține o trompetă într-o mână. În cealaltă mână ține un pergament. Legea lui Dumnezeu sau a Morții, își spune Robert privind. Fetița citește o carte. Lângă înger e o bancă de lemn. Robert se oprește în dreptul ei și se așază să-și tragă sufletul. Fuga prin cimitir l-a stors de vlagă. Fetița se uită la el.

— Sunteți bine, domnule? îl întreabă într-o engleză delicioasă.

— Da, trebuie să-mi trag puțin sufletul, îi spune Robert zâmbind. Fetița este încântătoare. Citește și dă din picioruşele ei mici. Are opt sau nouă ani.

— Ați avut un atac de panică? întreabă fetița cu un ton inocent, dar preocupată de starea lui Robert.

— Nu, am alergat puțin. Mi s-a părut că am văzut pe cineva cunoscut, minte Robert nevrând să intre în detalii.

— Mama mi-a interzis să alerg prin cimitir, spune fata.

— Dar de ce m-ai întrebat dacă am avut un atac de panică? spune Robert contrariat.

— Mama mereu când are un atac de panică gâfâie și trebuie să stea jos ca să-și revină, spune copila închizând cartea. Inocența și claritatea cu care îi vorbește îi plac lui Robert. Copiii nu sunt tulburați de atâtea probleme și gânduri. Copiii au dorințe simple, nu se gândesc la adevăr și la tot felul de prostii de felul ăsta.

— Ești singură aici?

— Nu, sunt cu bunica și mama. Le aștept aici. S-au dus să schimbe florile la mormântul bunicului.

— Aha, spune Robert construind restul imaginii în mintea sa, o bătrânică simpatică și o femeie la vreo 40 de ani îmbrăcate sobru, elegant, schimbând ghiveciul de flori uscate pe la capul unui mormânt acoperit cu o piatră grea, așa cum erau majoritatea pe această insuliță.

— Domnule, pot să vă pun o întrebare? spune fetița foarte politicoasă.

— Sigur.

— Dumneavoastră sunteți turist sau localnic? întreabă fetița.

— Turist, spune Robert.

— Și cum vi se pare Veneția zilele acestea?

— Mi se pare… nesigură, spune Robert gândindu-se bine care ar fi fost cuvântul cel mai potrivit să descrie orașul. Îi place precocitatea fetiței.

— Bunica spune că a devenit un oraș trist, dar mie mi se pare foarte vesel, spune fetița, îmi plac foarte mult măștile astea de protecție.

Fetița ridică de lângă ea o cască de protecție roz care avea niște urechi mici de pisică.

— Nu vi se pare?

— Ba da, spune Robert cu un zâmbet distant, aproape trist.

— De unde sunteți?

— Din România, spune Robert.

— Există vreun obicei interesant în România atunci când moare cineva? Bunica zice că fiecare țară are obiceiurile ei când vine vorba de morți.

Robert zâmbește uimit la fetița din dreapta lui, care și-a pus casca de protecție pe cap. Nu își mai aduce aminte cum se traduce cuvântul colivă în engleză. Îi spusese odată fosta iubită la un parastas pe care îl făcuse pentru mama lui. Ce complicate i s-au părut pomenirile pe care le-a făcut părinților! Mereu era câte ceva de făcut, ceva la care nu se gândise, o tradiție ascunsă, misterioasă, de parcă omul când moare moare după vreun plan sau vreo tradiție. Oamenii mor și pur și simplu dispar, sunt uitați. Asta l-a șocat cel mai tare, că după o vreme începe să uite detalii despre ei, cum arătau, cum vorbeau, ce mâncau. Ar trebui ca la pomenile astea să se servească mâncărurile preferate ale mortului, asta ar fi o tradiție, nu coliva.

— Se oferă mâncare și prăjituri de pomană, spune Robert. Și alte cadouri.

— Da, bunica mi-a spus la fel, dar mama mi-a povestit că există o țară în Asia unde oamenii păstrează morții în casă, nu îi îngroapă la cimitir.

Auzise și el de obiceiul ăsta, în Indonezia făceau asta, văzuse chiar și niște fotografii cu copii jucându-se cu cadavre de bunici stafidite care în ciuda aerului macabru arătau și altceva, o dragoste, un atașament.

— Da, spune Robert și se ridică de pe bancă, trebuie să plec.

Face doi pași, apoi se pipăie și scoate o carte din buzunarul hainei. Se întoarce spre fetiță și îi dă cartea.

— Uite, pentru tine, spune și pleacă zâmbindu-i. Cartea de povestiri a lui Buzzati în limba engleză alunecă în mâinile fetiței.

Pietrișul scrâșnește sub pantofii lui. Se uită în jur. Caută drumul înapoi spre terasa unde și-a lăsat apa. Se mai uită încă o dată spre fetița de la picioarele îngerului. Răsfoiește cartea pe care a primit-o. Pe aleea următoare dă peste bătrânelul cu baston și femeia care îl însoțea. Ea e mai bătrână decât și-a imaginat când a văzut-o de sus. El e viu, merge cu pași mărunți, târșâiți, lăsând un nor mic de praf în urma lui. Bătrânețea e o treabă care destabilizează lucrurile din jurul ei, își spune și îi vine să râdă de propria teamă când trece pe lângă ei. Îi zâmbește femeii gândindu-se la farsa pe care moartea tocmai i-o jucase în cimitirul San Michele din Veneția. Încă o farsă. Câteva minute mai târziu îl găsește pe Alexei în fața aceluiași mormânt proaspăt plin de flori unde l-a lăsat acum aproape o oră. Are capul bandajat și își face o cruce mare, apoi se îndreaptă spre aleea principală. Soția lui, Nona, stă pe o bancă și îl așteaptă. Când se întâlnesc toți trei Alexei își freacă palmele și râde iar în felul său ciudat, cu un hâsâit care vine din adâncul plămânilor, pe Robert îl trec fiori de câte ori aude râsul ăsta care a rămas în urma accidentului ca un tic nervos.

— Prietenul meu, hi, hi, hi, spune și îl ia pe Robert cu o mână pe după gât, de când nu ne-am mai văzut?

— De douăzeci și cinci de ani, îi spune Nona, ți-a mai zis de zece ori.

— Aaa, hi, hi, hi, continuă să hâsâie Alexei, păi și la ce te-ai mai gândit în toţi anii ăștia?

Sticla de apă se încălzește la soare pe terasa bisericii. Particulele de apă se amestecă sub acțiunea căldurii. Pe marginea balustradei de piatră briceagul cu muscă de metal se desface din senin cu o mișcare bruscă. Sunt 21 de grade Celsius în aer și se simte o adiere răcoroasă. Robert se uită în telefon. De aproape patru săptămâni de când e în Veneția nu l-a căutat nimeni. A primit multe like-uri pe Facebook în schimb. O fetiță cu o cască de protecție roz cu urechi de pisică strigă după mama ei și aleargă prin cimitir.

Mulţumiri

Mulţumesc pentru timp şi încredere Mădălinei Fildan-Răileanu, lui Ştefan Vasilachi, Cristi Luca şi Cristian Fulaş.

Cuprins

Un om singur
Plecarea
Veneția
Canibalu
Fetele vesele
Ligia
Giovinezza
Scurtă poveste de dragoste
Rugăciuni ale inimii și prieteniei
Prietenia, primele semne
TREASURES from the WRECKof the UNBELIEVABLE
Moartea e o întâmplare sub soare
Petrecerea
Supraviețuitori
Veneția, 1993
Corpuri străine
Drum prin Infern
Veneția – Atenție la cap!
Cimitirul San Michele
Mulţumiri